

Sammanträde med:

Regional tillväxtnämnd

Sammanträdesdatum: 2021-04-07

Tid: kl. 10:00-16:00

Plats: Digitalt och konferensrum Eken

Sammanträdet sker digitalt, endast ordförande och ledande tjänsteperson träffas fysiskt

Meddela förhinder snarast möjligt till nämndsekreterare June Fors,
e-post: june.fors@regionorebrolan.se eller telefon 019-602 71 73.

Du som är ersättare meddelar om du kommer att närvara.

Ledamöter kallas

Irén Lejegren (S), ordförande
Torbjörn Ahlin (C), vice ordförande
Willhelm Sundman (L), 2:e vice ordförande
Rolf Karlsson (S)
Yvonne Nilsson (S)
Bulent Oktay (S)
Theres Andersson (S)
Annalena Järnberg (S)
Bo Rudolfsson (KD)
Anders Brandén (M)
Torbjörn Appelqvist (M)
Fredrik Persson (MP)
Patrik Nyström (SD)
Fredrik Dahlberg (SD)
Kenneth Lantz (V)

Ersättare underrättas

Ingrid Båve (S)
Bror-Erik Israelson (S)
Margareta Scherlund (S)
Malko Prince M'peti Eliya
(KD) Anders Lycketeg (C)
Anna Danielsson (M)
Magnus Johansson (M)
Florescia Aroca López (M)
Carola Sunesson (SD)

1. Protokollsjustering

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att ordföranden och Torbjörn Appelqvist (M) med Fredrik Persson (MP) som ersättare justerar dagens protokoll.

Protokollet ska vara justerat senast den 21 april 2021.

2. Remissvar - Innovation som drivkraft – från forskning till nytta

Darienummer: 21RS909

Föredragande: Mikael Jorstig

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna förslaget till svar till Utbildningsdepartementet och hänskjuter till regionstyrelsen att fatta beslut, då svaret också omfattar frågor under forsknings- och utbildningsnämndens ansvarsområde.

Sammanfattning

Utredningen lämnar förslag till hur innovationsstödet vid universiteten kan förbättras för att resultat från forskning och andra kunskaper i större omfattning ska leda till effekter i omgivande samhälle. Förslagen berör ökat fokus på innovation, finansiering, styrning, samverkan med andra aktörer med mera.

Region Örebro läns sammanfattande, övergripande synpunkter:

- Region Örebro län betonar vikten av att ökat fokus och stärkta insatser avseende universitetens nyttiggörande och effekter i det omgivande samhället ej sker på finansiell bekostnad av medel för forskning och utbildning vid universiteten.
- Region Örebro län ser det som positivt med ett ökat fokus på universitetens nyttiggörande, något som bedöms stärka möjligheterna till ett ömsesidigt utbyte i den regionala utvecklingskontexten, gynna en utveckling mot effekter i arbetet att lösa samhällsutmaningar och att nå hållbarhetsmålen.
- Region Örebro län ställer sig positiv till stärkta medel för nyttiggörandeuppdraget inklusive dedikerade medel för verifiering vilket medför att förutsättningarna för nyttiggörande förbättras.
- Region Örebro län invänder mot förslaget om att utvalda universitet ges kraftig ekonomisk förstärkning för utveckling kring utvalda teman då en centrering av resurser inom ett tematiskt område till ett fåtal universitet gör det väsentligt svårare för övriga universitet att utföra sitt samverkansuppdrag då aktörer och kompetens riskerar styras till utvalda regioner. Detta riskerar att leda till suboptimeringar så att den regionala särart och de regionala specialiseringar som tydligt uppmuntras inom flera andra politikområden, t.ex. Europeisk och regional nationell innovationspolitik (Smart Specialisering), inte bekräftas genom detta förslag.

- Region Örebro län rekommenderar att förslaget att finansieringen av innovationskontor och holdingbolag ska utgå från universitetens storlek stryks. Förslaget riskerar att cementera befintlig struktur där de redan stora universiteten och lärosätena gynnas på bekostnad av framväxande universitet i utvecklingsfas.

- Region Örebro län ifrågasätter vinsterna med att etablera ett nationellt entreprenörskapscentrum. Ökat genomslag för forskning inom fältet ges sannolikt genom att redan idag nätverksbaserade initiativ stärks till förmån för ökad strukturell överbyggnad. Framgångsrika exempel på detta finns redan idag, till exempel Stiftelsen Entreprenörskapsforum vid Örebro universitet.

- Region Örebro län ser risker med bildandet av ett gemensamt finansieringsbolag då detta kan innebära en förlorad regional kontextuell marknadskunskap som inte sällan krävs vid investeringar och projektutveckling.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2021-04-07, Remissvar Innovation som drivkraft - från forskning till nytta
- Remissvar Innovation som drivkraft - från forskning till nytta
- Bilaga 2 remiss – remissunderlag

3. Uppbyggnad av affärsutvecklingskompetens inom AI – utökat uppdrag till

AI Impact Lab

Darienummer: 21RS2277

Föredragande: Mikael Jorstig

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att tillföra 1 Msek i ett utökat uppdrag åt AI Impact Lab att utveckla expertis för affärs- och organisationsutveckling inom Artificiell Intelligens.

Sammanfattning

Ärendet avser förstärkning och uppbyggnad av kompetens rörande affärsutveckling ur tillämpning av ledande forskning och kunskap inom artificiell intelligens (AI) och autonoma system vid Örebro universitet. Satsningen ska ses som en ambition att tillföra kompetens och förmåga till det regionala innovationssystemet i för att stärka gränssnitt mellan forskning, företag och offentlig sektor.

Denna satsning innebär;

Uppbyggnad av specifik kompetens utifrån ett identifierat glapp gällande affärs- och organisationsutvecklingskompetens kopplat till AI-utvecklingen i Örebroregionen. En regional satsning inom AI- affärs- och organisationsutveckling förväntas bidra till:

- att kunskapen om utveckling av affärsdrivande processer kopplat till de AI-satsningar och projekt som genomförs i befintliga strukturer stärks.
- att ökad kunskap och kompetens tillförs det regionala innovationsstödsystemet
- att accelerera Örebroregionens, ÖMS och Sveriges AI-utveckling.

En fortsatt kraftfull satsning på länets utveckling och förnyelse förväntas stärka näringslivsstrukturerna i Örebroregionen samt främja utvecklingen av det identifierade kunskapsområdet AI. Detta bidrar i sin tur till att utveckla nya idéer, företag, samarbeten och strukturer för att främja vidare innovations- och samhällsutveckling.

Detta förväntas leda till ökat nyttiggörande och tillämpning av forskning även inom länets offentliga strukturer till stor till nytta för kommuner och för Region Örebro län inom en rad olika tillämpningsområden.

Satsningen signalerar ett starkt regionalpolitiskt åtagande utifrån en av prioriteringarna för Örebroregionens strategi för Smart Specialisering och positionerar fortsatt Örebro län väl inför det framtida arbetet med AI-relaterad utveckling.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2021-04-07, Affärsutveckling med inriktning AI - utökat uppdrag till AI Impact Lab
- Innovationsstrategi Örebroregionen

4. Entreprenörskapsteamet – så möter vi utmaningarna tillsammans

Diarienummer: 21RS2274

Föredragande: Johan Södergren

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att fördela 1 000 000 kronor av de innovationsstärkande medel i ordinarie budget till förvaltningen Regional utveckling för Entreprenörskapsteamets arbete att bidra till att lösa identifierade entreprenörskapsutmaningar.

Sammanfattning

Pandemin har ökat behovet av att accelerera arbetet med entreprenörskap. Sedan årsskiftet leder Region Örebro län ett nätverk för detta ändamål:

Entreprenörskapsteamet. Nätverket består av de företagsfrämjare som arbetar med entreprenörskap i utbildningen och de som tillhandahåller nyföretagarrådgivning. Tre övergripande utmaningar, som man inte löser inom ordinarie verksamhet, har identifierats:

Ungt entreprenörskap: Tydligare koppla studenters entreprenörskap till det företagsfrämjande systemet och till de aktörer som jobbar med entreprenörskap på grundskole- och gymnasienivå.

Nyföretagarrådgivning: Underlätta nyföretagande för utrikes födda invånare.

Innovativt entreprenörskap: Fler entreprenörer från Entreprenörskapsteamets organisationer till inkubation.

Nu ansöker förvaltningen Regional utveckling om medel så att Entreprenörskapsteamet kan arbeta för att bidra till att lösa dessa utmaningar. Stygrupp är BRO:s ledningsgrupp som beslutar om vilka insatser som medlen ska gå till.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2021-04-07, Entreprenörskapsteamet - så möter vi utmaningarna tillsammans

- Utvärdering och förslag på nya former av arbete med entreprenörskap i Örebro län

5. Nytt affärsområde i Timbanken: Hållbarhet

Diarienummer: 21RS2275

Föredragande: Johan Södergren

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att fördela 200 000 kronor av redan beslutade "återstartsmedel" inom ordinarie budget till öppnandet av ett nytt affärsområde i Timbanken om Hållbarhet.

Sammanfattning

Coronapandemin har intensifierat debatten kring näringslivets omställning mot hållbarhet. Småföretagen behöver affärsutveckling kopplat till detta för att långsiktigt stärkas i sin konkurrenskraft. Timbanken har idag fem affärsområden och kan nu enkelt fyllas med nytt relevant innehåll kopplat till hållbarhet för att möta dessa behov.

I det planerade affärsområdet, Hållbarhet, ingår exempelvis arbetet med frågor om jämställdhet, mångfald, jämlikhet, CSR (Corporate Social Responsibility/Företags samhällsansvar), miljöpolicy, klimatomställning, cirkulär omställning, Agenda 2030 och kunskap om hållbarhetscertifieringar.

Upphandlingen av affärsrådgivare i Hållbarhet föreslås omfatta perioden fram till september 2022 då alla affärsområden i Timbanken ska skriva nya avtal efter en ny upphandling.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2021-04-07, Nytt affärsområde i Timbanken - Hållbarhet

6. Industriutvecklingsarbete i Örebro län – fortsatt arbete via en Industrihubb

Diarienummer: 21RS2282

Föredragande: Lisa Virén

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna förslaget om fortsatt arbete med industriutveckling i Örebro län via projektet "Industrihubb Örebro län",

att godkänna förslaget att använda tidigare beslutad budget 2021, för återstart av näringslivet med anledning av Coronapandemin, som medfinansiering samt

att godkänna förslaget att avsätta 1 000 000 kronor av rammedel för innovationsstödande arbete inom område näringslivsutveckling för medfinansiering 2022.

Sammanfattning

Industrin är en stor del av den regionala ekonomin vilket gör det angeläget att industrin fortsätter att finnas och utvecklas i vårt län. Industrin i Sverige står inför en stor omställning, både inom teknik, hållbarhet och kompetens. Det är viktigt att Örebro län rustar sig och arbetar aktivt för denna omställning.

I förstudieprojektet MIND (finansierad av Region Örebro län) har förslag lämnats på

innehåll och form för en industriell utvecklingsorganisation. Förstudien har även byggts på med ett förslag på hur en etablering av en industriell utvecklingsorganisation – en Industrihubb - kan genomföras med utgångspunkt i industrins behov, förmåga och engagemang.

Då det idag inte finns någon industriell aktör i länet som kan bära ansvaret för en sådan satsning föreslås att arbetet fortsätter att bedrivas i projektform med projektägare Business Region Örebro (Örebro kommun). Arbetet kommer genomföras som ett projekt med förslag på budget på 2 000 000 kronor/år i 2 år. Satsningen föreslås belasta sedan tidigare beslutad budget 2021 för återstart av näringslivet med anledning av Coronapandemin. För 2022 är förslaget att avsätta 1 000 000 kronor av rammedlen för innovationsstödande arbete inom område näringslivsutveckling för medfinansiering.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2021-04-07, Industriutvecklingsarbete i Örebro län - fortsatt arbete via en Industrihubb
- PM Industriell utvecklingsorganisation i Örebro län - Industrihubb

7. Medfinansiering av projekt Industrihubb Örebro län

Diarienummer: 21RS2747

Föredragande: Lena Kihl

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Örebro kommun beviljas 50 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 2 000 000 kronor för genomförande av projekt Industrihubb Örebro län.

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd, samt

att projektet får påbörjas tidigast 2021-08-01 och avslutas senast 2023-07-31.

att följande villkor gäller för Region Örebro läns beslut:

- Beslutet gäller under förutsättning att projektets budget är fullt finansierad.
- I samband med genomförandet av projektet ska det framgå att Region Örebro län medfinansierar projektet.
- I övrigt gäller Region Örebro läns Allmänna villkor för medfinansiering (beslutades 2019-11-05, dnr 19RS9026).

Sammanfattning

Projektet ska leda till en etablering av en industriell utvecklingsorganisation – en Industrihubb med utgångspunkt i industrins behov, förmåga och engagemang.

En industrihubb är en sätt att:

- Skapa samverkan mellan industrin och det offentliga med målet att bidra till omställning och hållbar utveckling.
- Göra våra andra aktörer och industriframjande organisationer bättre genom att bygga kunskap och skapa flöden i mellan länets aktörer med erbjudanden för industrin.
- Skapa möjligheter att kanalisera ner nationella medel till vår region.

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2021-04-07, finansiering av Industrihubb Örebro län
- Projektbeskrivning för Industrihubb Örebro län

8. Egen finansiering av projekt Utveckla företagens affärs- och produktutveckling i destinationer

Diarienummer: 21RS1665

Föredragande: Lena Kihl

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Region Örebro län beviljas 25 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 398 972 kronor för genomförande av projekt Utveckla företagens affärs- och produktutveckling i destinationer,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd,

att projektet får påbörjas tidigast 2021-02-15 och avslutas senast 2022-04-30 samt

att följande villkor gäller för Region Örebro läns beslut:

- Beslutet gäller under förutsättning att projektets budget är fullt finansierad.
- I samband med genomförandet av projektet ska det framgå att Region Örebro län medfinansierar projektet.
- Projektägaren får inte snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa enskilda företag, utan projektets insatser ska vara allmänt näringslivsfrämjande och komma grupper av företag till del.
- I övrigt gäller Region Örebro läns Allmänna villkor för medfinansiering (beslutades 2019-11-05, dnr 19RS9026).

Sammanfattning

Region Örebro län ansöker om 25 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 398 972 kronor för projekt Utveckla företagens affärs- och produktutveckling i destinationer under perioden 2021-02-15—2022-04-30.

Projektet ska långsiktigt bidra till ökad tillväxt av besöksnäringen med nya och utvecklade reseanledningar samt en starkare samverkan mellan offentliga aktörer, stödfrämjare och näringslivet.

Turismen och besöksnäringen, har innan Covid-19 pandemins utbrott, varit en av Sveriges starkast växande branscher och en väldigt viktig del för Sveriges ekonomi. En näring av företag och föreningar som viktiga samhällsbärare och utgör en avgörande del av att vara en attraktiv region att besöka, bo och verka i.

I april 2020 antog länets 12 kommunchefer och regiondirektör förslaget till ny samverkanstruktur för Turism och Besöksnäring, vilket bland annat innebär ett nytt arbetssätt med en starkare och närmare dialog med länets kommuner samt ett gemensamt

mål med aktivitetsplan. Samverkansstrukturen utgår från företagen och föreningarnas behov och innebär då även samordning av ett Branschråd samt Aktörsnätverk. Målet nås genom en starkare samsyn, kunskap och förståelse mellan aktörerna i samverkansstrukturen.

Under hösten 2020 fördes dialog för att belysa företagets behov av stöd för omställning och utveckling. Dialogerna visar att det finns ett behov av stöd för omställning, rådgivning, samverkan, paketering och affärsutveckling. Idag saknas det en resurs med branschkunskap och erfarenhet som kan stötta och coacha företagen i ett utvecklingsarbete då kommunerna själva inte har dessa möjligheter.

Inom ramen för projektet kommer en företagskoordinator anställas. Projektet omfattar även konsulttimmar för att stärka upp för rådgivning av Hållbar Turism och starkare digital närvaro.

Aktiviteter som ska genomföras för att nå upp mot projektets mål och effekter är bland annat individuella möten för att kartlägga verksamheternas nuläge och behov av stöd, samordna kontinuerliga nätverksträffar, skapa forum för produktstärkande insatser, främja samverkan och paketering av företag i hela länet samt stötta affärsutvecklingen i samband med regionens två ledssystem Bergslagsleden och Bergslagen Cycling.

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2021-04-07, Egen finansiering av projekt Utveckla företagets affärs- och produktutveckling i destinationer
- Projektbeskrivning - Utveckla företagets affärs- och produktutveckling i destinationer

9. Medfinansiering av Utveckling och breddning av förinkubation fas två

Diarienummer: 21RS1629

Föredragande: Lena Kihl

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Inkubera i Örebro AB beviljas 75 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 1 200 000 kronor för genomförande av projekt Utveckling och breddning av förinkubation fas 2,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd 806 787 kronor, samt rambudgetmedel 393 213 kronor,

att projektet får påbörjas tidigast 2021-04-01 och avslutas senast 2023-03-31 samt

att följande villkor gäller för Region Örebro läns beslut:

- Beslutet gäller under förutsättning att projektets budget är fullt finansierad.
- I samband med genomförandet av projektet ska det framgå att Region Örebro län medfinansierar projektet.
- Projektägaren får inte snedvrیدا konkurrensen genom att gynna vissa enskilda företag, utan projektets insatser ska vara allmänt näringslivsfrämjande och komma grupper av företag till del.

- I övrigt gäller Region Örebro läns Allmänna villkor för medfinansiering (beslutades 2019-11-05, dnr 19RS9026).

Sammanfattning

Projektet ska utveckla och bredda arbetet med förinkubation för att bygga livskraftiga och hållbara innovativa företag. Det kommer ske två omgångar där lärdomar i omgång ett tillförs omgång två för ytterligare utveckling, kalibrering och anpassning till omvärlden.

Inkubera har genom pilotprojektet Förinkubation privat sektor, med finansiering från Region Örebro län 500 000 kronor, arbetat fram en metod för förinkubation åt privat sektor i första hand. Detta för att täppa till glappet mellan innovationsrådgivning och inkubation. Det utformade programmet innehåller nu två typer; programspår (med flera deltagande case/företag samtidigt) och snabbspår (individuellt arbete med respektive case/företag).

Inkubera vill nu utveckla och bredda arbetet med förinkubation för att bygga livskraftiga och hållbara innovativa företag inom följande områden:

- Utveckling och anpassning av arbetssätt utifrån akademiskt baserade case
- Bredda arbetet med de olika miljöer och communitys som finns och framför allt ORU Innovation Arena och AI Impact Lab
- Utveckla arbetet med teambuilding och matchmaking vilket är kritiskt för startup-bolagen.
- Utveckla mötet med yngre entreprenörer och på så sätt skapa kunskap och erfarenheter som gör att man bättre coachar och utvecklar framtidens entreprenörer
- Breddning av intaget för att kunna jobba med fler case i tidig fas för att på så vis bygga basen, bygga för framtiden och skapa positiva erfarenheter från entreprenörsskap.

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2021-04-07, Medfinansiering av Utveckling och breddning av förinkubation fas två
- Projektbeskrivning Utveckling och breddning av förinkubation fas två

10. Inriktningsbeslut för finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder

Diarienummer: 21RS538

Föredragande: Lena Kihl

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna Inriktningsbeslut för finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.

Sammanfattning

Målet för den regionala utvecklingspolitiken är utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet. Den regionala utvecklingspolitiken ska möta och ta tillvara potentialen i dessa olika förutsättningar. Politiken ska främja en hållbar ekonomisk, social och miljömässig regional utveckling där de tre dimensionerna är integrerade och ömsesidigt beroende av varandra.

Under anslag 1:1 ingår stöd till projektverksamhet och regionalt företagsstöd och stöd till kommersiell service. Anslaget är en finansieringskälla bland många andra för att bidra till måloppfyllelse i Regional utvecklingsstrategi, RUS. Exempel på andra finansieringskällor är regionalfond, socialfond, interregionala program samt olika sektorsprogram inom EU. Därutöver finns också nationell finansiering att söka från olika myndigheter såsom Energimyndigheten, Skolverket, Vinnova och Tillväxtverket.

Regionstyrelsen fattar beslut om riktlinjer för finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder. Utöver riktlinjer beslutar regional tillväxtnämnd om Inriktningsbeslut för finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder. Syftet med inriktningsbeslutet är att ange vilka insatser som är särskilt viktiga att prioritera under kommande år samt eventuella prioritetshöjande kriterier och en indikativ fördelning mellan företagsstöd och projekt. Den löpande uppföljningen av den regionala utvecklingsstrategin ligger till grund för nya inriktningsbeslut.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2021-04-07, Inriktningsbeslut för finansiering från det statliga anslaget 1 1 Regionala tillväxtåtgärder
- Inriktningsbeslut för finansiering från det statliga anslaget 1 1 Regionala tillväxtåtgärder

11. Ansökan om förstärkt verksamhetsbidrag juli-december 2021,

Gammelkroppa skogsskola

Darienummer: 21RS2377

Föredragande: Ewa Lindberg

Förslag till beslut

Regionala tillväxtnämnden beslutar

att bevilja förstärkt verksamhetsbidrag för andra halvåret 2021 på 700 000 kronor.

Sammanfattning

Gammelkroppa skogsskola är en högskola som drivs i stiftelseform. Det formella namnet är Stiftelsen Värmlands och Örebro läns skogsskola. Stiftare är Region Värmland, Region Örebro län och Gammelkroppa stödförening. Medlemmar i stödföreningen är 28 skogs- och industriföretag samt cirka 150 enskilda medlemmar. Skolan har 5 anställda och verksamheten bygger i huvudsak tre delar. Skolan utbildar skogstekniker, 25 studenter antas vartannat år. Studenterna läser i 2 år, 120 högskolepoäng. Skolan erbjuder fortbildning för tjänstemän, entreprenörer, maskinförare och skogsvårdspersonal inom skogen. Gammelkroppa bedriver även konferensverksamhet för små och medelstora företag och grupper.

Sedan många år tillbaka ger Region Örebro län ett årligt verksamhetsbidrag med 100 000 kronor till Gammelkroppa skogsskola. För år 2020 utgavs ett extra verksamhetsbidrag på 235 000 kronor. Region Örebro län har också beviljat ett stärkt verksamhetsbidrag på 650 000 kronor för första halvåret 2021.

Gammelkroppa har, trots åtgärder, påverkats starkt negativt av pågående Coronapandemi. Ett förslag till utvecklingsplan för skolans överlevnad och fortsatta utveckling har tagits fram. En plan på sikt med anpassat kursutbud och verksamhet för att stärka skolans ekonomi och möjlighet att fortsätta försörja skogsbranschen med kompetent arbetskraft. Från och med juli 2021 planeras start av ny 2-årig skogsteknikerkurs. I planen ligger också återupptagning av fortbildning och övrig verksamhet. Effekterna av den pågående pandemin

är fortsatt svåra att förutse över tid.

Gammelkroppa Skogsskola äskar om bidrag motsvarande 700 000 kronor vardera av Region Värmland och Region Örebro län. Detta bidrag skall täcka ett löpande underskott i verksamheten och utvecklingskostnader under juli-december 2021.

Beslutsunderlag

- FöredragingsPM regional tillväxtnämnd 2021-04-07, Ansökan om förstärkt verksamhetsbidrag 2021, Gammelkroppa skogsskola
- Ansökan om ekonomiskt bidrag juli-december 2021, Gammelkroppa skogsskola
- Komplettering till ansökan om ekonomiskt bidrag hösten 2021, Gammelkroppa skogsskola
- Övergripande utvecklingsplan 2021-2022, Gammelkroppa skogsskola
- Ekonomi hösten 2021, tre alternativ, Gammelkroppa skogsskola

12. Region Örebro läns samrådsvar för EU:s kommande skogsstrategi

Diarienummer: 21RS2172

Föredragande: David Erlandsson

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna samrådsvaret till EU-kommissionens offentliga samråd om en ny EU-skogsstrategi.

Sammanfattning

EU-kommissionen har med anledningen av den europeiska gröna given valt att se över och uppdatera EU:s skogsstrategi. Den nya skogsstrategin ska säkerställa välmående skogar som stöttar en cirkulär bioekonomi samt bidrar till en ökad biologisk mångfald.

Sammanfattning av Region Örebro läns ståndpunkter i remissvaret:

- Region Örebro län välkomnar EU:s uppdaterade skogsstrategi, men understryker vikten av att ta hänsyn till de regionala skillnaderna inom EU när det gäller skogsbestånd, skogsbruk och biodiversitet
- Region Örebro län betonar vikten av att EU:s skogsstrategi stärker samverkan och bygger upp ett mer robust ramverk för ett hållbart brukande av skog där det finns en balans mellan bevarande och förädling av skog
- Region Örebro län betonar att skogens biologiska, sociala och ekonomiska värden är avgörande för en levande landsbygd och en attraktiv region
- Region Örebro län anser att den skogliga bioekonomin måste utformas utifrån cirkulära resurs- och affärsmodeller för att skapa så stor klimatnytta som möjligt
- Region Örebro län anser att bevarande och återställande av skog med särskilt höga naturvärden är en förutsättning för ökad biologisk mångfald och en attraktiv region
- Region Örebro län anser att innovation och förädling av skogsråvara skall inkludera besöksnäring, friluftsliv och folkhälsa.

- Region Örebro län tror att EU: skogsstrategi kan intensifiera behovet av kompetensutveckling som bidrar till ett hållbart skogsbruk i hela Europa.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 202-04-07, Samrådssvar EU-kommissionens offentliga samråd om en ny EU-skogsstrategi
- Offentligt samrådssvar om en ny EU-skogsstrategi
- Enkät om offentligt samråd från EU-kommissionen om kommande skogsstrategi

13. Remissvar - Skogsutredningens betänkande SOU 2020:73 Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen

Diarienummer: 21RS1251

Föredragande: David Erlandsson

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna redovisat förslag till svar som Region Örebro läns svar till Miljödepartementet om skogsutredningens betänkande.

Sammanfattning

Skogsutredningen startade 2019 med syfte att undersöka möjligheterna och lämna förslag på åtgärder för stärkt äganderätt till skog, nya flexibla skydds- och ersättningsformer vid skydd av skogsmark samt hur internationella åtaganden om biologisk mångfald ska kunna förenas med en växande cirkulär bioekonomi.

Sammanfattning av Region Örebro läns ståndpunkter i remissvaret:

- Region Örebro län välkomnar en svensk bioekonomisk strategi för skogen som skall verka för en svensk cirkulär bioekonomi av skog
- Region Örebro län anser att mål för en ökad hållbar tillväxt och en bioekonomisk strategi för skogen ska baseras utifrån olika regionala förutsättningar och behov kopplade till skogen
- Region Örebro län anser att det är viktigt att målen för ökad hållbar tillväxt och en bioekonomisk strategi för skogen går i linje med Parisavtalet, Agenda 2030 och våra nationella samt europeiska miljö- och klimatmål
- Region Örebro län betonar att skogens biologiska, sociala och ekonomiska värden är avgörande för en levande landsbygd och en attraktiv region
- Region Örebro län anser att den skogliga bioekonomin måste utformas utifrån cirkulära resurs- och affärsmodeller för att skapa så stor klimatnytta som möjligt
- Region Örebro län anser att innovation och förädling av skogsråvara skall inkludera besöksnäring, friluftsliv och folkhälsa
- Region Örebro län vill betona vikten av ett kontinuerligt utbyte med regional utvecklingsansvariga.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2021-04-07, Remissvar till Miljödepartementet- Skogsutredningens betänkande SOU 2020 73 Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen
- Remissvar till Miljödepartementet- Skogsutredningens betänkande SOU 2020 73 Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen
- Sammanfattning av skogsutredningens betänkande SOU 2020:73

14. Vilt- och naturvårdsbidrag 2021

Darienummer: 21RS2206

Föredragande: Ola Ström

Förslag till beslut

Regionala tillväxtnämnden beslutar

att bevilja vilt- och naturvårdsbidrag för år 2021 om totalt 265 000 kronor.

Sammanfattning

På Region Örebro läns webbsida beskrivs kriterierna enligt följande:

”Syftet med bidraget är att skapa engagemang och möjlighet för ideella föreningar att praktiskt genomföra konkreta naturvårdsprojekt. När vi bedömer din ansökan kommer vi titta extra noga på frågor som naturvårdsnytta, behov, engagemang och samarbete. Insatser som inkluderar barn och unga samt personer med särskilda behov kommer att prioriteras.”

Följande organisationer och projekt beviljas bidrag 2021:

Närkes ornitologiska förening Boplatser hotade fågelarter 23 000
Lönnhyttans friskola, Granbergsdal Skolträdgård 59 000
Naturskyddsföreningen Örebro län Förebygga psykisk ohälsa 42 000
Stiftelsen Rånnesta Naturens teater Tysslingen 18 000
Örebro viltvårdsföreningen Utplantering fågel 13 000
Björkhagaskolan, Lindesberg. Skolträdgård 59 000
Karlskoga Naturskyddsförening Svinsjöstugan 51 000

Summa: 265 000 kr

Beviljade ansökningar ger tillåtelse att använda medlen under 2021 och 2022. Totalt föreslås 265 000 kronor fördelas som vilt- och naturvårdsbidrag för 2021. För 2020 beviljades inga bidrag då det inte förelåg några ansökningar.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2021-04-07, Vilt- och naturvårdsbidrag 2021
- 1. Ansökan - Fladdermusaktiviteter för barn och unga i Södra Hyttan
- 2. Ansökan - Närkes ornitologiska förening
- 3. Ansökan - Lönnhyttans skola, Granbergsdal
- 4. Ansökan - Naturskyddsföreningen Örebro län
- 5. Ansökan - Stiftelsen Rånnesta Naturens Teater
- 6. Ansökan - Naturskyddsföreningen i Örebro län, Restaurering av våtmarker
- 7. Ansökan - Svinsjöstugan - Karlskoga Naturskyddsförening
- 8. Ansökan - Örebro Viltvårdsförening
- 9. Ansökan - Kilsbergsfrämjandet, guidebok södra Kilsbergen

- 10. Ansökan - Boken Bergslagsnatur Lindesberg
- 11. Ansökan - Björkhaga

15. Anmälnings- och meddelandeärenden

Diarienummer: 21RS26

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna redovisningen.

Sammanfattning

Anmälningsärende

1. Beslut av områdeschef enligt punkt 3.3 i nämndens delegationsordning.
Företagsstöd för perioden 2021-01-28 – 2021-03-02 enligt redovisad bilaga.

2. Beslut av regional utvecklingsdirektör om vidaredelegering att avstå från att svara på remiss.

Meddelandeärende

3. Revisionsrapport - Granskning av ärendeberedningsprocessen. Diarienummer 21RS1838.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2021-04-07, Anmälnings- och meddelandeärenden
- Revisionsrapport - Granskning av ärendeberedningsprocessen Dnr 21RS1838
- Beslut om vidaredelegering att avstå från att svara på remisser

16. Remissvar - Kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken

Diarienummer: 21RS1041

Föredragande: Gordon Hahn

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna redovisat förslag till svar som Region Örebro läns svar till Näringsdepartementet.

Sammanfattning

Inom EU finns ett omfattande regelverk på området för den så kallade sammanhållningspolitiken. Sammanhållningspolitiken regleras genom ett antal EU-förordningar som upprättas för sjuårsperioder. Europeiska kommissionen har för den kommande programperioden 2021–2027 lagt fram förslag till ett flertal EU-förordningar. I den promemoria som remissvaret behandlar föreslås ändringar i svensk lagstiftning med anledning av vissa av de föreslagna förordningarna. De flesta föreslagna ändringarna är av redaktionell karaktär och innebär ingen ändring i sig, utan snarare handlar om begreppsändringar.

Beslutsunderlag

- FöredragningsPM regional tillväxtnämnd 2021-04-07, Remissvar Kompletterande bestämmelser till EUs förordningar inom sammanhållningspolitiken

- Remissvar - Kompletterande bestämmelser till EUs förordningar inom sammanhållningspolitiken
- Promemoria - Kompletterande bestämmelser till EU:s förordningar inom sammanhållningspolitiken

17. Information

1. Aktuellt i EU – Gordon Hahn
2. Anmälan av rapport slutredovisade projekt 2020 inom område regional tillväxt - Emanuel Raptis, Lena Kihl, *bilaga*
3. Pågående nationellt arbete kring mobilitetsstöd för folkhögskolorna - Ewa Lindberg
4. Uppdatering av regional utvecklingsstrategi, RUS 2021-2022 - Susanne Rosendahl, *bilagor*

Underlag

- Sluredovisade projekt inom område regional tillväxt 2020
- Utredningsinriktning Uppdatering RUS
- Vad i RUS som bör uppdateras

2

Remissvar - Innovation som drivkraft – från forskning till nytta

21RS909

Tjänsteställe, handläggare
FoU stab, A Eriksson
Näringslivsutveckling, M Jorstig

Sammanträdesdatum
2020-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS909

Organ
Regional tillväxtnämnd

Svar på remissen Innovation som drivkraft – från forskning till nytta, SOU 2020:59

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna förslaget till svar till Utbildningsdepartementet och hänskjuter till regionstyrelsen att fatta beslut, då svaret också omfattar frågor under forsknings- och utbildningsnämndens ansvarsområde.

Sammanfattning

Utredningen lämnar förslag till hur innovationsstödet vid universiteten kan förbättras för att resultat från forskning och andra kunskaper i större omfattning ska leda till effekter i omgivande samhälle. Förslagen berör ökat fokus på innovation, finansiering, styrning, samverkan med andra aktörer med mera.

Region Örebro läns sammanfattande, övergripande synpunkter:

- Region Örebro län betonar vikten av att ökat fokus och stärkta insatser avseende universitetens nyttiggörande och effekter i det omgivande samhället ej sker på finansiell bekostnad av medel för forskning och utbildning vid universiteten.
- Region Örebro län ser det som positivt med ett ökat fokus på universitetens nyttiggörande, något som bedöms stärka möjligheterna till ett ömsesidigt utbyte i den regionala utvecklingskontexten, gynna en utveckling mot effekter i arbetet att lösa samhällsutmaningar och att nå hållbarhetsmålen.
- Region Örebro län ställer sig positiv till stärkta medel för nyttiggörandeuppdraget inklusive dedikerade medel för verifiering vilket medför att förutsättningarna för nyttiggörande förbättras.
- Region Örebro län invänder mot förslaget om att utvalda universitet ges kraftig ekonomisk förstärkning för utveckling kring utvalda teman då en centrering av resurser inom ett tematiskt område till ett fåtal universitet gör det väsentligt svårare för övriga universitet att utföra sitt samverkansuppdrag då aktörer och kompetens riskerar

Tjänsteställe, handläggare
FoU stab, A Eriksson
Näringslivsutveckling, M Jorstig

Sammanträdesdatum
2020-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS909

styras till utvalda regioner. Detta riskerar att leda till suboptimeringar så att den regionala särart och de regionala specialiseringar som tydligt uppmuntras inom flera andra politikområden, t.ex. Europeisk och regional nationell innovationspolitik (Smart Specialisering), inte bekräftas genom detta förslag.

- Region Örebro län rekommenderar att förslaget att finansieringen av innovationskontor och holdingbolag ska utgå från universitetens storlek stryks. Förslaget riskerar att cementera befintlig struktur där de redan stora universiteten och lärosätena gynnas på bekostnad av framväxande universitet i utvecklingsfas.

- Region Örebro län ifrågasätter vinsterna med att etablera ett nationellt entreprenörskapscentrum. Ökat genomslag för forskning inom fältet ges sannolikt genom att redan idag nätverksbaserade initiativ stärks till förmån för ökad strukturell överbyggnad. Framgångsrika exempel på detta finns redan idag, till exempel Stiftelsen Entreprenörskapsforum vid Örebro universitet.

- Region Örebro län ser risker med bildandet av ett gemensamt finansieringsbolag då detta kan innebära en förlorad regional kontextuell marknadskunskap som inte sällan krävs vid investeringar och projektutveckling.

Ärendebeskrivning

Den utredningen som skickat ut på remiss har haft i uppdrag att analysera olika aspekter av universitetens innovationsstöd och att lämna förslag på hur stödet kan förbättras.

Utredningen lämnar förslag

- på hur nyttiggörandet kan stärkas i universitetens verksamhet
- på åtgärder med syfte att verka mer effektivt för ökat nyttiggörande
- som syftar till utveckling av stödfunktioner och lärande som stödjer nyttiggörandet
- som syftar till att stärka universitetens holdingbolag som verktyg för ökat nyttiggörande och innovation

Beredning

Ärendet bereds även i forsknings- och utbildningsnämnden den 9 april 2021.

Bedömning

Region Örebro län instämmer i utredningens intentioner att öka universitetens fokus på nyttiggörande samt att stärka universitetens möjligheter att finansiera verifiering av

Tjänsteställe, handläggare
FoU stab, A Eriksson
Näringslivsutveckling, M Jorstig

Sammanträdesdatum
2020-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS909

innovationer. Detta innebär en bas för att ytterligare utveckla det redan goda samarbete som etablerats mellan Region Örebro län och universitetets holdingbolag inklusive innovationskontoret.

Region Örebro län ställer sig tveksam till de förslag som, för innovationskontoren, leder till centrering av resurser och medel baserat på teman respektive mottagande universitets storlek.

Region Örebro län avråder från bildandet av ett gemensamt ägt aktiebolag att ansvara för finansieringsfrågor, stödfunktioner samt återrapportering. Region Örebro län ser risker med bildandet av ett gemensamt Finansieringsbolag då detta kan innebära en förlorad regional kontextuell marknadskunskap som inte sällan krävs vid investeringar och projektutveckling.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Inga konsekvenser för miljö-, barn- eller jämställdhetsperspektiven kan ses av remissförslaget.

Ekonomiska konsekvenser

Inga direkta ekonomiska konsekvenser av föreslaget svar på remiss.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 7 april 2021.

Svar på remiss.

Remiss.

Petter Arneback
Regional utvecklingschef

Skickas till:

Regionstyrelsen

Tjänsteställe, handläggare
FoU Stab, Anneli Eriksson
Näringslivsutveckling, Mikael Jorstig

Datum
2021-04-29

Beteckning
Remissvar
Dnr: 21RS909

Regeringskansliet, Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm
Ert dnr: U2020/05545

Svar på remissen Innovation som drivkraft – från forskning till nytta, SOU 2020:59

Region Örebro län har fått möjlighet att lämna synpunkter på ovanstående betänkande från utredningen om ett utvecklat innovationsstöd vid universitet och universitet.

Region Örebro läns sammanfattande, övergripande synpunkter;

- Region Örebro län ser det som positivt med ett ökat fokus på universitetens nyttiggörande, något som bedöms stärka möjligheterna till ett ömsesidigt utbyte i den regionala utvecklingskontexten, gynna en utveckling mot effekter i arbetet att lösa samhällsutmaningar och att nå hållbarhetsmålen.
- Region Örebro län ser det som positivt med stärkta medel för nyttiggörandeuppdraget inklusive dedikerade medel för verifiering vilket medför att förutsättningarna för nyttiggörande förbättras.
- Region Örebro län invänder mot förslaget om att utvalda universitet ges ekonomisk förstärkning för utveckling kring utvalda teman då en centrering av resurser inom ett tematiskt område till ett fåtal universitet gör det väsentligt svårare för övriga universitet att utföra sitt samverkansuppdrag så aktörer och kompetens riskerar att styras till utvalda regioner. Detta riskerar att leda till suboptimeringar då den regionala särart och de regionala specialiseringar som tydligt uppmuntras inom flera andra politikområden, t.ex. Europeisk och regional nationell innovationspolitik (Smart Specialisering), inte bekräftas genom detta förslag.
- Region Örebro län rekommenderar att förslaget att finansieringen av innovationskontor och holdingbolag ska utgå från universitetens storlek

stryks. Förslaget riskerar att cementera befintlig struktur där redan stora lärosäten gynnas på bekostnad av framväxande lärosäten i utvecklingsfas.

- Region Örebro län ifrågasätter vinsterna med att etablera ett nationellt entreprenörskapscentrum. Ökat genomslag för forskning inom fältet ges sannolikt genom att redan idag nätverksbaserade initiativ stärks till förmån för ökad strukturell överbyggnad. Framgångsrika exempel på denna typ av organisationer inom denna forskning finns redan idag, t.ex. Stiftelsen Entreprenörskapsforum vid Örebro universitet.
- Region Örebro län ser risker med bildandet av ett gemensamt Finansieringsbolag då detta kan innebära en förlorad regional kontextuell marknadskunskap som inte sällan krävs vid investeringar och projektutveckling.

Region Örebro läns synpunkter på utredningens olika delar

Allmänna synpunkter

Utredningen pekar på potentiell risk för överlapp mellan universitetens innovationsstöd och övriga aktörers, och pekar särskilt på hälso- och sjukvården där delade tjänster och andra kopplingar mellan akademi och region förekommer. Region Örebro län anser att detta i stället bör ses som en möjlighet då de olika organisationerna angriper nyttiggörandet från olika håll. Stöden har olika riktning och är snarare kompletterande än överlappande. Stödet från regionerna kan inom hälso- och sjukvården ses vara ett led i att förbereda organisationen som behovsägare och mottagare av innovation medan stödet från universiteten fokuserar på utveckling av själva innovationen mot en potentiellt bredare marknad.

6 Nyttiggörandebegreppets breddande

6.1 Universitetens nyttiggörandeuppdrag breddas och förtydligas

6.1.1 Nyttiggörande av kunskap från all verksamhet vid universiteten

Region Örebro län stöder utredningens förslag att universitetens uppgift att verka för att nyttiggörande utöver forskningsresultat också ska omfatta andra kunskaper tillkomna vid universiteten.

Särskilt viktigt är att betona utredningens konstaterande runt samverkan med andra aktörer som en möjlighet för att bygga upp kompetens inte bara inom kommersialisering, utan även inom bredare utvecklingsarbete för ökad tillväxt och sysselsättning. Region Örebro län har ett brett ansvar för regional utveckling enligt lag (Lag (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar). Ur det perspektivet välkomnas särskilt skrivningar om en skärpt förväntan just i lärosätenas samverkan andra aktörer.

6.1.2 Nyttiggörandeuppdraget förtydligas i högskoleförordningen

Region Örebro län stöder utredningens förslag att universitetens uppgift att verka för att forskningsresultat och andra kunskaper tillkomna vid universiteten kommer till nytta ska omfatta såväl kommersiellt som icke-kommersiellt nyttiggörande, samt att möjligheten till ett framtida nyttiggörande av resultat ska beaktas redan när forskning och utbildning vid universiteten organiseras.

Region Örebro län har lagstadgade uppdrag och uppgifter kopplade till regional samhällsutveckling, där nyttiggörandet inte fullt ut och direkt kan mätas i kommersiella termer varför det är av vikt att universitetens uppdrag även omfattar icke-kommersiellt nyttiggörande och stöder detta. Ur ett regionalt perspektiv bedöms utredningens förslag på området stärka möjligheterna att utverka en strategisk samverkan till nytta för såväl länsvisa som överregionala strukturer som är föremål för andra typer av samverkansprocesser, t.ex. genom utverkandet av den Europeiska sammanhållningspolitiken.

Att beakta möjligheten till ett framtida nyttiggörande av resultat redan när forskning och utbildning vid universiteten organiseras är viktigt för att säkerställa att mål för universitetens verksamhet som syftar till nyttiggörande är i samklang med mål och behov hos avnämarna av resultaten. Detta borgar för en samverkan som gynnar båda parter.

6.2 Ansvaret för nyttiggörandearbetet ska ligga på universitetens styrelse

Region Örebro län stöder förslaget att universitetens styrelse ska besluta om de närmare formerna för nyttiggörandearbetet och om övergripande frågor rörande av universiteten förvaltade holdingbolag, såsom ägardirektiv, uppdragsmål, uppföljning av verksamheten och nominering av ledamöter i bolagetsstyrelse.

Universiteten ges på så sätt möjlighet att anpassa formerna för nyttiggörandearbetet till en regional kontext för optimal anslutning till regionala innovationssystem och kan etablera verksamheten efter de behov och förutsättningar som råder.

6.2.1 Viktiga principer vid förvaltningen av holdingbolag

Region Örebro län anser att det kan gynna syftet att tydliggöra när holdingbolagen ska bidra till ett nyttiggörande av forskningsresultat och andra kunskaper tillkomna vid universiteten på affärsmässig grund. Vad gäller holdingbolagens ägande i uppstartsbolag bör dock hänsyn tas till behovet av ett större finansiellt risktagande som ofta finns i forskningsbaserade företag. Skyddandet av immateriella rättigheter påskyndas av universitetens uppdrag att publicera, vilket kan resultera i att företag bildas i mycket tidigt skede där såväl den finansiella risken för ägarna som behovet av långsiktig finansiering är stort. Affärsmässigheten kan av detta skäl inte likställas med den affärsmässighet som råder för finansärer i senare skeden av företagsutvecklingen.

7 Steg mot mer effektivt nyttiggörande

Såväl Region Örebro läns egna innovationsstödjande verksamheter som gemensamt ägda och finansierade innovationsstödjande aktörer har goda erfarenheter av samarbete med innovationskontoret vid Örebro universitet, kopplat till universitetets nyttiggörandeuppdrag. Nyttiggörandeuppdraget möter Region Örebro läns behov av stöd mot en ökad implementering av såväl forskningsresultat som andra innovativa rön som kräver stöd av forskning för att nå implementering. Samarbetet byggs kring enskilda innovationer men även genom , tematiska satsningar för att nå såväl kommersialisering som ett bredare samhällsutvecklande nyttiggörande inom utvalda områden t.ex. Artificiell Intelligens och sociala innovationer. Genom ett etablerat samarbete i den regionalt platsbundna kontexten tas möjligheter tillvara att inom ramen för respektive organisations uppdrag komplettera varandras kompetenser och genomföra gemensamma strategiska satsningar för utveckling. Region Örebro län stödjer utredningens förslag på att samarbete med aktörer utanför universiteten ska finnas vid innovationskontoren.

7.2 Uppföljning och utvärdering för återrapportering och ökat lärande

Region Örebro län ser positivt på att nyttiggörandearbetet vid universiteten följs upp och utvärderas samt att resultat från detta används för att vidare utveckla verksamheterna.

Effekter av ett ökat fokus på nyttiggörandeuppgiften gynnas sannolikt av en struktur för uppföljning och utvärdering där erfarenheter och resultat analyseras och används i styrningen av universitetens verksamhet i syfte att utveckla och förbättra verksamheterna.

Region Örebro län anser också att en modell för hur arbetet med uppföljning och utvärdering av nyttiggörandearbetet ska genomföras kan utgöra en tydlighet och vägledning för universiteten i såväl samverkansuppgiften som nyttiggörandeuppgiften.

7.3 Universitet tilldelas innovationskontor

7.3.1 Regeringen beslutar om vem som ska få ett innovationskontorsuppdrag

Region Örebro län anser att ekonomiska incitament för universiteten med avseende på nyttiggörandearbetet kan vara ett sätt att ytterligare stärka vikten i detta uppdrag och att säkerställa att alla universitet kan tillgodogöra tjänster från ett innovationskontor samt stimulera till samverkan med andra aktörer.

Särskilt intressant bedömer Region Örebro län utredningens förslag om krav på samarbete med ytterligare aktör. Förslaget stärker möjligheten till ett ömsesidigt utbyte utifrån lärosäte och regionorganisations respektive uppdrag och möjliggör intressanta utvecklingsstråk i relation till detta. Det kan t.ex. gälla gemensamt

deltagande i av EU finansierade forsknings- och innovationsinitiativ (Horisont Europa, Digital Europe, med flera) samt nyttiggörande av forskning i relation till regionala prioriteringar och strategiska inriktningar.

7.3.2 Alla ska ha tillgång till stöd från ett innovationskontor

Region Örebro län anser att förslaget att alla universitet ges tillgång till innovationskontorstjänster och anser att innovationskontorens uppdrag att stödja och samverka med de innovationskontor som inte tilldelats medel, minskar risken att brist på tillgång till stöd medför att arbetet med nyttiggörande och inte utförs.

7.3.6 Universiteten ska få ökade anslag till nyttiggörande

Region Örebro län avstyrker utredningens förslag att införa en ny finansieringsmodell för innovationskontoren baserat på universitetens storlek. Region Örebro län är dock positiv till att anslagen för nyttiggörande förstärks men anser att fördelningen av medel ska utgå från behov och förutsättningar vid universiteten och syfta till att skapa förutsättningar att utföra nyttiggörandeuppdraget på ett för universiteten likvärdigt sätt.

Region Örebro län anser att en finansieringsmodell för innovationskontoren där finansieringen baseras på universitetens storlek riskerar att ge väsentligt olika förutsättningar för universiteten att utföra sina uppgifter samt sannolikt gynna större universitet på bekostnad av de mindre. De stora universiteten befinner sig i en geografisk kontext som har förutsättningar att bättre gynna utvecklingen av lokala och regionala innovationssystem. Förutsättningar finns där att bygga samarbeten och via synergier mellan aktörer skapa positiva spiraler för ökat nyttiggörande och ökad innovationsförmåga, tillsammans tillgodose behoven av specifika kompetenser mm, och därmed möta behovet av en stödjande struktur för studenter och medarbetare. För mindre universitet utanför storstadsområdena är möjligheten att ingå i och bidra till kompletta innovationssystem mindre. Möjligheten att möta behov av specialkompetens med egen personal eller via samarbeten och samverkan i den regionala kontexten, inom ramen för uppgiften är också mer begränsade.

En finansieringsmodell för innovationskontoren bör syfta till att möjliggöra för universiteten att utföra uppgiften och baseras på universitetens behov och de förutsättningar som råder i den geografiska närheten för att tillgodose behoven via samverkan och samarbeten. Detta för att sedan via resultat från uppföljning och utvärdering premieras och styrs mot en positiv utveckling av den aktuella verksamheten.

Region Örebro län ställer sig också positiv till att mer medel för verifiering ställs till förfogande.

Region Örebro län anser dock att dessa medel också bör omfatta verifiering av nyttiggörande som inte direkt syftar till kommersialisering. Detta skulle t ex på ett bättre sätt möjliggöra ett ökat direkt nyttiggörande av forskningsresultat inom offentlig sektor. En breddning att också omfatta icke-kommersiell verifiering skulle också stödja ambitionen i utredningens förslag under avsnitt 6.1.2. Sannolikt skulle en breddning härvidlag även kunna stärka lärosätenas roll som regional motor i en regional utvecklingskontext genom ökade möjligheter till samarbeten med regionorganisationer och kommuner.

7.4 Genom tematiska satsningar kan Sverige kraftsamla

Region Örebro län avstyrker förslaget att via anslag finansiera tematiska innovationsuppdrag till två eller flera universitet i samverkan.

Erfarenhetsmässigt konstaterar Region Örebro län att geografisk närhet till stödjande verksamheter fortfarande är viktigt för att dessa ska nyttjas optimalt och efter behov. Ambitionen att klustra satsningar på tematisk koncentration riskerar även att motverka kraften i pågående initiativ inom andra politikområden där regionala specialiseringar och utveckling av nischer och särarter uppmuntras.

Att inrätta tematiska innovationskontor skulle kunna vara gynnsamt för ett tema där den totala akademiska verksamheten finns koncentrerat till ett fåtal universitet. Det finns även idag ett antal nätverksbaserade nationella tematiska initiativ som kommit långt i sitt arbete med att koordinera och optimera bidrag till gemensamma ambitioner runt såväl nyttiggörande som forskning, t.ex. inom Artificiell Intelligens (AI of Sweden). Förslaget riskerar motverka kraften i dessa initiativ.

Ur ett regionalt perspektiv är det viktigt att det finns en närhet till och en tillgänglighet för de som har behov av de tjänster som ges av ett innovationskontor. Det finns en uppenbar risk att detta trots nationella ambitioner blir ett regionalt stöd och att detta också gynnar de etablerade universiteten på bekostnad av t ex de så kallade nya universiteten där den akademiska profilen fortfarande är under uppbyggnad.

8 Stödfunktioner och lärande

8.1 Ett mer strategiskt arbete om immateriella tillgångar

8.1.1 Universitetens strategier för immateriella rättigheter

Region Örebro län stödjer ambitionen att universiteten ska ha högskolespecifika strategier för hantering av immateriella tillgångar. Dock hör frågan ihop med frågan om lärarundantaget och frågan om äganderätt till resultat inom t ex en region och strategierna bör tas fram i samverkan med tänkta avnämare av resultat för att möjliggöra nyttiggörande.

8.1.2 PRV ska fortsatt arbeta med kompetenshöjande insatser inom immaterialrätt

Regionen är positiv till att PRV får ett fortsatt uppdrag att tillhandahålla utbildning och ökad kunskap kring immaterialrättsliga frågor vid universiteten.

Region Örebro län anser att det skulle vara gynnsamt för nyttiggörande och samhällsutvecklingen om uppdraget också omfattade tillhandahållande av utbildning och ökad kunskap kring immaterialrättsliga frågor även för andra offentliga aktörer som regioner och kommuner.

8.1.3 Arbetsgivarverkets långsiktiga arbete med immaterialrätt

Region Örebro län anser att det är viktigt att öka kunskaper om immaterialrättsliga frågor hos forskare, studenter och andra anställda. Region Örebro län anser att detta arbete också bör omfatta andra frågor av vikt för ett ökat nyttiggörande som till exempel kunskaper om innovationsutveckling och entreprenörskap.

8.2 Inrättandet av ett nationellt center för entreprenörskap

Region Örebro län ifrågasätter vinsterna med att etablera ett nationellt entreprenörskapscentrum. Idag pågår forskning inom såväl innovations- som entreprenörskapsfältet vid en rad olika lärosäten med en rad olika profiler och inriktningar. Dessa miljöer bör bekräftas och möjligen kan samordningsvinster uppnås genom att nätverksstärkande initiativ tas till förmån för ökad strukturell överbyggnad genom etablerandet av ett nationellt center. Framgångsrika exempel på just nätverksbaserade organisationer inom forskningsfältet finns redan idag, t.ex. Stiftelsen Entreprenörskapsforum vid Örebro universitet.

8.3 Arbetsgivarverket ska kartlägga rörlighet

Region Örebro län är positiva till initiativ som gynnar kompetensväxling mellan universiteten och andra delar av samhället och instämmer i vikten av att kartlägga hinder och lämna förslag till åtgärder.

Det är dock av stor vikt att kartläggningen av hinder och åtgärder för att öka rörligheten också omfattar de delar av offentlig sektor som finns inom regioner och kommuner varför det föreslås att Arbetsgivarverket, **Sveriges kommuner och regioner** samt vetenskapsrådet får i uppdrag att i samråd kartlägga hinder för ökad rörlighet mellan akademi, näringsliv och övrig offentlig sektor, ur ett arbetsrättsligt perspektiv och lämna förslag till åtgärder för att öka rörligheten.

8.4 Om kartläggning av hinder och borttagande av dylika för ett ökat nyttiggörande

Region Örebro län anser att om ett uppdrag ges till Vinnova att tillsammans med UKÄ, Vetenskapsrådet, näringslivsorganisationer, samt Sveriges kommuner och regioner, kartlägga olika hinder för nyttiggörande av resultat från forsknings- och annan verksamhet vid universiteten ska detta uppdrag utgå från en systemsyn där

hinder analyseras såväl från universitetens perspektiv (som leverantör av resultat) som från avnämarnas perspektiv (mottagare av resultat).

8.5 Forskningsrådets och stiftelsernas bidrag för nyttiggörande

8.5.1 Forskningsrådets bidrag till nyttiggörande

Region Örebro län anser att det är viktigt att verka för ett ökat nyttiggörande och att styra mot detta via forskningsråden kan ha ett gott syfte.

Region Örebro län delar utredningens bild att finansiering från forskningsråden och stiftelserna på olika sätt är normerande inom universitetens forskningsverksamheter. Av det skälet är det ett viktigt signalvärde att betona betydelsen av olika åtgärder för ett ökat nyttiggörande.

Samverkan och nyttiggörande som meritfaktor vid ansökningar och tilldelning av medel ur forskningsråden och stiftelsernas bidrag bedöms kunna accelerera såväl ett nyttiggörande ur ett samhällsutvecklande perspektiv som mer regionalt avgränsade utvecklingsområden. I det senare perspektivet kan synergier sannolikt uppnås med EU:s sektorsprogram men även andra, mer regionalt drivna och finansierade forsknings- och utvecklingsinitiativ.

9 Holdingbolagen som verktyg för ökat nyttiggörande och fler innovationer

Region Örebro län delar utredningens bild av att holdingbolag är ett bra verktyg för ett kommersiellt nyttiggörande av resultat från forskningsverksamhet och att nyttiggörandet genom bolagen bör utvecklas.

9.1.2 Utökade möjligheter för universiteten att disponera medel för nyttiggörande

Region Örebro län delar utredningens förslag att överförande av statliga anslag eller donationsmedel till holdingbolagen för nyttiggörande verksamhet gör det möjligt för universitet att bedriva mer omfattande verksamhet i holdingbolagen.

9.1.3 Bemyndigandets storlek anpassas efter universitetens storlek

Region Örebro län delar inte utredningens förslag att införa en modell för bemyndigande för innovationskontoren baserat på universitetens storlek. Region Örebro län är dock positiv till att anslagen för nyttiggörande förstärks men anser att fördelningen av medel ska utgå från behov och förutsättningar vid universiteten och syfta till att skapa förutsättningar att utföra nyttiggörandeuppdraget på ett för universiteten likvärdigt sätt.

Region Örebro län anser att en finansieringsmodell för innovationskontoren där finansieringen baseras på universitetens storlek riskerar att ge väsentligt olika förutsättningar för universiteten att utföra sina uppgifter samt sannolikt gynna större universitet på bekostnad av de mindre. En finansieringsmodell för

innovationskontoren bör syfta till att möjliggöra för universiteten att utföra uppgiften och baseras på universitetens behov och de förutsättningar som råder i den geografiska närheten att tillgodose behoven via samverkan och samarbeten, för att sedan via resultat från uppföljning och utvärdering premieras och styras mot en positiv utveckling av den aktuella verksamheten.

9.2.1 Holdingbolagen bör tilldelas ett samhällsuppdrag.

Region Örebro län står bakom utredningens förslag om att holdingbolagen ska bidra till att nyttiggörande av såväl forskningsresultat som andra kunskaper tillkomna vid universiteten sker och därigenom generera andra effekter än ekonomisk avkastning till ägaren.

Region Örebro län delar även den bild som utredningen refererar till genom kontakter med universitet och holdingbolag gällande att såväl holdingbolag som innovationskontor är verktyg för regional utveckling. Då utredningens gör en annan bedömning och konstaterar att detta varken är förenligt med ändamålen för de anslag som finansierar verksamheten vid universiteten eller holdingbolagen eller de bolagsordningar regeringen fastställt, så kan ett tydligt samhällsuppdrag och ökade krav på samverkan med omgivande samhällsaktörer behöva konkretisera just ett sådant bidrag.

Region Örebro län är av åsikten att regional utveckling inte enbart kan ses som en är en effekt av att universiteten i många fall ses som en regional tillväxtaktör. Samverkan och samskapande av regionalt utvecklingsvärde *kan* ske, direkt och indirekt genom de strukturer och processer som såväl innovationskontor som holdingbolag förfogar över. I förekommande fall kan dessa möjligen vara föremål för EU-kommissionens gruppundantagsförordning (GBER) för vissa typer av projekt och initiativ.

9.2.2 Målsättningen att resultatet av verksamhet som bedrivs av holdingbolagen ska kunna nyttjas på affärsmässiga grunder

Region Örebro län anser att det kan gynna syftet att tydliggöra när holdingbolagen ska bidra till ett nyttiggörande av forskningsresultat och andra kunskaper tillkomna vid universiteten på affärsmässig grund.

9.3 Nytt gemensamt bolag möjliggör kraftsamling

Region Örebro län avråder från bildandet av ett gemensamt ägt aktiebolag att ansvara för finansieringsfrågor, stödfunktioner samt åiterrapportering. Region Örebro län ser risker med bildandet av ett gemensamt Finansieringsbolag då detta kan innebära en

förlorad regional kontextuell marknadskunskap som inte sällan krävs vid investeringar och projektutveckling.

Staten har en möjlighet att via holdingbolagen ge förutsättningar för utveckling av nya företag (projektbolag) där marknaden av olika anledningar inte agerar och investerar. Investeringsviljan och tillgången till privat kapital för utveckling av företag och affärer är olika i olika delar av landet varför graden av marknadsmisslyckande varierar mellan regionerna.

Region Örebro län anser att det är viktigt att ett eventuellt gemensamt finansieringsbolag ges i uppdrag att ta hänsyn till skillnader i förutsättningar att hitta privat kapital vid beslut om finansiering av så kallade projektbolag.

Region Örebro län

Andreas Svahn (S)
Regionstyrelsens ordförande

Innovation som drivkraft – från forskning till nytta

*Betänkande av Utredningen om ett utvecklat
innovationsstöd vid universitet och högskolor*

Stockholm 2020

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SOU 2020:59

SOU och Ds kan köpas från Norstedts Juridiks kundservice.
Beställningsadress: Norstedts Juridik, Kundservice, 106 47 Stockholm
Ordertelefon: 08-598 191 90
E-post: kundservice@nj.se
Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer

För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Norstedts Juridik AB
på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.
Svara på remiss – hur och varför
Statsrådsberedningen, SB PM 2003:2 (reviderad 2009-05-02).
En kort handledning för dem som ska svara på remiss.
Häftet är gratis och kan laddas ner som pdf från eller beställas på regeringen.se/remisser

Layout: Kommittéservice, Regeringskansliet
Omslag: Elanders Sverige AB
Tryck: Elanders Sverige AB, Stockholm 2020

ISBN 978-91-38-25100-3
ISSN 0375-250X

Till statsrådet Matilda Ernkrans

Regeringen beslutade den 24 oktober 2019 att tillkalla en särskild utredare för att föreslå en utvecklad struktur för innovationsstödet vid statliga universitet och högskolor (dir. 2019:72). Syftet är att innovationsstödet vid lärosätena, som för närvarande bland annat består av holdingbolag och innovationskontor, mer ändamålsenligt ska kunna bidra till att stärka Sveriges innovationskraft och därmed landets konkurrenskraft, sysselsättning och ekonomiska utveckling. Samma dag förordnades Alf Karlsson, före detta statssekreterare, som särskild utredare för uppdraget.

Som experter i utredningen förordnades den 2 december 2019 departementssekreteraren Anna Aminoff, Utbildningsdepartementet, departementssekreteraren Kristina Ingemarsdotter Persson, Finansdepartementet, ämnesrådet Carina Knorpp, Näringsdepartementet, ämnesrådet Maria Olofsson, Näringsdepartementet, departementssekreteraren Andreas Siegeman, Näringsdepartementet, departementssekreteraren Sara Stenberg, Utbildningsdepartementet och ämnesrådet Linda Stridsberg, Utbildningsdepartementet.

Den 29 maj 2020 entledigades Anna Aminoff och Kristina Ingemarsdotter Persson och samma dag förordnades departementssekreteraren Fredrika Cruce, Finansdepartementet och kanslirådet Gerd Mörck, Utbildningsdepartementet.

Som sekreterare förordnades den 6 december 2020 seniorkonsulten Martin Fröberg.

Utredningen, som antagit namnet Utredningen om ett effektivare innovationsstöd vid universitet och högskolor, får härmed överlämna betänkandet Innovation som drivkraft – från forskning till nytta (SOU 2020:59).

Den särskilda utredaren står ensam för innehållet i betänkandet. Expertgrupper, forskare och de intressenter som utredningen fört dialog med står fria i relation till utredningens slutsatser och förslag.

Stockholm oktober 2020

Alf Karlsson

/Martin Fröberg

Innehåll

Ord- och begreppslista	13
Sammanfattning	17
Summary	29
1 Författningsförslag.....	41
1.1 Förslag till lag om ändring i högskolelagen (1992:1434).....	41
1.2 Förslag till förordning om ändring i högskoleförordningen (1993:100)	42
1.3 Förslag till förordning om statliga medel för innovationskontor	45
1.4 Förslag till förordning om upphävande av förordningen (2015:139) om fördelning av statliga medel för innovationskontor vid universitet och högskolor	47
1.5 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2007:1164) för Försvarshögskolan.....	48
1.6 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:1101) med instruktion för Verket för innovationssystem	49
1.7 Förslag till förordning om ändring i förordningen (2009:1101) med instruktion för Verket för innovationssystem	50

2	Bakgrund, uppdrag och genomförande	53
2.1	Om uppdraget.....	53
2.2	Avgränsningar och ställningstaganden.....	54
2.3	Utredningsarbetet	55
2.4	Datakällor.....	59
2.5	Betänkandets disposition	60
3	Innovationslandet Sverige	61
3.1	Utgångspunkt för uppdraget: definition och historisk bakgrund till samverkan och nyttiggörande	61
3.1.1	Innovation är ny kunskap som implementerats – utredningens utgångsposition	62
3.1.2	Nyttiggörandets historiska utveckling	62
3.1.3	Läraryrket särskiljer Sverige.....	67
3.2	Sverige är en av världens mest innovativa ekonomier – men stora regionala skillnader finns	68
3.2.1	FoU uppdelat på olika aktörer	69
3.2.2	Investeringar i FoU sker huvudsakligen i storstadsregionerna.....	74
3.2.3	Näringslivets roll i FoU och innovationslandskapet	74
3.3	Det finns en stor variation av aktörer som arbetar med innovation och nyttiggörande	76
3.3.1	Det finns 13 innovationskontor vid landets högskolor.....	78
3.3.2	Holdingsbolagens verksamhet varierar över landet	82
3.3.3	Inkubatorer riktar sig till företag i uppstartsfasen.....	88
3.3.4	Landets teknikparker innebär en infrastruktur för kunskapsintensiva tillväxtföretag.....	89
3.3.5	Finansieringsstöd och aktörer i företagens olika utvecklingsfaser.....	90
3.3.6	Om industriforskningsinstitut	93
3.3.7	Övrigt innovationsstöd.....	95

3.4	Om stödsystemets processer för att öka nyttiggörande och innovation.....	98
3.4.1	Högskolornas attitydpåverkan	98
3.4.2	Högskolans processer för nyttiggörande.....	100
3.5	Effektlogik är ett verktyg som möjliggör uppföljning och utvärdering	102
3.6	Styrning, uppföljning och resultat av innovationskontoren	103
3.7	Styrning, uppföljning och resultat av holdingbolagen.....	107
3.7.1	Om styrningen av landets statligt ägda aktiebolag	107
3.7.2	Rättsliga förutsättningar för holdingbolagens finansiering.....	109
3.7.3	Holdingbolagens förvaltningsuppdrag.....	110
3.7.4	Om redovisningen av holdingbolagens verksamhet	112
3.7.5	Holdingbolagens investeringsverksamhet varierar kraftigt	114
3.7.6	Holdingbolagens arbete med uppdragsutbildning.....	117
3.7.7	Holdingbolagens övriga verksamhet	118
3.8	Finansiering av högskolornas innovationsstöd	119
4	Innovationsstödet utifrån gällande regelverk om statsstöd	121
4.1	Om statsstödsregelverket.....	121
4.2	Stöd till utbildning och FoUI	123
4.3	Exempel i dag på befintliga stöd	126
4.4	Rutiner för kontroll av stöd	126

5	Utredningens analys utifrån direktivets frågeställningar.....	127
5.1	Analys av dagens ordning	128
5.1.1	Stödet uppvisar brister i ändamålsenlighet och effektivitet	128
5.1.2	Stora skillnader mellan landets holdingbolag	133
5.1.3	Brister i holdingbolagens återrapportering.....	135
5.1.4	Uppdragsutbildningens reformer har inte fått avsedd effekt.....	135
5.1.5	Licensieringsverksamheten är resurskrävande	137
5.2	Behov av och förslag för utökat innovationsstöd.....	138
5.2.1	Svårt att göra en behovsanalys på individnivå	138
5.2.2	Utredningens modell för implementering innebär förändringar av stödet på olika nivåer	142
5.3	Om nationell samordning och överlapp.....	142
5.3.1	Tydligast behov av samordning finns inom life-science	142
5.3.2	Risken för överlapp störst inom sjukvården	144
5.3.3	Ingen risk för överlapp med RISE TTO-verksamhet.....	145
5.4	Om statsstöd.....	146
5.4.1	Situationen vid högskolorna.....	146
6	Nyttiggörandebegreppets breddande	151
6.1	Högskolornas nyttiggörandeuppdrag breddas och förtydligas	151
6.1.1	Nyttiggörande av kunskap från all verksamhet vid högskolorna.....	152
6.1.2	Nyttiggörandeuppdraget förtydligas i högskoleförordningen	156
6.2	Ansvaret för nyttiggörandearbetet ska ligga på högskolans styrelse.....	159
6.2.1	Viktiga principer vid förvaltningen av holdingbolag	163

6.3	Följändringar för Försvarshögskolan och Sveriges lantbruksuniversitet	164
7	Steg mot mer effektivt nyttiggörande	165
7.1	Förslag på process för hur implementeringen ska gå till	165
7.2	Uppföljning och utvärdering för återrapportering och ökat lärande (steg 2 i trappan)	166
7.2.1	Holdingbolagens verksamhet ska redovisas som en särskild del i den återkommande forskningspropositionen	172
7.3	Högskolor tilldelas innovationskontor (steg 3 i trappan)	173
7.3.1	Regeringen beslutar om vem som ska få ett innovationskontorsuppdrag	173
7.3.2	Alla ska ha tillgång till stöd från ett innovationskontor	178
7.3.3	Även enskilda utbildningsanordnare ska kunna driva innovationskontor	180
7.3.4	Tidsperiod för uppdraget att bedriva innovationskontor	182
7.3.5	Viss justering av kraven på redovisning av hur medel till innovationskontor använts	182
7.3.6	Högskolorna ska få ökade anslag till nyttiggörande	183
7.4	Genom tematiska satsningar kan Sverige kraftsamla (steg 4 i modellen)	186
8	Stödfunktioner och lärande	191
8.1	Ett mer strategiskt arbete om immateriella tillgångar	191
8.1.1	Högskolornas strategier för immateriella rättigheter	191
8.1.2	PRV ska fortsatt arbeta med kompetenshöjande insatser inom immaterialrätt	192

8.1.3	Arbetsgivarverkets långsiktiga arbete med immaterialrätt.....	194
8.1.4	Ett utökat stöd för statsstödsrättsliga och immaterialrättsliga frågor	195
8.2	Inrättandet av ett nationellt center för entreprenörskap ...	197
8.3	Arbetsgivarverket ska kartlägga rörlighet	201
8.4	Om kartläggning av hinder och borttagande av dylika för ett ökat nyttiggörande.....	203
8.5	Forskningsrådets och stiftelsernas bidrag för nyttiggörande.....	204
8.5.1	Forskningsrådets bidrag till nyttiggörande	205
8.5.2	Uppdrag till forskningsråden för ökat nyttiggörande	207
9	 Holdingbolagen som verktyg för ökat nyttiggörande och fler innovationer	209
9.1	Förslag för fler holdingbolag med ökad autonomi.....	209
9.1.1	Varje högskola ska kunna ha ett eget holdingbolag.....	210
9.1.2	Utökade möjligheter för högskolorna att disponera medel för nyttiggörande	211
9.1.3	Bemyndigandets storlek anpassas efter högskolornas storlek.....	213
9.1.4	Bemyndiganden för fyra år i taget.....	214
9.2	Holdingbolagens nya syfte, styrning och åiterrapportering.....	216
9.2.1	Holdingbolagen bör tilldelas ett samhällsuppdrag	216
9.2.2	Målsättningen att resultatet av verksamhet som bedrivs av holdingbolagen ska kunna nyttjas på affärsmässiga grunder	219
9.2.3	Ekonomiska mål för holdingbolagen.....	220
9.2.4	Sammansättningen i holdingbolagens styrelser ..	221

9.3	Nytt gemensamt bolag möjliggör kraftsamling	223
9.3.1	Förbättrad redovisning, styrning och utveckling av holdingbolagen genom ett nytt gemensamt bolag	223
9.3.2	Ett renodlat mer likvärdigt system för finansiering av bolag i tidiga faser.....	232
9.3.3	Högskolorna bör använda holdingbolagen i större utsträckning	241
9.3.4	Holdingbolagen bör inte kunna bedriva egen uppdragsutbildning men väl annan utbildningsverksamhet	243
9.3.5	Ett nationellt arbete med licensiering	244
9.3.6	Förbudet för holdingbolagen att bedriva sådan verksamhet som ingår i högskolornas grundläggande verksamhet.....	245
10	Konsekvensanalys.....	247
10.1	Konsekvenser för berörda aktörer	247
10.1.1	Konsekvenser för staten.....	247
10.1.2	Konsekvenser för regionerna.....	260
10.1.3	Konsekvenser för kommunerna	261
10.1.4	Konsekvenser för företag.....	261
10.1.5	Konsekvenser för enskilda	263
10.2	Samhällsekonomisk analys	264
10.2.1	Högskolornas effekt på konkurrenskraften	265
10.2.2	Hur stödet för nyttiggörandet påverkar svensk konkurrenskraft.....	266
10.2.3	Förväntade effekter av ökat nyttiggörande.....	267
10.3	Övriga konsekvenser	268
11	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	271
12	Författningskommentar	273
12.1	Förslaget lag om ändring i högskolelagen (1992:1434)	273

Bilagor

Bilaga 1	Kommittédirektiv 2019:72.....	277
Bilaga 2	Mallar för bolagsordning	285
Bilaga 3	Lista svenska högskolor	293
Bilaga 4	Fallstudier skrivna av Regeringens innovations- och forskningsråd i utlandet	295
Bilaga 5	Fallstudier innovationssystem från fyra svenska högskolor	345

Ord- och begreppslista

Forskningsråd	Forskningsråd är statliga myndigheter med huvudsakligt uppdrag att bedriva forskningsfinansiering
Försåddsfas	Ett nystartat bolag första tillväxtfas
Försådd- och sådd-finansiering	Finansiering i ett nystartat bolags tidigaste faser
Grants office	Kontor för extern finansiering vid en högskola. Har i uppgift att stödja forskare och administratörer med rådgivning och support till interna och externa bidragsansökningar och beviljade projekt
Holdingsbolag	Ett bolag som äger aktier eller andelar i andra företag
Innovationskontor	En servicefunktion vid en högskola eller ett forskningsinstitut med uppgift att nyttiggöra resultat som uppstår ur högskolans verksamhet
Mjuka lån	Mjuka lån är lån som inte kräver personliga säkerheter och som har flexibla återbetalningsvillkor
Konvertibel	En skuldförbindelse som har getts ut av ett aktiebolag mot betalning och som ger innehavaren en rätt eller skyldighet att helt eller delvis byta sin fordran mot aktier i bolaget

Köption	En köption är ett finansiellt kontrakt mellan två parter, utfärdaren (säljaren) och innehavaren (köparen) av en option. Innehavaren får en lång position som innebär att denne i framtiden har rätt men inte skyldighet att köpa den underliggande tillgången till ett på förhand bestämt pris
Projektbolag	Bolag som med syftet att kommersialisera idéer som har sitt ursprung i verksamheten på högskolan
Revolverande	En finansieringsfond där intäkterna från försäljning ska täcka kostnader samt behoven för nya investeringar
Riskkapital	Riskkapital är en insats som en finansiär gör i ett företag för att i framtiden kunna få avkastning på insatsen. Genom att satsa pengar i företaget tar riskkapitalister en större risk än andra finansiärer som till exempel banker och andra långgivare, därav namnet riskkapital. Gemensamt för allt riskkapital är att hela eller delar av kapitalet kan gå förlorat om inte företaget utvecklas som planerat
Tjänstebolag	Bolag som ägs av holdingbolagen och har det huvudsakliga att bedriva andra verksamheter inom ramen för bolagsordningen, exempelvis innovationsstöd, uppdragsutbildning eller konsultbolag
Technology Readiness Level (TRL)	En beteckning för en teknologis mognadsgrad och tillhörande teknologisk risk. Inom forskningsintensiva verksamheter används teknikmognadsnivåer för att bekräfta vilka aktiviteter som behövs för att implementera forskningsresultaten i nya produkter/processer

Technology Transfer Office (TTO) En servicefunktion vid en högskola eller forskningsinstitut med uppgift att nyttiggöra (ofta genom kommersialisering) resultat som uppstår ur högskolans/forskningsinstitutets verksamhet. Till skillnad från innovationskontoren äger en TTO de idéer som nyttiggörs

Sammanfattning

Sverige är ett land som under de senaste 100 åren har gått från att vara ett av Europas fattigare länder, med stor utvandring, till att bli ett av de mest välmående och innovativa och med en relativt sett stor invandring. Drivande bakom den utvecklingen har bland annat varit innovationer och ständig förnyelse. För att behålla vår tätposition måste vi därför som land se till att hela tiden genomföra förändringar som ingen annan har gjort tidigare. Vi måste vara mer innovativa än andra. De svenska högskolorna med sin utbildning och forskning är väsentliga i det arbetet.

Om högskolorna ska fylla den viktiga roll för en hållbar utveckling, som samhället har rätt att förvänta sig, behövs goda villkor för att de i än högre utsträckning ska kunna bidra till nya lösningar som leder till ökad konkurrenskraft, mindre miljöpåverkan och nya jobb. Förutsättningarna för att studenter, forskare och andra medarbetare vid högskolorna ska kunna göra detta ser i dag mycket olika ut. Det finns högskolor där innovationsstödet och högskolornas holdingbolag är välfungerande samtidigt som det finnas andra högskolor där stödet är obefintligt.

För att kunna bibehålla vår tätposition som innovationsland är det därför viktigt att stödet för att nyttiggöra resultat från *forskning och andra kunskaper* tillkomna vid högskolan blir bättre och tillgängligt över hela landet. En central pusselbit är studenters och anställdas inställning till nyttiggörande. En högskola som arbetar brett med attitydpåverkan och utbildning i entreprenörskap kommer också att kunna visa ökad implementering av sin forskning i samhället.

Utredningens uppdrag har sammanfattningsvis varit att analysera olika aspekter av det högskolornas innovationsstöd och att lämna förslag på hur stödet kan förbättras.

Det svenska innovationsstödet vid landets högskolor är fragmenterat

I högskolors uppgifter ingår enligt högskolelagen (1992:1434) att samverka med det omgivande samhället och informera om sin verksamhet samt verka för att forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta. Högskolorna spelar en viktig roll för nyttiggörande av forskningsbaserad kunskap och är därmed en vital del av innovationssystemet. Högskolornas del i systemet består bland annat av innovationskontor och holdingbolag.

Innovationskontoren är närmast idégivarna

Innovationskontoren tillkom till följd av förslag i 2008 och 2012 års forskningspolitiska propositioner. Resurser tillfördes vid bildandet av kontoren och högskolor med innovationskontor får därefter årligen cirka 107 miljoner kronor i statliga medel för verksamheten. Innovationskontorens organisation, placering och arbetssätt kan variera, men gemensamt för innovationskontoren är att de arbetar inne på högskolan med att fånga upp och utveckla idéer från medarbetare och i vissa fall även studenter. En viktig del av innovationskontorens arbete är att informera om sin egen verksamhet och verka för en mer positiv inställning till nyttiggörande.

I dag finns det totalt 13 innovationskontor och därmed finns det högskolor som saknar eget innovationskontor. De högskolor som saknar egna innovationskontor förväntas i flera fall kunna nyttja närliggande högskolors innovationskontor. Flera av de högskolor som saknar eget innovationskontor har under utredningens framfört att det kan vara svårt att få tillräcklig tillgång till tjänster som erbjuds vid kontoren.

Flera av holdingbolagen arbetar som statliga riskkapitalbolag

Holdingbolag vid universitet och högskolor är statligt helägda bolag som förvaltas av högskolorna. Bolagen äger, förvaltar och säljer aktier i hel- eller delägda bolag vars uppgift är att bedriva forskning och utvecklingsverksamhet för kommersialisering. Holdingbolagen bidrar till att kommersialisera forskningsresultat och idéer och verkar i ett

tidigare investeringskedde än andra finansieringsaktörer. Utöver denna uppgift förmedlar holdingbolagen även uppdragsutbildning, säljer konsulttjänster och äger viss infrastruktur.

De första holdingbolagen bildades 1994 och 1995 i syfte att främja kommersialisering och samverkan med näringslivet och andra aktörer. Ytterligare holdingbolag har därefter tillkommit och i dag finns det 18 bolag vid lika många statliga högskolor. Vid bildandet av respektive bolag har det i regel gjorts kapitaltillskott och under åren har ytterligare kapitaltillskott till holdingbolag skett.

Högskolorna arbetar nära det övriga innovationssystemet

Det offentliga innovationssystemet i Sverige består av en mängd olika aktörer. Utöver de aktörer som befinner sig i eller nära högskolorna finns det även aktörer som forskningsinstitut, inkubatorer och teknikparker. De olika aktörernas ansvarsområden kan vara överlappande och ha stora regionala variationer. Inom hälso- och sjukvården kan överlappen vara särskilt utmanande, särskilt då en idégivare har delad tjänst mellan akademi och region.

Det finns stora brister i stödets ändamålsenlighet och effektivitet

I utredningens direktiv ingick det bland annat att analysera om dagens ordning med holdingbolag och innovationskontor var ändamålsenligt och effektivt. Enligt utredningens analys finns det stora brister både i stödets ändamålsenlighet (görs rätt saker) och effektivitet (görs sakerna på rätt sätt).

Bristfällig uppföljning och utvärdering av innovationskontorens verksamhet

Utredningen anser att de stora variationerna mellan landets högskolor, då det kommer till tillgång till stöd och arbete med nyttiggörande, gör att stödet inte är ändamålsenligt. Det finns i dag högskolor som nästan helt saknar tillgång till professionellt stöd för dess studenter, forskare och andra medarbetare.

En central iakttagelse i utredningen är avsaknaden av uppföljning och utvärdering av högskolornas arbete med nyttiggörande. Den tillgängliga informationen om innovationskontoren visar på stora skillnader ifråga om idéflöde från högskolornas verksamhet. Innovationskontorens effektivitet varierar därmed.

Tre av holdingbolagen står för lejonparten av investeringarna

Holdingbolagen och deras investeringsverksamhet är lättare att följa upp. Även här finns det stora skillnader. Holdingbolagen vid Göteborgs universitet, Lunds universitet och Uppsala universitet står tillsammans för cirka 70 procent av de investeringar som genomförts av holdingbolagen den senaste femårsperioden. Tas dessa holdingbolag bort från statistiken är investeringstakten, både ifråga om belopp och antal investeringar, mer beskedlig. Utredningens bedömning är därför att tillgången till finansiering är bristfällig och ojämn över landet. Övriga statliga aktörer, såsom Almi Företagspartner AB och Almi Invest AB har inte kompenserat för detta, då det inte varit bolagens uppdrag. Resultatet är enligt utredningens mening en konsekvens av en under lång tid förd politik – holdingbolagen har fått uppgifter men inte givits de finansiella förutsättningarna att genomföra uppdragen fullt ut.

Styrningen av holdingbolagen har varit bristfällig

I mars 2020 publicerade Riksrevisionen av granskning av holdingbolagens styrning och förvaltning. Enligt granskningen har regeringen inte har styrt högskolorna så att de har fått rätt förutsättningar för förvaltning av holdingbolagen. Styrningen brister bland annat i uppföljning och kommunikation med högskolorna och holdingbolagen, samt i redovisningen till riksdagen. Få högskolor följer upp uppdragsavtalen med holdingbolagen och flera bolagsstyrelser har varken beslutat om mål eller strategier för verksamheten. Utredningen instämmer i stort med Riksrevisionens analys och föreslår ett flertal åtgärder för att utveckla holdingbolagens styrning och verksamhet.

Risken för överlapp störst inom hälso- och sjukvård

En frågeställning i utredningens direktiv är att analysera om det finns risk för överlapp mellan högskolornas och övrigt innovationsstöd. Utredningen anser att risken är störst inom hälso- och sjukvård där en person kan ha en delad tjänst mellan akademien och regionen.

Utredningen har också studerat forskningsinstitutet RISE och dess arbete med kommersialisering av forskningsresultat. Utredningen gör bedömningen att deras verksamhet inte överlappar innovationskontorens eller holdingbolagens arbete.

Utmaningar med statsstöd finns så snart idén övergår till företagsverksamhet

Inom ramen för arbetet har utredningen även studerat hur det högskolonära stödet för nyttiggörandet förhåller sig till regelverken för statsstöd. Utredningen gör bedömningen att innovationskontorens stöd inte innebär en uppenbar risk för otillåtna statsstöd. Holdingbolagen arbetar med investeringar i företag. Inte heller här har det under utredningens arbete framkommit något som tydligt pekar på att holdingbolagen inom ramen för denna verksamhet utger stöd på sätt som är oförenligt med statsstödsregelverket.

Utredningen har inte studerat övriga innovationsstödjande (som exempelvis teknikparker och inkubatorer) aktörers verksamhet kopplat till statsstöd.

Inom all verksamhet förekommer det såväl finansiella som andra transaktioner som berörs av statsstödsregelverket och det finns många avtal som ingås som på olika sätt tangerar statsstödsfrågor. Ofta berörs frågan om det stöd som ges, ges till en aktör som inte nu bedriver men väl kommer bedriva en företagsverksamhet. Frågor uppkommer ofta relaterat till hanteringen av immateriella rättigheter och överlåtelser av dessa. Sammantaget bedömer utredningen därför att det inom det högskolenära innovationsstödssystemet finns behov av ökad vägledning och styrning avseende statsstödsregelverket. Detta föreslås tas hand om inom ramen för Vinnovas uppdrag, det nybildade Finansieringsbolaget och kompetensstärkningsuppdraget till PRV.

Utredningen föreslår ett utökat innovationsstöd och inrättande av olika stödfunktioner

För att komma tillrätta med bristerna med stödets ändamålsenlighet och effektivitet föreslår utredningen en rad åtgärder. Utgångspunkten är en breddad definition av nyttiggörande där högskolorna ska verka för att andra kunskaper än forskningsresultat tillkomna vid högskolan kommer till nytta.

Förslagen kan något förenklat delas in i förslag för innovationsfrämjande verksamhet, förslag för finansiering av projektbolag samt förslag för ökad styrning av och frihet för holdingbolagen. Dessutom föreslår utredningen en rad funktioner som ska stödja högskolornas i arbetet med nyttiggörande och bidra till ökat lärande.

Verksamheten ska följas upp och utvärderas

Som tidigare nämnts har det historiskt saknats en återkommande uppföljning och utvärdering av högskolornas arbete med nyttiggörande. För att komma tillrätta med detta föreslår utredningen att uppföljningen ska ingå i Universitetskanslersämbetet årliga uppföljningar och att utvärderingar ska genomföras vart fjärde år. Utvärderingarna ska utgå från en modell med åtta olika indikatorer och de ska genomföras av Vinnova. Utvärderingen ska bidra till att resultat och effekt av verksamheten vid högskolorna redovisas. Resultatet av nyttiggörandearbetet ska redovisas i forskningspropositionen och därmed ges riksdagen underlag för bedömning av måluppfyllelse inom politikområdet.

De högskolor som bedöms arbeta framgångsrikt med stöd för nyttiggörande kan tilldelas innovationskontor av regeringen efter förslag från Vinnova.

Kraftsamling genom tematiska innovationskontor

Utredningen har dragit slutsatsen att det inom vissa områden synes finnas behov av större insatser för innovationsstöd än som ges i dag. Mot bakgrund av detta föreslås att regeringens ska kunna tilldela utökade innovationskontorsuppdrag till minst två högskolor i sam-

verkan. Dessa ska ha en särskild tematisk inriktning och exempelvis innebära ett särskilt innovationskontor för Life science.

Ökade anslag till innovationskontoren och för verifiering

De högskolor som kvalificerar sig för att ha ett innovationskontor erhåller statliga anslag på 5–20 miljoner kronor. Anslagets storlek beror på högskolans storlek. De tematiska innovationskontoren kan erhålla ytterligare finansiering på minst 25 miljoner kronor per år.

En iakttagelse som utredningen gjort är att en del idéer, särskilt de som är vetenskapligt komplexa, bolagiseras på ett relativt tidigt stadium. En anledning till att så sker är att högskolorna och dess studenter, forskare och andra medarbetare inte har resurser att utveckla idén ytterligare. När den bolagiseras finns det därefter andra stödfunktioner och kapital som kan stödja utvecklingen. Enligt flera högskolors innovationskontor innebär detta ofta att idén aldrig når marknaden eftersom de ligger för långt ifrån den. För att komma tillrätta med detta föreslår utredningen utökade verifieringsmedel (VFT) med 100 miljoner kronor per år.

Olika stödfunktioner som bidrar till lärande

För att säkerställa ett ökande lärande hos högskolorna med dess studenter, forskare och andra medarbetare, föreslår utredningen olika åtgärder som bidrar till ett mer strategiskt arbete med immateriella rättigheter. PRV och Arbetsgivarverket ska båda arbeta för att främja ett lärande inom området och därmed bidra till ett förbättrat skydd av immateriella rättigheter. Samtliga högskolor bör ges i uppdrag att ta fram immaterialrättstrategier.

Utredningen anser att lärande är centralt på alla nivåer och inte minst inom entreprenörskap. För att skapa ett lärande mellan högskolor och för att höja kunskapstillgången om entreprenörskap föreslår utredningen inrättandet av ett nationellt center för entreprenörskap. Centret finansieras genom ett nytt anslag om 20 miljoner kronor per år.

Forskningsråden bör spela en mer aktiv roll för nyttiggörande

De svenska forskningsråden står, enligt SCB, för cirka 13 procent av högskolornas intäkter för forskning och utbildning på forskarnivå. De är därmed viktiga aktörer och deras handlingar får återverkning i det svenska forskarsamhället. Utredningen föreslår därför att forskningsråden och de statliga forskningsstiftelserna ska vidta olika åtgärder för att påverka attityden till nyttiggörande och bidra till att olika hinder uppmärksammas och åtgärdas.

 Holdingbolagen som stärkt verktyg för nyttiggörande

Som tidigare nämnts har uppföljningen och styrningen av holdingbolagen var bristfällig. För att komma tillrätta med detta och för att säkerställa att samtliga högskolor ska kunna ha ett eget holdingbolag föreslår utredningen en rad åtgärder. Förslagen innebär ett samhällsuppdrag för holdingbolagen och att de kan användas friare av högskolorna. Samtidigt ställs ökade krav på rapportering. Utredningens förslag innebär också att enskilda holdingbolag inte får bedriva investeringsverksamhet i projektbolag för att utveckla studenters, forskares och andra medarbetares idéer. Investeringsverksamheten breddas i stället till fler produkter för finansiering och centraliseras, så att tillgången till finansiering blir mer likvärdig över hela landet. För ändamålet föreslås ett gemensamt Finansieringsbolag bildas, som även tillhandahåller vissa gemensamma stödfunktioner.

Varje högskola ska få ha ett eget holdingbolag och bemyndigas att disponera medel för nyttiggörande

I dag krävs det ett regeringsbeslut för att en högskola ska kunna grunda ett holdingbolag. Utredningen föreslår att varje högskola ska ges möjlighet att bilda holdingbolag om de så önskar och att de därtill ska ges möjlighet att överföra medel till bolagen med vissa begränsningar.

Holdingbolagens verksamhet kommer med utredningens förslag att kunna breddas. Redan i dag kan de inom ramen för nuvarande bestämmelser förmedla uppdragsutbildning (holdingbolaget vid Karlstads universitet är ett bra exempel på detta). Med utredningens

förslag kommer holdingbolagen att kunna disponera större belopp och i väsentligt högre grad än i dag företräda högskolan som juridisk person vid ingåendet avtal med tredje part. Holdingbolagen kommer kunna användas i större utsträckning för att möta olika utbildningsbehov, för att sälja tjänster och vidta andra åtgärder för att nyttiggöra resultat från forskningsverksamhet på kommersiell grund.

För att åtgärda brister i rutiner för återrapportering och riskkapital föreslår utredningen ett gemensamt aktiebolag

Vid uppföljningen av landets holdingbolag har det framkommit att det finns behov av förbättringar inom flera områden. Det handlar bland annat om att ta fram underlag för enhetlig redovisning och uppföljning hantering av statsstödsregler, immaterialrättsfrågor och att minska risker inom ramen för holdingbolagens så kallade riskkapitalverksamhet. Utredningens bedömning är att såväl högskolor som holdingbolag har ytterst varierande förutsättningar att kunna tillgodose dessa behov. Mot bakgrund av detta föreslår utredningen att högskolor med holdingbolag ska ges i uppdrag att bilda ett konsortium för att förvalta ett gemensamt aktiebolag (Finansieringsbolaget). Till grund för det gemensamma förvaltandet ligger ett aktieägaravtal där regeringen beslutar om viktigare beståndsdelar.

Det gemensamma Finansieringsbolaget ska säkerställa att landets projektbolag erbjuds en bred palett av produkter över hela landet

Endast en handfull av de 18 holdingbolag som är verksamma vid landets högskolor i dag genomför investeringar i projektbolag som uppstått som ett resultat av högskolornas verksamhet. Utredningens sammanställning av investeringsflödena visar att de flesta investeringarna sker av holdingbolagen i Lund, Uppsala och Göteborg. Den analys som utredningen gör visar på att investeringsverksamheten kan förbättras ifråga om likvärdighet över landet och breddas ifråga om vilka finansieringsprodukter som erbjuds.

Utredningens förslag innebär att holdingbolagen ska finnas kvar men ett aktieägaravtal skapas mellan bolagen som innebär grundandet av ett gemensamt koncernbolag, fortsatt kallat Finansieringsbolaget. Finansieringsbesluten sker av Finansieringsbolaget och därmed fattas

inga beslut för så kallade projektbolag av holdingbolagen. Vidare ska Finansieringsbolaget erbjuda en blandning av olika finansieringslösningar, däribland mjuka lån och konvertibler. Det nya bolaget kommer, i likhet med holdingbolagen, att vara ett statligt bolag. Åtterrapporering ska ske i form av årlig uppföljning i årsredovisning för Finansieringsbolaget och verksamheten ska även ingå i den utvärdering som sker av högskolornas nyttiggörande vart fjärde år. Finansieringsbolaget blir en arena för dialog med regeringskansliet och andra viktiga aktörer för holdingbolagen och tar fram gemensamma rapporter och underlag till Vinnova och andra aktörer.

Utredningens förslag skapar strukturer för en mer innovativ högskola

Utredningens konsekvensanalys visar att förslagen kommer att innebära nya arbetsätt för högskolor och tillhörande innovationskontor, för holdingbolag och olika statliga myndigheter. Utredningens förslag kommer att ge högskolorna utökade friheter ifråga om holdingbolagen och deras roll. Förslagen om innovationskontoren och verifieringsmedel innebär vidare att högskolorna som myndighet kommer att tilldelas utökade resurser att arbeta med nyttiggörande. Det i sin tur förväntas bidra till att fler lösningar implementeras och till ökad hållbarhet och förbättrad konkurrenskraft, samt att leda till fler arbetstillfällen. Utredningens implementeringsmodell med fyra trappsteg innebär mer uppföljning och utvärdering, något som i sin tur förväntas bidra till lärande och i förlängningen till förbättrat stöd för nyttiggörande vid landets högskolor.

För regering och riksdag innebär förslagen ökad insyn och väsentligt förbättrade möjligheter till styrning. Det av holdingbolagen gemensamägda Finansieringsbolaget medför en enhetlig rapportering för alla holdingbolag och att finansieringskapital (optioner, lån eller riskkapital) hanteras på samma sätt över hela landet. Med ökade volymer hos en och samma aktör professionaliseras hanteringen av statens kapital. En sammanhållande aktör innebär också att andra organisationer i innovationssystemet lättare vet var de ska vända sig för att komma i kontakt med de projektbolag som uppstår vid svenska högskolor.

Totalt uppgår förslagets kostnader till 340 miljoner kronor per år. 100 miljoner kronor för utökat VFT-stöd, 30 miljoner kronor för

finansieringsinstrument (finansieringsbolaget) och en ökning på 168 miljoner kronor för de nya innovationskontorens verksamhet, fullt utbyggt. Därutöver tillkommer finansieringsbolagets initiala bildande och driftskostnader om 10 miljoner kronor per år, Vinnovas stöd och utvärdering av innovationskontorens verksamhet på 5 miljoner kronor per år samt PRV:s uppdrag om immaterialrättsstöd till högskolorna på 5 miljoner kronor per år. Förslaget om etableringen av ett nytt nationellt centrum för entreprenörskap förväntas medföra en satsning om 20 miljoner kronor per år. I betänkandets konsekvensanalys (kapitel 12) redovisas utredningens förslag för hur anslagen kan omfördelas.

3

Uppbyggnad av affärsutvecklingskompetens inom AI – utökat uppdrag till AI Impact Lab 21RS2277

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Mikael Jorstig

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS2277

Organ
Regional tillväxtnämnd

Uppbyggnad av affärsutvecklingskompetens inom AI – utökat uppdrag till AI Impact Lab

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att tillföra 1 Msek i ett utökat uppdrag åt AI Impact Lab att utveckla expertis för affärs- och organisationsutveckling inom Artificiell Intelligens.

Sammanfattning

Ärendet avser förstärkning och uppbyggnad av kompetens rörande affärsutveckling ur tillämpning av ledande forskning och kunskap inom artificiell intelligens (AI) och autonoma system vid Örebro universitet. Satsningen ska ses som en ambition att tillföra kompetens och förmåga till det regionala innovationssystemet i för att stärka gränssnitt mellan forskning, företag och offentlig sektor.

Denna satsning innebär;

Uppbyggnad av specifik kompetens utifrån ett identifierat glapp gällande affärs- och organisationsutvecklingskompetens kopplat till AI-utvecklingen i Örebroregionen. En regional satsning inom AI- affärs- och organisationsutveckling förväntas bidra till:

- att kunskapen om utveckling av affärsdrivande processer kopplat till de AI-satsningar och projekt som genomförs i befintliga strukturer stärks.
- att ökad kunskap och kompetens tillförs det regionala innovationsstödsystemet
- att accelerera Örebroregionens, ÖMS och Sveriges AI-utveckling.

En fortsatt kraftfull satsning på länets utveckling och förnyelse förväntas stärka näringslivsstrukturerna i Örebroregionen samt främja utvecklingen av det identifierade kunskapsområdet AI. Detta bidrar i sin tur till att utveckla nya idéer, företag, samarbeten och strukturer för att främja vidare innovations- och samhällsutveckling.

Detta förväntas leda till ökat nyttiggörande och tillämpning av forskning även inom länets offentliga strukturer till stor till nytta för kommuner och för Region Örebro län inom en rad olika tillämpningsområden.

Satsningen signalerar ett starkt regionalpolitiskt åtagande utifrån en av prioriteringarna för Örebroregionens strategi för Smart Specialisering och positionerar fortsatt Örebro län väl inför det framtida arbetet med AI-relaterad utveckling.

Ärendebeskrivning

Artificiell intelligens (AI) växer fram som en nyckel teknik för innovation, tillväxt av nya jobb och samhällsutveckling. Stora investeringar görs i infrastruktur, forskning, utbildning och innovation. Investeringar görs också i incitament för att stödja branschens konkurrenskraft, lösa samhällsutmaningar, upprätthålla levnadsstandarden och säkra landets andel av internationella investeringar och tillgång till produkter, tjänster och talanger.

Små och medelstora företag över hela Sverige förväntas kunna öka/behålla sin konkurrenskraft genom att använda datadriven utveckling av sina produkter, processer eller produktion. AI är därför ett nytt, framväxande teknikområde där stöd till utvecklingsprocesser i såväl offentlig sektor som i näringslivet kan vara av betydelse.

AI Impact lab är ett gemensamt initiativ från Region Örebro Län och Örebro universitet, och utgör en av AI-noderna i den nationella satsningen AI Sweden med uppdrag att accelerera tillämpningen av AI. Örebro noden fungerar som en plattform för samarbetsprojekt, kunskapsdelning och samordning av regionala och nationella satsningar.

Utifrån målet att accelerera tillämpningen av AI i Sverige har AI Impact lab uppdraget att involvera, engagera och skapa värde för partners i regionen. För att kunna stötta denna utveckling behövs tillgång till data och infrastruktur, AI-expertis och teknologi, affärs- och organisationsutvecklingskompetens samt kompetens kring juridiska och etiska aspekter.

Etableringen av AI Impact Lab har på kort tid gett värdefulla erfarenheter och specifikt har avsaknaden av kompetens inom affärs- och organisationsutvecklingskompetens kopplat till AI-utveckling i vår region identifierats. En regional satsning inom affärs- och organisationsutveckling skulle därför kunna bidra till:

- att kunskapen om utveckling av affärsdrivande processer kopplat till de AI-satsningar och projekt som genomförs i befintliga strukturer stärks.

- att ökad kunskap och kompetens tillförs det regionala innovationsstödsystemet
- att accelerera Örebroregionens, ÖMS och Sveriges AI-utveckling.

Bedömning

Regional tillväxtnämnd föreslås besluta om att tillföra medel i enlighet med ärendebeskrivningen och bifogade underlag.

Denna strategiska satsning på länets utveckling och förnyelse - inom en av innovationsstrategins utpekade prioriteringar - syftar till att fortsatt stärka de industriella och offentliga strukturerna i Örebroregionen kopplat till AI.

Satsningen förväntas främja utvecklingen av det identifierade kunskapsområdet och öka möjligheten för näringslivets involvering. Detta bidrar i sin tur till att utveckla nya idéer, företag, samarbeten och strukturer för att främja vidare innovationsutveckling till gagn för Örebroregionens konkurrenskraft och innovationsförmåga.

Vidare positionerar satsningen Örebroregionen strategiskt i förhållande till nationella AI-initiativ och stärker satsningar på AI-utveckling i samarbetet inom Östra Mellansverige. Slutligen stärker den vår position i relation till relevanta, samverkans- och plattformsiniciativ på EU-nivå inom AI-frågor.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Förslaget bedöms inte få några konsekvenser för miljö- barn och jämställdhetsperspektivet.

Ekonomiska konsekvenser

1 msek avsätts för uppbyggnad av affärs- och organisationsutvecklingskompetens i AI Impact Lab. Satsningen belastar sedan tidigare beslutad budget för återstart av näringslivet med anledning av Coronapandemin.

Uppföljning

Verksamheten vid AI Impact Lab är en bärande och integrerad del i det regionala innovationssystemet. I det avseendet följs verksamheten upp genom aktiv dialog, medverkan i för verksamheten centrala strukturer, samt i förekommande fall där samverkan förekommer, genom enskilda aktörers specifika verksamhetsplanering och till den kopplad uppföljning.

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Mikael Jorstig

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS2277

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 2021-04-07.

Örebroregionens Innovationsstrategi för Smart Specialisering.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

(Ange vem/vilka beslutet ska skickas till)

Innovationsstrategi Örebroregionen

En strategi för Smart specialisering

Innehåll

Förord	4
Inledning	5
Mål och syfte	5
Avgränsning	5
Varför en innovationsstrategi?	5
Förutsättningar – den regionala innovationspolitiken	6
Utveckling av det regionala innovationssystemet	6
Kunskapsöverföring, värdeskapande och kapacitetsuppbyggnad	7
Smart specialisering	9
Vad är Smart specialisering	9
Analys	9
Styrning	9
Vision	9
Prioriteringar	10
Geomförande	10
Utvärdering	10
Hur kan regioner använda Smart specialisering?	10
Process och metod	10
Innovationsstrategiska prioriteringar	12
Ett regionalt innovationspolitiskt ramverk	12
Autonoma, digitaliserade och intelligenta produktionssystem	12
Prioriterade applikationsområden	13
Potential för utveckling, utmaningar och behov	14
Regionala förutsättningar	14
Internationell relevans	15
Miljömässig hållbarhet	16
Social hållbarhet och jämställdhet	16
Livsmedel i skärningen mellan hållbarhet, hälsa, miljö och måltid	16
Prioriterade applikationsområden	17
Potential för utveckling, utmaningar och behov	17
Regionala förutsättningar	18
Internationell relevans	19
Miljömässig hållbarhet	19
Social hållbarhet och jämställdhet	19
Skärningspunkter mellan prioriteringar och applikationsområden	20
Foodtech	20
Hållbara logistiklösningar	20

Utblick, utmaningar och relevanta strategier	21
Globalt perspektiv	21
FN Agenda 2030 – Globala mål för hållbar utveckling	21
OECD	21
Europeiskt perspektiv	21
EU2020	21
Innovationsunionen	21
Horisont 2020 och samhällsutmaningar	22
Nationellt perspektiv	22
Nationella innovationsstrategin	23
Nationella strategin för hållbar regional attraktionskraft	23
Regeringens strategiska samverkansprogram	23
Smart industri – nyindustrialiseringsstrategin	24
Regionalt perspektiv	24
Regional utvecklingsstrategi	24
Perspektiv och horisontella kriterier	26
Övergripande bedömning av innovationsstrategin	26
Social hållbarhet	26
Miljömässig hållbarhet	26
Inkluderande och mobiliserande innovation	26
Strategiska frågor och övergripande insatser för att stötta arbetet med horisontella kriterier	27

Förord

Dagens globaliserade samhälle ställer höga krav på den lilla regionens innovations- och omställningsförmåga. Ökad globalisering kräver spets och diversifiering för att hitta de områden där regionen kan utveckla verklig konkurrenskraft. Det handlar om prioriterade områden att koncentrera investeringar och resurser till för att bidra till att regionen blir mer konkurrenskraftig i den globala ekonomin.

I samarbete med Örebroregionens aktörer arbetar Region Örebro län för att erbjuda goda villkor för företagande och entreprenörskap, vara en attraktiv region för etableringar och investeringar och verka för en dynamisk näringslivsutveckling i hela regionen. Men, vi måste som region även våga satsa på spetskunskaper och verklig förnyelse. Där består utmaningen – att driva både regional näringslivspolitik och innovationspolitik.

Som stöd för att peka ut riktningen för spetsiga satsningar har Region Örebro län har tagit fram denna regionala innovations-

strategi utifrån Smart specialisering. Ambitionen har varit att skapa en modern innovationsstrategi som lyfter fram regionens potential och kunskapsmässiga fördelar i nära samarbete med regionala intressenter.

Målet, ett starkare innovationssystem, ska bidra till att öka vår regionala konkurrenskraft och till hållbar tillväxt. Vi är övertygade om att de prioriteringar vi valt ut kan stötta Örebroregionens unika möjligheter att skapa framtidens kunskapsintensiva industriföretag, nästa generations vård- och omsorgslösningar och hållbara livsmedel. Det driver regional tillväxt och bidrar till att stärka vår gemensamma attraktionskraft som expansiv region i Europas kunskapsmässiga framkant.

I detta arbete har viktiga bidrag lämnats av Oxford Research AB, särskilt omnämnande riktas till Hjalmar Eriksson, ansvarig analytiker vars stora engagemang och breda kunskaper haft avgörande betydelse för processens framgång.

Inledning

Detta strategiarbete har utmynnat i två övergripande prioriterade områden med underliggande prioriterade applikationsområden. Inom följande prioriterade områden är bedömningen att vi har särskilt goda förutsättningar för kunskapsutveckling till nytta för regionens företag, organisationer och verksamheter;

Autonoma, digitaliserade och intelligenta produktionssystem

- Logistiksystem
- Industriella produktionssystem
- Välfärdsteknologiska system

Livsmedel i skärningen mellan hållbarhet, hälsa, miljö och måltid

- Offentlig måltid
- Industriell livsmedels- och dryckesproduktion
- Funktionella och hållbara livsmedel

Strategidokumentet fördjupar sig i dessa prioriteringar och applikationsområden för att belysa dem ur flera perspektiv och relevanta sammanhang. Dokumentet är inte aktivitets- eller genomförandeorienterat i relation till prioriteringarna, den typen av skrivelser ligger längre fram i processen och adresseras i separata dokument.

Utgångspunkten för arbetet med näringslivs- och innovationsutveckling har varit tillväxt förknippad med olika flöden: flöden av människor, kapital och idéer. Dessa flöden måste understödjas och samverka sinsemellan för att generera tillväxt. I detta består själva utgångspunkten i vårt arbete; att genom strategiskt uthålliga och hållbara insatser bidra till att underlätta dessa flöden.

Region Örebro län gav 2015 i uppdrag åt Oxford Research AB att ta fram ett kunskapsunderlag som utgångspunkt för framtagandet av en innovationsstrategi¹ för Smart specialisering². Kunskapsunderlaget gav goda förutsättningar i det vidare arbetet, i samverkan med regionens aktörer, att leda framtagandet av en regional innovationsstrategi, som utmynnat i de två prioriteringarna ovan. Utgångspunkten i arbetet har varit att bedriva det i samklang med relevanta strategier såsom EU 2020, den nationella innovationsstrategin, nyindustrialiseringsstrategin och den kommande regionala utvecklingsstrategin (RUS) för Örebroregionen.

¹ Oxford Research (2016). Styrkepositionsanalys av Örebroregionen. Inför en strategi för Smart Specialisering. Tillgänglig på https://www.regionorebolan.se/Files-sv/%C3%96rebro%20l%C3%A4ns%20landsting/Regional%20utveckling/N%C3%A4ringslivsutveckling/Dokument/%C3%96rebro%20styrkepositionsanalysOxford%20Research_20160921.pdf?epslanguage=sv

² För definition av begreppet, se vidare kapitel 2.

Mål och syfte

Målet med innovationsstrategin är att den ska bidra till hur Örebroregionen prioriterar sina resurser och därigenom kan bli mer konkurrenskraftig i den globala ekonomin. Strategin ska kunna förenkla valet mellan hur prioriteringar och resursfördelningar till olika initiativ och aktörer ska gå till.

Innovationsstrategin *syftar till* att få olika sektorer och aktörer i länet att gemensamt verka för innovativa lösningar och bygga innovationskapacitet. Genom strategin vill vi främja utvecklingspotential baserat på regionala resurser genom nya kunskaper, höjda kunskapsnivåer och utvecklad infrastruktur för forskning och utveckling. Övriga och oförutsedd utveckling är den mest centrala och på förhand svårångade målsättningen. Det handlar inte om att bygga nya institutioner som ska leverera innovationer, utan om att följsamt stötta de utvecklingsinriktningar som möjliggörs av nyskapande, sektorsövergripande samverkan.

Vidare syftar arbetet till att resultera i ett effektivare utnyttjande av offentliga medel som understödjer innovationsutveckling. Strategin ska även bidra till att öka internationalisering av länets organisationer och företag, samt uppmuntra investeringslösningar där det offentliga och privata möts.

Avgränsning

Den här regionala innovationsstrategin utgör ett verktyg för att verkställa EU:s sammanhållningspolitik och relevanta nationella strategier med bärighet på det regionala utvecklingsansvaret. Strategin ska därför inte sammanblandas med Region Örebro läns forskningsstrategi för den egna kliniska forskningen.

Region Örebro läns egen forskningsstrategi³ för den kliniska forskningen, som revideras 2018, innefattar att universitetssjukvården ska vara en aktör inom innovation som utvecklar implementeringen av nya lösningar utifrån ny evidens.

I denna strategi är dock inriktningen sektorsövergripande samverkan med utgångspunkt i två prioriterade tematiska områden som inte direkt ansluter till klinisk forskning. Samverkan bedrivs inte minst med akademi och näringsliv och som ett kompletterande spår till den regionala näringslivspolitikerna.

³ Region Örebro län (2015). *Forskningsstrategi. Region Örebro läns strategi för forskning 2013–2017, uppdaterad 2015.*

Varför en innovationsstrategi?

Att arbeta strategiskt och långsiktigt med innovationsfrågor är nödvändigt för en liten region i en global ekonomi. En innovationsstrategi kan bidra till att skapa förutsättningar för en positiv näringslivs- och samhällsutveckling, där samspelet är tydligt mellan näringsliv, akademi, civilsamhälle och offentlig sektor. En välformulerad regional innovationsstrategi signalerar även en politisk vilja som kan skapa förutsättningar i form av kraftsamling och långsiktighet, vilket i sin tur kan bidra till större förnyelseförmåga i regionens företag och organisationer.

En av de grundläggande utgångspunkterna för Region Örebro läns arbete med Smart specialisering har varit att begreppet innovation ska uppfattas ur ett brett perspektiv. Vi utgår från att innovation inkluderar olika former av icke-teknisk innovation, exempelvis organisatorisk innovation och social innovation.

Angreppssättet vi har valt kallas Quadruple Helix och är ett begrepp som syftar på en modell för ett innovationssystem som inkluderar civilsamhället tillsammans med sektorerna näringsliv, akademi och offentlig sektor. Ur det perspektivet är inte bara näringsliv, utan också offentlig sektor och civilsamhälle arenor för innovation⁴.

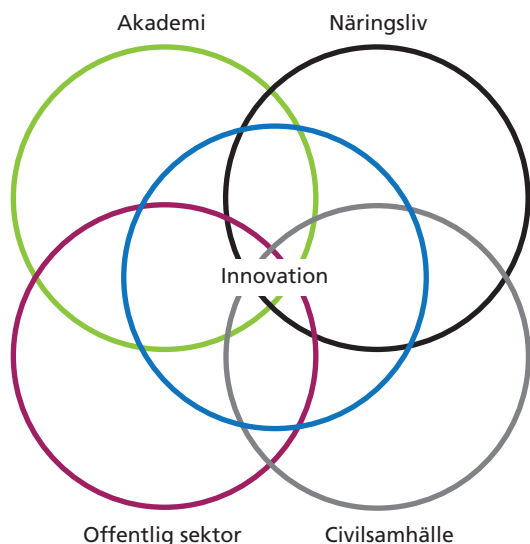

Fig.1 Quad-Helix modell över samspelet mellan olika samhällssektorer i innovationsutveckling

⁴ Olika sektorer spelar olika roller i innovationssystemet. Men sammanblandning mellan rollerna sker, och potential för innovation finns inom alla sektorer, särskilt i mötespunkterna där verksamhet inom olika områden och sektorer överlappar.

Att försöka identifiera gränssytor med stor potential för innovationer och främja samspel över dessa gränssytor är nyckeln för hela innovationsprocessen. Det är dock inte så att innovation i sig nödvändigtvis måste ske i en Quadruple helix-kontext.

Detta ansluter till EU-kommissionens ramverk för Smart specialisering där det konstateras att *"entreprenöriella aktörer måste förstås ur ett brett perspektiv och omfatta bland annat företag, universitet och högskolor, forskningsinstitut, oberoende innovatörer; vem som än är bäst placerad för att upptäcka de domäner för forskning, utveckling och innovation där en region troligen kan nå hög klass givet befintliga kompetenser och produktionstillgångar."*⁵

Förutsättningar – den regionala innovationspolitiken⁶

En förnyelse av industripolitiken, inte minst med initiativ från EU, vill gå i riktning mot innovationspolitik som bygger på regionala styrkor och behov, men som består av insatser för kunskapsutveckling och förnyelse riktade mot framtida möjligheter istället, för stöd till befintliga branscher. En bransch är alltså inte ett styrkeområde och ett styrkeområde är inte heller en inriktning för en innovationsstrategi.

Den regionala innovationspolitiken bär likheter med traditionell industripolitik genom att den fokuserar på tematiska områden där det finns behov av, och potential för, utveckling. Traditionell industripolitik har däremot i många fall bestått av subventioner och företagsstöd som i vissa fall hindrat utveckling genom att låsa in näringslivet i branscher som tappat i konkurrenskraft.

Den aktuella typen av insatser gör att den regionala innovationspolitiken liknar nationell innovationspolitik. Men nationell innovationspolitik karaktäriseras i högre utsträckning av en logik där olika kunskapsområden ska tävla om stöd för att man ska hitta det allra mest lovande att satsa på. När innovationspolitiken görs regional måste man ta hänsyn till om det finns förutsättningar för regionen att dra nytta av satsningen, så att till exempel skattepengar från regionen inte går till utbildning och verksamheter där kompetensen genast flyttar, eller till innovationer som det regionala näringslivet inte kan bidra till att förverkliga. Därför är den regionala förankringen i styrkeområden viktig för en regional innovationspolitik.

⁵ Europeiska kommissionen (2012) *Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation*. s. 13. Oxford Researchs översättning.

⁶ Värdefulla bidrag har i detta avsnitt lämnats av Hjalmar Eriksson, Oxford Research AB

Utveckling av det regionala innovationssystemet

Begreppet innovationssystem syftar på alla aktörer och komponenter – personer, organisationer, aktiviteter och teknologier – nätverken dem emellan, och spelreglerna för verksamheterna, som har betydelse i innovationsprocessen.

I det avseendet måste det specifika uppdrag som ligger i rollen som regionalt utvecklingsansvarig betonas – det är Region Örebro läns ansvar att samordna innovationssystemet. Att ta utgångspunkt i en bred definition av begreppet innovation och stötta med breda, sektorsövergripande insatser riktade till innovationssystemet blir ett huvudsakligt verktyg i den rollen. Genom att verka över privata och offentliga gränser ges möjligheter för en region att accelerera arbetet där innovation kan bidra till att lösa inte bara tillväxtfrågor, utan även miljömässiga, sociala och samhällsliga utmaningar⁷.

Målbilden är att inom tidsrymden för EU:s kommande programperiod ha etablerat en samverkansorienterad regional innovationsutveckling med utgångspunkt i ett antal prioriterade tematiska områden där;

- Örebroregionen är en ledande nationell aktör inom innovationsutveckling i och genom offentlig sektor.
- Det regionala innovationssystemet är transparent, samspelt och aktörerna jobbar strategiskt mot gemensamt förankrade prioriteringar baserat på Smart specialisering.
- Ett antal kunskapsdrivna innovationsmiljöer har etablerats till följd av tydliga strategiska satsningar genom Smart specialisering.
- Länets innovationsmiljöer är uppkopplade mot nationella och internationella dylika samarbeten genom vilka man stärker varandra.

I egenskap av regionalt utvecklingsansvarig (RUA) har Region Örebro län som organisation regeringsuppdrag att leda och koordinera det regionala tillväxtarbetet⁸. Rollen kräver ett strategiskt arbete på regional nivå för att skapa förutsättningar för att utveckla starka innovationsmiljöer. Att verka för en helhetlig regional innovationspolitik är därför viktigt. Följande element är nödvändiga beståndsdelar⁹.

- (A) Kunskapselement som utgör en bas för innovationsprocesser
- (B) Efterfrågefaktorer (till exempel innovationsupphandling, behov, sociala innovationer)
- (C) Skapandet av komponenter i innovationssystem och relationer dem emellan
- (D) Stödtjänster till innovation (rådgivning och finansiering).

Kunskapsutveckling handlar dock inte enbart om forskning, utan även om utbildning, kompetensförsörjning, utveckling (teknisk och social) och experimenterande entreprenörskap. Vidare krävs efterfrågan (såsom innovationsupphandling och kravställning). Man kan behöva skapa nya organisationer (till exempel för att stimulera entreprenörskap). Det behövs ett lärande mellan organisationer. Inte sällan nya fysiska miljöer till stöd för helt nya företag (testbäddar, innovationsplattformar, Inkubatorer och Science Parks), samt (risk-) kapital för innovationer och finansiering av företag i tidiga skeden.

Örebroregionen har dessa parametrar på plats, men vi bär fortsatt en utmaning i att verka för att fördjupa samverkan i regionens regionala innovationssystem i syfte att stärka förutsättningarna och de flöden av såväl mogna som nya, innovativa företag och idéer som behövs för att skapa tillväxt i hela länet. Att uppnå en ökad mognad i innovationssystemet för att påverka kulturen runt innovation och samverkan är insatser som tar tid. En regional innovationsstrategi kan bidra till att väva samman innovationssystemet och ta ut en gemensam riktning för att stärka dessa förutsättningar.

Kunskapsöverföring, värdeskapande och kapacitetsuppbyggnad

Oavsett vilken typ av utmaning som adresseras genom Smart specialisering är kapacitetsbyggande i denna typ av process avgörande, särskilt för regioner som har liten eller ingen erfarenhet av att jobba med en innovationsstrategi eller som har omogna institutionella stödstrukturer för innovationsutveckling¹⁰. Särskilt viktiga bidrag kan lämnas genom ett breddat innovationsperspektiv, där offentlig sektor och civilsamhället inkluderas i innovationsarbetet. Något som tagits fasta på i denna strategi.

Det centrala i tanken på att bygga kapacitet för innovationsutveckling baserat på Smart specialisering tydliggör behovet av att våga prioritera aktiviteter och att i strategier för det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet vara tydlig avseende styrkeområden och internationellt unika konkurrensfördelar¹¹.

⁷ Tillväxtanalys (2015). Regional Tillväxt 2015.

⁸ Lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län, Svensk författningssamling 2010:630

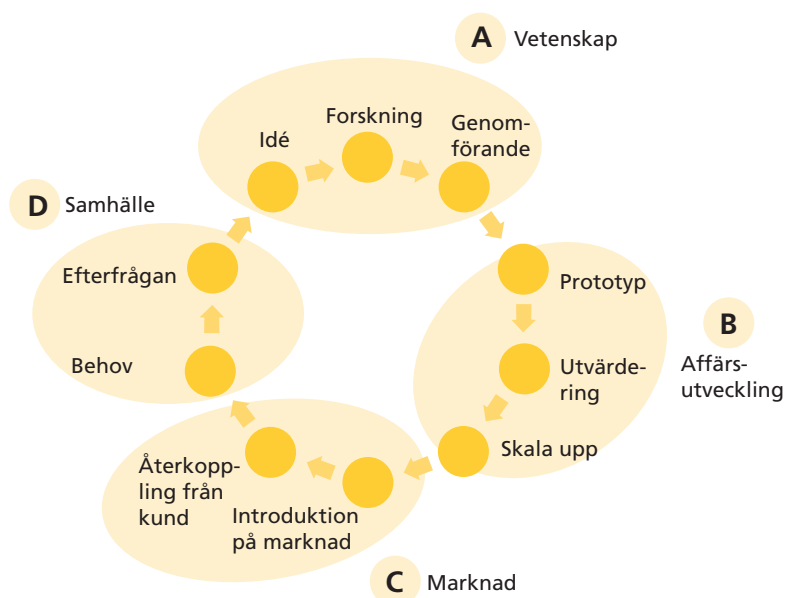
⁹ Edquist (2010), "En helhetlig innovationspolitik – varför, vad och hur"

¹⁰ Charles, Gross och Bachtler (2012). Smart Specialisation and Cohesion Policy – A strategy for all regions?

¹¹ Se vidare slutsatser i Region Örebro Län (2015). Aktualitetsprövning och relevansbedömning av den regionala utvecklingsstrategin i Region Örebro län.

Som inledningsvis nämndes under avsnitt Mål och syfte så syftar strategin till att bygga innovationskapacitet utifrån vissa givna prioriteringar. Den ska främja utvecklingspotential baserat på regionala resurser genom exempelvis kunskapsutveckling, höjda kunskapsnivåer (i företag, organisationer och samhälle) och utvecklad infrastruktur för forskning och innovation. Kapacitet att utnyttja sådan utveckling är den mest centrala målsättningen.

Centralt i sammanhanget blir kunskapsutveckling som accelerator av regionalt värdeskapande. Bilden illustrerar innovation som en cyklisk process, i detta fall med fokus på förverkligande av idéer på en kommersiell marknad¹².

Figur 2. Kunskapsproduktion och värdeskapande processer i en innovationskedja. Efter Van den Nieuwboer, vd Burgwal & Claassen, 2015 Pharmanutrition.

Kunskapsproduktionen genom forskning är central, men den är samtidigt en integrerad komponent i ett större sammanhang där ett antal element bidrar till värdeskapande i processen. Flera aktörer och samhällssektorer (företag, organisationer, medborgare, kunder) och mekanismer (marknad, affärsutveckling) bidrar till att leverera värden som bidrar i utvecklingen av processen.

Som kunskapsaktör spelar ett universitet en viktig roll i denna process och i Smart specialisering. Detsamma kan sägas för Region Örebro län som organisation i egenskap av stark forskningsaktör. Det gäller specifikt i att bidra till hur en region formulerar sina styrkor och sin kapacitet, genom att bidra med forskningsexpertis och egna kompetenser samt strategiska samarbeten, men även som förmedlare av ett viktigt utifrånperspektiv som hjälper en region att positionera sig¹³.

I regioner av Örebros karaktär, där Örebro universitet och Region Örebro län har en stark ställning men där det samtidigt finns begränsade forsknings- och utvecklingsresurser i delar av det regionala näringslivet blir bidraget från Örebro universitet avgörande.

Detta är även viktigt att framhålla när det gäller samhällsutmaningar, som ofta har både regional och global karaktär. Här kan ett universitet bidra med kunskapsutveckling i processer för att hitta nya lösningar inom såväl det privata och ideella som det offentliga, till exempel, inom välfärdssektorn. Här finns utrymme för att involvera flera

delar av Örebro universitets specifika forskningsinriktningar i de delar av innovationssystemet som prioriteras i denna strategi, i tvärvetenskaplig samklang.

¹² Värdefulla bidrag i detta avsnitt lämnats av Robert Brummer, Professor och Vicerektor, Örebro universitet

¹³ Kempton, Goddard, Edwards, Barbara-Hegyí och Pérez (2013). Universities and Smart Specialisation, European Commission, JRC-IPTS, S3 Policy Brief

Smart specialisering

Detta avsnitt ger en bakgrund och beskrivning av begreppet som är centralt för det bakomliggande arbetet och utvecklingen av denna strategi – Smart specialisering.

Vad är Smart specialisering?

Smart specialisering är en strategisk modell för specialisering av utvecklingsaktiviteter som ska bidra till ekonomisk utveckling och omställningsförmåga¹⁴. Den pekar ut riktningar för hur betydelsefulla nischer i det regionala produktionssystemet kan utvecklas, exempelvis genom att koppla ihop dem med ledande regionala kunskapsområden. Det handlar därför inte om traditionellt branschstöd, utan om att stötta konkreta aktiviteter som kan bidra till nytta, förnyelse, utveckling och synergier för flera sektorer.

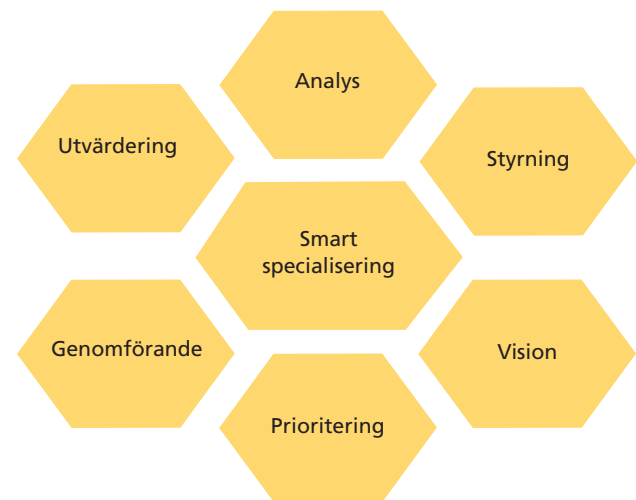
Utgångspunkten för Smart specialisering är att det är nödvändigt att göra en grundläggande utvärdering av regionens styrkor och svagheter, vedertagna sanningar om regionen bör ifrågasättas och att processen måste bedrivas nära de regionala intressenterna. Regional kraftsamling bakom de områden som har högst potential för innovation, entreprenörskap och tillväxt är målet.

Syftet med Smart specialisering är att främja diversifiering med utgångspunkt i tydliga nischer, för att främja utvecklingen av nya specialiseringar och kunskapsområden. Att ekonomin förnyas genom kunskapsspridning mellan närliggande verksamheter, benämns ”relaterad variation”. Relaterad variation har uppmärksammats av forskare som en drivkraft för regional utveckling genom utveckling av etablerade branscher och kunskapsområden^{15 16}. Centralt blir därför att stötta innovation och utvecklingsaktivitet med anknytning till branscher som har förankring och band till annan verksamhet i regionen¹⁷.

Det är inom och mellan dessa regionalt förankrade områden som potentialen för relaterad variation är störst. Sådana branscher kan identifieras genom mönster i antal anställda,

kompetensprofiler samt bransch- och sektoröverskridande utbyte, inte minst med forskningsinstitutioner. Utformningen av en regional strategi måste dock ta sin utgångspunkt i regionens förutsättningar för att utveckla konkurrenskraften.

EU-kommissionen beskriver i sin guide till Smart specialisering arbetet i följande process¹⁸;

Analys

Under den här delen av processen läggs kunskapsgrunden till vad som kommer att vara utgångspunkten för framtida satsningar. Analysen täcker tre huvudsakliga dimensioner: regionala tillgångar, positionering i Europa och globalt, samt entreprenörmiljön.

Styrning

Hur säkerställs deltagande och hur etableras ägandeskap över processen från aktörerna? Hur ska aktörsplattformen styras? Det är även av stor vikt att säkra hur man identifierar, mobiliserar och möjliggör deltagande från entreprenörer/innovatörer inom tillänkta prioriterade områden.

Vision

Att utveckla en vision syftar till att säkerställa stöd för de nästkommande stegen i den smarta specialiseringsagendan och i synnerhet vid implementeringsstadiet. Med en väl förankrad vision som positionerar regionen (nationellt och globalt) som alla aktörer tillsammans har gett sitt stöd vinner processen legitimitet.

¹⁸ Europeiska kommissionen (2012). *Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation*.

¹⁴ Europeiska kommissionen (2014). *National/regional innovation strategies for smart specialisation (RIS3)*.

¹⁵ Asheim, Boschma, och Cooke (2011). *Constructing Regional Advantage: Platform Policies Based on Related Variety and Differentiated Knowledge Bases*. *Regional Studies*, 45:7, 893-904.

¹⁶ Boschma, Heimeriks och Balland (2014). *Scientific knowledge dynamics and relatedness in biotech cities*. *Research Policy* 43.1: 107-114.

¹⁷ McCann och Ortega-Argilés (2013). *Smart Specialization, Regional Growth and Applications to European Union Cohesion Policy*. *Regional Studies*.

Prioriteringar

Prioriteringarna som görs måste vara välgrundade och välmotiverade i systematisk analys, och de måste göras i riktning mot ett begränsat antal potentiella innovationsområden för att säkerställa att processen når resultat. Det är även viktigt att prioriteringarna inte är fler än att organisationen mäktar med att driva dem. Vidare är det angeläget att områden som inte pekats ut som prioriteringar fortsätter att utvecklas och kan bli aktuella för prioriteringar framöver.

Genomförande

I detta skede skapas utvecklingspolitik för implementeringen av strategin. Vanligen står två huvudsakliga instrument till förfogande under processens gång: att driva pilotprojekt och upprätta handlingsplaner. Dessa rekommenderas eftersom tidigare utvärderingar av denna typ av regionala innovationsstrategier har identifierat dem som bästa praxis. I anslutning till denna process är det av vikt att ha definierat vilka den regionala utvecklingspolitikens verktyg är – vilka aktiviteter är önskvärda? Vilka styrmedel finns?

Utvärdering

Målen för strategin bör kunna mäta utvecklingen av det regionala produktionsklimatet i termer av aktiviteter som är konkurrenskraftiga och har ett stort mervärde. Ofta är måttet på konkurrenskraft viktigast. Att framhålla långsiktighet och uthålligheten i insatser måste därför betonas då konkurrenskraft från innovation är något som kan förväntas få genomslag först på tio års sikt.

Hur kan regioner använda Smart specialisering?¹⁹

Smart specialisering är ett verktyg för att adressera regionala utvecklingsfrågor på flera sätt än bara genom en innovationsstrategi, även om det givetvis är dess huvudsakliga roll. Nedanstående figur visar hur Smart specialisering kan se ut i praktiken: fyra olika sektorer i regionen som i ett symbiotiskt förhållande verkar för innovativa lösningar.

Smart specialisering kan på det här viset inte bara bidra till regionens tillväxt utan också till en mer sammansvetsad region. Alla aktörer har att tjäna på den sortens ömsesidiga förtroende och partnerskap som Smart specialisering har potentialen att resultera i. Genom detta, kan arbetet användas vid utvecklandet även av framtida regionala utvecklingsstrategier.

Process och metod

I arbetet med att identifiera Örebroregionens styrkeområden²⁰ som ligger till grund för denna strategi har process och metod till stora delar utförts i linje EU-kommissionens guide till strategier för Smart specialisering som presenterades ovan²¹.

Arbetet har varit dynamiskt i sin karaktär och därför har flera av stegen i processen överlappat varandra. Arbetet har adresserat frågor om exempelvis styrning, vision och analys i diskussioner på olika nivåer och arbetat mot en successivt avsmalnande prioritering.

¹⁹ Brynhildsen, J., "Smart Specialisering – en guide till utvecklandet av en Smart Specialiseringsstrategi för forskning och innovation" (2013), Central Sweden.

²⁰ Oxford Research (2016). Styrkepositionsanalys av Örebroregionen. Inför en strategi för Smart Specialisering. Tillgänglig på https://www.regionorebrolan.se/Files-sv/%C3%96rebro%20l%C3%A4ns%20landsting/Regional%20utveckling/N%C3%A4ringslivsutveckling/Dokument/%C3%96rebro%20strykepositionsanalysOxford%20Research_20160921.pdf?epslanguage=sv

²¹ Europeiska kommissionen (2012). *Guide to Research and Innovation Strategies for Smart Specialisation*.

Analysen har genomförts genom en kombination av kvantitativa och kvalitativa metoder. En omfattande sammanställning och analys av statistik från olika samhällssektorer, näringsliv, arbetsmarknad, utbildning, forskning och föreningsliv, har kombinerats med 39 intervjuer och två gruppintervjuer.

Ett teoretiskt ramverk med grund i forskning inom innovation och regional utveckling har fungerat som ledande för samlande delanalyser på sektorsnivå och en avslutande sektorsövergripande analys. Analysarbetet har bestått av att kartlägga dels specialiseringen i olika sektorer, dels utvecklingsprocesser och aktiviteter som kan ge inspiration till prioriteringar för Smart specialisering. Delanalyserna fokuserar på följande sektorer:

- Forskning
- Näringsliv och arbetskraft
- Offentlig sektor
- CIVILSAMHÄLLE

Den avslutande analysen länkade samman specialiseringar i de olika sektorerna och jämförde dem i relation till andra regioner i Sverige och internationellt. Hänsyn togs även till den utvecklingspolitiska kontexten. Här konstaterades att Örebroregionen uppvisar följande fyra övergripande styrkeområden och två potentiella styrkeområden:

- Avancerade tillverkningstekniker med tillämpningar
- Livsmedel i skärningen mellan måltid, hälsa och miljö
- Bred utvecklingsförmåga inom medicin, hälsa, vård och omsorg
- Kunskapshöjd för social innovation och innovation i offentlig förvaltning

Potentiella styrkeområden

- IT och mjukvara som växande bransch
- Ökad kunskap för konkurrenskraftig logistik

Analysprocessen avslutades med en sektorsövergripande workshop där ett 50-tal regionala aktörer bjöds in för att bidra till förankring av resultatet och peka vidare i den fortsatta processen att prioritera områden för Smart specialisering.

De prioriterade områdena och dess applikationsområden presenteras i avsnittet nedan. Det är viktigt att betona det rigorösa arbete som i processen bedrevs genom strategiska överläggningar och strategiutveckling, externt med Örebro universitet och internt vid Region Örebro län. Detta arbete har varit avgörande för att gå från analys till prioritering och vidare till att formulera denna strategi.

Innovationsstrategiska prioriteringar

Detta avsnitt presenterar våra prioriteringar för Smart specialisering. Strategin pekar ut två tydliga prioriterade inriktningar och tre separata applikationsområden inom varje prioritering. Dessa bedöms ha störst potential att bidra till kunskapsutveckling och innovations- och omställningsförmåga till nytta för länet. Följande avsnitt ger en överskådlig bild över det regionala innovationsstrategiska ramverket och sambanden mellan dess olika element.

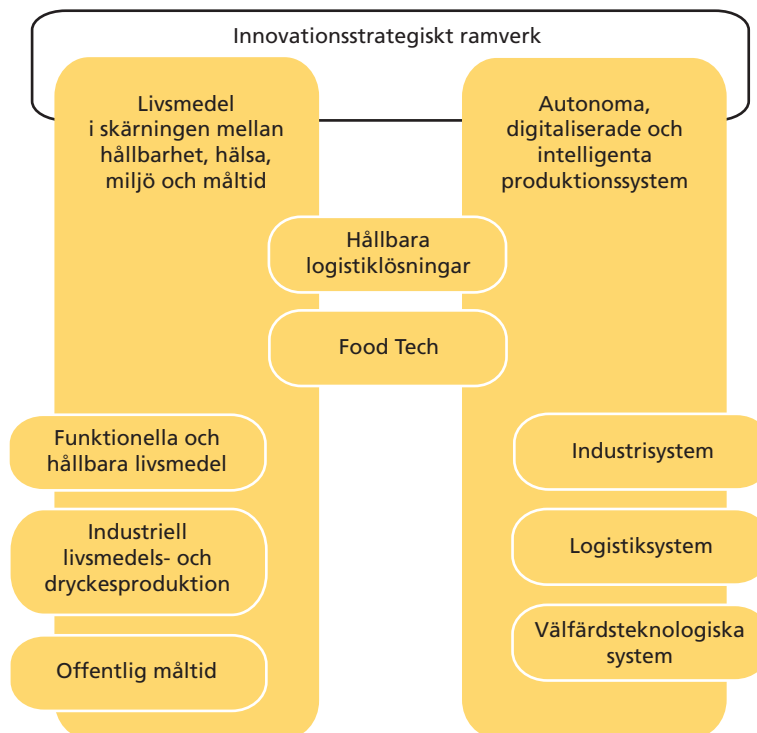
Ett regionalt innovationsstrategiskt ramverk

Länets utveckling ur ett innovationshänseende bygger något förenklat på två grundläggande förutsättningar: dels att regionen är internationellt konkurrenskraftigt som kunskapsregion, dels att det finns effektiva mekanismer för att omvandla kunskap till innovationer.

För att verkställa detta krävs en regionalpolitisk styrning som bygger på ett samarbets- eller partnerskapstänkande. Centralt för denna utveckling är en så kallad *intermediär*²². En intermediär spelar en viktig, sammanhållande roll i regionernas arbete med tillväxtfrågor, även för att driva utveckling. Den koordinerar nyckelaktörerna i en region och är den som bär ansvaret för att regionala strategier är aktuella och relevanta. Det handlar om att *underlätta* samverkan, *konfigurera* samarbetet och *mäkla* stöd för politikens målsättningar²³.

- I att *underlätta* samverkan ingår att bidra till gynnsamma förutsättningar för relationerna mellan de relevanta aktörerna. Det kan handla om att utbilda aktörerna och att bidra med resurser för grundläggande plattformar och mötesplatser.
- Att *konfigurera* samarbetet innebär att säkra en gemensam bild av den aktuella strategin med syfte, mål och former för samarbetet. I att konfigurera ingår också att anordna de praktiska och tekniska lösningar där samarbetet sker.
- *Mäkla* avser att förmedla kontakter och förhandla med dem som kan stötta genomförandet av politiken genom finansiering eller tjänster.

Det är med dessa utgångspunkter Region Örebro län i sitt uppdrag som regionalt utvecklingsansvarig tar rollen som intermediär i genomförandet av innovationsstrategin och i utformandet av det innovationsstrategiska ramverk som presenteras till höger.

²²Se vidare Kock, Henrik – Wallo, Andreas (2013). "Begreppet intermediär" i Ljungzell, Malin [red.] (2013), Uppdrag kompetensförsörjning. Rollen som intermediär. SPeL-rapport nr 10, 2013.

²³Stewart och Hyysalo (2008). Intermediaries, Users and Social Learning in Technological Innovation. *International Journal of Innovation Management* Vol. 12, No. 3, pp. 295–325 (Originalbegrepp: configuring, facilitating, broker).

Autonoma, digitaliserade och intelligenta produktionssystem

”Örebroregionen uppvisar ett styrkeområde som har sin största tillämpning inom avancerade tillverkningsindustrier, även om det finns andra tillämpningsområden för både kunskaper och teknologi. Det gäller kompetens och kapacitet inom intelligenta och autonoma system samt, i den utsträckning det kan betraktas som under samma paraply, additiv tillverkning.”
– Oxford Research AB²⁴.

Prioriteringen mot autonoma, digitaliserade och intelligenta produktionssystem har sin tyngdpunkt i en stark forskningsmiljö inom datavetenskap vid Örebro universitet samt ett antal specialiserade näringsgrenar inom tillverkning, särskilt inom maskiner, metall och fordon, med några stora systembyggande företag i regionen.

Ett tydligt styrkeområde är kompetenser inom intelligenta och autonoma system som kan appliceras i olika typer av produktionssystem och värdekedjor. Möjligheterna kretsar kring människans roll i avancerade autonoma system och hela värdekedjor, och affärs- och utvecklingsmöjligheter som uppstår när till exempel additiv tillverkning implementeras i ett produktionssystem.

Här finns stora möjligheter till utveckling, inte minst sett i ljuset av att de ledande företagen med globala värdekedjor i regionen är systembyggande företag och producerar produkter som i sig är avancerade. Styrkeområdet möjliggör nya sätt att sätta samman produktionssystem och integrera systemen med människor, den dynamiska omgivningen och med avancerade tekniker.

Prioriterade applikationsområden

Tre specifika applikationsområden prioriteras där synergier mellan integration av människan och produktionssystem med hög grad av autonomi i ett antal sektorer har identifierats;

Industrisystem

Inom detta applikationsområde fångas synergier mellan integrering av människa, digitaliserad tillverkning och produktionssystem med hög grad av autonomi upp. En avvägd strategisk prioritering inriktas här på att främja att länets betydande industrisektor ska vara tidig i att anamma teknologier och lösningar som utvecklas.

²⁴ Oxford Research (2016). Styrkepositionsanalys av Örebroregionen. Inför en strategi för Smart Specialisering. Tillgänglig på https://www.regionorebrolan.se/Files-sv/%C3%96rebro%20l%C3%A4ns%20landsting/Regional%20utveckling/N%C3%A4ringslivsutveckling/Dokument/%C3%96rebro%20strykepositionsanalysOxford%20Research_20160921.pdf?epslanguage=sv

Vår nisch inom detta område är digitalisering av additiv tillverkning genom sammankoppling av denna produktionsmetods värdekedjor. Detta möjliggör decentralisering och distribution av produktionskapacitet. Detta kan ur ett industriellt perspektiv illustreras genom att ägarskapet av produktionen förblir i Sverige och målsättningen är att svenska företag lättare kan tillgodogöra sig produktionskapacitet på nya sätt i såväl sin interna som externa värdekedja.

Inom området har länet som första svenska region positionerat sig inom det så kallade Vanguardinitiativets pilotprojekt inom 3D-printing (se vidare nedan under avsnittet ”Internationell relevans”). Genom detta ges vi unika förutsättningar att fortsätta arbetet med att mejsla ut och på europeisk nivå bekräfta en gynnsam nisch för regionen inom detta område.

En utveckling av detta område är även automation och begreppet ”remote operation”, som spänner över fler utvecklingsområden än rent industriella - såsom välfärdsteknologi. Här finns spännande möjligheter till kunskapsutveckling runt mer generella perspektiv på framtidens industri och kopplingar till bland annat industriell hållbarhet och ett tydligt miljöperspektiv.

Logistiksystem

Länets ställning som ledande logistiknod drivs av tillväxten i volymen av verksamhet, med bland annat Nordens största rangerbangård i Hallsberg och Sveriges fjärde största fraktflygplats. Ett flertal stora etableringar inom partihandel och centrallager har även på senare år stärkt positionen och branschen uppvisar mellan 2010–2015 betydligt högre tillväxttakt än riket i övrigt²⁵. Däremot bedöms utbudet på resurser som forskning, kompetens och akademisk utbildning högre i andra regioner²⁶.

En tydlig innovationspotential finns i mötet mellan logistikbranschen och prioriteringen inom automation och autonoma system. Det kan till exempel gälla främjandet av ett teknikskifte i såväl fordon och distribution som i lager. Ett antal gränssytor berör robotik- och intelligenta sensorlösningar i lagermiljöer, automatisering och autonoma fordon. Särskilt viktiga bidrag kan kunskaps- och innovationsutveckling inom detta område ge avseende automatiseringens betydelse för att utveckla hållbara logistiklösningar.

Att bekräfta och främja ett teknikskifte i logistikbranschen genom att uttala ett prioriterat applikationsområde i den riktningen kan stärka dess konkurrenskraft, men automatiseringslösningar för logistikbranschen i sig kan också vara ett innovationsområde med potential för affärer på en ny och mycket bredare marknad.

²⁵ BISNODE (2016), Branschanalys Business Region Örebro

²⁶ Intelligent logistik (2016). *Sveriges 25 bästa logistiklägen 2016*

Välfärdsteknologiska system

Kunskap om höga grader av autonomi baserat på inbyggda sensorer och artificiell intelligens frigör hög potential för utveckling i vår region. Särskilt gäller det utvecklingsmöjligheter som bygger på den befintliga kunskapen inom den välfärdsteknologiska inriktningen hälsorobotik och sensorsystem som är mycket väl positionerad.

Denna prioritering stärks av en inriktning mot relationen mellan människor och system med hög grad av autonomi, eftersom vi har styrkor inom flera olika kunskapsområden som rör just detta. Det handlar om såväl medicinska som samhälls- eller beteendevetenskapliga kunskaper, som skulle kunna bidra med spets och särställning för skärningspunkter mellan olika tekniska forsknings- och applikationsområden.

Särskilt bör omnämnas möjligheter att utveckla sociala innovationer med tydliga öppningar till brukar- och medborgarperspektiv på innovationsutvecklingen. Tillämpningsområdet har även den fördelen att Region Örebro län, som dubbelt ansvarigt för regional utveckling och hälso- och sjukvård, skulle kunna använda den egna organisationen för att tillgängliggöra både personalresurser och testmiljöer. Ett flertal projekt och initiativ har drivits som stärker denna inriktning, där såväl testbäddar och demonstrationsmiljöer har fungerat som avsättningsyta för kunskapsinriktningen.

Potential för utveckling, utmaningar och behov

I beskrivningen av styrkeområdet i Oxford Researchs rapport²⁷ påpekas att många regioner i Sverige har bred kompetens inom området avancerad tillverkning och automation. Även ur ett systemperspektiv eller med fokus på hela värdekedjor finns likartade utvecklingsinitiativ i flera regioner.

I det sammanhanget är det särskilt viktigt att kontinuerligt arbeta med frågan vad som är vårt särskilda bidrag och vår karaktär. Strategier i andra regioner lägger inte särskilt fokus på hög grad av autonomi och vad det innebär för produktionssystem och samspelet med människor och med avancerade tillverkningstekniker såsom additiv tillverkning. Där ligger vår prioritering och specifika nisch.

En viktig fråga är strukturerna och kapaciteten för samverkan och utbyte, något som redan nämnts tidigare som en allmänt viktig förutsättning för arbetet med innovationsutveckling i

²⁷ Oxford Research (2016). Styrkepositionsanalys av Örebroregionen. Inför en strategi för Smart Specialisering. Tillgänglig på https://www.regionorebolan.se/Files-sv/%C3%96rebro%20l%C3%A4ns%20landsting/Regional%20utveckling/N%C3%A4ringslivsutveckling/Dokument/%C3%96rebro%20styrkepositionsanalysOxford%20Research_20160921.pdf?epslanguage=sv

regionen. Idag finns inte, i nationell jämförelse, något starkt samlande kluster för tillverkningsindustrierna i Örebroregionen. Det finns inte heller ett starkt nätverk eller en plattform som samlar näringen på det sätt som Forum för logistik fungerar för logistikbranschen²⁸. Att stärka kapaciteten och bättre utnyttja befintliga finansieringsmöjligheter skulle därför med hög sannolikhet vara gynnsamt.

I det fortsatta arbetet med prioriteringen och applikationsområdena är det därför särskilt viktigt att;

- spetskompetenserna inom styrkeområdet kan understödja arbetet med att etablera fastare strukturer för samverkan mellan företag inom tillverkningsbranscher i relation till utvecklingsfrågor
- tydliggöra målgruppen inom tillverkande industrin med avseende på tillverkningstekniker och de avancerade systembyggande företagen
- fortsätta undersöka och uppmuntra möjligheter för att kombinera en prioritering inom detta styrkeområde med medicinska eller samhällsvetenskapliga perspektiv med flera applikationsområden

Regionala förutsättningar

Forskning

Forskningsmiljön vid Örebro universitet är stark inom höga grader av autonomi, inbyggda sensorer och artificiell intelligens. Det möjliggör för nya sätt att sätta samman produktionssystem och integrera systemen med människor och med avancerade tillverkningstekniker som additiv tillverkning.

De tekniska ämnen som framstår som specialiserade är de som relaterar till datavetenskap, ur ett brett perspektiv. Det gäller forskningsområden som robotik men även informationssystem. Datavetenskap är den klart starkaste forskningsmiljön men det finns beröringspunkter med forskningsmiljön inom informatik, som är intressant ur perspektivet Smart specialisering. Ytterligare en indikation på att detta är rimligt att prioritera som en specialisering inom tekniska och naturvetenskapliga ämnen i regionen är att Örebro universitet numer utbildar civilingenjörer med inriktning mot datateknik med fördjupning mot mobila och distribuerade system samt autonoma intelligenta system.

Den datavetenskapliga miljön har redan gränssytor mot andra sektorer genom utbyte med maskin- och mjukvaruindustri, samt genom gemensamma satsningar på hälsorobotik i samarbete med aktörer inom vård och hälsa. Här kan nämnas att kunskapsområdet kring informations- och kommunikations-

²⁸ <http://businessregionorebro.se/logistik/forumforlogistik.4.25d7f6d-81446da9cb5ca4.html>

teknik, IKT, genom forskningsmiljön om informationssystem tangerar den samhällsvetenskapliga forskningen. Implementering av IKT genom välfärdsteknologi har även en spännande möjlighet att utnyttja kapaciteten inom datavetenskap ytterligare och kapitalisera på datavetenskapens internationella nätverk.

Flera kopplingar kan även göras till en grupp ämnen som kopplar kroppslig hälsa, funktion och aktivt liv som är specialiserade vid Örebro universitet i termer av volym av forskning och utbildning. Det handlar om ämnesområden som handikappvetenskap och hälsovetenskapliga och medicinska perspektiv på arbete med en bred kompetensbas som är nästan unik för regionen. Området bör därmed kunna fungera som en stödjande resurs och särprägel som stärker en satsning mot hur intelligenta system och IKT i allmänhet kan implementeras specifikt mot vård och omsorg och bidra med en kunskapsöverföring mot andra applikationer, som industri.

Näringsliv

Länet har en specialisering mot ett flertal tillverkningsindustriella näringar²⁹. Det handlar om en välutvecklad, avancerad tillverkningsindustri med bland annat försvarsindustrin kring Karlskoga, fordonsindustrin i Hallsberg och Lindesberg, stål- och metallindustrin i Hällefors och Degefors, samt Atlas Copco i Örebro, och deras underleverantörer. Det är en industri som generellt använder både avancerade tillverkningstekniker, och tillverkar avancerade produkter, som gruvrobotar, vapensystem och autonoma fordon.

Regionen har både starka systembyggande, globala företag och underleverantörsnätverk av specialiserade små och medelstora företag. I viss mån existerar det samarbeten både inom näringen och mellan näringen och andra sektorer. De stora och multinationella företagen förfogar även över omfattande internationella nätverk för kunskapsutveckling.

Tekniskt håller industrin en hög nivå, med många patent, en relativt välutbildad arbetsstyrka och en tydlig specialisering mot nyföretagande inom forskning och utveckling. Örebro har tidigare saknat en civilingenjörsutbildning, vilket har påverkat kompetensförsörjningen för mindre företag och företag med svaga varumärken negativt. Nu finns tydligt förbättrade möjligheter till utveckling.

²⁹ Oxford Research (2016). Styrkepositionsanalys av Örebroregionen. Inför en strategi för Smart Specialisering. Tillgänglig på https://www.regionorebolan.se/Files-sv/%C3%96rebro%20l%C3%A4ns%20landsting/Regional%20utveckling/N%C3%A4ringslivsutveckling/Dokument/%C3%96rebro%20styrkepositionsanalysOxford%20Research_20160921.pdf?epslanguage=sv

Sammanfattningsvis är avancerad tillverkningsindustri en specialisering, med kompetent arbetskraft i särskilt de systembyggande företagen, hög teknisk innovationsförmåga, relativt välutvecklad samverkan både inom industrin och mellan industrin och andra sektorer – företrädesvis Örebro universitet.

En utmaning ligger i att det handlar om krympande industrier räknat i både antalet anställda och antalet företag³⁰. Dels förklaras detta med långsiktiga trender som automatisering och ökad outsourcing, men även med sviktande efterfrågan inom vissa specifika industrigrenar.

Offentliga strukturer

Vid Alfred Nobel Science Park i Karlskoga drivs ett forsknings- och utvecklingscentrum med tydlig koppling till prioriteringen mot industriella autonoma system i innovationsstrategin. Centret fungerar som en öppen mötesplats för företag och forskare, med syftet att tillgängliggöra teknik kring industriella applikationer runt additiv tillverkning och datortomografi. Denna inriktning är ett av de fokusområdena som Alfred Nobel Science Park arbetar med, något som bekräftar inriktningens relevans.

Kombinationen av modern teknik kring additiv tillverkning och centrets öppenhet gör miljön unik för Europa (se vidare nedan under avsnittet "Internationell relevans"). Det möjliggör för både forskare och företag att mötas för att tillsammans, och utan stora egna investeringar, utveckla och höja kompetensen om morgondagens avancerade tillverkningsmetoder.

Region Örebro län är sedan flera år finansär av Robotdalen vars verksamhet återfinns i stora delar av Mälardalen. Kunskapsutvecklingen runt den verksamheten angränsar till denna prioritering och det bör finnas möjligheter till korsbefruktningar och ytterligare utveckling av både näringsliv och offentlig sektor.

Internationell relevans

Satsningen vid Alfred Nobel Science Park i Karlskoga har inneburit uppmärksamhet och att ett flertal stora svenska industriföretag har visat sitt intresse för verksamheten. Något som stärker och bekräftar motiven för denna inriktning. Flera initiativ har tagits av regionala aktörer för att skapa europeiska samarbeten som bidrar till kompetensutveckling och ökar innovationskraften till gagn för tillväxten för regionen.

Region Örebro län har inom detta område varit aktiv i att söka en position på europeisk nivå då vi är en mycket liten region som behöver tydliggöra vår nisch och vårt erbjudande. Ett uttryck för detta är att Alfred Nobel Science Park under 2015

³⁰ BISNODE (2016), Branschanalys Business Region Örebro Län. Tillgänglig på <http://www.businessregionorebro.se>

genom Region Örebro län gavs möjlighet att ta del i aktiviteter inom pilotprojektet för additiv tillverkning i det så kallade Vanguardinitiativet. Aktiviteterna har gett värdefulla industri- och forskningskontakter och möjligheter till kunskaps- och affärsmodellutveckling tillsammans med Europas ledande regioner inom området additiv tillverkning/3D-printing. Under hösten 2016 ansökte Region Örebro län om formellt medlemskap i Vanguardinitiativet³¹.

EU-kommissionen lanserade under 2016 ytterligare möjligheter till samarbeten genom de så kallade tematiska plattformarna för Smart specialisering³². En av dem fokuserar på ”Industrial Modernisation”, vilket blir relevant för denna prioritering då de samarbeten som skapas ska vara i enlighet med de utpekade styrkeområdena i regionernas strategier för Smart specialisering.

Den tematiska plattformen och Vanguardinitiativet blir en möjlighet för regionen att profilera sig mot och bidra till andra europeiska regioner. Men, det ger även en möjlighet att öka andra regionala aktörers (privata sektorn, akademien och civilsamhället) deltagande i Smart specialisering. De kan genom initiativen ges möjlighet att praktiskt uppleva fördelarna med att delta i arbetet med Smart specialisering.

Miljömässig hållbarhet

Den aktuella prioriteringen fokuserar på autonoma, digitaliserade och intelligenta produktionssystem. I det nationella strategiska innovationsprogrammet för hållbar produktion, Produktion 2030, ingår följande miljöinriktade styrkeområden:

- Resurseffektiv produktion
- Cirkulära produktionssystem och underhåll

Resurseffektiv produktion handlar om effektivisering i produktionssystemets alla delar och kan främjas av tillämpning av intelligenta system med målsättning att öka effektiviteten.

Möjligheter till cirkulära system är nära knutet till design och produkter som syftar till att underlätta långa livslängder, reparation och återtillverkning och hänger därmed ihop med andra styrkeområden som flexibel produktion och integrerad utveckling, samt distribuerade produktionssystem, för vilka intelligenta och autonoma system är en viktig teknologi.

De viktiga miljöfrågorna är därmed inflettade på ett komplext sätt i förnyelsen av den tillverkande industrin. Samtidigt är det inte självklart att tillämpning av intelligenta och autonoma system leder till effektivitetsvinster, eller att effektivitetsvinster förvaltas på ett sådant sätt att den samlade miljöpåverkan minskar (exem-

pelvis genom att effektivitetsvinster används till ökad produktion och konsumtion som leder till ökad miljöbelastning totalt sett, även om effektiviteten är högre, så kallade rebound-effekter).

I processen runt strategikutvecklingen har vissa intressenter nämnt möjligheter till innovation i värdekedjan och i affärsidéer som kan möjliggöras exempelvis av distribuerade produktionssystem genom fjärrtillverkning (remote manufacturing).

En annan viktig fråga för den tillverkande industrin är rena utsläpp av tillverkningsprocessen. Här har man redan i ett forskningsprojekt uppmärksammat effekterna på människor av pulver som sprids i miljöer kring additiv tillverkning. Utsläpp och hälso- och miljöeffekter av pulver för additiv tillverkning skulle kunna vara en särpräglad nisch och viktig miljöfråga för innovationsarbetet som sådant.

Social hållbarhet och jämställdhet

De branscher som utgår grunden för det ledande applikationsområdet i industrin omfattar samtliga de mest mansdominerade av de specialiserade näringsgrenarna i länet. Könsfördelningen ligger mellan 10–20 procent kvinnor och 80–90 procent män. Sammantaget är andelarna 16 procent kvinnor respektive 84 procent män i de fyra näringsgrenarna. Andra specialiserade näringsgrenar inom tillverkningsindustrin har högre andelar kvinnor, över 30 procent inom kemiska produkter och elektronik, och könsfördelningen är omvänd inom näringsgrenen för tillverkning av farmaceutiska basprodukter och läkemedel då andelen män är drygt 30 procent i den³³.

Datavetenskap, ingenjörsyrket och teknik i allmänhet är tydligt manligt kodade företeelser, och de prioriterade områdena i innovationsstrategin är typexempel på detta förhållande. Forskning på detta område visar att mäns karriärvägar ofta är raka, i enlighet med de förväntningar som funnits på dem och i en social miljö, medan kvinnornas karriärvägar ofta varit krokiga, med svårigheter att identifiera sig med ingenjörsyrket i tidiga år, lägre förväntningar på deras intresse för yrket och förväntningar på ansvar för föräldraskap som gjort att de mer sällan har fått positioner och befattningar som motsvarat deras kompetens³⁴.

Detta är i linje med den etablerade kunskapen vilka egenskaper som associeras till könen i relation till teknik och tekniska ämnen. Samtidigt som det är en rättighetsfråga är det en tydlig framgångsfaktor att säkra att individer hittar sin plats i innovationssystemet efter kompetens och intresse, istället för att inte uppleva sig inkluderade i sammanhanget.

³³ Oxford Research (2016). *Styrkepositionsanalys av Örebroregionen. Inför en strategi för smart specialisering*

³⁴ Holth (2015). *Den raka och den krokiga vägen. Om genus, ingenjörer och teknikkarriärer.*

³¹ <http://www.s3vanguardinitiative.eu/>

³² <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/s3-thematic-platforms>

Livsmedel i skärningen mellan hållbarhet, hälsa, miljö och måltid³⁵

”Det kvalitativa materialet tyder på att ett brett styrkeområde som får omfatta både kreativa och naturvetenskapliga kompetenser, inom måltid, nutrition och miljö, i relation till den regionala specialiseringen livsmedelsindustrin har potential för förnyelse genom gemensam kunskapsutveckling”.
– Oxford Research AB³⁵.

Prioriteringen med inriktning på livsmedel är utvald med utgångspunkt i en specialiserad bransch med industri inom tillverkning av livsmedel och drycker och ett tvärvetenskapligt kluster av forskningsämnen från måltidsvetenskap till miljö och medicin.

Denna prioritering har en bred ansats med en tydligt tvärvetenskaplig karaktär som möjliggör kopplingar till flera andra områden, till exempel måltid i offentlig sektor och ingångar mot frågor inom medicin, hälsa, vård och omsorg. Hälsospekten med fokus på att förebygga behov av vård och uppmuntra till egenvård genom att utnyttja kunskapsutveckling inom exempelvis nutrition, samspelet mellan tarm och hjärna, och miljö kan bidra till att tydliggöra denna specialisering. Prioriteringen drar därför tydligt mot ”Individualised Nutrition” med människan i fokus.

Målsättningen är att utveckla och bygga kapacitet runt denna prioritering i en riktning som innebär att utväxling ges på kombinationen av upplevelsebaserade och naturvetenskapliga/medicinska perspektiv. Detsamma gäller en koppling till ämnet metabolomik. För att stärka denna prioritering finns behov av att identifiera en skärningspunkt mellan de naturvetenskapliga och medicinska perspektiven, samt de måltidsvetenskapliga som är av intresse för industrin.

Särskilt viktigt för det unika med denna prioritering är att framgång nås i att lyckas kapitalisera på de unika kompetenserna vid Restaurang- och hotellhögskolan i Grythyttan i innovationsarbetet. Att kompetensen inom måltidsupplevelser ska bli en unik resurs för innovation är viktigt för en tydligt särpräglad prioritering.

³⁵ Oxford Research (2016). Styrkepositionsanalys av Örebroregionen. Inför en strategi för Smart Specialisering. Tillgänglig på https://www.regionorebrolan.se/Files-sv/%C3%96rebro%20l%C3%A4ns%20landsting/Regional%20utveckling/N%C3%A4ringslivsutveckling/Dokument/%C3%96rebro%20strykepositionsanalysOxford%20Research_20160921.pdf?epslanguage=sv

Prioriterade applikationsområden

Funktionella och hållbara livsmedel

Det övergripande och medvetet breda styrkeområdet inom livsmedel fångar en specifik och specialiserad kompetens inom livsmedel, hälsa och hållbarhet. Detta kan tydliggöras av ett applikationsområde där kunskapsutveckling runt just funktionella och hållbara livsmedel kan komma nyttiggöras i utvecklingen av hållbara och smarta/funktionella livsmedel och individualiserad nutrition. Intressanta kopplingar kan göras till ämnesinriktningen måltidsekologi, som kan ge direkt kunskapsinflöde i länets näringsliv och offentliga verksamheter.

Industriell livsmedels- och dryckesproduktion

Regionens storskaliga livsmedelsindustri är en naturlig samverkanspart för en innovationssatsning inom området, samtidigt är det intressant att vidare undersöka möjligheterna till samarbete med småskaliga livsmedelsföretag. De storskaliga industrierna är verksamma i hela värdekedjan i livsmedelsförsörjningen vilket innebär möjligheter att även beakta leden för distribution och konsumtion av livsmedel.

Att hitta former för utbyte mellan industrin inom livsmedels- och dryckesproduktion och den spets som prioriteringen representerar är nyckeln. Innovationsstrategins genomförande bidrar till att besvara hur företag tillgodogör sig den kunskapsutveckling som sker vid Örebro universitet, samt hur företagen kan bidra till att utveckla forskningsinriktningar inom styrkeområdet.

Offentlig måltid

Offentlig sektor kan fungera som en arena för att testa och förverkliga nya lösningar inom måltid och livsmedel. Måltid i offentlig sektor, som i vård och omsorg eller i skolan, är även ingångar mot frågor inom medicin, hållbarhet och hälsa.

I egenskap av offentlig aktör och som upphandlare kan Region Örebro län fungera som accelerator och utvecklare av den offentliga måltiden som innovationsverktyg ur ett hållbarhetsperspektiv, länets tolv kommuner kan även de inkluderas i innovationsarbetet enligt samma logik – som innovationsledare, kravställare och upphandlare av hållbara måltidslösningar.

Enligt logiken runt att anamma ett Quad-Helix perspektiv kan även civilsamhällets aktörer ha viktiga bidrag i innovationsutvecklingen inom detta applikationsområde. Ett medborgar-, brukar- och användarperspektiv sprunget ur civilsamhällets aktörer kan bidra till utveckling som understödjer kunskapsutvecklingen inom prioriteringen.

Potential för utveckling, utmaningar och behov

Utbildningsnivån i näringslivet är avgörande för att säkra förmågan att absorbera mervärdena av en kunskapsutveckling vid Örebro universitet. Det är viktigt att lösa frågan om hur kompetenser och aktörer kan kopplas samman mellan näringslivet, offentlig verksamhet och forskning/kunskapsutveckling.

Näringslivets engagemang måste möjliggöras och uppmuntras. Det är nödvändigt att såväl de stora industrierna som de små och medelstora företagen med en annan typ av verksamhet är relevanta som samarbetspartners.

Offentlig sektors roll som en arena för att testa och förverkliga nya lösningar inom måltid och livsmedel bör betonas. Med innovation som förhållningssätt kan även offentliga aktörer som kommuner och Region Örebro län själva vara en aktiv drivare av innovation genom sin roll som offentlig måltidsaktör. Testbäddar och utvecklingsarenor runt offentlig måltid i kombination med ökad förståelse och kunskap runt innovationsupphandling för att stötta kunskapsutvecklingen inom området är ett intressant spår att utveckla.

Medborgar- och brukarperspektivet kan tillföras denna prioritering från civilsamhällets aktörer, ett uttryck för ambitionen att arbeta med inkluderande innovationsprocesser. Nya krav och perspektiv kan utveckla området och därtill kan civilsamhällets organisationer bära rollen av test- och demomiljö.

Örebroregionen är inte dominerande inom primärproduktionen av livsmedel, något som är viktigt att ta med i beräkningen runt miljöperspektivet. Det pågår dock initiativ för att stärka detta och höja kunskapsnivån till exempel gällande cirkulär ekonomi.

Ett miljö- och hållbarhetsperspektiv kan ges utrymme inom denna prioritering eftersom det kan fungera som en horisontell princip.

I det fortsatta arbetet med denna prioritering och dess applikationsområden har följande specifika områden identifierats som att behöva utvecklas;

- inventera behov av kompetens i den regionala livsmedelsindustrin
- ta initiativ till att etablera fastare strukturer för samverkan företagen emellan inom den regionala livsmedelsbranschen i relation till utvecklingsfrågor
- tydliggöra målgruppen i näringslivet med avseende på företagsstorlekar och regionala/utomregionala företag och inkludera dem
- renodla måltidsupplevelseperspektivets roll ytterligare, positionera särskilt mot andra strategiska satsningar på hållbarhet och hälsa i relation till livsmedelsförsörjning för att uppnå en skarp inriktning
- engagera offentliga aktörer med ägarskap över offentliga måltider med specifik roll att fungera som samverkanspart i relation till offentlig verksamhet som testbädd
- utveckla civilsamhällets roll som pådrivare av brukar- och medborgarperspektivet i innovationsprocessen runt prioriteringen

Regionala förutsättningar

Stora samhällsutmaningar inom hälsa och miljö möjliggör ett systemperspektiv på frågor kopplade till hälsa, hållbarhet och livsmedelsförsörjning. I det sammanhanget finns flera möjliga kopplingar till andra verksamheter i länet: till logistik genom distributionsledet, fler kopplingar till offentlig sektor genom bredare perspektiv på hälsa och miljö exempelvis genom skolmåltider, och till förpackningsindustri.

Forskning

Region Örebro län och Örebro universitet blir i egenskap av forskningsaktörer centrala för kunskapsutvecklingen inom detta område.

Forskningsområdet vid Örebro universitet har en direkt anknytning med en klinisk miljö och är inriktad mot *“individualised nutrition”* med hög anpassningsbarhet där fokus kan riktas mot nischade grupper, som äldre, idrottare, patienter och medborgare. Människan är i fokus snarare än själva livsmedlet, men, detta fokus ger unika möjligheter till utveckling av just livsmedel.

Inom denna prioritering finns även anledning att lyfta fram det kluster av ämnen vid Örebro universitet som kopplar kroppslig hälsa, funktion och aktivt liv. Det handlar om hälsovetenskapliga och medicinska perspektiv som skulle kunna betraktas som delar av ett bredare perspektiv på hälsa i relation till samhällslivet. Genom att peka ut en prioritering mot denna inriktning ges möjlighet att utveckla och kapitalisera på området ur ett innovationsperspektiv. Det finns en bred kompetensbas i detta som är nästan unik för länet, och området bör därmed kunna fungera som en stödjande resurs och särprägel. Att i denna prioritering identifiera och stärka en kombination av naturvetenskapliga- och medicinska perspektiv genom en skärningspunkt mellan dessa och de måltidsvetenskapliga perspektiven, är av stort intresse för utveckling av den regionala industrin.

En mer snäv specialisering som måste nämnas är måltidskunskap, där Restauranghögskolan i Grythyttan är närmast unik ur ett nationellt perspektiv. Måltidskunskapens gränsytor mot andra fakulteter genom ämnet måltidsekologi och genom utbyte med forskning om nutrition inom det medicinska området öppnar upp för möjligheter till samarbete kring perspektiv som är mer ensamma i sitt slag och som bidrar till en tydlig nisch.

Näringsliv

Örebroregionen har en specialisering mot framställning av livsmedel och drycker och det finns även viss specialisering mot till exempel patent inom livsmedelsområdet³⁶. Länet är hemvist för ett antal stora processföretag med etablerade varumärken. Dessa stora företag med såväl nationell som internationell närvaro kan ligga till grund för att bygga bredare nätverk för kunskapsutveckling, om näringen kan komma mer i fokus för innovationssystemet. Det finns stor potential i att arbeta för starkare samverkan både inom livsmedelsindustrin och mellan livsmedelsindustri och andra kluster.

Näringsliv och entreprenörer har blivit mer medvetna om den unika kompetens och det nätverk som finns runt Örebro universitet och inom Region Örebro län i dessa frågor. Livsmedelsföretagen i regionen har stor outnyttjad potential i att höja sin kunskapsutveckling genom ökat samarbete med vårt universitet och har därtill ett stort behov av att hitta nya lösningar för att skapa värde för framtidens livsmedelskunder.

Det finns även potentiella synergieffekter mellan livsmedelsindustrin och regionens restaurangverksamhet. Att stärka dessa strukturer kan gynna besöksnäring, och möjliggöra mer av matturism om man utvecklade och utnyttjade den lokala matkulturen och livsmedelkompetensen bättre.

Offentliga strukturer

Det finns behov av att tydliggöra näringslivets roll i en kommande satsning inom detta område, samt vilka segment och företag som kan vara aktuella för samverkan. Som tidigare nämnts handlar det om kapacitetsuppbyggnad samt tydligare strukturer och infrastrukturer för kunskapsutbyte mellan olika sektorer och aktörer. Region Örebro län har såväl finansierat utvecklingsprojekt med fokus både på hållbara måltider³⁷ och på innovation³⁸ inom området som bidragit till kunskapsutveckling med näringslivskopplingar. Utkomsten av de projekten kan sannolikt utveckla nya idéer och ny innovationskraft vidare. Även denna prioritering bekräftas genom ett uttalat fokusområde inom Alfred Nobel Science Park.

³⁶ Oxford Research (2016). Styrkepositionsanalys av Örebroregionen. Inför en strategi för Smart Specialisering. Tillgänglig på https://www.regionorebrolan.se/Files-sv/%C3%96rebro%20l%C3%A4ns%20landsting/Regional%20utveckling/N%C3%A4ringslivsutveckling/Dokument/%C3%96rebro%20strykepositionsanalysOxford%20Research_20160921.pdf?epslanguage=sv

³⁷ <https://www.regionorebrolan.se/hallbaramaltider>

³⁸ Region Örebro Län finansierade under 2016 projektet "Måltids-labb" vilket resulterade i ett antal innovativa idéer för vidare utveckling, många av dem i samarbete med företag i Örebroregionen.

Vår övertygelse är att vi bär unika möjligheter till kunskapsutveckling och innovationsförmåga inom området varför vi väljer att prioritera denna inriktning. Region Örebro län kommer aktivt bidra till att vidareutveckla den innovativa miljö som idag finns vid Örebro universitet och vi vill precisera ett tydligt uppdrag att nå samverkan och avsättning för kunskapsutvecklingen i det regionala näringslivet.

Satsningen positionerar oss väl strategiskt i förhållande till andra regioner, kompletterar och lyfter satsningar inom livsmedel och hållbar livsmedelsdistribution inom Östra Mellansverige samt stärker vår position i relation till flera initiativ på EU-nivå.

Internationell relevans

Nutrition och Health Foods existerar som satsningsområde baserat på Smart specialisering i ett flertal regioner inom EU. Därför delar denna prioritering, i likhet med den andra prioriteringen mot autonoma och intelligenta produktionssystem, möjligheten till samarbeten och internationell positionering.

EU-kommissionen lanserade under 2016 ytterligare möjligheter till samarbeten genom de så kallade tematiska plattformarna för Smart specialisering³⁹. En av dem fokuserar på "Agro Foods", vilket blir relevant för denna prioritering då de samarbeten som skapas ska vara i enlighet med de utpekade styrkeområdena i regionernas strategier för Smart specialisering.

Plattformen runt Agro Foods ger möjlighet till nya allianser och strategiska samarbeten. Den ökar också möjligheten att befästa och utveckla de samarbeten som idag redan finns med andra europeiska aktörer till exempel vid Örebro universitet. Den belyser därför vikten av att tydligt hålla linjen i den prioriterade inriktningen för Smart specialisering.

Miljömässig hållbarhet

När det gäller miljömässig hållbarhet finns ett manifest från Livsmedelsföretagen där de listar fyra följande punkter⁴⁰:

- Svinn
- Energieffektivitet
- Förnybar energi
- Hållbara transporter

Flera av punkterna tar sikte på att minska livsmedelsbranschens klimatutsläpp. Miljömässigt står livsmedel för en betydande del av utsläppen av växthusgaser men en viktig åtgärd som

³⁹ <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/s3-thematic-platforms>

⁴⁰ Livsmedelsföretagen (2013). *Livsmedelsindustrins hållbarhetsmanifest*.

manifestet inte tar upp är förändringar i konsumtion, i riktning mot mer klimatsmarta livsmedel, något som Jordbruksverket bedömer kommer att vara avgörande för att nå klimatmålen⁴¹. Just mer klimatsmarta proteinkällor och möjligheter att stimulera konsumenterna att välja sådana är något som har nämnts i processen runt strategitvecklingen.

Det finns även andra frågor som är relevanta för livsmedelsförsörjningen som system: biologisk mångfald, biobaserad ekonomi och djurskydd (som ingår i delen för social hållbarhet i livsmedelsindustrins manifest). Sett ur ett systemperspektiv ingår livsmedelsindustrin i den biobaserade ekonomin och frågor om hur restprodukter, biprodukter och svinn kan återföras in i systemet är centrala för att sluta kretsloppen och bidra till en cirkulär ekonomi.

Social hållbarhet och jämställdhet

Livsmedelsbranschen är en av få branscher med numerär könsfördelning inom intervallet 40–60 procent av kvinnor respektive män bland de anställda⁴².

I länet är könsfördelningen 41 procent kvinnor och 59 procent män i de båda branscherna (livsmedels- och dryckestillverkning). Könsfördelningen är alltså relativt jämn i de aktuella branscherna och kunskapsområdena, men det betyder inte att området är jämställt. I forskningsprojektet ”Makten över maten” studerade två forskare innovation inom livsmedelsbranschen i Skåne ur ett genusperspektiv⁴³. De konstaterade att det fanns en traditionell könsuppdelning i arbetsuppgifter mellan män och kvinnor, med kvinnor längre ut i produktionskedjan och män med ansvar för maskinövervakning och underhåll. Likaså fann de en hierarkisk uppdelning mellan kvinnor och män då män utgjorde en mycket högre andel av chefer.

Samtidigt var de forskningsområden som var relevanta, som livsmedel, kost och förpackning, relativt jämnt fördelade även på högre positioner som professorer. Dock fanns ett antal faktorer som påverkade både innovationsaktiviteten överlag, och kvinnors deltagande i den, negativt, vilket har att göra med normer i branschen och kring innovation: Teknik, innovation och entreprenörskap har varit och är fortfarande manligt kodade. Ledande positioner inom livsmedelsbranschen har varit dominerade av män. Samtidigt har branschen satsat lite på forskning och utveckling.

⁴¹ Jordbruksverket (2012). *Ett klimatsmart jordbruk 2050*.

⁴² Notera att all redovisning av könsfördelning inom olika sakområden bygger på offentlig statistik som är registerbaserad, varför definitionen av kön som avses är juridiskt kön, det vill säga kön som registrerat i folkbokföringen och inte könsidentitet. Juridiskt kön är uppdelat i de två fördefinierade kategorierna kvinna respektive man.

⁴³ Scholten och Stridh (2011). *Makten över maten*.

Livsmedelsbranschen har inte heller betraktats som ett passande föremål för nationella satsningar på innovation. Således fanns hinder både mot att identifiera värdet med forskning och innovation för branschen, och att skapa inkluderande beslutsorgan och arbetsgrupper med representation av både män och kvinnor.

Skärningspunkter mellan prioriteringar och applikationsområden

I utvecklingen av innovationsstrategins två prioriteringar förväntas en utveckling som skapar skärningspunkter mellan de båda. Dels som ett uttryck för oväntad och innovativ utveckling, men även på grund av att det finns naturliga beröringspunkter dem emellan. Det är viktigt att uppmuntra och möjliggöra framtida innovationsprocesser att utvecklas genom möten inom och mellan industrigrenar och olika typer av företag, organisationer och kunskapsområden. All anledning finns därför att bejaka projekt som bidrar till skärningspunkter inom och mellan våra prioriteringar. Exempel på två specifika överbyggare mellan prioriteringarna som vi redan i detta tidiga skede sett är:

Foodtech

Det finns ingen allmänt vedertagen definition av detta område, men ur ett beskrivande och allmänt perspektiv kan det sägas handla om digitaliserade och tekniktillvända produktions- och distributionsprocesser som på olika vis knyter an till livsmedelsindustrin. De uttalade prioriteringarna gör detta till ett spännande utvecklingsområde där applikationer av autonoma, intelligenta och digitala system och processer kan korsbefrukta kunskapsutvecklingen inom livsmedel, hållbarhet och hälsa. Smart Farming, nya tillverkningstekniker för livsmedel, autonoma odlingslösningar, och kopplingar till hållbar stadsutveckling kan särskilt nämnas. IT och utveckling av mjukvara som ett område har en viktig funktion som möjliggörare i relation till digitalisering.

Hållbara logistiklösningar

Med utgångspunkt i länets starka parthandel och logistiksektor finns utvecklingsmöjligheter mellan implementeringen av autonoma, sensorbaserade, intelligenta logistiklösningar och kunskapsutveckling inom logistikutveckling kopplat till livsmedelssektorn. Vidare kan ett systemperspektiv på livsmedelsförsörjningen identifiera kopplingar till logistik genom distributionsledet.

Här kan kunskap även hämtas i det arbete som Region Örebro län bedriver i projektet ”Gröna Logistikregionen”. Projektet bidrar till utveckling mot en hållbar logistikregion och hjälper till att skapa hållbar tillväxt i logistikbranschen. Projektet ska uppmärksamma det gynnsamma läge som finns för logistikberoende företag och arbeta för utvecklingen av klimatsmarta och energieffektiva godstransporter.

Utblick, utmaningar och relevanta strategier

Smart specialisering som metod betonar vikten av att vara utåtblickande för att nå effekt. Av detta följer att vi behöver förhålla oss till och förstå innebörden av ett antal övergripande strategier för att tydliggöra sambanden mellan det regionala, platsbundna perspektivet i relation till nationella och globala förhållanden. I flera avseenden finns tangenter mellan dessa övergripande strategier och vårt eget arbete med Smart specialisering.

Globalt perspektiv FN Agenda 2030 – Globala mål för hållbar utveckling

Agenda 2030 är den nya utvecklingsagendan som består av 17 globala mål med sammanlagt 169 delmål⁴⁴. De globala målen för hållbar utveckling ersätter milleniemalet. Agendan lyfter frågor om hållbar utveckling som består av tre lika viktiga perspektiv; social, ekonomisk och miljömässigt hållbar utveckling. Industrin är näringslivets ryggrad och i enighet med FN:s hållbarhetsmål 2030 ska industrin vara rustad för digitalisering, hållbar resurseffektiv verksamhet samt ha tillgång till nödvändig kompetens och innovationskraft.

Specifikt relevant för området näringslivs- och innovationsutveckling är mål 8 och 9:

Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Mål 8. Verka för varaktig, inkluderande och hållbar ekonomisk tillväxt, full och produktiv sysselsättning med anständiga arbetsvillkor för alla

Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Mål 9. Bygga motståndskraftig infrastruktur, verka för en inkluderande och hållbar industrialisering samt främja innovation

OECD

År 2016 genomförde OECD en utvärdering av innovationspolitiken där man även kom med rekommendationer till hur förändringar av densamma bör formuleras. I rapporten lyfter man fram ineffektiviteten med en traditionell industripolitik, där historien visat att ”picking the winners” inte är en vinnande väg, men att en prioritering i innovationspolitiken ändå är nödvändig. I detta betonar man att det bör ske genom att identifiera och prioritera möjliggörande teknologier (key-enabling technologies) inom specifika styrkeområden⁴⁵.

Europeiskt perspektiv EU2020

I EU-politiken har idén om specialisering anammats som ett verktyg för att fokusera EU:s medel för regional utveckling. Den har också anpassats till en sektorsövergripande och regional kontext. I den utsträckning det är relevant ska insatser inom alla sektorer, även exempelvis utbildning och arbetsmarknadsinsatser, ligga i linje med regionens prioriteringar i strategin för Smart specialisering. Detta för att bygga kapacitet och bidra till synergier.

Smart specialisering har valts ut som ett av de viktigaste verktygen på regional nivå i detta nya tillväxtarbete. Att identifiera och fördela resurser utifrån regionala styrkeområden är i sig inget nytt, men det har visat sig att det kan leda till att bara plocka ut redan framgångsrika områden istället för de med stor potential för regionen. Det har även funnits en tendens att många olika regioner väljer ut samma, för tillfället aktuella, områden. Viktigt för tillämpningen av Smart specialisering i den regionala utvecklingspolitiken är också att insatser i flera samhällssektorer, såväl näringsliv och forskning som utbildning och sociala frågor, samordnas för att fokusera på de prioriteringar som identifierats för Smart specialisering. Det är i linje med en växande tendens att se på innovation ur ett bredare perspektiv, som något som sker i samtliga samhällssektorer, och inte bara genom att ny kunskap från forskning kommersialiseras genom näringslivet.

Europa 2020 är EU:s tioåriga strategi för tillväxt⁴⁶. Strategin har tre prioriteringar: smart tillväxt, hållbar tillväxt samt en tillväxt för alla. Smart specialisering ingår som en del i prioriteringen för smart tillväxt. Sju initiativ finns fördelade på de tre prioriteringarna i Europa 2020 för att förverkliga strategin. Flera initiativ inom EU2020 är relevanta och Smart specialisering är ett prioriterat verktyg för att arbeta med regional tillväxt.

Innovationsunionen

Initiativet Innovationsunionen sätter agendan för EU:s finansieringsprogram för forskning och innovation. Det anger särskilt att programmen i högre grad ska adressera avgörande samhällsutmaningar och främja spridningen av så kallad viktig möjliggörande teknik (Key Enabling Technologies, KET).

Den digitala agendan

Den digitala agendan fokuserar på tre områden varav ett, digital tillväxt, är särskilt relevant för Smart specialisering.

⁴⁴ Regeringen (2015), Svensk översättning av FN:s Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development

⁴⁵ OECD (2016), OECD Reviews of Innovation Policy: Sweden, OECD Publishing, Paris

⁴⁶ Europeiska kommissionen (2010). Europa 2020 En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla. KOM(2010) 2020 slutlig.

Key Enabling Technologies – viktig möjliggörande teknik
Med viktig möjliggörande teknik avses teknik inom följande sex områden:

- mikro- och nanoelektronik
- nanoteknik
- fotonik
- avancerade material
- industriell bioteknik
- avancerad tillverkningsteknik

Ur Örebroregionens perspektiv är det särskilt de första och sista prioriteringarna, mikro- och nanoelektronik⁴⁷ samt avancerad tillverkningsteknik⁴⁸ som är direkt relevanta att ansluta en strategi till. Avancerade tillverkningstekniker, särskilt i koppling till avancerad automation genom intelligenta system, och till viss del additiv tillverkning, är en prioritering i regionen. Avancerad tillverkningsteknik är indelad i innovationer inom bygg, tillverkning respektive processindustri. Även om det finns processindustrier i regionen är det den rena tillverkningsinriktningen som är mest relevant för länet med tanke på forskningens inriktning. När det gäller mikro- och nanoelektronik är det system av mikro- och nanoelektronik och deras tillämpningar, snarare än själva komponenterna, som är relevanta. Intelligenta system byggs upp av apparater uppkopplade genom mikro- och nanoelektronik och tillämpningar kan finnas i såväl ren IT-industri som inom tillverkningsindustri eller mer originella tillämpningsområden som vård och omsorg.

Horisont 2020 och samhällsutmaningar

Horisont 2020 är EU:s ramprogram för forskning och innovation och är fortsatt ett av de viktigaste instrumenten för att förverkliga Innovationsunionen⁴⁹. Den största delen av finansieringen inom ramprogrammet är öronmärkt till utvecklingsprojekt som ska lösa följande sju samhällsutmaningar:

- Hälsa, demografiska förändringar och välbefinnande
- Livsmedelstrygghet, bland annat hållbart jord- och skogsbruk och bioekonomi
- Säker, ren och effektiv energi
- Smarta, gröna och integrerade transporter
- Klimatåtgärder, miljö, resurseffektivitet och råvaror
- Inkluderande, innovativa och reflekterande samhällen
- Säkra samhällen – frihet och trygghet för Europa och dess medborgare

De utmaningar som i första hand anknyter till uttalade styrkeområden är hälsoutmaningen, livsmedelsutmaningen samt utmaningen för inkluderande, innovativa och reflekterande samhällen.

Hälsoutmaningen fokuserar på demografiska förändringar i och med en åldrande befolkning vilket ligger väl i linje med specialiseringen mot välfärdsteknologiska applikationsområden inom medicin och hälsa, samt forskning vid Örebro universitet.

Livsmedelsutmaningen kan vara relevant till följd av utvecklingen av en prioritering mot livsmedel. Utmaningen fokuserar på miljöperspektiv på livsmedelsindustrin med utgångspunkt i bioekonomin. Den uttalade prioriteringen med tyngdpunkt i inriktning mot livsmedel och nutrition kan möjligen vara mer nära relaterad till hälsoutmaningen.

Länet har också en särskild styrka inom samhällsfrågor vilket innebär en fördel i relation till utmaningen för inkluderande, innovativa och reflekterande samhällen. Utmaningen fokuserar på medborgerligt deltagande och integration samt adresserar problem som social utestängning, diskriminering och ojämlikheter. Här finns regionalt kunskap både i relation till funktionsnedsättningar och till medborgerligt deltagande. I detta sammanhang är det viktigt att omnämna att Region Örebro län har en plats i ett Europeiskt innovationspartnerskap (European Innovation Partnership, EIP) med inriktning mot Social innovation, Smarta städer och Inkluderande samhällen. Detta sammanhang kan ge värdefulla perspektiv på såväl tekniska som sociala innovationer kopplat till båda övergripande prioriteringar för Smart specialisering.

Nationellt perspektiv

På nationell nivå tydliggörs intresset för Smart specialisering genom flera initiativ av Näringsdepartementet och underlydande myndigheter såsom VINNOVA och Tillväxtverket, den senare med specifikt uppdrag att stötta regionerna i deras arbete med innovationsutveckling baserat på Smart specialisering⁵⁰.

⁴⁷ Europeiska kommissionen (2013). A European strategy for micro- and nanoelectronic components and systems. COM(2013) 298 final.

⁴⁸ Se exempelvis webbplatsen för generaldirektoratet för forskning och innovation: Europeiska kommissionen (u.å.). Research in Production. Tillgänglig på http://ec.europa.eu/research/industrial_technologies/production_en.html. Hämtad 2016-03-31.

⁴⁹ Europeiska kommissionen (u.å.). Horizon 2020. Tillgänglig på <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en>. Hämtad 2016-03-31.

⁵⁰ Regleringsbrev för budgetåret 2016 avseende Tillväxtverket inom utgiftsområde 19 Regional tillväxt och utgiftsområde 24 Näringsliv

Nationella innovationsstrategin

I oktober 2012 lade regeringen fram Sveriges innovationsstrategi⁵¹, som vidgade innovationsbegreppet och det framtida innovationsarbetet. Regeringen menar i strategin att för att kunna möta globala samhällsutmaningar, skapa konkurrenskraftiga jobb i en global kunskapsekonomi och leverera samhällstjänster som vård, skola, omsorg med ökad kvalitet och effektivitet, så behöver Sverige bli ännu mer innovativt.

För att kunna åstadkomma detta behöver tre viktiga betingelser vara på plats: väl fungerande ramvillkor, att offentlig verksamhet är innovativ och driver efterfrågan på innovation, samt att det finns direkta, riktade policyinsatser för innovationsarbetet.

När det gäller det regionala innovationsarbetet finns en tydlig inriktning i att innovationsklimatet har en avgörande betydelse för den regionala utvecklingskraften. Förmågan att attrahera, behålla och utveckla kompetens, kapital, företag och andra verksamheter är centralt för att möta den ökande internationella konkurrensen. När företagen blir alltmer internationaliserade och beroende av marknadsutveckling i andra länder ökar behovet av strategiskt arbete på regional nivå för att skapa förutsättningar för starka innovationsmiljöer.

Möjligheterna för företag att samspela med andra företag och offentliga aktörer, bland annat universitet och högskolor i sin geografiska närhet, för att stärka sin innovationsförmåga och långsiktiga konkurrenskraft blir allt mer centrala som kriterier för investerings- och lokaliseringsbeslut för företag och entreprenörer.

Det är därför angeläget att strategier för det regionala tillväxt- och utvecklingsarbetet är tydliga rörande bland annat styrkeområden och internationellt unika konkurrensfördelar, inklusive möjligheterna till samspel med kunder, användare, leverantörer och kunskapsproducenter i ett globalt sammanhang.

Nationella strategin för hållbar regional attraktionskraft

Den nationella strategin togs fram under 2014 och innehåller regeringens prioriteringar för det regionala tillväxtarbetet. Strategin är tänkt att vara vägledande för arbetet med hållbar regional tillväxt och attraktionskraft till 2020.

Utgångspunkten för strategin är att den ska bidra till att uppnå målet med den regionala tillväxtpolitiken och skapa utvecklingskraft i alla delar av landet genom stärkt lokal och regional konkurrenskraft. Prioriteringarna i den nationella strategin ska vara vägledande i genomförandet av regionala utvecklingsstrate-

gier och även ligga till grund för de nationella myndigheternas medverkan i arbetet. Dessa prioriteringar är följande:

- Innovation, företagande och entreprenörskap
- Attraktiva miljöer
- Kompetensförsörjning
- Internationellt och gränsöverskridande samarbete

Regeringen omnämner särskilt regionernas arbete med Smart specialisering i sin nationella Strategi för Hållbar Regional Tillväxt och Attraktionskraft 2015–2020⁵².

”För att Sverige ska kunna utveckla sin konkurrensförmåga globalt krävs att Sverige och berörda regionala aktörer tar utgångspunkt i identifierade styrkeområden och därefter söker så starka samarbeten som möjligt, inom landet såväl som internationellt. I detta arbete är det viktigt att regioner arbetar strategiskt med Smart Specialisering.”

”Genom Smart specialisering... kan de regionala innovationsmiljöerna utveckla sina förmågor att bidra till strukturförändringar som leder till hållbar regional tillväxt och utveckling”.

Regeringens strategiska samverkansprogram

Regeringen lanserade i oktober 2016 fem samverkansprogram som en kraftsamling inom tematiska områden för att hitta innovativa lösningar på flera övergripande samhällsutmaningar. Det handlar om;

- Nästa generations resor och transporter
- Smarta städer
- Uppkopplad industri och nya material
- Cirkulär och biobaserad ekonomi
- Life Science

Inom fyra av dessa fem samverkansprogram blir vi en naturlig samverkanspart där vi kan bidra med kunskap och kompetens utifrån vår Smarta specialisering;

Smarta städer. En smart stad utnyttjar informations- och kommunikationsteknologi (IKT) för att förbättra kvalitet, prestanda och interaktivitet av kommunala tjänster, för att minska kostnaderna och resursförbrukningen och för att förbättra kontakten mellan medborgare och myndigheter. Prioriteringen mot autonoma, digitaliserade och intelligenta produktionssystem med dess applikationer ligger an mot denna inriktning.

⁵¹ Regeringen (2012), Den nationella innovationsstrategin, DN2012.27

⁵² Regeringen (2015) En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015–2020. Dnr N2015.31

Uppkopplad industri och nya material. Nya hållbara material, molntjänster, robotik och additiv tillverkning skapar möjligheter inom alla branscher och är en förutsättning för att klara konkurrenskraften i Sverige. Dessutom är nya hållbara material och avancerad miljö- och klimatteknik nyckeln för att uppnå en mer effektiv och giftfri produktion. Uppkopplad industri och nya material knyter nära an till regeringens nyindustrialiseringsstrategi Smart industri och till prioriteringen mot autonoma, digitaliserade och intelligenta produktionssystem.

Nästa generations resor och transporter. Denna del av programmet adresserar behovet av ett mer transporteffektivt samhälle där transporterna används smartare och med mer resurseffektiva och ännu säkrare fordon, förnybara bränslen och mindre utsläpp. Hållbara och effektiva logistiklösningar utvecklade inom och i skärningspunkten mellan de båda kan bidra till att utveckla denna inriktning.

Life Science. Samverkan mellan vård, näringsliv och akademi behövs för att nya innovativa läkemedel, vårdmetoder och medicinteknik ska komma samhället till del för att lösa de samhällsutmaningar som finns runt hälsa. Kunskapsutveckling runt hållbara livsmedel och individbaserad nutrition ger en bra position att bidra inom detta fält.

Smart Industri – nyindustrialiseringsstrategin

Regeringens nyindustrialiseringsstrategi⁵³ är tänkt att bidra till att stärka företagens omställningsförmåga och konkurrenskraft inom fyra fokusområden:

Industri 4.0 – Företag i svensk industri ska vara ledande inom den digitala utvecklingen och i att utnyttja digitaliseringens möjligheter.

Hållbar produktion – Ökad resurseffektivitet, miljöhänsyn och en mer hållbar produktion ska bidra till industrins värdeskapande, jobbskapande och konkurrenskraft.

Kunskapslyft industri – Kompetensförsörjningssystemet ska möta industrins behov och främja dess långsiktiga utveckling.

Testbädd Sverige – Sverige ska vara ledande i forskning inom områden som bidrar till att stärka den industriella produktionen av varor och tjänster i Sverige.

Strategin är ett initiativ för att prioritera industrin. Regeringen vill att politiken ska göra sitt för att stärka företagets förutsättningar att klara omställningen. Med gemensamma prioriteringar och krafter bedöms svensk industri förutsättningar att göra den omställning som nu sker och bli världsledande inom innovativ och hållbar industriell produktion av varor och tjänster.

Örebroregionen är idag, utöver det arbete som görs på regional nivå, inblandad i ett arbete inom Östra Mellansverige (Örebro, Västmanland, Östergötland, Sörmland och Uppsala) för att genom olika initiativ stärka företagen inom industrin, med utgångspunkt i denna strategi.

Regionalt perspektiv

I den regionala kontexten har nämnden för regional tillväxt ett åtagande mot regionstyrelsen som den 27 maj 2015 antog direktiv för arbetet med verksamhetsplan med budget 2016–2018. I den en plan som föreligger för att öka andelen innovationer som kommersialiseras och bidrar med tillväxt i hela länet uttrycks tydligt att; *”Region Örebro län ansvarar som regionalt tillväxtansvarig för arbetet med att ta fram en regional innovationsstrategi baserad på regionens styrkeområden, en så kallad RIS3 (regional innovationsstrategi med Smart Specialisering)”*.

Motsvarande lydelse finns även i den av regionstyrelsen antagna projektplanen för revideringen av regional utvecklingsstrategi (RUS).

Inför revideringen av gällande RUS för Region Örebro län som färdigställs under 2017 upprättades 2014 en aktualitetsprövning och relevansbedömning av den regionala utvecklingsstrategin i Region Örebro län⁵⁴. En av de tydligaste rekommendationerna i denna pekade mot möjligheterna i att i strategiarbetet; *”tydligare koppla samman de industriella aktörerna som redan finns i regionen och utnyttja deras kompetens och resurser på ett mer fruktbart sätt för att kanalisera in dem i ett triple (här quad) -helix sammanhang, som också kan fungera som inkubator för nystartade företag och accelerator för små- och medelstora företag. Även det nät av underleverantörer kopplade till de internationella jättarna som finns i regionen kan dra nytta av bättre horisontella kontakter, bättre koppling till forskningen och till de offentliga innovationsinsatser som finns tillgängliga regionalt, men som de inte alltid kan nå på egen hand. I samtliga fall framstår Smart Specialisering som ett särskilt lämpligt verktyg för att relativt snabbt nå fram till ett fungerande arbetsätt”*.

⁵³ Regeringen (2016) Smart Industri – En nyindustrialiseringsstrategi för Sverige

⁵⁴ Aktualitetsprövning och relevansbedömning av den regionala utvecklingsstrategin i Region Örebro Län, 2014.

Regional utvecklingsstrategi

Den regionala utvecklingsstrategin är en gemensam vägvisare för regionens framtidsarbete till 2030. Den handlar om hur Region Örebro län tillsammans med kommunerna, näringslivet, myndigheter, civilsamhället och andra aktörer vill möta framtidens utmaningar och utveckla det geografiska området. Utvecklingsstrategin prioriterar processer och strukturer som skapar förutsättningar för bra livskvalitet för invånarna och hållbar utveckling i samhället.

I den regionala utvecklingsstrategin adresseras frågorna om innovationsutveckling specifikt. Satsningar på innovationsfrågorna motiveras i RUS genom denna innovationsstrategi och följande insatser omnämns specifikt – dessa kommer i ett senare skede i relevanta fall adresseras i aktivitets- och handlingsplaner;

- Implementera en innovationsstrategi för Smart specialisering
- Etablera och utveckla innovativa miljöer, testbäddar och demonstratorer
- Integrera nationella strategier och arbeta för en aktiv positionering mot relevanta plattformsiniciativ på EU-nivå
- Utveckla projekt och samverka på interregional nivå, nationellt och inom EU

Innovationsfrågorna får genom detta utrymme i den regionala utvecklingsstrategin samtidigt som detaljerna läggs ut i detta specifika dokument.

Perspektiv och horisontella kriterier

Horisontella kriterier är ett samlingsnamn för frågor som påverkar många verksamheter och delar av samhället. De är alltså inte avgränsade till särskilda branscher eller samhällsfärer och är i den betydelsen tvärgående. Under rubriken ”horisontella kriterier” ingår vanligen frågor kring social hållbarhet och miljömässig hållbarhet.

Även om horisontella kriterier samlar frågor som genomsyrar stora delar av samhället, är en innovationsstrategi inriktad på vissa områden och processer. Ett vanligt sätt att arbeta med horisontella kriterier är genom att integrera dessa i strategier och genomförande.

Horisontella kriterier är en framgångsfaktor och vi vill i arbetet med genomförandet av innovationsstrategin framhålla idén om ett hållbart, inkluderande innovationssystem som tar vara på samhällets hela potential för utveckling inom våra prioriteringar. I genomförandet av innovationsstrategin fokuserar vi på integration av detta perspektiv i följande processer:

- Kunskapsutveckling
- Entreprenörskap
- Samverkan
- Policy

Samtliga processer ska tolkas brett och inte avgränsat till en viss sektor.

Övergripande bedömning av innovationsstrategin⁵⁵

Innovationsstrategin har en ändamålsenlig avgränsning med fokus på innovationsfrämjande aktörer och utvecklingsförmåga i regionalt förankrade kunskaps- och kompetensområden och med en bred samverkansansats och inkluderande policyprocess.

Social hållbarhet

Urvalet av sakområden i form av prioriteringar och applikationsområden är relativt balanserad ur ett jämställdhetsperspektiv, med såväl kvinno- som mansdominerade sakområden som prioriteras. Strategins sammansättning visar dock att en viktig strategisk fråga för att förverkliga hela potentialen i regionen är att framöver i vidareutvecklingen av innovationspolitiken arbeta med inkludering och mobilisering av aktörer som i dagsläget inte har en naturlig plats i innovationsprocesserna.

Ett inkluderande perspektiv och särskilda handlingsplaner för att följa upp arbetet inom respektive insatsområde är en framkomlig väg att arbeta med detta.

⁵⁵ Utgångspunkten för detta avsnitt har varit en PM upprättad av Oxford Research (2016) med specifikt uppdrag att genomlysas innovationsstrategiarbetet utifrån horisontella kriterier.

Miljömässig hållbarhet

Ett specifikt insatsområde kan vara att säkra tillgång till kompetens inom aktuella miljöfrågorna som livscykelanalyser eller systemanalyser ur miljöeffektperspektiv. Insatser för att säkra de miljömässiga hållbarhetskriterierna, såsom att kräva ett avancerat miljöperspektiv, eller använda det som kriterium för fördelning av resurser är en väg. Detta kan ske genom strategiska allianser med ledande kunskapsmiljöer och kompetensbärande utanför regionen.

Att koppla innovationsstrategins genomförande till den regionala utvecklingsstrategins fokus på hållbarhet ur ett miljöperspektiv blir naturligt. Här kan synergier skapas genom att länka mot aktivitets- och handlingsplaner i relevanta och förekommande fall.

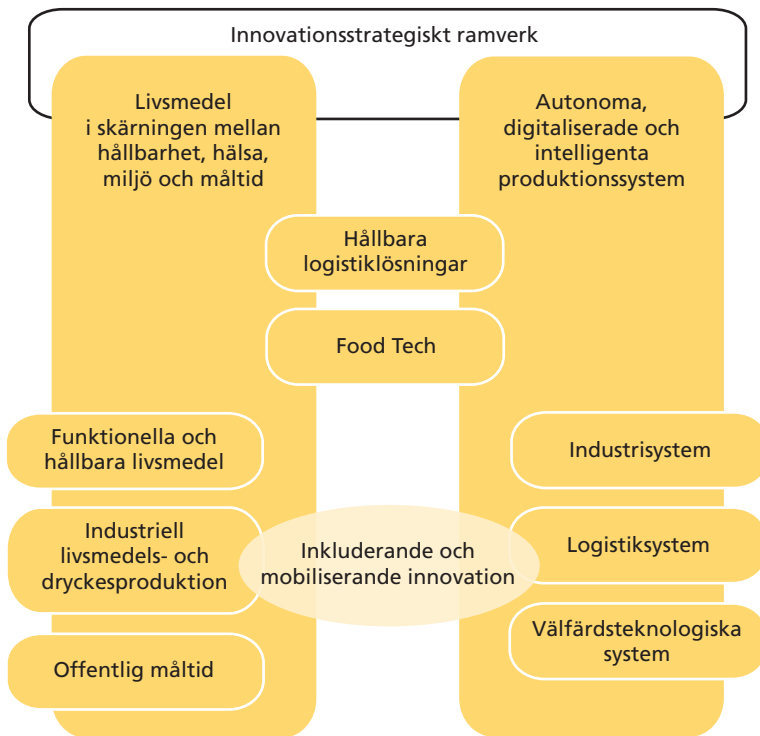
Inkluderande och mobiliserande innovation

Strategin tar vara på insikten om vikten av inkludering genom att lansera tanken på inkluderande och mobiliserande innovation.

Samtidigt som inkludering, oavsett eventuella diskrimineringsgrunder, kan ses som en rättighetsfråga, är ett öppet och inkluderande innovationssystem snarast att se som en framgångsfaktor för innovationsprocessen. Det handlar om att tänka nytt kring vilka kombinationer av förmågor som kan lösa problem och utmaningar.

Det gäller såväl inom kunskapsutvecklingen som i ledet där lösningen ska förverkligas, genom entreprenörskap i näringslivet eller i andra sektorer. Det gäller också i användarledet, det vill säga kunder, konsumenter och brukare. Det gäller att inkludera alla applikationsområden i innovationsstrategin och däri ingående resurser, samt, såväl tekniska som sociala kunskapsbaser.

Vi använder begreppet inkluderande och mobiliserande innovation som en horisontell prioritering. Det ger oss ett verktyg att använda för att nå kunskap om beteenden och sociala aspekter och arbeta med social innovation, både parallellt och integrerat med utvecklingen inom andra prioriteringar.

Social innovation kan definieras som "samhällsnyttiga lösningar". I länet finns specifika möjligheter i form av insatser för att främja att idéer och lösningar förverkligas, med utgångspunkt i uppfattningen att det finns förutsättningar att stärka förmågan till entreprenörskap och social utveckling. Partnerskapet för Sociala innovationer blir en nyckelaktör för mobiliseringen av detta perspektiv.

Nya lösningar kräver nya typer av krav på industri, process, teknologi och på användare. Detta kommer kräva nya perspektiv och värdeskapande genom mobilisering och inkludering.

Strategiska frågor och övergripande insatser för att stötta arbetet med horisontella kriterier

Sammantaget kommer följande centrala strategiska frågor vara utgångspunkten för det fortsatta arbetet med horisontella kriterier i implementeringen av innovationsstrategin;

- Synliggöra och öka kunskapen om de normer och förväntningar som präglar innovationsområdet, med avseende på tekniska visavi samhällsvetenskapliga och kreativa sakområden respektive på "innovatören", "uppfinnaren" eller "entreprenören".
- Öka kunskapen om andra dimensioner av jämlikhet, vid sidan av jämställdhet, och hur medarbetare, deltagare och aktörer i innovationssystemet fördelar sig utifrån dessa.
- Utveckla kapacitet kring och facilitera inkluderande och mobiliserande innovation för att utnyttja hela potentialen för innovation i regionen och försäkra sig om att tillgängliga kunskaper och kompetenser inte exkluderas på osaklig grund.
- Att utveckla kapaciteten hos regionala aktörer att analysera sina verksamheters miljöeffektivitet och miljöpåverkan av nya innovationer ur relevanta systemperspektiv.
- Att fortsätta att utveckla de styrkeområden som inte ingår som prioriteringar i innovationsstrategin under denna tidsperiod med sikte på att de ska inlemmas i högre grad när strategin ska förnyas.
- Att formulera välavvägda motkrav och förväntningar på genomförda satsningar som främjar att ett avancerat och strategiskt miljöperspektiv integreras i samtliga insatser.

Region Örebro län

Postadress Region Örebro län, Box 1613, 701 16 Örebro, E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress Eklundavägen 2, Örebro, Tel: 019-602 70 00, Fax: 019-611 81 32,

www.regionorebrolan.se

4

Entreprenörskapsteamet – så möter vi utmaningarna tillsammans

21RS2274

Organ
Regional tillväxtnämnd

Entreprenörskapsteamet – så möter vi utmaningarna tillsammans

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att fördela 1 000 000 kronor av de innovationsstärkande medel i ordinarie budget till förvaltningen Regional utveckling för Entreprenörskapsteamets arbete att bidra till att lösa identifierade entreprenörskapsutmaningar.

Sammanfattning

Pandemin har ökat behovet av att accelerera arbetet med entreprenörskap. Sedan årsskiftet leder Region Örebro län ett nätverk för detta ändamål:

Entreprenörskapsteamet. Nätverket består av de företagsfrämjare som arbetar med entreprenörskap i utbildningen och de som tillhandahåller nyföretagarrådgivning. Tre övergripande utmaningar, som man inte löser inom ordinarie verksamhet, har identifierats:

Ungt entreprenörskap: Tydligare koppla studenters entreprenörskap till det företagsfrämjande systemet och till de aktörer som jobbar med entreprenörskap på grundskole- och gymnasienivå.

Nyföretagarrådgivning: Underlätta nyföretagande för utrikes födda invånare.

Innovativt entreprenörskap: Fler entreprenörer från Entreprenörskapsteamets organisationer till inkubation.

Nu ansöker förvaltningen Regional utveckling om medel så att Entreprenörskapsteamet kan arbeta för att bidra till att lösa dessa utmaningar. Styrgrupp är BRO:s ledningsgrupp som beslutar om vilka insatser som medlen ska gå till.

Ärendebeskrivning

Coronapandemin har satt fokus på omställningsarbetet i näringslivet. En mycket viktig del av detta är stimulerandet av entreprenörskap för att stärka nyföretagandet så att näringslivet fylls på med nya bolag med nya idéer. I Örebroregionen vill vi accelerera detta i det nystartade nätverket i Entreprenörskapsteamet.

Vikten av att stärka entreprenörskapet betonas också redan i flera strategiska dokument för både landet och länet. I förslaget till Nationell strategi för hållbar regional utveckling 2021–2030 har regeringen identifierat fyra strategiska områden att kraftsamla kring och arbeta med fram till 2030. Entreprenörskap sorterar in under ett av dem. Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) för Örebro län (2018-2030) har entreprenörskap som ett prioriterat område, och en strategisk inriktning är att skapa ett företagsklimat där entreprenörer har goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag. Omstartskommissionens nyligen utkomna ”Idéer för ett starkare Sverige” menar att entreprenörskapet intar en särställning och är en ”nyckel för att vända krisen”.

Med andra ord. Entreprenörskap är viktigt.

Under några år fram till 2018 hade Almi ett uppdrag av Business Region Örebro (BRO) att driva en entreprenörskapsgrupp kallad ”Aktörgruppen” som bestod av länets fyra Nyföretagarcentrum, Drivhuset, Coompanion, Region Örebro län, Skatteverket, Arbetsförmedlingen, Ung Företagsamhet, Almi och Lindesbergs kommun.

Över tid utökades gruppen till att omfatta fler aktörer och kommuner, och BRO övertog så småningom det formella ansvaret för gruppen. Till slut hade nätverket blivit lite för stort för att ett effektivt arbete skulle kunna bedrivas.

Under hösten 2020 utvärderades därför detta arbete (på initiativ av utvecklingsledare på Region Örebro län) och utredningen landade i att dela in den gamla grupperingen i två nya nätverk: Företagsutvecklarna och Entreprenörskapsteamet.

Detta ärende fokuserar på det sistnämnda av dessa nätverk, Entreprenörskapsteamet, som regelbundet träffas för att samtala om och driva aktuella nystartsfrågor och frågor som rör entreprenörskap i utbildningar. Den 4 mars 2021 hade gruppen sitt första möte.

I samband med dessa förändringar tog också Region Örebro län över ansvaret att driva och samordna arbetet. Region Örebro län rapporterar regelbundet om båda ovanstående gruppers arbete till kommunernas näringslivsenheter via BRO:s ledningsgrupp.

Entreprenörskapsteamet består av Coompanion, Nyföretagarcentrum Bergslagen, Nyföretagarcentrum Möckelnregionen, Nyföretagarcentrum Sydnärke, Nyföretagarcentrum Örebro-Lekeberg, Almi, Inkubera, Ung Företagsamhet, Örebro

Universitetets studentkoordinator och samverkanskoordinator, Ung Drive, Örebro kommun och Timbanken.

Nätverket ser främst tre utmaningar – som de inte löser ut i sina ordinarie uppdrag - som de tillsammans kan jobba med:

Ungt entreprenörskap: Tydligare koppla studenters entreprenörskap till det företagsfrämjande systemet och till de aktörer som jobbar med entreprenörskap på grundskole- och gymnasienivå.

Nyföretagarrådgivning: Underlätta nyföretagande för utrikes födda invånare.

Innovativt entreprenörskap: Fler entreprenörer från Entreprenörskapsteamets organisationer till inkubation.

Kommunikation av det som sker i Entreprenörskapsteamet sker i länets innovationssystem, i relevanta nätverk för företagsfrämjande aktörer, på Region Örebro läns webb samt i Business Region Örebros nätverk.

Samtliga i Entreprenörskapsteamet ska också, enligt ett rullande schema, utbilda varandra om sina egna verksamheter, eller om något specialområde som gynnar entreprenörskap.

Bedömning

Region Örebro län ser tydliga kopplingar mellan att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin och Handlingsplanen för näringsliv och entreprenörskap och satsningen på Entreprenörskapsteamets arbete. Av denna anledning ser Region Örebro län starka skäl att ta beslut om att fördela medel till Regional Utveckling för att Entreprenörskapsteamet ska kunna jobba med identifierade utmaningar.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Alla aktörer i Entreprenörskapsteamet arbetar med dessa perspektiv utifrån sina respektive organisationers värdegrunder, strategiska dokument och verksamhetsplaner.

För att ytterligare sätta fokus på hållbarhetsarbetet i nätverket samt motverka diskriminering och fördomsfullt bemötande ska alla aktörer erbjudas möjlighet till utbildning i jämställdhetsintegrering och processtöd för jämställdhet för att integrera jämställdhet ännu bättre i verksamheten.

Ekonomiska konsekvenser

Region Örebro läns satsning på Entreprenörskapsteamets arbete finansieras av de innovationsstärkande medel inom budgetramen för regional tillväxtnämnd.

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Johan Södergren

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS2274

Uppföljning

Till insatsen knyts en styrgrupp bestående av Business Region Örebro's ledningsgrupp, som fattar beslut om vilka insatser som medlen ska finansiera.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 7 april 2021.

Utvärdering och förslag på nya former av arbetet med entreprenörskap i Örebro län.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Johan Södergren

Datum
2021-01-12

Beteckning
Tjänsteanteckning

Utvärdering och förslag på nya former av arbetet med entreprenörskap i Örebro län

Bakgrund

Vikten av att stärka entreprenörskapet betonas i flera strategiska dokument för både landet och länet. I förslaget till Nationell strategi för hållbar regional utveckling 2021–2030 har regeringen identifierat fyra strategiska områden att kraftsamla kring och arbeta med fram till 2030. Entreprenörskap sorterar in under ett av dem. Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) för Örebro län (2018-2030) har entreprenörskap som ett prioriterat område, och en strategisk inriktning är att skapa ett företagsklimat där entreprenörer har goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag. Omstartskommissionens nyligen utkomna ”Idéer för ett starkare Sverige” menar att entreprenörskapet intar en särställning och är en ”nyckel för att vända krisen”.

Med andra ord. Entreprenörskap är viktigt.

Under några år fram till 2018 hade Almi ett uppdrag av Business Region Örebro (BRO) att driva en entreprenörskapsgrupp kallad ”Aktörgruppen” som bestod av länets fyra Nyföretagarcentrum, Drivhuset, Coompanion, Region Örebro län, Skatteverket, Arbetsförmedlingen, Ung Företagsamhet, Almi och Lindesbergs kommun. Denna grupp träffades på Almi och

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

huvudfokus var nyföretagarfrågor. När Almis uppdrag tog slut övertog verksamhetsledaren på BRO tillfälligt den sammankallande rollen.

I samband med att genomförandet av den regionala handlingsplanen för Näringsliv och entreprenörskap (2018-2022) skulle påbörjas, bjöds fler aktörer in och fler sökte sig också till gruppen. Region Örebro läns ramprojekt ENSA (Entreprenörskap genom samhandling) möjliggjorde också för fler att vara delaktiga i stärkandet av entreprenörskapet i länet.

Vid sidan av de ursprungliga aktörerna återfanns nu även Inkubera, Örebro universitet, Företagarna, Svenskt Näringsliv, Möckelnföretagen, Creative House, Handelskammaren, Young Professionals, samt flera kommuner: Degerfors, Nora, Laxå, Karlskoga, Askersund och Örebro.

Trots att antalet som engagerat sig i entreprenörskapsfrågor har ökat över tid, har antalet möten legat fast vid 4 stycken per år. Innehållet på mötena har förstås varierat men mycket har handlat om att delge varandra aktuell information, hitta samverkansvinster och underlätta slussning av entreprenörer mellan deltagande aktörer. Mycket har varit kopplat till entreprenörskap i utbildningar, nyföretagarfrågor och bolag i tidiga faser.

För att förbättra arbetet med entreprenörskap ytterligare behövdes dock en utvärdering av arbetet. Gruppen har blivit lite spretig och lite för stor. Att ta reda på behoven hos aktörerna, fråga om önskemål och kartlägga aktörernas olika kompetens, bedömdes som viktigt. Under hösten 2020 skickades därför en enkät ut som totalt 22 personer från de ovanstående aktörerna svarade på. Bland de svarande finns alltså bland annat företagsfrämjare, kommunala näringslivsenheter och medlemsorganisationer.

Enkäten

Här följer en sammanställning av svaren.

Vad har varit bäst/mest intressant med BRO-mötena hittills?

Mötena är oftast välbesökta något som kan vittna om att man som aktör får ut något bra av dem. De vanligast förekommande svaren på ovanstående fråga är:

- Få kunskap om vad som är på gång i olika organisationer och kunna få utvecklade svar kring detta, samt sprida sin egen aktuella information
- Nätverkandet, skapa relationer, inspiration och se möjligheter till samverkan

Varför har detta varit bäst/mest intressant?

Det absolut vanligast svaret är att regelbundna träffar är ett smidigt och effektivt sätt att få aktuell information paketerat på, eftersom det är mycket som händer. Många poängterar också att för att lyckas i sina respektive uppdrag är man beroende av att ha god kännedom om sådant som är aktuellt. Flera påpekar också att det för entreprenörernas skull är viktigt att vi genom dessa möten förbättrar träffsäkerheten i slussningen mellan oss. Tills sist menar några att mötena hjälper till att påminnas om att länet är mer än bara staden Örebro.

Vad kan vi förändra för att göra arbetet bättre? Är det något som vi bör ta bort eller lägga till?

De flesta är överens om att laget runt är bra men att detta bör hållas kort och med rättvis fördelning av tiden. Komplettera gärna med uppföljande och fördjupande möten i mindre grupperingar utifrån olika teman. Bra med en grupp för rena nyföretagarfrågor.

Ett par påtalar vikten av ett mer utmaningsdrivet arbete där vi tillsammans kan bli bättre mot kunden, och någon menar att vi borde följa företagens

utveckling (aggregerat, enskilda exempel, trender): mer utifrån företagens perspektiv, mindre "systemperspektiv".

Vilka är er organisations behov?

- Laget runt 77%
- Hitta samarbeten 66%
- Nätverkande 59%
- Omvärldsbevakning och kompetensutveckling 55%
- Identifiera utmaningar och jobba för lösningar (i t.ex. projekt) 45%
- Inspiration 41%
- Studiebesök 9%

Omvärldsbevakning och kompetensutveckling. Vilka områden är mest intressanta för er organisation? Välj max 3 alternativ.

- Stärka entreprenörskapet hos unga, kvinnor och utrikes födda 73%
- Finansieringslösningar till företag/entreprenörer 50%
- Underlätta för småföretag att delta vid upphandlingar 41%
- Nya sätt att ge rådgivning 32%
- Hållbart entreprenörskap och cirkulära affärsmodeller 23%
- Nya affärsmodeller 18%
- Jämställdhetsintegrering av det företagsfrämjande arbetet 14%

Vad kan er organisation bidra med i ett sådant kompetensutvecklande arbete? Ge konkreta exempel.

Det finns en mycket bred kompetens i gruppen. Bland annat kan nämnas:

- Upphandling
- Immaterialrätt i samarbete med PRV
- Möjligheter att möta den yngre generationen (UF-eleverna)
- Hållbart entreprenörskap och cirkulära affärsmodeller.
- Affärsmodellutveckling

- Jämställdhetsintegrering (jämställdhet/jämlikhet) - inom rådgivning, kommunikation (intern/extern) och projektansökningar mm.
- Arbetsintegrerade sociala företag (ASF) och kvalitetssäkring av arbetsträning/rehabilitering.
- Landsbygdsutveckling - företagande och servicelösningar på landsbygden.
- Finansiering
- Nyanlänt företagande
- Frågor om inkomstskatt och moms
- Internationell handel och affärsutveckling
- Kompetensförsörjningsfrågor
- Leveransvillkor

Förslag på hur arbetet kan utvecklas

Utifrån ovanstående är förslaget att gå vidare i två spår:

1. Företagsutvecklarna

Coompanion, Nyföretagarcentrum (4 st), Almi, Inkubera, EEN, Örebro universitets samverkansavdelning, Business Region Örebro, Innovationsarenan, Timbanken, Region Örebro län, Skatteverket, Företagarna, Svenskt Näringsliv, Creative House, Handelskammaren, Möckelnföretagen, Länsstyrelsen, Örebro kommun och Agro Örebro.

Träffas två gånger om året och då är fokus på laget runt och omvärldsbevakning samt kompetensutveckling utifrån önskemål och kompetens som finns i gruppen. Externa experter bjuds ibland in till mötets kompetensutvecklande del. Dessa möten bör ligga i januari/februari och augusti/september för att rusta alla med aktuell info om vad som händer under våren och hösten. Mötestiden beräknas till 2 timmar och kan när så tillåts kombineras med exempelvis frukost.

Intresserade aktörer bjuds sedan in till ett uppföljande/fördjupande möte med färre deltagare kring utmaningar kopplade till det kompetensutvecklande ämnet som behandlats på mötet.

2. **Entreprenörskapsteamet**

Coompanion, Nyföretagarcentrum (4 st), Almi, Inkubera, Ung Företagsamhet, Örebro Universitets studentkoordinator och samverkanskoordinator, Ung Drive, Örebro kommun och Timbanken.

Vi bildar också en mindre gruppering med nystartsaktörer. Den här gruppen träffas fyra gånger om året för att samtala om och driva aktuella nystartsfrågor. Mötestid 1 timme och detta kan när så tillåts kombineras med t.ex. lunch.

I samband med ovanstående förändringar tar också Region Örebro län över ansvaret att driva och samordna arbetet. Region Örebro län rapporterar regelbundet om båda ovanstående gruppers arbete till kommunernas näringslivsenheter via BRO:s ledningsgrupp.

Planering 2021

Ramprojektet ENSA håller på hela 2021 och eftersom det syftar till att stärka entreprenörskapet hos unga, kvinnor och utrikes födda (något som de flesta svarande i enkäten vill prioritera) kommer mobiliserande dialoger för att komma igång med fler delprojekt att intensifieras.

Våren

- Företagsutvecklarna. Laget runt samt Finansieringslösningar för företag. Onsdag 3 februari kl. 8-10 samt uppföljningsmöte i mindre grupp efter överenskommelse.
- Entreprenörskapsteamet. Två möten. Återkommer om när och var vi ses.

Hösten

- Företagsutvecklarna: Laget runt och Underlätta för småföretag att delta vid upphandlingar samt uppföljningsmöte i mindre grupp efter överenskommelse. Onsdag 1 september kl 8-10.
- Entreprenörskapsteamet. Två möten. Återkommer om när och var vi ses.

5

Nytt affärsområde i Timbanken: Hållbarhet

21RS2275

Organ
Regional tillväxtnämnd

Nytt affärsområde i Timbanken: Hållbarhet

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att fördela 200 000 kronor av redan beslutade "återstartsmedel" inom ordinarie budget till öppnandet av ett nytt affärsområde i Timbanken om Hållbarhet.

Sammanfattning

Coronapandemin har intensifierat debatten kring näringslivets omställning mot hållbarhet. Småföretagen behöver affärsutveckling kopplat till detta för att långsiktigt stärkas i sin konkurrenskraft. Timbanken har idag fem affärsområden och kan nu enkelt fyllas med nytt relevant innehåll kopplat till hållbarhet för att möta dessa behov.

I det planerade affärsområdet, Hållbarhet, ingår exempelvis arbetet med frågor om jämställdhet, mångfald, jämlikhet, CSR (Corporate Social Responsibility/Företags samhällsansvar), miljöpolicy, klimatomställning, cirkulär omställning, Agenda 2030 och kunskap om hållbarhetscertifieringar.

Upphandlingen av affärsrådgivare i Hållbarhet föreslås omfatta perioden fram till september 2022 då alla affärsområden i Timbanken ska skriva nya avtal efter en ny upphandling.

Ärendebeskrivning

Timbanken är ett kompletterande, behovsstyrt och flexibelt affärsrådgivningssystem för småföretag som idag finns i 4 regioner i Sverige. Där kan småföretagare få upp till 5 timmars gratis rådgivning för att utveckla sina bolag. Timbankens huvudmålgrupp är unga mindre bolag som vill växa sakta och säkert. Det är Region Örebro län tillsammans med samtliga kommuner som utifrån olika roller i systemet ansvarar för och arbetar med Timbanken.

Region Örebro län införde detta system 2019 och upphandlade, utifrån kartlagda behov, affärsrådgivare i 5 affärsområden (Affärsplan, affärsstrategi och affärsutveckling, Ekonomi, avtal och juridik, Marknad, sälj, sociala medier och varumärkesarbete, Digitalisering och IT samt Ledning, organisationsutveckling och HR).

Redan då fanns diskussioner om att inkludera ett sjätte affärsområde kring Hållbarhet, något som numera införts i två av de andra regionerna där Timbanken finns. Erfarenheterna från de andra regionerna som har Hållbarhet i Timbanken visar att antalet företagare som väljer rådgivning inom det affärsområdet är begränsat. Genom att från det offentliga ändå erbjuda det, visar man att området prioriteras. På sikt väntas flödet av entreprenörer till Hållbarhetsspåret också öka.

Timbanken i Örebro län når avsedd målgrupp: 83 procent av Timbankens bolag tillhör kategorin solo-mikroföretag. 50 procent av företagens drivs av kvinnor och 84 procent har en omsättning på mindre än 3 miljoner, bolag som alltså inte kan söka Tillväxtverkets affärsutvecklingscheckar.

99 procent av användarna (entreprenörerna) anser att de blir bemötta professionellt, 98 procent anser att rådgivningen anpassas utifrån deras behov, 90 procent anser att de får ny och relevant kunskap till sitt företagande. 92 procent tror att rådgivningen kommer leda till ökad omsättning eller vinst. Förhoppningen att Timbanken ska leda till ökade anställningar har minskat något under 2020, och troligtvis är det osäkerheten kring pandemin som påverkar. I januari 2020 trodde nästan 60 procent att Timbanken skulle leda till nyanställningar, i oktober samma år hade denna siffra sjunkit till 41 procent.

En långsiktig avsedd effekt med Timbanken är stimulans av tjänstesektorn. Endast 30 procent av företagen som använder Timbanken har vana av att köpa konsulttjänster, men efter nyttjandet av Timbanken är det 85 procent som anser det troligt att de kommer köpa tjänster för att utveckla företaget.

Timbanken fördelar effektivt rådgivning till kommuner utifrån behov. Samtliga leverantörer erbjuder digitala möten något som varit framgångsrikt både utifrån perspektivet att minska mellankommunala skillnader, och för att fungera väl under pandemin.

Timbankens flexibla upplägg möjliggjorde redan under 2020 för att par Coronarelaterade anpassningar. Dels kommunicerades två affärsområden som småföretagare bedömdes ha större behov av när pandemin slog till, dels har vi nyligen kompletterat Timbanken med nyföretagarrådgivning utifrån ett ökat behov i Coronans kölvatten.

Coronapandemin har nu också intensifierat debatten kring omställning mot hållbarhet. Småföretagen behöver affärsutveckling kopplat till detta för att stärkas i sin

konkurrenskraft. Timbanken kan nu enkelt fyllas med nytt relevant innehåll för att möta dessa behov.

I affärsområdet, Hållbarhet, ingår exempelvis arbetet med frågor om jämställdhet, mångfald, jämlikhet, CSR (Corporate Social Responsibility/Företags samhällsansvar), miljöpolicy, klimatomställning, cirkulär omställning, Agenda 2030 och kunskap om hållbarhetscertifieringar

En utvecklingsledare vid område Näringslivsutveckling leder arbetet med det nya affärsområdet och upphandlingen av affärsrådgivare kopplat till det. Samverkan sker med Region Örebro läns område Energi och klimat, upphandlingsenheten och en intern kommunikatör. Samverkan sker också med företaget som tillhandahåller den digitala plattformen där Timbanken finns.

Kommunikation av det nya affärsområdet sker i relevanta nätverk för företagsfrämjande aktörer, i Timbankens sociala medier, på Region Örebro läns webb samt i Business Region Örebros nätverk.

Alla de upphandlade affärsrådgivarna utbildas i konceptet Timbanken, samt i det övriga företagsfrämjande systemet i Örebro län.

Alla rådgivare upphandlas enligt kriterier som säkerställer god leverans av hög kvalitet. Erfarenheter och råd tas från dels tidigare upphandling i Timbanken i Örebro län, dels från andra regioner som upphandlat i det nya området Hållbarhet.

Bedömning

Region Örebro län ser tydliga kopplingar mellan att uppnå målen i den regionala utvecklingsstrategin och Handlingsplanen för näringsliv och entreprenörskap och öppnandet av ett affärsområde i Hållbarhet i Timbanken. Av denna anledning ser Region Örebro län starka skäl att ta beslut om att möjliggöra för detta.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

I det nya affärsområdet i Timbanken Hållbarhet ingår exempelvis arbetet med frågor om jämställdhet, mångfald, jämlikhet, CSR (Corporate Social Responsibility/Företags samhällsansvar), miljöpolicy, klimatomställning, cirkulär omställning, Agenda 2030 och kunskap om hållbarhetscertifieringar.

Ekonomiska konsekvenser

Region Örebro läns öppnade av ett Hållbarhetsspår i Timbanken finansieras av redan beslutade "återstartsmedel" och rymms inom budgetramen för regional tillväxtnämnd.

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Johan Södergren

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS2275

Uppföljning

För att säkerställa kvaliteten i rådgivningen genomförs dubbla enkäter; dels efter varje rådgivningstillfälle, dels efter avslutad rådgivning. Regelbundna träffar genomförs med både kommuner och affärsrådgivare för att säkerställa kvalitén i insatsen.

Insatsen pågår fram till 22 september 2022 då nya avtal ska skrivas med samtliga affärsrådgivare i Timbanken. Fram till dess följs utvecklingen i affärsområdet av område Näringslivsutveckling, som rapporterar till Regionala Tillväxtnämnden i samband med den stora upphandlingen av nya affärsrådgivare i Timbanken våren 2022.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 7 april 2021.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

6

Industriutvecklingsarbete i Örebro län – fortsatt arbete via en Industrihubb

21RS2282

Organ
Regional tillväxtnämnd

Industriutvecklingsarbete i Örebro län – fortsatt arbete via en Industrihubb

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna förslaget om fortsatt arbete med industriutveckling i Örebro län via projektet ”Industrihubb Örebro län”,

att godkänna förslaget att använda tidigare beslutad budget 2021, för återstart av näringslivet med anledning av Coronapandemin, som medfinansiering samt

att godkänna förslaget att avsätta 1 000 000 kronor av rammedel för innovationsstödjande arbete inom område näringslivsutveckling för medfinansiering 2022.

Sammanfattning

Industrin är en stor del av den regionala ekonomin vilket gör det angeläget att industrin fortsätter att finnas och utvecklas i vårt län. Industrin i Sverige står inför en stor omställning, både inom teknik, hållbarhet och kompetens. Det är viktigt att Örebro län rustar sig och arbetar aktivt för denna omställning.

I förstudieprojektet MIND (finansierad av Region Örebro län) har förslag lämnats på innehåll och form för en industriell utvecklingsorganisation. Förstudien har även byggts på med ett förslag på hur en etablering av en industriell utvecklingsorganisation – en Industrihubb - kan genomföras med utgångspunkt i industrins behov, förmåga och engagemang.

Då det idag inte finns någon industriell aktör i länet som kan bära ansvaret för en sådan satsning föreslås att arbetet fortsätter att bedrivas i projektform med projektägare Business Region Örebro (Örebro kommun). Arbetet kommer genomföras som ett projekt med förslag på budget på 2 000 000 kronor/år i 2 år. Satsningen föreslås belasta sedan tidigare beslutad budget 2021 för återstart av näringslivet med anledning av Coronapandemin. För 2022 är förslaget att avsätta 1 000 000 kronor av rammedlen för innovationsstödjande arbete inom område näringslivsutveckling för medfinansiering.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Av alla förvärvsarbetade i Örebro län 2019 arbetade cirka 14 procent inom tillverkning- och utvinningsindustri. Det gör den till den nästa största branschen i länet sett till antal förvärvsarbetande. Tillverkningsindustrin bidrar även till arbetstillfällena och ekonomisk aktivitet även i andra närliggande branscher. Tillverkningsindustrin skapar även stora värden i länet utifrån omsättning, förädlingsvärde och tillväxttakt. Industrin är således en stor del av den regionala ekonomin vilket gör det angeläget att industrin fortsätter att finnas och utvecklas i vårt län. Industrin i Sverige står inför en stor omställning, både inom teknik, hållbarhet och kompetens. Det är viktigt att Örebro län rustar sig och arbetar aktivt för denna omställning.

Hur stöttar det offentliga industrin i länet idag och vad har vi lärt oss?

I dagsläget finns ett antal organisationer som stöttar och utvecklar länets industriföretag på olika sätt. Utifrån ett affärsutvecklingsperspektiv finns bland annat ALMI och Inkubera. Dessa vänder sig dock inte bara till en bransch utan har ett bredare uppdrag. Utifrån ett kompetensförsörjningsperspektiv finns bland annat Örebro universitet samt Teknik College. Alfred Nobel Science park har ett innovationsstödande uppdrag inom ”avancerad tillverkning” och ”intelligenta system”. Dessa inriktningar riktar sig direkt tillverkande industri i länet men för att kunna ta del av dessa insatser krävs en hög teknisk mognadsgrad samt genomförandekapacitet hos bolagen.

I de innovationsfrämjande insatser som Region Örebro län genomfört under senare år har det blivit tydligt att det saknas en aktör i regionen som har kunnat hjälpa industriföretag i sin utvecklingsresa på ett mer övergripande och grundläggande plan. Många företag behöver en uppbyggd kunskap för att kunna ta till sig och effektivt kunna använda innovationsstödande insatser. Ett offentligt och privat gemensamt organiserat stöd för att bygga denna förberedelse och ökade tekniska kunskap har inte funnits i regionen. På grund av att det ej finns något offentligt och privat gemensamt organiserat industristöd har Örebro län inte heller på ett strukturerat sätt kunna tillgodogöra sig de nationella satsningar som har kanaliseras ut i Sverige som riktat sig till landets små- och medelstora industriföretag.

Hur gör andra?

I andra regioner i Sverige finns industriella utvecklingsorganisationer i olika form. Många av dessa är en del av ett nationellt nätverk, Industriella Utvecklingscentra

(IUC). Genom IUC har många nationella satsningar och insatser kanaliserats till små- och medelstora industriföretag i Sverige. I Örebroregionen saknas en motsvarande uttalad och renodlad organisation med fokus att främja grundläggande industriell teknisk utveckling hos länets små- och medelstora företag.

Kunden till en industriell utvecklingsorganisation är utvecklande och tillverkande små- och medelstora industriföretag. Det är kunden, industrin, som ger dess existensberättigande och all verksamhet och aktiviteter ska direkt eller indirekt ge industrinytta. Detta sker dels genom basverksamhet, dels projektbaserad verksamhet.

I förstudieprojektet MIND (finansierad av Region Örebro län) har förslag lämnats på innehåll och form för en industriell utvecklingsorganisation. Förstudien har även byggts på med ett förslag på hur en etablering av en industriell utvecklingsorganisation – en Industrihubb kan genomföras med utgångspunkt i industrins behov, förmåga och engagemang.

Aktiviteter inom ramen för en Industrihubb

Nedan kommer förslag på aktiviteter som bör genomföras inom ramen för en Industrihubb.

- Kontinuerlig dialog och behovsinventering med industriföretag för att ytterligare öka industrikännedom, klargöra behov och potential, samt utefter det genomföra aktiviteter.
- Tillgängliggöra och kanalisera nationella initiativ så som Produktionslyftet och Robotlyftet med flera för att få ökad utväxling av initiativen i regionen.
- Informations och kunskaphöjande insatser samt vid behov moderera nätverk inom olika teknikområden för att öka utbyte och samarbete mellan företag och på så sätt hantera utmaningar och öka kompetens och tillämpning av tekniker och teknologier.

Gränssnitt mot övriga organisationer

En Industrihubb ska i huvudsak inrikta sig på att vara en genomförande, industrinära organisation och ska inte vara en konkurrent till befintliga organisationer som idag är verksamma inom liknande segment. En Industrihubb har potential att utgöra ett komplement och en enklare väg in till industrin i regionen samtidigt som den kan

erbjuda en enklare väg för industrin att öka sin kontaktyta och nå ut till andra relevanta, samverkande organisationer. Här skapas en naturlig kanal mellan industri och aktörer.

Förslag till fortsatt arbete

Uppstartsfasen för Industrihubben rekommenderas vara projektfinansierad i 2 år med medel från Region Örebro län. Det vill säga att uppstart och verksamhet finansieras i projektform för att sedan övergå i basfinansierad verksamhet. I inledningsskedet behöver behovet hos industrin analyseras ytterligare samt att de själva bör formera mål och innehåll för verksamheten. Då det idag inte finns någon industriell aktör i länet som kan bära ansvaret för en sådan satsning föreslås att projektägare för projektet blir Business Region Örebro (BRO), och således Örebro kommun. Genom BRO skapas förutsättningar för en tydlig regional och kommunal förankring i de näringslivsfrämjande strukturerna. Samtidigt finns möjligheter till tydligare kopplingar av det övriga investering och etableringsfrämjande arbete som pågår inom BRO.

Målet när projektet avslutas är att en fristående bärkraftig organisation och verksamhet för industriell utveckling har etablerats, som är styrd av industrin och som därmed är organisatoriskt bortkopplad från BROs verksamhet. För att detta ska lyckas krävs en god förankring i och förtroende hos det industriella näringslivet i regionen.

Finansiering och budget

Satsningen föreslås belasta sedan tidigare beslutad budget 2021 för återstart av näringslivet med anledning av Coronapandemin. För 2022 är förslaget att avsätta 1 000 000 kronor av rammedel för innovationsstödjande medel för område näringslivsutveckling för medfinansiering. Region Örebro län har även som avsikt att tillskjuta projektmedel från det statliga 1:1 anslaget med totalt 2 000 000 kronor. Total budget beräknas bli 2 000 000 kronor per år i 2 år.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Då beslutet ämnar förbättra förutsättningarna för industrin omställning skapar detta i sin tur förutsättningar för positiva konsekvenser för miljön genom exempelvis effektivare processer med exempelvis minskade utsläpp och effektivare resursanvändning som konsekvens.

Ekonomiska konsekvenser

Satsningen föreslås belasta sedan tidigare beslutad budget 2021 för återstart av näringslivet med anledning av Coronapandemin. För 2022 är förslaget att avsätta 1 000

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Lisa Virén

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS2282

000 kronor av rammedlen för innovationsstödjande arbete inom område näringslivsutveckling för medfinansiering. Region Örebro län har även som avsikt att tillskjuta projektmedel från det statliga 1:1 anslaget med totalt 2 000 000 kronor. Total budget beräknas bli 2 000 000 kronor per år i 2 år.

Uppföljning

Projektet kommer att följas upp enligt gängse rutiner kopplat till projektmedlen via 1:1 anslaget. Dessutom kommer Region Örebro län beredas plats i projektets styrgrupp. Projektet kommer även att lyftas vid BRO:s ledningsgruppsmöten.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 7 april 2021.

PM - Industriell utvecklingsorganisation i Örebro län – Industrihubb.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Business Region Örebro, Örebro kommun

Industriell utvecklingsorganisation i Örebro län - Industrihubb

Bakgrund – industrin i länet

Av alla förvärvsarbetade i Örebro län 2019 arbetade cirka 14 procent inom tillverkning- och utvinningsindustri. Det gör den till den nästa största branschen i länet sett till antal förvärvsarbetande. Tillverkningsindustrin bidrar även till arbetstillfällena och ekonomisk aktivitet även i andra närliggande branscher. Tillverkningsindustrin skapar även stora värden i länet utifrån omsättning, förädlingsvärde och tillväxttakt. Industrin är således en stor del av den regionala ekonomin vilket gör det angeläget att industrin fortsätter att finnas och utvecklas i vårt län. Industrin i Sverige står inför en stor omställning, både inom teknik, hållbarhet och kompetens. Det är viktigt att Örebro län rustar sig och arbetar aktivt för denna omställning.

Hur stöttar det offentliga industrin i länet idag och vad har vi lärt oss?

I dagsläget finns ett antal organisationer som stöttar och utvecklar länets industriföretag på olika sätt. Utifrån ett affärsutvecklingsperspektiv finns bland annat ALMI och Inkubera. Dessa vänder sig dock inte bara till en bransch utan har ett bredare uppdrag. Utifrån ett kompetensförsörjningsperspektiv finns bl.a. Örebro universitet samt Teknik College. Alfred Nobel Science park har ett innovationsstödjande uppdrag inom ”avancerad tillverkning” och ”intelligenta system”. Dessa inriktningar riktar sig direkt tillverkande industri i länet men för att kunna ta del av dessa insatser krävs en hög teknisk mognadsgrad samt genomförandekapacitet hos bolagen.

I de innovationsfrämjande insatser som Region Örebro län genomfört under senare år har det blivit tydligt att det saknas en aktör i regionen som har kunnat hjälpa industriföretag i sin utvecklingsresa på ett mer övergripande och grundläggande plan. Många företag behöver en uppbyggd kunskap för att kunna ta till sig och effektivt

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

kunna använda innovationsstödjande insatser. Ett offentligt och privat gemensamt organiserat stöd för att bygga denna förberedelse och ökade tekniska kunskap har inte funnits i regionen. På grund av att det ej finns något offentligt och privat gemensamt organiserat industristöd har Örebro län inte heller på ett strukturerat sätt kunna tillgodogöra sig de nationella satsningar som har kanaliserats ut i Sverige som riktat sig till landets små- och medelstora industriföretag.

Hur gör andra?

I andra regioner i Sverige finns industriella utvecklingsorganisationer i olika form. Många av dessa är en del av ett nationellt nätverk, Industriella Utvecklingscentra (IUC). Genom IUC har många nationella satsningar och insatser kanaliserats till små- och medelstora industriföretag i Sverige. I Örebroregionen saknas en motsvarande uttalad och renodlad organisation med fokus att främja grundläggande industriell teknisk utveckling hos länets små- och medelstora företag.

Kunden till en industriell utvecklingsorganisation är utvecklande och tillverkande små- och medelstora industriföretag. Det är kunden, industrin, som ger dess existensberättigande och all verksamhet och aktiviteter ska direkt eller indirekt ge industrinytta. Detta sker dels genom basverksamhet, dels projektbaserad verksamhet.

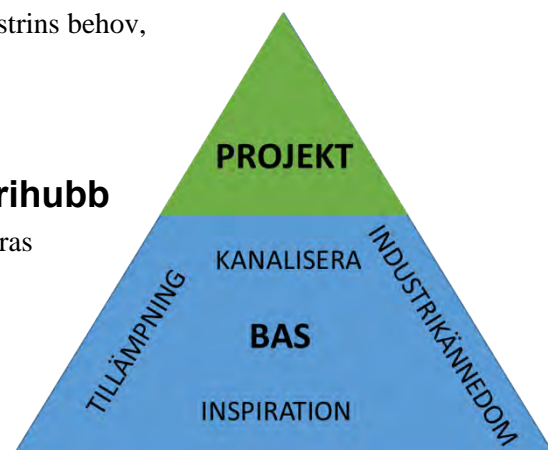
Viktiga principer är även:

- Organisationen ska vara styrd av industrin och därmed inneha majoritet
- Analys och förståelse för industrins behov och potential ska vara styrande för val av aktiviteter
- Långsiktigheten är viktig för att skapa en långsiktig relation och förtroende
- Kvalitet i alla insatser
- Samarbete och samverkan med andra är central, man ska inte göra saker andra gör bättre

I förstudieprojektet MIND (finansierad av RÖL) har förslag lämnats på innehåll och form för en industriell utvecklingsorganisation. Förstudien har även byggts på med ett förslag på hur en etablering av en industriell utvecklingsorganisation – en Industrihubb kan genomföras med utgångspunkt i industrins behov, förmåga och engagemang.

Aktiviteter inom ramen för en Industrihubb

Nedan kommer förslag på aktiviteter som bör genomföras inom ramen för en Industrihubb

- Kontinuerlig dialog och behovsinventering med industriföretag för att ytterligare öka industrikännedom, klargöra behov och potential, samt tydliggöra de krav industrin har på verksamheten. Arbetet utförs med fördel enligt IUC modellen för att lära av andra liknande verksamheter och för att kunna jämföra regionala och lokala likheter och skillnader i behov jämfört med andra delar av landet.
- Tillgängliggöra och kanalisera nationella initiativ så som Produktionslyftet och Robotlyftet m.fl. Detta för att få ökad utväxling av initiativen i regionen. Arbetet innebär även att kanalisera regionala och storregionala initiativ genom att matcha det enskilda företags behov mot de erbjudanden som finns. Detta innebär även att skapa en naturlig kanal mellan industriföretag och aktörer så att företag når de stöd som finns tillgängliga utifrån sina behov.
- Informations och kunskapshöjande insatser samt vid behov moderera nätverk inom olika teknikområden för att öka utbyte och samarbete mellan företag och på så sätt hantera utmaningar och öka kompetens och tillämpning av tekniker och teknologier.

Vissa redan etablerade industriella utvecklingsorganisationer arbetar även, förutom med det som nämnts ovan, exempelvis med kompetensförsörjningsfrågor riktat mot industrin eller olika typer av mer akademiska insatser. Bedömningen är dock att ett inledande arbete i Örebroregionen inte bör fokusera på detta i en första fas.

Det finns redan idag insatser i regionen där en del av detta nämnt ovan redan görs. Det är viktigt att bygga vidare på avslutade men även pågående insatser som riktar sig mot industrin, exempelvis Projekt Transmission och Visual Lift, för att ta tillvara och förvalta den relation som byggts upp till industriföretag, samt för att bidra till fortsatt utveckling av de företag som varit aktiva inom redan genomförda eller pågående insatser.

Gränssnitt mot övriga organisationer

En Industrihubb ska i huvudsak inrikta sig på att vara en genomförande, industrinära organisation och ska inte vara en konkurrent till befintliga organisationer som idag är verksamma inom liknande segment. En Industrihubb har potential att utgöra ett komplement och en enklare väg in till industrin i regionen samtidigt som den kan erbjuda en enklare väg för industrin att öka sin kontaktyta och nå ut till andra relevanta, samverkande organisationer. Här skapas en naturlig kanal mellan industri och aktörer.

En Industrihubb kommer även agera och leverera tjänster primärt på industrins uppdrag samt då även kanalisera stöd som idag inte har någon upparbetad hemvist i

regionen samt vara en samarbetspartner till befintliga organisationer såsom Alfred Nobel Science Park, Möckelnföretagen, AI Impact Lab, VBIF m.fl. Detta innebär att vissa industriella behov styrs till andra genomförare där det finns en lämplig mottagare eller att Industrihubben tillsammans med andra organisationer utvecklar gemensamma efterfrågade aktiviteter eller strukturer där dessa saknas.

Förslag till fortsatt arbete

Uppstartsfasen för Industrihubben rekommenderas vara projektfinansierad i 2 år. Det vill säga att uppstart och verksamhet finansieras i projektform för att sedan övergå i basfinansierad verksamhet. I inledningsskedet behöver behovet hos industrin analyseras ytterligare samt att de själva bör formera mål och innehåll för verksamheten. Då det idag inte finns någon industriell aktör i länet som kan bära ansvaret för en sådan satsning föreslås att projektägare för projektet blir Business Region Örebro (BRO), och således Örebro kommun. Genom BRO skapas förutsättningar för en tydlig regional och kommunal förankring i de näringslivsfrämjande strukturerna. Samtidigt finns möjligheter till tydligare kopplingar av det övriga investering- och etableringsfrämjande arbete som pågår inom BRO.

Målet när projektet avslutas är en fristående bärkraftig organisation och verksamhet för industriell utveckling har etablerats, som är styrd av industrin och som därmed är organisatoriskt bortkopplad från BROs verksamhet. För att detta ska lyckas krävs en god förankring i och förtroende hos det industriella näringslivet i regionen.

Ytterligare leveranser under projektperioden är följande:

- Bildad förening/bolag med tillhörande och beslutade stadgar och bolagsordning
- 50 st medlemsföretag och medlemsorganisationer med underskrivna medlemsavtal för säkrad drift av basverksamhet i två år (efter uppstartsfas)
- Genomförda aktiviteter i linje med aktivitetsbeskrivning, så som behovsinventeringar
- Beslutad strategi och verksamhetsinriktning för 2 år efter genomförd uppstartsfas
- Upparbetat samarbete med aktörer i regionen och nationellt, med etablerade gränssnitt för samverkan

Förslag på övergripande genomförandeplan:

- Initialt fokus är att genomföra behovsinventering för att möta företag, skapa delaktighet och engagemang i Industrihubbens verksamhet och ytterliga förtydliga bilden av behov och potential hos industrin. Över tid så ska aktiv kanalisering genomföras tillsammans med aktiviteter som ger konkret

påverkan hos deltagande företag, detta för att påvisa reell nytta och värde. Hjulen måste sättas i backen med god effekt för att få trovärdighet.

- Säkra engagemang hos industri genom dialog kring behov samt ta fram och balansera den kravbild industrin har på en industriell utvecklingsorganisation. Största delen av detta arbete sker under första halvan av uppstartsfasen.
- Etablera samarbeten och gränssnitt med lokala, regionala och nationella aktörer och organisationer löpande genom framförallt faktiska samarbeten kopplat till genomförande och kanalisering av aktiviteter. Största delen av detta arbete sker under mitt och slutet av uppstartsfasen.
- Bilda förening och bolag samt etablera strukturer, rutiner och grundläggande stabsfunktioner för löpande drift. Största delen av detta arbete sker under slutet av uppstartsfasen.

Finansiering och budget

Satsningen föreslås belasta sedan tidigare beslutad budget 2021 för återstart av näringslivet med anledning av Coronapandemin. För 2022 är förslaget att avsätta 1 000 000 kr av rammedel för innovationsstödjande medel för område näringslivsutveckling för medfinansiering. Regionen har även som avsikt att tillskjuta projektmedel från det statliga 1:1 anslaget med totalt 2 000 000 kronor. Total budget beräknas bli 2 000 000 kronor per år i 2 år.

Förslag till tidsplan

Projektskrivning – feb-mars 2021

Rekrytering – april-maj 2021

Formell uppstart – aug 2021

Arbete enligt plan – aug 2021 – juni 2023

Avslutning och övergång till permanent verksamhet juni-aug 2023

Projektet kommer att följas upp enligt gängse rutiner kopplat till projektmedlen via 1:1 anslaget. Dessutom kommer Region Örebro län beredas plats i projektets styrgrupp. Projektet kommer även att lyftas vid BROs ledningsgruppsmöten.

7

Medfinansiering av projekt Industrihubb Örebro län

21RS2747

Medfinansiering av projekt Industrihubb Örebro län

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Örebro kommun beviljas 50 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 2 000 000 kronor för genomförande av projekt Industrihubb Örebro län.

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd, samt

att projektet får påbörjas tidigast 2021-08-01 och avslutas senast 2023-07-31.

att följande villkor gäller för Region Örebro läns beslut:

- Beslutet gäller under förutsättning att projektets budget är fullt finansierad.
- I samband med genomförandet av projektet ska det framgå att Region Örebro län medfinansierar projektet.
- I övrigt gäller Region Örebro läns Allmänna villkor för medfinansiering (beslutades 2019-11-05, dnr 19RS9026).

Sammanfattning

Projektet ska leda till en etablering av en industriell utvecklingsorganisation – en Industrihubb med utgångspunkt i industrins behov, förmåga och engagemang.

En industrihubb är en sätt att:

- Skapa samverkan mellan industrin och det offentliga med målet att bidra till omställning och hållbar utveckling.
- Göra våra andra aktörer och industrifrämjande organisationer bättre genom att bygga kunskap och skapa flöden i mellan länets aktörer med erbjudanden för industrin.
- Skapa möjligheter att kanalisera ner nationella medel till vår region.

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Ärendebeskrivning

I dagsläget finns ett antal organisationer som stöttar och utvecklar länets industriföretag på olika sätt. Utifrån ett affärsutvecklingsperspektiv finns bland annat ALMI och Inkubera. Dessa vänder sig dock inte bara till en bransch utan har ett bredare uppdrag. Utifrån ett kompetensförsörjningsperspektiv finns bland annat Örebro universitet samt Teknik College. Alfred Nobel Science park har ett innovationsstödande uppdrag inom ”avancerad tillverkning” och ”intelligenta system”. Dessa inriktningar riktar sig direkt tillverkande industri i länet men för att kunna ta del av dessa insatser krävs en hög teknisk mognadsgrad samt genomförandekapacitet hos bolagen.

I de innovationsfrämjande insatser som Region Örebro län genomfört under senare år har det blivit tydligt att det saknas en aktör i regionen som har kunnat hjälpa industriföretag i sin utvecklingsresa på ett mer övergripande och grundläggande plan. Många företag behöver en uppbyggd kunskap för att kunna ta till sig och effektivt kunna använda innovationsstödande insatser. Ett offentligt och privat gemensamt organiserat stöd för att bygga denna förberedelse och ökade teknisk- och process kunskap har inte funnits i regionen. Behovet av dessa stödinsatser förefaller vara störst hos små- och medelstora industriföretag.

På grund av att det ej finns något offentligt och privat gemensamt organiserat industristöd har Örebro län inte heller på ett strukturerat sätt kunna tillgodogöra sig de nationella satsningar som har kanaliserats ut i Sverige främst via IUC-bolagen som riktat sig till landets små- och medelstora industriföretag.

Bedömning

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Näringsliv och entreprenörskap och bidrar till att nå målet om ökad tillväxt i näringslivet.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2020-01-22 § 6). Enligt inriktningsbeslutet är projektet prioriterat enligt ”2b. Ansökningar inom prioriterade områden Innovationskraft och specialisering samt Näringsliv och entreprenörskap.

Projektägaren bidrar inte med någon egen kontant medfinansiering, vilket innebär ett avsteg från Region Örebro län riktlinjer ”Finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder”.

Då det idag inte finns någon regional aktör med ansvar för industrins fortsatta grundläggande utveckling har valet fallit på Business Region Örebro (BRO) som genomförare. BRO är ingen egen juridisk person utan Örebro kommun blir således projektägare. Örebro kommun eller BRO har inte ett regionalt

industriutvecklingsuppdrag utan behöver regionala medel för att kunna åta sig ett projektägarskap för projektet.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Projektet har förhållit sig till perspektiven Jämställdhet, Integration, Ekologisk hållbarhet.

De/det perspektiv som projektet bedöms ha konkreta aktiviteter för är:

Jämställdhet och integration

Kvinnor är idag en underrepresenterad grupp inom industrin. Branschen står inför en stor kompetenväxling och för att industrin ska kunna fortsätta växa och utvecklas kommer kompetensförsörjningen att behöva säkras på sikt. För att detta ska lyckas kommer en framgångsrik rekrytering behöva ske inom hela befolkningen oavsett kön.

Inom IUC-nätverket finns testade och verifierade modeller för behovsanalys (TBN) som bland annat behandlar områdena jämställdhet och mångfald. Utöver detta finns flera modeller för att aktivt driva processer i industriföretag bl.a. inom områdena jämställdhet och mångfald. Industrihubben kommer att ta del av dessa modeller och använda verktygen inom TBN kontinuerligt och inom ev. processarbete vid behov.

Industrihubben kommer samtidigt samverka med initiativ som pågår i länet som fokuserar på industrins kompetensförsörjning. Beroende på vad involverade företag i Industrihubben arbetet väljer att fokusera på kan Industrihubben på sikt komma att ta en roll även här. Om så sker kommer jämställdhetsaspekterna av Industrihubbens arbete och satsningar att behöva diskuteras vidare.

Ekologisk hållbarhet

Industrin står för en stor omställning när det kommer till teknik, miljö och kompetens. Ett effektivt arbete med länets industriföretag kommer att skapa förutsättningar för ex. effektivare processer med ex. minskade utsläpp och effektivare resursanvändning som konsekvens. Detta har en positiv effekt på miljön.

Inom IUC-nätverket finns testade och verifierade modeller för behovsanalys (TBN) som bland annat behandlar området grön omställning (miljö). Utöver detta finns flera modeller för att aktivt driva processer i industriföretag inom samma område. Industrihubben kommer att ta del av dessa modeller och använda verktygen inom TBN kontinuerligt och inom ev. processarbete vid behov.

Ekonomiska konsekvenser

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS2747

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 7 april 2021
Projektbeskrivning 22 mars 2021

Petter Arneback
Förvaltningschef

Skickas till:

Göran Dahlén, Örebro kommun
Lena Kihl, Regional utveckling

Industrihubb Örebro län

Sammanfattning

Örebro kommun ansöker om **50 procent** av projektets bokförda kostnader, dock högst 2 000 000 kronor för projekt Industrihub Örebro län under perioden 2021-08-01—2023-07-31.

Projektet ska leda till en etablering av en industriell utvecklingsorganisation – en Industrihubb med utgångspunkt i industrins behov, förmåga och engagemang.

En industrihubb är en sätt att:

- Skapa samverkan mellan industrin och det offentliga med målet att bidra till omställning och hållbar utveckling.
- Göra våra andra aktörer och industriframjande organisationer bättre genom att bygga kunskap och skapa flöden i mellan länets aktörer med erbjudanden för industrin.
- Skapa möjligheter att kanalisera ner nationella medel till vår region.

Skäl för det föreslagna beslutet

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Näringsliv och entreprenörskap och bidrar till att nå målet om ökad tillväxt i näringslivet.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2020-01-22 § 6). Enligt inriktningsbeslutet är projektet prioriterat enligt ”2b. Ansökningar inom prioriterade områden Innovationskraft och specialisering samt Näringsliv och entreprenörskap.

Projektägaren bidrar inte med någon egen kontant medfinansiering, vilket innebär ett avsteg från Region Örebro län riktlinjer ”Finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder”.

Då det idag inte finns någon regional aktör med ansvar för industrins fortsatta grundläggande utveckling har valet fallit på BRO som genomförare. BRO är ingen egen juridisk person utan Örebro kommun blir således projektägare. Örebro kommun eller BRO har inte ett regionalt industriutvecklingsuppdrag utan behöver regionala medel för att kunna åta sig ett projektägarskap för projektet.

Bakgrund

Av alla förvärvsarbetade i Örebro län 2019 arbetade cirka 14 procent inom tillverkning- och utvinningsindustri. Det gör den till den nästa största branschen i länet sett till antal förvärvsarbetande. Tillverkningsindustrin bidrar även till arbetstillfällena och ekonomisk aktivitet även i andra närliggande branscher. Tillverkningsindustrin skapar även stora värden i länet utifrån omsättning, förädlingsvärde och tillväxttakt. Industrin är således en stor del av den regionala ekonomin vilket gör det angeläget att industrin fortsätter att finnas och utvecklas i vårt län. Industrin i Sverige står inför en stor omställning, inom både teknik, hållbarhet och kompetens.

I dagsläget finns ett antal organisationer som stöttar och utvecklar länets industriföretag på olika sätt. Utifrån ett affärsutvecklingsperspektiv finns bl.a. ALMI och Inkubera. Dessa vänder sig dock inte bara till en bransch utan har ett bredare uppdrag. Utifrån ett kompetensförsörjningsperspektiv finns bl.a. Örebro universitet samt Teknik College. Alfred Nobel Science park har ett innovationsstödande uppdrag inom ”avancerad tillverkning” och ”intelligenta system”. Dessa inriktningar riktar sig direkt tillverkande industri i länet men för att kunna ta del av dessa insatser krävs en hög teknisk mognadsgrad samt genomförandekapacitet hos bolagen.

I de innovationsfrämjande insatser som Region Örebro län genomfört under senare år har det blivit tydligt att det saknas en aktör i regionen som har kunnat hjälpa industriföretag i sin utvecklingsresa på ett mer övergripande och grundläggande plan. Många företag behöver en uppbyggd kunskap för att kunna ta till sig och effektivt kunna använda innovationsstödande insatser. Ett offentligt och privat gemensamt organiserat stöd för att bygga denna förberedelse och ökade teknisk- och process kunskap har inte funnits i regionen. Behovet av dessa stödinsatser förefaller vara störst hos små- och medelstora industriföretag.

På grund av att det ej finns något offentligt och privat gemensamt organiserat industristöd har Örebro län inte heller på ett strukturerat sätt kunnat tillgodogöra sig de nationella satsningar som har kanaliserats ut i Sverige främst via IUC-bolagen som riktat sig till landets små- och medelstora industriföretag.

I förstudieprojektet MIND (finansierad av RÖL 432 000 kr) har förslag lämnats på innehåll och form för en industriell utvecklingsorganisation. Förstudien har även byggts på med ett förslag på hur en etablering av en industriell utvecklingsorganisation – en Industrihubb kan genomföras med utgångspunkt i industrins behov, förmåga och engagemang.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2021-03-22

Projektbeskrivning
Dnr: 21RS2747

Övergripande mål

Ett mer effektivt behovsstyrt industristöd till länets små- och medelstora företag, vilket bidrar till hållbara och långsiktigt konkurrenskraftiga industriföretag.

Projektmål

En bärkraftig verksamhet för industriell utveckling har etablerats.

Delmål och aktiviteter

Delmål 1: Skapa en samlad regional behovsbild hos länets små- och medelstora industriföretag.

- Behovsinventeringar
- Behovsinriktade aktiviteter
- Informationsinsatser

Delmål 2: Ta fram en strategi och verksamhetsinriktning med tillhörande medlemsavtal.

- Dialog med industriföretag kring organisering
- Workshops kring strategiframtagande
- Framtagande av medlemsavtal
- Arbeta fram en långsiktig finansiell plan för verksamheten

Delmål 3: Ett upparbetat samarbete med aktörer i regionen och nationellt med etablerade gränssnitt för samverkan.

- Dialogmöten med övriga regionala aktörer
- Enskilda möten med aktörer
- Gemensamma informationsspridningsinsatser

Ingående kommuner

Samtliga kommuner i Örebro län

Regional samverkan

En Industrihubb ska i huvudsak inrikta sig på att vara en genomförande, industrinära organisation och ska inte vara en konkurrent till befintliga organisationer som idag är verksamma inom liknande segment. En Industrihubb har potential att utgöra ett komplement och en enklare väg in till industrin i regionen samtidigt som den kan erbjuda en enklare väg för industrin att öka sin kontaktyta och nå ut till andra relevanta, samverkande organisationer. Här skapas en naturlig kanal mellan industri och aktörer.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2021-03-22

Projektbeskrivning
Dnr: 21RS2747

En Industrihubb kommer även agera och leverera tjänster primärt på industrins uppdrag samt då även kanalisera stöd som idag inte har någon upparbetad hemvist i regionen samt vara en samarbetspartner till befintliga organisationer såsom Alfred Nobel Science Park, Möckelnföretagen, AI Impact Lab, VBIF m.fl. Detta innebär att vissa industriella behov styrs till andra genomförare där det finns en lämplig mottagare eller att Industrihubben tillsammans med andra organisationer utvecklar gemensamma efterfrågade aktiviteter eller strukturer där dessa saknas.

Perspektiv

Projektet har förhållit sig till perspektiven Jämställdhet, Integration, Ekologisk hållbarhet.

De/det perspektiv som projektet bedöms ha konkreta aktiviteter för är:

Jämställdhet och integration

Kvinnor är idag en underrepresenterad grupp inom industrin. Branschen står inför en stor kompetenväxling och för att industrin ska kunna fortsätta växa och utvecklas kommer kompetensförsörjningen att behöva säkras på sikt. För att detta ska lyckas kommer en framgångsrik rekrytering behöva ske inom hela befolkningen oavsett kön.

Inom IUC-nätverket finns testade och verifierade modeller för behovsanalys (TBN) som bland annat behandlar områdena jämställdhet och mångfald. Utöver detta finns flera modeller för att aktivt driva processer i industriföretag bl.a. inom områdena jämställdhet och mångfald. Industrihubben kommer att ta del av dessa modeller och använda verktygen inom TBN kontinuerligt och inom ev. processarbete vid behov.

Industrihubben kommer samtidigt samverka med initiativ som pågår i länet som fokuserar på industrins kompetensförsörjning. Beroende på vad involverade företag i Industrihubben arbetet väljer att fokusera på kan Industrihubben på sikt komma att ta en roll även här. Om så sker kommer jämställdhetsaspekterna av Industrihubbens arbete och satsningar att behöva diskuteras vidare.

Ekologisk hållbarhet

Industrin står för en stor omställning när det kommer till teknik, miljö och kompetens. Ett effektivt arbete med länets industriföretag kommer att skapa förutsättningar för ex. effektivare processer med ex. minskade utsläpp och effektivare resursanvändning som konsekvens. Detta har en positiv effekt på miljön.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2021-03-22

Projektbeskrivning
Dnr: 21RS2747

Inom IUC-nätverket finns testade och verifierade modeller för behovsanalys (TBN) som bland annat behandlar området grön omställning (miljö). Utöver detta finns flera modeller för att aktivt driva processer i industriföretag inom samma område. Industrihubben kommer att ta del av dessa modeller och använda verktygen inom TBN kontinuerligt och inom ev. processarbete vid behov.

Långsiktighet

Målet med projektet är en bärkraftig verksamhet för industriell utveckling har etablerats. Detta innebär undertecknande av medlemsavtal, gemensam framtagen långsiktig strategi samt att en långsiktig plan för finansiering har upprättats.

Uppföljning

Projektet ska löpande åiterrapporteras till beslutande organ i Region Örebro län.

Projektet kommer att följas upp löpande. Projektet kommer även att ha en stående punkt vid BROs ledningsgruppsmöten.

Resultatspridning

En Industrihubb kommer att agera och leverera tjänster primärt på industrins uppdrag vilket gör att målgruppen kommer att vara involverad och därmed ta del av projektets resultat kontinuerligt.

Projektorganisation

Projektägare för projektet blir Business Region Örebro (BRO), och således Örebro kommun. Genom BRO skapas förutsättningar för en tydlig regional och kommunal förankring i de näringslivsfrämjande strukturerna. Samtidigt finns möjligheter till tydligare kopplingar av det övriga investering- och etableringsfrämjande arbete som pågår inom BRO.

Projektet drivs av en projektledare på 100 procent samt en delprojektledare på 50 procent. Externa konsulter kommer att upphandlas för specifika uppdrag.

Projektets styrgrupp består av representanter från industrin, BRO samt Region Örebro län. En referensgrupp bestående av aktörer i systemet såsom ALMI, AI Impact Lab, Örebro universitet samt Alfred Nobel Science Park, kommer att bildas.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2021-03-22

Projektbeskrivning
Dnr: 21RS2747

Avgränsning ordinarie verksamhet

Idag finns inget offentligt och privat gemensamt organiserat stöd för att stötta länets industriföretag i sin omställningsresa med grundläggande behovsanalyser styrda utifrån industrins behov. Detta uppdrag ligger inte inom ramen för Business Region Örebros uppdrag, inte heller inom ramen för Örebro kommuns uppdrag.

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	2021	2022	2023	Totalt
Egen personal	537 388	1 289 731	752 343	2 579 462
Externa tjänster	173 000	460 000	330 618	963 618
Resor och logi	20 000	30 000	20 000	70 000
Indirekta kostnader	80 608	193 460	112 851	386 919
Summa bokförda kostnader	810 996	1 973 191	1 215 813	4 000 000

Finansiär	2021	2022	2023	Totalt
Offentlig finansiär				
Region Örebro län 1:1-medel	405 498	986 595	607 907	2 000 000
Region Örebro län	405 498	986 596	607 906	2 000 000
Summa finansiering	810 996	1 973 191	1 215 813	4 000 000

8

Egen finansiering av projekt Utveckla företagens affärs- och produktutveckling i destinationer

21RS1665

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS1665

Organ
Regional tillväxtnämnd

Egen finansiering av projekt Utveckla företagens affärs- och produktutveckling i destinationer

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Region Örebro län beviljas 25 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 398 972 kronor för genomförande av projekt Utveckla företagens affärs- och produktutveckling i destinationer,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd,

att projektet får påbörjas tidigast 2021-02-15 och avslutas senast 2022-04-30 samt

att följande villkor gäller för Region Örebro läns beslut:

- Beslutet gäller under förutsättning att projektets budget är fullt finansierad.
- I samband med genomförandet av projektet ska det framgå att Region Örebro län medfinansierar projektet.
- Projektägaren får inte snedvrída konkurrensen genom att gynna vissa enskilda företag, utan projektets insatser ska vara allmänt näringslivsfrämjande och komma grupper av företag till del.
- I övrigt gäller Region Örebro läns Allmänna villkor för medfinansiering (beslutades 2019-11-05, dnr 19RS9026).

Sammanfattning

Region Örebro län ansöker om 25 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 398 972 kronor för projekt Utveckla företagens affärs- och produktutveckling i destinationer under perioden 2021-02-15—2022-04-30.

Projektet ska långsiktigt bidra till ökad tillväxt av besöksnäringen med nya och

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS1665

utvecklade reseanledningar samt en starkare samverkan mellan offentliga aktörer, stödfrämjare och näringslivet.

Turismen och besöksnäringen, har innan Covid-19 pandemins utbrott, varit en av Sveriges starkast växande branscher och en väldigt viktig del för Sveriges ekonomi. En näring av företag och föreningar som viktiga samhällsbärare och utgör en avgörande del av att vara en attraktiv region att besöka, bo och verka i.

I april 2020 antog länets 12 kommunchefer och regiondirektör förslaget till ny samverkansstruktur för Turism och Besöksnäring, vilket bland annat innebär ett nytt arbetssätt med en starkare och närmare dialog med länets kommuner samt ett gemensamt mål med aktivitetsplan. Samverkansstrukturen utgår från företagen och föreningarnas behov och innebär då även samordning av ett Branschråd samt Aktörsnätverk. Målet nås genom en starkare samsyn, kunskap och förståelse mellan aktörerna i samverkansstrukturen.

Under hösten 2020 fördes dialog för att belysa företagens behov av stöd för omställning och utveckling. Dialogerna visar att det finns ett behov av stöd för omställning, rådgivning, samverkan, paketering och affärsutveckling. Idag saknas det en resurs med branschkunskap och erfarenhet som kan stötta och coacha företagen i ett utvecklingsarbete då kommunerna själva inte har dessa möjligheter.

Inom ramen för projektet kommer en företagskoordinator anställas. Projektet omfattar även konsulttimmar för att stärka upp för rådgivning av Hållbar Turism och starkare digital närvaro.

Aktiviteter som ska genomföras för att nå upp mot projektets mål och effekter är bland annat individuella möten för att kartlägga verksamheternas nuläge och behov av stöd, samordna kontinuerliga nätverksträffar, skapa forum för produktstärkande insatser, främja samverkan och paketering av företag i hela länet samt stötta affärsutvecklingen i samband med regionens två ledssystem Bergslagsleden och Bergslagen Cycling.

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har beslutat om.

Bedömning

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Näringsliv och entreprenörskap och bidrar till att nå målet om ökad tillväxt i näringslivet.

Finansiering söks också från Tillväxtverkets utlysning ”Produkt- och affärsutveckling för företag i destinationer”.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2020-01-22 § 6). Enligt inriktningsbeslutet är projektet prioriterat enligt ”2b. Ansökningar inom prioriterade områden Innovationskraft och specialisering samt Näringsliv och entreprenörskap.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Besöksnäringen i Örebro län består av människor som är företagare och entreprenörer med olika kulturella bakgrunder, kön, sexualitet eller geografiska utmaningar. Region Örebro län som offentlig aktör ansvarar och mår om inkludering av mångfald och jämställdhet. Besöksnäringen består av sex branscher vilket alla omfattas och representeras av kvinnor, män, svensk- och utlandsfödda samt funktionshindrade. En regional kartläggning genomförs för att identifiera besöksnäringen, dess företagare, brister och behov.

En del av att arbeta med hållbarhet, jämställdhet och mångfald. Projektet kommer att utgå ifrån det resultatet för att utveckla utmaningarna till möjligheter och samverkan. Att utifrån behov, tematik och önskemål föra verksamheter samman för ett starkare och mer hållbart näringsliv.

Pågående genomförs en regional kartläggning över Hållbar Turism tillsammans med länets kommuner och näringen för en gemensam definition, identifiering av nuläge och önskat läge samt en handlingsplan. Projektet omfattar insatser för rådgivning och stöd för verksamheters individuella förflyttning och positionering av hållbarhet inom ekologiska, socialt och ekonomiska perspektiv. En del av hållbart näringsliv är att förtydliga, anpassa och tillgängliggöra de stöd, utbildningar och insatser som erbjuds. Idag finns en digital plattform utformad för besöksnäringen där länets samlade utbud av detta finns presenterade. Ett bra verktyg för projektledare att använda sig av i sin dialog med verksamheterna.

Ekonomiska konsekvenser

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 7 april 2021
Projektbeskrivning 8 mars 2021

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS1665

Skickas till:

Linda Gustafsson, Regional utveckling

Lena Kihl, Regional utveckling

Hanna Fyrpil, Regional utveckling

Annelie Baier, Regional utveckling

Utveckla företagens affärs- och produktutveckling i destinationer

Sammanfattning

Region Örebro län ansöker om 25 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 398 972 kronor för projekt Utveckla företagens affärs- och produktutveckling i destinationer under perioden 2021-02-15—2022-04-30.

Projektet ska långsiktigt bidra till ökad tillväxt av besöksnäringen med nya och utvecklade reseanledningar samt en starkare samverkan mellan offentliga aktörer, stödfrämjare och näringslivet.

Skäl för det föreslagna beslutet

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Näringsliv och entreprenörskap och bidrar till att nå målet om ökad tillväxt i näringslivet.

Finansiering söks också från Tillväxtverkets utlysning ”Produkt- och affärsutveckling för företag i destinationer”.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2020-01-22 § 6). Enligt inriktningsbeslutet är projektet prioriterat enligt ”2b. Ansökningar inom prioriterade områden Innovationskraft och specialisering samt Näringsliv och entreprenörskap.

Bakgrund

Turismen och besöksnäringen, har innan Covid-19 pandemins utbrott, varit en av Sveriges starkast växande branscher och en väldigt viktig del för Sveriges ekonomi. En näring av företag och föreningar som viktiga samhällsbärare och utgör en avgörande del av att vara en attraktiv region att besöka, bo och verka i.

I april 2020 antog länets 12 kommunchefer och regiondirektör förslaget till ny samverkansstruktur för Turism och Besöksnäring, vilket bland annat innebär ett nytt arbetssätt med en starkare och närmare dialog med länets kommuner samt ett gemensamt mål med aktivitetsplan. Samverkansstrukturen utgår från företagen och föreningarnas behov och innebär då även samordning av ett Branschråd samt Aktörsnätverk. Målet nås genom en starkare samsyn, kunskap och förståelse mellan aktörerna i samverkansstrukturen.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2021-03-08

Projektbeskrivning
Dnr: 21RS1665

Under hösten 2020 fördes dialog för att belysa företagens behov av stöd för omställning och utveckling. Dialogerna visar att det finns ett behov av stöd för omställning, rådgivning, samverkan, paketering och affärsutveckling. Idag saknas det en resurs med branschkunskap och erfarenhet som kan stötta och coacha företagen i ett utvecklingsarbete då kommunerna själva inte har dessa möjligheter. Inom ramen för projektet kommer en företagskoordinator anställas. Projektet omfattar även konsulttimmar för att stärka upp för rådgivning av Hållbar Turism och starkare digital närvaro.

Den primära målgruppen för projektet är Örebro läns företag och föreningar verksamma inom besöksnäringen.

Övergripande mål

Projektet ska bidra till ökad tillväxt av besöksnäringen med nya och utvecklade reseanledningar samt en starkare samverkan mellan offentliga aktörer, stödfrämjarsystemet och näringslivet, som en del av att vara en attraktiv region att besöka, bo och verka i.

Projektmål

Stärkt förmåga hos företagen/föreningarna att utveckla nya besöksanledningar, enskilt och i samverkan med varandra, samt förmågan att ta del av länets stödfrämjarsystem.

- Minst 10 nya upplevelseprodukter har utvecklats.
- Minst 6 företag har sammanförts för gemensam affärs- eller produktutveckling.
- Minst 20 företag har tagit del av rådgivning i form stödfrämjarsystemet.
- Öka kännedomen av företagsstöd och Omställningscheckar med minst 6 nya ansökningar.

Delmål och aktiviteter

Aktiviteter som ska genomföras för att nå upp mot projektets mål och effekter är bland annat individuella möten för att kartlägga verksamheternas nuläge och behov av stöd, samordna kontinuerliga nätverksträffar, skapa forum för produktstärkande insatser, främja samverkan och paketering av företag i hela länet samt stötta affärsutvecklingen i samband med regionens två ledssystem Bergslagsleden och Bergslagen Cycling.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2021-03-08

Projektbeskrivning
Dnr: 21RS1665

Delmål 1: Nuläge och behov hos länets företag och föreningar utifrån klusteranalysen har kartlagts

- Kartläggning och individuella möten för att belysa behov och önskemål av stöd i sin utveckling och omställning.

Delmål 2: Medvetengöra och förtydliga befintligt stödfrämjarsystem och aktuella konsulter

- Hänvisa efter behov till pågående insatser av främjare och konsulter inom exempelvis rådgivning, affärsutveckling, digitalisering och hållbarhetsarbete.

Delmål 3: Forum för produktutveckling har skapats

- Skapa, samordna och genomföra nätverksträffar baserade på behov, tematik och produktutveckling.
- Koordinera en digital plattform för produktutveckling inom digital närvaro och hållbarhetsarbete.

Delmål 4: Ökad kännedom om varandra inom besöksnäringens företag och föreningar

- Studieresa/rundresa till företagen i länet för att öka kännedomen om varandra och dess produkter/tjänster.
- Kunskapsdagar med omvärldsanalys ett par gånger under projektet för kunskapsspridning.

Ingående kommuner

Samtliga kommuner i Örebro län.

Regional samverkan

Projektiden är förankrad i samverkansstrukturens Regionala turismutvecklingsgrupp. Idéen med en Företagskoordinator är baserad på dialog med kommunerna och dess kännedom av företagens behov.

Perspektiv

Besöksnäringen i Örebro län består av människor som är företagare och entreprenörer med olika kulturella bakgrunder, kön, sexualitet eller geografiska utmaningar. Region Örebro län som offentlig aktör ansvarar och månar om inkludering av mångfald och jämställdhet.

Besöksnäringen består av sex branscher vilket alla omfattas och representeras av kvinnor, män, svensk- och utlandsfödda samt funktionshindrade. En regional kartläggning genomförs för att identifiera besöksnäringen, dess företagare, brister och behov.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2021-03-08

Projektbeskrivning
Dnr: 21RS1665

En del av att arbeta med hållbarhet, jämställdhet och mångfald. Projektet kommer att utgå ifrån det resultatet för att utveckla utmaningarna till möjligheter och samverkan. Att utifrån behov, tematik och önskemål föra verksamheter samman för ett starkare och mer hållbart näringsliv. Pågående genomförs en regional kartläggning över Hållbar Turism tillsammans med länets kommuner och näringen för en gemensam definition, identifiering av nuläge och önskat läge samt en handlingsplan. Projektet omfattar insatser för rådgivning och stöd för verksamheters individuella förflyttning och positionering av hållbarhet inom ekologiska, socialt och ekonomiska perspektiv. En del av hållbart näringsliv är att förtydliga, anpassa och tillgängliggöra de stöd, utbildningar och insatser som erbjuds. Idag finns en digital plattform utformad för besöksnäringen där länets samlade utbud av detta finns presenterade. Ett bra verktyg för projektledare att använda sig av i sin dialog med verksamheterna.

Långsiktighet

Projektledaren kommer under projekttiden föra dialog med Samverkansstrukturens grupper där Regionala Turismutvecklingsgruppen även är referensgrupp. Efter projekttiden kommer projektets resultat och dokumentation vara ett kvalitativt underlag för kommunerna som stöd och kännedom vid sin fortsatta dialog med sina företag. Det kommer även att finnas en ökad kännedom om företagens/föreningarnas mognad av utveckling och kompetens som underlättar det fortsatta strategiska arbete inom besöksnäringen. Region Örebro län samordnar Samverkansstrukturen för besöksnäringen och ansvarar för att fortsätta dialogen i dess grupper så att projektets arbete stärks vidare inom kommunerna och samverkansstrukturen.

Uppföljning

Uppföljning/utvärdering kommer att ske kontinuerligt efter projektets aktiviteter och insatser. Slututvärdering och uppföljning av projektet kommer att presenteras för samverkansstrukturens nätverk för dialog och förankring för ett fortsatt fungerande förhållningssätt och arbetssätt.

Resultatspridning

Intern och extern kommunikation kommer att ske under hela projektidens gång. Kommunikation med kommunala tjänstemän, främjandesystemet samt med företag kommer att ske löpande.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2021-03-08

Projektbeskrivning
Dnr: 21RS1665

Projektorganisation

Projektägare är Region Örebro län, vars utvecklingsledare för turism kommer att vara projektledarens närmaste projektstöd.

Samverkansstrukturens Regionala Turismutvecklingsgrupp föreslås utgöra referensgrupp.

Avgränsning ordinarie verksamhet

Idag saknas ett stöd för länets besöksnäringens företag i form av en branschkompetent affärsutvecklare som kan vägleda i omställning, paketering och samverkan. Tjänsten saknas både i kommunerna samt hos oss på Region Örebro län, men efterfrågas av företagen och kommunerna.

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	2021	2022	Totalt
Egen personal	603 956	246 932	850 888
Externa tjänster	340 000	210 000	550 000
Resor och logi	50 000	45 000	95 000
Indirekta kostnader	50 000	50 000	100 000
Summa bokförda kostnader	1 043 956	551 932	1 595 888

Finansiär	2021	2022	Totalt
Offentlig finansiär			
Region Örebro län 1:1	260 989	137 983	398 972
Tillväxtverket	782 967	413 949	1 196 916
Summa finansiering	1 043 956	551 932	1 595 888

9

Medfinansiering av Utveckling och breddning av förinkubation fas två

21RS1629

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS1629

Organ
Regional tillväxtnämnd

Medfinansiering av Utveckling och breddning av förinkubation fas två

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att Inkubera i Örebro AB beviljas 75 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 1 200 000 kronor för genomförande av projekt Utveckling och breddning av förinkubation fas 2,

att finansiering sker inom ramen för regionalt utvecklingsstöd – statligt stöd 806 787 kr, samt rambudgetmedel 393 213 kronor,

att projektet får påbörjas tidigast 2021-04-01 och avslutas senast 2023-03-31 samt

att följande villkor gäller för Region Örebro läns beslut:

- Beslutet gäller under förutsättning att projektets budget är fullt finansierad.
- I samband med genomförandet av projektet ska det framgå att Region Örebro län medfinansierar projektet.
- Projektägaren får inte snedvrída konkurrensen genom att gynna vissa enskilda företag, utan projektets insatser ska vara allmänt näringslivsfrämjande och komma grupper av företag till del.
- I övrigt gäller Region Örebro läns Allmänna villkor för medfinansiering (beslutades 2019-11-05, dnr 19RS9026).

Sammanfattning

Projektet ska utveckla och bredda arbetet med förinkubation för att bygga livskraftiga och hållbara innovativa företag. Det kommer ske två omgångar där lärdomar i omgång ett tillförs omgång två för ytterligare utveckling, kalibrering och anpassning till omvärlden.

Inkubera har genom pilotprojektet Förinkubation privat sektor, med finansiering från

Region Örebro län 500 000 kronor, arbetat fram en metod för förinkubation åt privat sektor i första hand. Detta för att täppa till glappet mellan innovationsrådgivning och inkubation. Det utformade programmet innehåller nu två typer; programspår (med flera deltagande case/företag samtidigt) och snabbspår (individuellt arbete med respektive case/företag).

Inkubera vill nu utveckla och bredda arbetet med förinkubation för att bygga livskraftiga och hållbara innovativa företag inom följande områden:

- Utveckling och anpassning av arbetssätt utifrån akademiskt baserade case
- Bredda arbetet med de olika miljöer och communitys som finns och framför allt ORU Innovation Arena och AI Impact Lab
- Utveckla arbetet med teambuilding och matchmaking vilket är kritiskt för startup-bolagen.
- Utveckla mötet med yngre entreprenörer och på så sätt skapa kunskap och erfarenheter som gör att man bättre coachar och utvecklar framtidens entreprenörer
- Breddning av intaget för att kunna jobba med fler case i tidig fas för att på så vis bygga basen, bygga för framtiden och skapa positiva erfarenheter från entreprenörsskap.

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Bedömning

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Innovationskraft och specialisering och bidrar till att nå målet om ökad entreprenöriell aktivitet.

Inkubera arbetar idag med för få case vilket innebär att den potential som finns i Örebroregionen inte tas tillvara. Bland annat behöver samarbetet med studenters entreprenörsskap och särskilt den nya satsningen ORU Innovation Arena och AI Impact Lab utvecklas.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2020-01-22 § 6). Enligt inriktningsbeslutet är projektet prioriterat enligt ”2b. Ansökningar inom prioriterade områden Innovationskraft och specialisering samt Näringsliv och entreprenörskap.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Projektet har förhållit sig till perspektiven Jämställdhet, Integration, Ekologisk hållbarhet.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS1629

Bolag i inkubation har förändrats så att det finns fler bolag med kvinnlig grundare/ledare/VD. Projektets mål är att antalet bolag med en kvinna som grundare/ledare har ökat med 25 procent.

Projekt kommer att arbeta aktivt för att få in yngre personer och därmed ha större chans att jobba med fler med utländsk härkomst, fler kvinnor mm.

En del i detta arbete är att tänka igenom formspråk i text och bild, var vi publicerar nyheter, information och hur vi når de målgrupper vi är ute efter utifrån ett normkritiskt perspektiv. Detta blir en viktig del av kommunikationsarbetet inom detta projekt där det är relevant.

Projektet kommer även att arbeta utifrån ett generellt hållbarhetsperspektiv med Agenda 2030 som bas och utgångspunkt för kategorisering och målstyrning. Detta för att kunna utveckla affärsmodellerna ur ett hållbarhetsperspektiv på de olika casen/affärssatsningarna.

Ekonomiska konsekvenser

Finansiering sker från det statliga anslaget för regionala tillväxtåtgärder som Region Örebro län har att besluta om.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd 7 april 2021
Projektbeskrivning 8 mars 2021

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Inkubera i Örebro AB
Lena Kihl, Regional utveckling

Medfinansiering av Utveckling och breddning av förinkubation fas två.

Sammanfattning

Inkubera i Örebro AB ansöker om 75 procent av projektets bokförda kostnader, dock högst 1 200 000 kronor för projekt Utveckling och breddning av förinkubation fas två under perioden 2021-04-01—2023-03-31.

Projektet ska utveckla och bredda arbetet med förinkubation för att bygga livskraftiga och hållbara innovativa företag. Det kommer ske två omgångar där lärdomar i omgång ett tillförs omgång två för ytterligare utveckling, kalibrering och anpassning till omvärlden.

Skäl för det föreslagna beslutet

Projektet genomförs enligt den regionala utvecklingsstrategins prioriterade område Innovationskraft och specialisering och bidrar till att nå målet om ökad entreprenöriell aktivitet.

Inkubera arbetar idag med för få case vilket innebär att den potential som finns i Örebroregionen inte tas tillvara. Bland annat behöver samarbetet med studenters entreprenörskap och särskilt den nya satsningen ORU Innovation Arena och AI Impact Lab utvecklas.

Nämnden för regional tillväxt har fattat beslut om inriktning för finansiering för det statliga anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder (2020-01-22 § 6). Enligt inriktningsbeslutet är projektet prioriterat enligt ”2b. Ansökningar inom prioriterade områden Innovationskraft och specialisering samt Näringsliv och entreprenörskap.

Bakgrund

Inkubera har genom pilotprojektet Förinkubation privat sektor, med finansiering från Region Örebro län 500 000 kr, arbetat fram en metod för förinkubation åt privat sektor i första hand. Detta för att täppa till glappet mellan innovationsrådgivning och inkubation. Det utformade programmet innehåller nu två typer; programspår (med flera deltagande case/företag samtidigt) och snabbspår (individuellt arbete med respektive case/företag).

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2021-03-08

Projektbeskrivning
Dnr: 21RS1629

Inkubera vill nu utveckla och bredda arbetet med förinkubation för att bygga livskraftiga och hållbara innovativa företag inom följande områden:

- Utveckling och anpassning av arbetssätt utifrån akademiskt baserade case
- Bredda arbetet med de olika miljöer och communitys som finns och framför allt ORU Innovation Arena och AI Impact Lab
- Utveckla arbetet med teambuilding och matchmaking vilket är kritiskt för startup-bolagen.
- Utveckla mötet med yngre entreprenörer och på så sätt skapa kunskap och erfarenheter som gör att man bättre coachar och utvecklar framtidens entreprenörer
- Breddning av intaget för att kunna jobba med fler case i tidig fas för att på så vis bygga basen, bygga för framtiden och skapa positiva erfarenheter från entreprenörsskap

Övergripande mål

Fler kunskapsintensiva tillväxtbolag utvecklas, skapar arbetstillfällen och nyttjar modern teknik för sin affärsutveckling.

Projektmål

Breddat intag och arbete med case och företag med yngre entreprenörer samt ett utvecklat och integrerat samarbete med ORU Innovation Arena.

Delmål och aktiviteter

Arbetet kommer att ske i två omgångar där lärdomar i omgång ett tillförs omgång två för ytterligare utveckling, kalibrering och anpassning till omvärlden. Ca 15-20 case/företag kommer att ta del av projektets insatser.

Delmål 1: Genom starkare och ökad interaktion och nära samarbete med ORU Innovation Arena och AI Impact Lab dra nytta av den potential som finns i akademien.

- Utveckling och anpassning av arbetssätt utifrån akademiskt baserade case
- Bredda arbetet med de olika miljöer och communitys som finns och framför allt ORU Innovation Arena och AI Impact Lab

Delmål 2: Färre möjliga tillväxtbolag faller bort på grund av uteblivet stöd.

- Utveckla mötet med yngre entreprenörer
- Breddning av intaget för att kunna jobba med fler case i tidig fas

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2021-03-08

Projektbeskrivning
Dnr: 21RS1629

Delmål 3: Bolagen som går till inkubation är bättre förberedda.

- Utveckla arbetet med teambuilding och matchmaking vilket är kritiskt för startup-bolagen.

Delmål 4: Ökad förmågan till affärsmässig utveckling av bolagen.

- Utveckla arbetet med innehållet i Prepare-programmet

Ingående kommuner

Kommunerna i Örebro län.

Regional samverkan

Projektet är förankrat i regionens innovationssystem.

Perspektiv

Projektet har förhållit sig till perspektiven Jämställdhet, Integration, Ekologisk hållbarhet.

Bolag i inkubation har förändrats så att det finns fler bolag med kvinnlig grundare/ledare/VD. Projektets mål är att antalet bolag med en kvinna som grundare/ledare har ökat med 25 procent.

Projekt kommer att arbeta aktivt för att få in yngre personer och därmed ha större chans att jobba med fler med utländsk härkomst, fler kvinnor mm.

En del i detta arbete är att tänka igenom formspråk i text och bild, var vi publicerar nyheter, information och hur vi når de målgrupper vi är ute efter utifrån ett normkritiskt perspektiv. Detta blir en viktig del av kommunikationsarbetet inom detta projekt där det är relevant.

Projektet kommer även att arbeta utifrån ett generellt hållbarhetsperspektiv med Agenda 2030 som bas och utgångspunkt för kategorisering och målstyrning. Detta för att kunna utveckla affärsmodellerna ur ett hållbarhetsperspektiv på de olika casen/affärssatsningarna.

Långsiktighet

Den utveckling och breddning som projektet syftar till kommer att behållas inom ramen för Inkuberas uppdrag.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Projektforum
2021-03-08

Projektbeskrivning
Dnr: 21RS1629

Uppföljning

Uppföljning sker kontinuerligt under projektets arbete genom löpande projektmöten där uppföljning är en del. Särskilt fokus läggs på uppföljning i samband med de olika omgångarna där lärande från omgång ett omsätts till praktik i omgång två. Den avslutande delen av projektet innehåller även en särskild del för uppföljning och utvärdering.

Resultatspridning

Spridning sker via Inkuberas nyhetsbrev, webbplats, sociala medier och pressreleaser. Informationsträff/ar kommer att ordnas så att aktörerna och andra intresserade får tillgång till resultatet och kan ta en aktiv del i utvecklingen av ett effektivt förinkubationsstöd.

Projektorganisation

Inkuberas ledningsgrupp utgör även styrgrupp för projektet. I arbetsgruppen finns, förutom projektmedarbetare hos Inkubera, representanter från regionens innovationssystem.

Avgränsning ordinarie verksamhet

Inkubera har uppdrag att arbeta med förinkubation, inkubation och acceleration. Detta projekt handlar om att utveckla och bredda en av delarna och framför allt med koppling till akademi, unga entreprenörer (för att kunna skapa ökad jämlikhet och diversifiering) samt ORU Innovation Arena och AI Impact Lab.

Kostnads- och finansieringsbudget

Bokförda kostnader	2021	2022	2023	Totalt
Egen personal	383 760	492 000	123 000	998 760
Externa tjänster	150 000	200 000	50 000	400 000
Resor och logi	10 000	40 000	15 000	65 000
Indirekta kostnader	57 564	73 800	18 450	149 814
Summa bokförda kostnader	601 324	805 800	206 450	1 613 574

Finansiär	2021	2022	2023	Totalt
Offentlig finansiär				
Region Örebro län 1:1-medel	300 662	402 900	103 225	806 787
Region Örebro län rambudgetmedel	150 331	201 450	41 432	393 213
Inkubera	150 331	201 450	61 793	413 574
Summa finansiering	601 324	805 800	206 450	1 613 574

10

Inriktningsbeslut för
finansiering från det statliga
anslaget 1:1 Regionala
tillväxtåtgärder

21RS538

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS538

Organ
Regional tillväxtnämnd

Inriktningsbeslut för finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna Inriktningsbeslut för finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.

Sammanfattning

Målet för den regionala utvecklingspolitiken är utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet. Den regionala utvecklingspolitiken ska möta och ta tillvara potentialen i dessa olika förutsättningar. Politiken ska främja en hållbar ekonomisk, social och miljömässig regional utveckling där de tre dimensionerna är integrerade och ömsesidigt beroende av varandra.

Under anslag 1:1 ingår stöd till projektverksamhet och regionalt företagsstöd och stöd till kommersiell service. Anslaget är en finansieringskälla bland många andra för att bidra till måluppfyllelse i Regional utvecklingsstrategi, RUS. Exempel på andra finansieringskällor är regionalfond, socialfond, interregionala program samt olika sektorsprogram inom EU. Därutöver finns också nationell finansiering att söka från olika myndigheter såsom Energimyndigheten, Skolverket, Vinnova och Tillväxtverket.

Regionstyrelsen fattar beslut om riktlinjer för finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder. Utöver riktlinjer beslutar regional tillväxtnämnd om Inriktningsbeslut för finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder. Syftet med inriktningsbeslutet är att ange vilka insatser som är särskilt viktiga att prioritera under kommande år samt eventuella prioritetshöjande kriterier och en indikativ fördelning mellan företagsstöd och projekt. Den löpande uppföljningen av den regionala utvecklingsstrategin ligger till grund för nya inriktningsbeslut.

Ärendebeskrivning

Region Örebro län kan bevilja medel till projekt som ligger i linje med RUS:ens prioriterade områden och som bidrar till att stärka den regionala konkurrenskraften och tillväxten. RUS-uppföljningen visar på ett antal områden som vi behöver kraftsamla kring för att kunna uppnå RUS:ens mål om en hållbar utveckling.

Inom ramen för inriktningarna är medfinansiering till EU prioriterat och även innovativa lösningar för att lösa samhällsutmaningarna. Inriktningen för regionala företagsstöd anger dels en begränsning avseende stödformer inom gällande förordningar, dels en prioritering av företag inom olika områden.

Region Örebro län prioriterar projekt enligt nedan:

- **Projekt som främjar en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar inom följande områden:**
Insatser som bidrar till förbättrad samverkan mellan akademi och små och medelstora företag. Förbättrade förutsättningar att nyttja digitaliseringens möjligheter. Affärsutvecklingsinsatser som innefattar kunskap, rådgivning, coachning, internationalisering och tillgång till olika nätverk. Kapitalförsörjning i tidiga skeden. Utveckling av utbildningar som matchar näringslivets behov, stärka företagens förmåga i kompetensförsörjningsarbetet.
- **Projekt som bidrar till att skapa en långsiktig och hållbar omställning av Örebro län inom följande områden:**
Främja energieffektiviseringsåtgärder. Främja förnybar energi. Utveckla smarta energisystem. Smarta nät och smart lagring på lokal nivå. Främja övergången till en cirkulär ekonomi.
- **Projekt som bidra till att Örebro län bli ett mer attraktivt län att bo, leva, besöka och verka i inom följande områden:**
Destinationsutveckling. Ökad tillgänglighet till arbetsmarknad och studier till och inom arbetsmarknadsregionen (digitalt och fysiskt). Utveckla och attrahera kompetens som bidrar till att befintliga företag och verksamheter kan växa. Projekt med inriktning på minskad bostadssegregation (investeringar kan dock inte finansieras).
- **Projekt som bidrar till att rusta barn och unga inom följande områden:**
Projekt som bidrar till att fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning i hela länet och att måluppfyllelsen i grund- och gymnasieskolan ökar, att fler klarar gymnasiet samt att skillnader mellan olika grupper minskar.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS538

- **Projekt som bidrar till ett minskat utanförskap inom följande områden:**
Projekt som bidrar till att förbättra förutsättningarna för fler att uppnå egen försörjning. Projekt som bidrar till normbrytande arbetssätt för att fler ska komma i arbete och bryta segregation på arbetsmarknaden. Till exempel insatser som bidrar till förbättrad samverkan mellan utbildningsanordnare och små och medelstora företag. Utveckla stödstrukturer som främjar lärande, inkludering och mångfald. Direkta stödinsatser till enskilda individer kan inte finansieras.

Fördelning av anslaget

Det totala anslaget 40 480 000 kronor fördelas indikativt med 26 520 000 kronor till regionala utvecklingsprojekt samt 13 960 000 kronor till företagsstöd. Av dessa medel disponeras högst 1 000 000 kronor till uppföljning och utvärdering av insatser finansierade med anslaget.

För att utnyttja anslaget optimalt kan mindre justeringar av fördelningen i samband med verkställighet ske under året efter hur behovet ser ut.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

De projekt som Region Örebro län finansierar ska bidra till att utvecklingen av länet är hållbar, både ur ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt perspektiv.

Projekt som beviljas medel ska ha ett aktivt arbete med jämställdhet mellan kvinnor och män. Projektet ska också beskriva hur det arbetar med eller förhåller sig till perspektiven Integration och Ekologisk hållbarhet samt, där det är relevant, beskriva hur barn- och ungdomsperspektivet säkerställs i genomförandet.

Företag som beviljas stöd ska främja en hållbar tillväxt.

Ekonomiska konsekvenser

Inriktningsbeslutet omfattar projekt och företagsstöd som finansieras från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 7 april 2021.

Inriktningsbeslut för finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder.

Tjänsteställe, handläggare
Projektstöd, Lena Kihl

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS538

Petter Arneback
Förvaltningschef

Skickas till:

Förvaltningen Regional utveckling - Projektstöd

Inriktningsbeslut för finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder

Bakgrund

Målet för den regionala utvecklingspolitiken är utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet. Den regionala utvecklingspolitiken ska möta och ta tillvara potentialen i dessa olika förutsättningar. Politiken ska främja en hållbar ekonomisk, social och miljömässig regional utveckling där de tre dimensionerna är integrerade och ömsesidigt beroende av varandra.

Under anslag 1:1 ingår stöd till projektverksamhet och regionalt företagsstöd och stöd till kommersiell service. Anslaget är en finansieringskälla bland många andra för att bidra till målpuppfyllelse i RUS. Exempel på andra finansieringskällor är regionalfond, socialfond, interregionala program samt olika sektorsprogram inom EU. Därutöver finns också nationell finansiering att söka från olika myndigheter såsom Energimyndigheten, Skolverket, Vinnova och Tillväxtverket.

Regionstyrelsen fattar beslut om riktlinjer för finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder. Utöver riktlinjer beslutar regional tillväxtnämnd om Inriktningsbeslut för finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder. Syftet med inriktningsbeslutet är att ange vilka insatser som är särskilt viktiga att prioritera under kommande år samt eventuella prioritetshöjande kriterier och en indikativ fördelning mellan företagsstöd och projekt. Den löpande uppföljningen av den regionala utvecklingsstrategin ligger till grund för nya inriktningsbeslut.

Den regionala utvecklingsstrategin antogs i mars 2018. Utvecklingsstrategin är fokuserad på tio prioriterade områden vilka är:

- **Näringsliv och entreprenörskap**
- **Innovationskraft och specialisering**
- **Kunskapslyft och utbildning**
- **Kompetensförsörjning och matchning**
- **Social sammanhållning och demokrati**
- **Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård**
- **Konsumtion och försörjning**
- **Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer**

- **Transporter och infrastruktur**
- **Upplevelser och evenemang**

I samband med RUS-uppföljningen 2020 togs steg mot att arbeta med ett mer utmaningsdrivet genomförande av RUS. Det innebär att sätta samhällsutmaningar i centrum för att sedan med hjälp av RUS:ens prioriterade områden och dess handlingsplaner bidra till en hållbar regional utveckling.

Fördelning av anslaget

Det totala anslaget 40 480 000 kr fördelas indikativt med 26 520 000 kr till regionala utvecklingsprojekt samt 13 960 000 kr till företagsstöd. Av dessa medel disponeras högst 1 000 000 kr till uppföljning och utvärdering av insatser finansierade med anslaget.

För att utnyttja anslaget optimalt kan mindre justeringar av fördelningen i samband med verkställighet ske under året efter hur behovet ser ut.

Regionala utvecklingsprojekt

Nuläge

Region Örebro län kan bevilja medel till projekt inom den regionala utvecklingsstrategins tio prioriterade områden förutsatt att de bidrar till att stärka den regionala konkurrenskraften och tillväxten. Projekten ska på sikt bedömas bidra till att nå RUS:ens övergripande mål och effektmål inom de prioriterade områdena. (Riktlinjer för finansiering från det statliga anslaget 1:1 Regionala tillväxtåtgärder).

RUS-uppföljningen visar på ett antal områden som vi behöver kraftsamla kring för att kunna uppnå RUS:ens mål om en hållbar utveckling.

De projekt som Region Örebro län finansierar ska bidra till att utvecklingen av länet är hållbar, både ur ett ekonomiskt, socialt och ekologiskt perspektiv.

Projektansökningar bedöms utifrån riktlinjer, inriktningsbeslut, samt måluppfyllelse i RUS.

Inriktning

Inom ramen för nedanstående inriktningar är medfinansiering till EU prioriterat och även innovativa lösningar för att lösa samhällsutmaningarna. T.ex. kan digital teknik och kompetens bidra till att hitta lösningar för bland annat minskad miljö- och klimatpåverkan, klimatanpassning, social sammanhållning och demografisk utveckling.

Region Örebro län kan bevilja medel till projekt som ligger i linje med RUS:ens prioriterade områden och som bidrar till att stärka den regionala konkurrenskraften och tillväxten. Region Örebro län prioriterar projekt enligt nedan:

- **Projekt som främjar en utveckling av näringslivet som är långsiktig och hållbar inom följande områden:**
Insatser som bidrar till förbättrad samverkan mellan akademi och små och medelstora företag. Förbättrade förutsättningar att nyttja digitaliseringens möjligheter. Affärsutvecklingsinsatser som innefattar kunskap, rådgivning, coachning, internationalisering och tillgång till olika nätverk. Kapitalförsörjning i tidiga skeden. Utveckling av utbildningar som matchar näringslivets behov, stärka företagets förmåga i kompetensförsörjningsarbetet.
- **Projekt som bidrar till att skapa en långsiktig och hållbar omställning av Örebro län inom följande områden:**
Främja energieffektiviseringsåtgärder. Främja förnybar energi. Utveckla smarta energisystem. Smarta nät och smart lagring på lokal nivå. Främja övergången till en cirkulär ekonomi.
- **Projekt som bidra till att Örebro län bli ett mer attraktivt län att bo, leva, besöka och verka i inom följande områden:**
Destinationsutveckling. Ökad tillgänglighet till arbetsmarknad och studier till och inom arbetsmarknadsregionen (digitalt och fysiskt). Utveckla och attrahera kompetens som bidrar till att befintliga företag och verksamheter kan växa. Projekt med inriktning på minskad bostadssegregation (investeringar kan dock inte finansieras) .
- **Projekt som bidrar till att rusta barn och unga inom följande områden:**
Projekt som bidrar till att fler fullföljer och avslutar sin grundläggande utbildning i hela länet och att måluppfyllelsen i grund- och gymnasieskolan ökar, att fler klarar gymnasiet samt att skillnader mellan olika grupper minskar.
- **Projekt som bidrar till ett minskat utanförskap inom följande områden:**
Projekt som bidrar till att förbättra förutsättningarna för fler att uppnå egen försörjning. Projekt som bidrar till normbrytande arbetssätt för att fler ska komma i arbete och bryta segregation på arbetsmarknaden. T.ex. insatser som bidrar till förbättrad samverkan mellan utbildningsanordnare och små och medelstora företag. Utveckla stödstrukturer

som främjar lärande, inkludering och mångfald. Direkta stödinsatser till enskilda individer kan inte finansieras.

Det finns ingen rangordning eller prioritering mellan dessa områden, utan alla är lika viktiga.

Ansöka om medfinansiering

Ansökningar tas emot och beslutas löpande.

Regionala företagsstöd

Nuläge

Örebroregionen ska vara en bra miljö för entreprenörskap och näringslivsutveckling. Nya företag skapar konkurrens, förnyelse av näringslivet och bidrar till ökad sysselsättning.

Svagheten i Örebroregionens näringsliv är alltjämt att kunskapsnivån i det som produceras i regionen är relativt låg. Detta innebär bland annat få riskkapitalinvesteringar och en svag utveckling vad gäller antal kunskapsintensiva företag och sjunkande forsknings- och utvecklingsinvesteringar i näringslivet. I länet drivs 80 % av företagen av män och bara 20 % av kvinnor.

Inriktning

De företagsstöd Region Örebro län hanterar regleras av tre förordningar:

- Förordning (2015:210) om statligt stöd för att främja små och medelstora företag.
- Förordning (2015:211) om statligt stöd till regionala investeringar.
- Förordning (2000:284) om stöd till kommersiell service.

Allmänt om förordningarna 2015:210 och 2015:211

I 1§ (förordningarna 2015:210 och 2015:211) fastslås att stödet ska främja en hållbar tillväxt i företagen och därmed en hållbar regional tillväxt.

Storleken på stödet samt olika begränsningar av investeringarna framgår, förutom i de nationella förordningarna och föreskrifterna även i kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 (de minimi) och enligt kommissionens förordning (EU) nr 651/2014 (EU:s gruppundantag).

En grundregel är att stödet inte får vara större än vad som behövs med hänsyn till övriga finansieringsmöjligheter och andra omständigheter för att den åtgärd som stödet avser ska kunna genomföras. Stödet får också bara lämnas till den som driver verksamhet på marknadsmässiga villkor samt till verksamhet som bedöms kunna uppnå lönsamhet och en varaktig sysselsättning för de anställda. Stöd ges inte heller om investeringen bedöms vara kostnader för företagets normala drift.

Allmänt om förordning 2000:284

Stöd enligt denna förordning kan lämnas för att det i glesbygd och landsbygd ska kunna upprätthållas en försörjning med dagligvaror och drivmedel som är tillfredställande med hänsyn till geografiska och befolkningsmässiga förhållanden. Stöd får lämnas endast om kommunerna

har planerat varuförsörjningen på ett sådant sätt att behovet av stöd kan bedömas. Stödet får inte vara större än vad som behövs med hänsyn till övriga finansieringsmöjligheter. Stödet för inte otillbörligt gynna en viss näringsidkare.

Prioritering

Prioritering förordningar 2015:210 och 2015:211

Region Örebro län har utifrån ”En nationell strategi för hållbar regional tillväxt och attraktionskraft 2015-2020” och ”Tillväxt och hållbar utveckling i Örebro Regionala utvecklingsstrategin 2018-2030” utarbetat en inriktning som innebär en begränsning av följande stödformer inom förordningarna 2015:210 och 2015:211.

Förordningarna medger olika stödprocent och olika bidragsbelopp beroende på investeringsåtgärden, men eftersom det finns en stor efterfrågan på medel i länet begränsar Region Örebro län stödprocenten till max 50 % vad det gäller konsultcheckar, mikrobidrag samt stöd till nystartade företag (såddfinansiering). En begränsning görs av bidragsbeloppet även för varje stödform. Det finns ett stort värde att företagen själva satsar egna medel i investeringarna för att visa att investeringen är genomförbar och trovärdig. Begränsningarna ger även möjlighet att stötta fler företag i länet.

- **Stöd till konsulttjänster**

Enligt förordningen kan stödet ges till företag i hela länet. Konsulten skall vara oberoende och extern. Stöd ges endast till investeringar såsom produktutveckling, marknadsföring, kompetensutveckling eller andra liknande ändamål.

Region Örebro län begränsar bidragsdelen till maximalt 150 000 kr per projekt. Utifrån att utvecklingsinvesteringarna i länet är sjunkande prioriteras produktutveckling samt kompetensutveckling i samband med en maskininvestering.

- **Mikrobidrag**

Enligt förordningen kan stödet ges till företag i hela länet. Stödet kan beviljas till investeringar liknande konsulttjänster, men även till maskiner och inventarier.

Region Örebro län prioriterar att mikrobidraget ges till företag i hela länet förutom i Örebro tätort. Örebro tätort har en betydligt högre tillväxt och investeringstakt än övriga delar av länet. Undantag i Örebro tätort:

- För att främja möjligheterna att ge stöd till en underrepresenterad grupp kan, inom Örebro tätort, mikrobidrag ges till företag som drivs av personer födda utanför Norden. Region Örebro län bedömer att genom att gynna en viss kategori av stödmottagare kan positiva effekter uppnås för både företag och samhälle.
- För att öka möjligheterna för kvinnor som driver företag att söka mikrobidrag, men också för att nå ut till fler branscher kan mikrobidrag även ges i Örebro tätort till företag som drivs av kvinnor för nya innovativa idéer i befintliga företag.

För att beviljas bidrag krävs även att företaget sysselsätter minst en halv årsarbetskraft vid investeringen. Mikrobidrag kommer att beviljas till företag med maximalt fyra anställda. Stödet kan beviljas totalt med 60 000 kr per företag, dock max 30 000 kr i stöd per beslut.

- **Stöd till nystartade företag (såddfinansiering)**
Enligt förordningen kan stöd till nystartade företag ges till företag i hela länet och får endast lämnas till små nystartade företag som är innovativa. Stöd till nystartade företag får inte lämnas i form av investeringar i eget kapital.

Region Örebro län prioriterar företag som ska utveckla produkter/tjänster med en hög innovationsnivå som kan skyddas genom patent eller på annat sätt samt ha stor marknadspotential. Företaget ska ha en vilja att växa genom offensiva satsningar på nya produkter/tjänster. Innovationsbidraget kan beviljas med högst 500 000 kr per projekt.

- **Särskilt investeringsstöd till små och medelstora företag**
Enligt förordningen kan stödet ges till företag i hela länet. Stödet får lämnas till investeringar i byggnader eller anläggningar som är avsedda för stadigvarande bruk samt maskiner eller andra inventarier, dock ej fordon. Investeringsstödet kan beviljas med max 25 % av investeringskostnaden.

Region Örebro län prioriterar investeringsstöd till företag i hela länet förutom i Örebro tätort. Örebro tätort har en betydligt högre tillväxt och investeringstakt än övriga delar av länet. En begränsning har satts till högst 800 000 kronor i bidrag per projekt."

Utifrån ovanstående begränsningar väljer Region Örebro län att ge företag inom följande områden högre prioritet:

- Företag med nya affärsidéer. Bidraget underlättar för nya företag att starta och ger befintliga företag en möjlighet att växa. Det ger i sin tur konkurrens, förnyelse av näringslivet och en ökad sysselsättning.
- Företag som drivs av kvinnor. Kvinnor är underrepresenterade vad det gäller företagandet och behöver ta del av de insatser och resurser som finns vad det gäller våra regionala företagsstöd.
- Företag inom avancerad tillverkningsindustri där produkterna kräver avancerad teknisk utrustning och speciell kompetens. Produkterna ska ha noggrann passning och ha hög kvalitet.
- Företag med en hög internationalisering. Export och import är viktiga delar i näringslivet för ett litet land som Sverige med en begränsad marknad. Det är förknippat med risker och kräver kapital.
- Företag som investerar i miljövänliga och effektiva lösningar. Stödet ska stimulera företag till miljödriven affärsutveckling för att öka sin konkurrenskraft.

Prioritering förordning 2000:284

Det måste finnas en viss service på landsbygden för att inte inomregionala obalanser ska förstärkas, även om både serviceutbudet och formerna för hur servicen distribueras kommer att variera. Samtliga insatser som görs inom kommersiell service kommer att förankras i det Regionala Serviceprogrammet.

Region Örebro län prioriterar hemsändningsbidrag.

11

Ansökan om förstärkt
verksamhetsbidrag juli-
december 2021,
Gammelkroppa skogsskola
21RS2377

Organ
Regionala tillväxtnämnd

Ansökan om förstärkt verksamhetsbidrag juli-december 2021, Gammelkroppa skogsskola

Förslag till beslut

Regionala tillväxtnämnden beslutar

att bevilja förstärkt verksamhetsbidrag för andra halvåret 2021 på 700 000 kronor.

Sammanfattning

Gammelkroppa skogsskola är en högskola som drivs i stiftelseform. Det formella namnet är Stiftelsen Värmlands och Örebro läns skogsskola. Stiftare är Region Värmland, Region Örebro län och Gammelkroppa stödförening. Medlemmar i stödföreningen är 28 skogs- och industriföretag samt cirka 150 enskilda medlemmar. Skolan har 5 anställda och verksamheten bygger i huvudsak tre delar. Skolan utbildar skogstekniker, 25 studenter antas vartannat år. Studenterna läser i 2 år, 120 högskolepoäng. Skolan erbjuder fortbildning för tjänstemän, entreprenörer, maskinförare och skogsvårdspersonal inom skogen. Gammelkroppa bedriver även konferensverksamhet för små och medelstora företag och grupper.

Sedan många år tillbaka ger Region Örebro län ett årligt verksamhetsbidrag med 100 000 kronor till Gammelkroppa skogsskola. För år 2020 utgavs ett extra verksamhetsbidrag på 235 000 kronor. Region Örebro län har också beviljat ett stärkt verksamhetsbidrag på 650 000 kronor för första halvåret 2021.

Gammelkroppa har, trots åtgärder, påverkats starkt negativt av pågående Coronapandemi. Ett förslag till utvecklingsplan för skolans överlevnad och fortsatta utveckling har tagits fram. En plan på sikt med anpassat kursutbud och verksamhet för att stärka skolans ekonomi och möjlighet att fortsätta försörja skogsbranschen med kompetent arbetskraft. Från och med juli 2021 planeras start av ny 2-årig skogsteknikerkurs. I planen ligger också återupptagning av fortbildning och övrig verksamhet. Effekterna av den pågående pandemin är fortsatt svåra att förutse över tid.

Gammelkroppa Skogsskola äskar om bidrag motsvarande 700 000 kronor vardera av

Tjänsteställe, handläggare
Utbildning och arbetsmarknad, Ewa Lindberg

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS2377

Region Värmland och Region Örebro län. Detta bidrag skall täcka ett löpande underskott i verksamheten och utvecklingskostnader under juli-december 2021.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Förslaget har inga konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Verksamhetsbidraget tas från regional tillväxtnämnds ordinarie budgetram.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 7 april 2021.

Brev med ansökan från Gammelkroppa skogsskolas rektor.

Övergripande utvecklingsplan 2021-2022 för Stiftelsen Värmlands och Örebro läns skogsskola i Gammelkroppa.

Ekonomi hösten 2021, tre alternativ.

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Gammelkroppa skogsskola

Anmodan om ekonomiskt bidrag hösten 2021

Angående Stiftelsen Värmland och Örebro läns Skogsskola i Gammelkroppa.

Refr till gemensamt möte 2021-02-25.

Vid uppföljningsmötet med representanter för regionerna, näringen och skolans styrelse presenterades ett förslag till utvecklingsplan för skolans överlevnad och fortsatta utveckling. En plan på sikt med anpassat kursutbud och verksamhet för att stärka skolans ekonomi och möjlighet att fortsätta försörja skogsbranschen med kompetent arbetskraft.

Från och med juli 2021 planeras start av ny 2-årig skogsteknikerkurs, förutsatt att äskade medel beviljas. I planen ligger också återupptagning av fortbildning och övrig verksamhet. Effekterna av den pågående pandemin är fortsatt svåra att förutse över tid.

Risken för andra halvåret 2021 presenterades vid uppföljningsmötet. Se bilaga.

Risken för 2022 har att göra med vilka åtgärder som myndigheterna erbjuder om pandemin fortsätter. I värsta fall kan vi inte bedriva fortbildning och övrig verksamhet i den utsträckning vi önskar. Detta skulle kunna innebära att vi får ett negativt resultat för 2022. Om situationen skulle uppstå får vi se över vilka påbörjade utvecklings- och underhålls-satsningar som måste pausas. Även eventuella personalreduktioner kommer då att behöva diskuteras.

Gammelkroppa Skogsskola äskar om bidrag motsvarande 700 000 kr vardera av Region Värmland och Region Örebro Län. Detta bidrag skall täcka ett löpande underskott i verksamheten och utvecklingskostnader under juli-december 2021.

För Styrelsen enligt uppdrag/

Lena Karlsson
Rektor och verksamhetsledare

Komplettering till Anmodan om ekonomiskt bidrag hösten 2021

Angående Stiftelsen Värmland och Örebro läns Skogsskola i Gammelkroppa.

Här ges ett förtydligande kring ekonomin knuten till den utvecklingsplan för hösten 2021 som presenterades för Stiftarna 2021-02-25 och som efterfrågats gällande:

- Underlag för behov av tillskott med 1,4 Mkr under hösten 2021
- Skogsnäringens bidrag till Gammelkroppa Skogsskola under hösten 2021

I utvecklingsplanen sid 5/ Ekonomi presenterades två alternativ för fortsatt verksamhet med en prioriterad plan samt en alternativplan för hösten 2021.

Plan juli-december 2021 med all verksamhet igång.

Från och med juli 2021 planeras fortsatt högskoleverksamhet genom intagning av ny utbildningsomgång av 2-årig skogsteknikerkurs, förutsatt att äskade medel beviljas. I planen ligger också återupptagning av fortbildning och tillhörande verksamhet i form av mat och logi för kursdeltagare.

För att Gammelkroppa Skogsskola ska ges möjlighet till utveckling krävs en nödvändig personalförstärkning som ger utrymme för arbete med utvecklingsfrågor. Denna resursförstärkning, i form av utökad lärarresurs samt en deltid ekonomiadministratör, ligger med i den ekonomiska kalkylen. Investering i personal ger en förutsättning och en framtid för Gammelkroppas fortsatta högskoleverksamhet. Den möjliggör också den skogligen fortbildningsverksamhet som näringen efterfrågar.

Med facit i hand vet vi nu att personalstyrkan på utbildningssidan är alltför låg för att hinna med något mer än att säkerställa att dagens högskolenivå upprätthålls. Utrymme för utvecklingsarbete och marknadsföring har varit begränsat, vilket på sikt medfört försämrade förutsättningar för Gammelkroppas fortlevnad.

Då vi inte förväntar oss att allt återgår till det "normala" efter Coronapandemin redan under hösten 2021 räknar vi med en betydligt lägre intäkt från fortbildningsverksamheten än vanligt. Vi räknar med att rådande pandemi, trots vaccinationsprogram och andra åtgärder, kommer att medföra att vi får ett negativt resultat under hösten med ca -640 tkr.

Resultatprognosen på - 890 tkr i bilagan är, till skillnad från resultatprognosen på - 640 tkr, baserad på antagandet att ingen fortbildning och konferensverksamhet bedrivs samt några resurser ej tillförs för utveckling av verksamheten utan enbart vad som krävs för att kortsiktigt hålla verksamheten vid liv till så låg kostnad som möjligt. För att skapa möjlighet

till långsiktig överlevnad krävs en satsning på såväl personal som på kursutbud. En sådan satsning under innevarande verksamhetsår skulle innebära en negativ resultatpåverkan på c.a. 500 tkr. och ett resultat för verksamhetsåret 2021 på – 1 400 tkr. Tyvärr framgick detta kanske inte helt tydligt vid föredragningen den 2021-02-25.

Gammelkroppa Skogsskola äskar, med detta resonemang som grund, om bidrag motsvarande 700 000 kr vardera av Region Värmland och Region Örebro Län. Bidraget skall täcka ett löpande underskott i verksamheten och utvecklingskostnader under juli-december 2021.

Alternativplan juli-december 2021 med endast högskoleverksamhet.

I alternativplanen ligger ingen personalförstärkning och verksamheten med fortbildning och tillhörande mat och logi är nedlagd. All personal är uppsagd förutom kvarvarande lärarresurser knutna till skogsteknikerprogrammet samt vaktmästeri.

Då vi inte har någon fortbildningsverksamhet kommer vi förlora en viktig intäktskälla. Vi kommer inte heller att kunna ta ansvar för ett utvecklingsarbete som ska borga för en fortsatt utbildning och fortbildning av skoglig kompetens till näringen.

Detta scenario ger ett negativt resultat med -890 tkr och ger ett betydligt sämre utgångsläge för en eventuell nystart av verksamheten vid Gammelkroppa Skogsskola i en framtid efter Corona.

Skogsnäringens bidrag till Gammelkroppa Skogsskola hösten 2021.

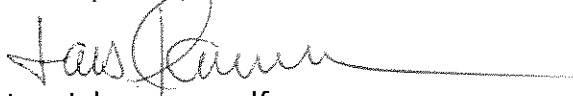
Gammelkroppa Skogsskolas Stödförening, som utgörs av representanter från skogsnäringen, består idag av ett trettiotal skogsföretag. Stödföreningens medlemsföretag har under lång tid stöttat skolan genom ett årligt verksamhetsbidrag motsvarande ca 500 tkr.

Under 2021 har resonemang förts inom Stödföreningen om en höjd bidragsnivå motsvarande 50 %. De större stödföretagen är vidtalade och ställer sig positiva till bidragsökningen.

Skogsnäringen bidrar även genom att beställa skogliga fortbildningskurser i form av digitala kurser men planerar också att återuppta kurser och möten på Gammelkroppa när pandemin klingat av.

Det är även av stort värde att stödföretagen bidrar med gästföreläsare som är mycket aktuella inom sina respektive områden. Detta är ett viktigt tillskott för högskoleutbildningen och bidrar till en verklighetsförankrad och högst aktuell kunskapsförmedling.

För Styrelsen/

Lars Johansson, ordf

2021-02-12

Övergripande Utvecklingsplan 2021-2022

för

Stiftelsen Värmlands och Örebro läns Skogsskola/ Gammelkroppa Skogsskola

Bakgrund

Gammelkroppa Skogsskola är en gammal anrik skola, den sista i sitt slag, som utbildat skoglig personal sedan år 1860.

Från och med 1940-talet har vi utbildat skogstekniker och från 1985 har vi genomfört den tvååriga skogsteknikerutbildningen. Vartannat år har 25 studenter från hela Sverige möjlighet att påbörja utbildningen. Skolan arbetar för att utbilda studenter med den kompetens och de färdigheter som efterfrågas av skogsbranschen.

För att säkerställa att våra blivande skogstekniker får den kompetensen vårdar vi vår kontakt med näringen. Företrädare från olika skogsföretag gästföreläser frekvent under utbildningen och på så sätt delger studenterna sin högst aktuella kunskap.

Samhället håller på att växla över till en bioekonomi, där skogen har en central roll. Betydelsen av vår undervisning i aktuella ämnen som svensk skogsskötsel avseende produktion, hållbarhet, ekologi och ekonomi kommer fortsatt att vara viktig.

Skogsnäringen signalerar om fortsatt behov av personal som redan vid examen är utbildade för att direkt kunna gå in i organisationen. Detta är och har varit en av Gammelkroppas kännetecken genom sitt nära samarbete med näringen. Behovet av framtida kompetensförsörjning ger Gammelkroppa ett existensberättigande.

Gammelkroppas högskoleutbildning skiljer sig till viss del från andra skogliga utbildningar genom elevernas bakgrund och erfarenhet av skoglig verksamhet. Utbildningen är utformad så att den även attraherar ungdomar som annars inte sökt sig till en högskola. En utbildning med nära kontakt med kommande arbetsuppgifter i yrkeslivet.

Skogsteknikerutbildningen vi ger leder till arbete men ger också en möjlighet till fortsatt högre skoglig utbildning vid andra lärosäten. Studenterna har efter examen från Gammelkroppa möjlighet att fortsätta studera vid SLU för att läsa till en kandidat- och magisterexamen.

Att skogsteknikerutbildningen ska ha ett bibehållet gott renommé i Skogsverige och att vi fortsatt ska kunna erbjuda en hög nivå på all vår utbildning är av största vikt för näringen och därmed Gammelkroppa.

Ekonomiskt nuläge

Årsresultatet för 2019 var ett "nollresultat" men betydligt bättre resultat jämfört med åren innan. Omorganisering bland ledning och personal visade sig ha effekt.

Budgeten inför 2020 var genomarbetad och det fanns en framtidstro på att verksamheterna på Gammelkroppa skulle kunna växa.

Coronapandemins påverkan med start våren 2020 visade sig få svåra ekonomiska effekter på grund av stort intäktsbortfall för Gammelkroppas verksamheter. Bokningsläget var inledningsvis gott både vad gällde fortbildning och konferens from april och året ut. Allteftersom pandemin utvecklades avbokades så gott som all konferensbokning.

Underhåll mm drogs ner till ett absolut minimum. Under november och december 2020 nyttjades möjligheten till korttidspermittering 60% för personal för verksamheterna fortbildning, hotell- och konferens samt restaurang. Endast högskoleverksamhet bedrevs.

Då den ekonomiska situationen blev alltmer akut togs kontakt med Stiftarna för att informera och diskutera stöd för Gammelkroppas överlevnad och fortlevnad. I mötet mellan styrelse och stiftare i början av december framkom att stiftarna var villiga att hjälpa till att avvärja den akuta ekonomiska situationen men också att stötta så att innevarande skogsteknikerkurs garanterades få fullfölja sin utbildning med examination juni 2021. Det bestämdes även vid mötet att styrelsen för Gammelkroppa skulle tillsätta en arbetsgrupp för framtagandet av en utvecklingsplan för framtiden. Utvecklingsplanen ska kopplas även till ett ekonomiskt tänk och presenteras för Stiftarna i slutet av februari 2021.

Plan för januari-juni 2021

Under perioden jan-juni 2021 bedrivs endast högskoleverksamhet. Stiftarna har med extra ekonomiskt stöd säkerställt att innevarande studenter kan utexamineras juni 2021.

Möjligheten till korttidspermittering 60% kommer att balanseras vad gäller personal som arbetar med fortbildning, hotell/konferens samt restaurang.

Det finns i dagsläget en del bokningar vad gäller fortbildning och konferenser from april och framåt. Då reglerna för korttidspermittering tillåter att man koncentrerar den tid som faktiskt ska arbetas till tid då det finns en möjlighet att få en intäkt tänker vi, om restriktionerna tillåter, att vi kan genomföra dessa aktiviteter under april-juni.

Under våren 2021 planeras en rekrytering av en ekonom/administratör på 50% som ska avlasta rektorn till förmån för dennes deltagande i utbildningen och framtidsplaneringen. Finansiering för en sådan anställning kan i huvudsak göras genom att man minskar nyttjandet av extern redovisningstjänst.

En rekrytering av en lärartjänst måste också förberedas så att denne kan vara på plats den 1 augusti 2021.

I början av januari påbörjades en insamling av utvecklingsbara tankar och idéer vad gäller Gammelkroppas framtid. Möten med personal, innevarande studenter, alumner, företrädare för näringen med flera gav en mängd värdefulla inspel att ta med i en utvecklingsplan.

Utvecklingsplanen innefattar några huvudpunkter som är viktiga att börja med på kort sikt och andra som tar vid under resans gång.

Två övergripande målsättningar i inledningen av utvecklingsarbetet är:

- Säkerställa att högskolestatus bibehålls och kvalitetssäkras
- Skapa en långsiktigt stabil och självbärande ekonomi för Gammelkroppa.

Plan för juli-december 2021

Förutsatt att planen godkänns startas en ny utbildningsomgång av skogstekniker under hösten 2021.

Om pandemin inte klingar av och vaccinationsinsatserna inte fullföljs som planerat är ett alternativ att vi bara bedriver högskoleverksamhet under juli-dec, så som vi planerar göra under jan-juni.

Om pandemin klingar av planerar vi att from juli även återuppta fortbildning och övrig verksamhet. I dagsläget har vi bokningar vad gäller både fortbildning och konferenser.

Under hösten 2021 behöver arbetet med att säkerställa högskolestatusen, personalförstärkning, utveckling av fortbildningskurser och marknadsföring påbörjas trots pågående pandemi.

För att nå målsättningen med att säkerställa högskolestatusen behöver vi utgå ifrån SLUs tankar kring Gammelkroppas resurser för högskoleverksamhet och arbeta med det som tidigare påpekats som områden att förbättra.

Vad gäller personalförstärkning är den en förutsättning för att säkerställa högskolestatusen över tid. Det gäller personalförstärkning både i resurs och kompletterande kompetens.

Utveckling av kursutbud för fortbildning samt marknadsföring måste prioriteras för en ökad intäkt och resurser läggs på att stärka varumärket Gammelkroppa.

Resursökningen och omfördelningen under våren men främst hösten 2021 ska ses som en förstärkning för att klara av utvecklingsarbetet med kvalitetssäkring och utveckling av kursverksamheten.

Utvecklingsplan för 2022 och framåt

Nyckelfrågorna kring högskolestatus, personalresurs, kursutbud och marknadsföring kommer sedan att utvidgas och arbetas vidare med från 2022 och framåt. Nedan listas ett antal av dessa arbetsområden.

Säkerställa högskolestatus

För att nå målsättningen med att säkerställa högskolestatusen behöver vi:

- Utgå ifrån SLUs tankar kring Gammelkroppas resurser för högskoleverksamhet och arbeta med det som tidigare påpekats som områden att förbättra.
- Säkerställa forskningsanknytning- kartlägg vilken som finns idag, undersök möjligheter att knyta forskning till GKA, egna forskningsförsök på Filipstads kommunkog, dela med annat lärosäte.
- Utveckla internationalisering- kontakt med andra lärosäten, alumner som verkar utomlands, kontakt med skogsnäringens filialer utomlands, Norge/ Finland, skogsskolor.
- Kvalitetssäkra högskoleutbildningen genom att utveckla målmatriser där man på ett transparent sätt kan se att utbildningen levererar det som förväntas.
- Personalförstärkning. En förutsättning för att säkerställa högskolestatusen över tid är också att det görs en personalförstärkning både i resurs och kompletterande kompetens. Idag är personalstyrkan på hela utbildningssidan, skogstekniker-programmet och skoglig fortbildning, alltför låg och behöver förstärkas i numerär. Personalförstärkningen ger förutsättning att höja kvaliteten på alla utbildningar och utöka kursutbudet.
- Utveckla kontakten och samarbetet med andra lärosäten, exempelvis Karlstads universitet och SLU/Skogsmästarskolan.
- Vidareutveckla kontakten med näringen för att involvera "skarpa" övningar mer frekvent i utbildningen.
- Investera i ny teknik/digitalisering för att kunna utveckla högskoleutbildningen samt fortbildningsupplägg. Skulle också vara ett sätt att kunna dela föreläsningar/kurser med andra högskolor, myndigheter.
- Se över möjligheten att högskolestudenterna ges möjlighet att läsa utökade kurser

Skapa en långsiktigt stabil och självbärande ekonomi

- Personalförstärkning ger också utrymme för utveckling av nya kurser som skogsnäringen efterfrågar. Den utökade personalresursen ger en god möjlighet till större intäkter från främst fortbildning.
- Ta fram högkvalitativa kompetensutbildningar för skogsnäringen vad gäller skötsel frågor/produktionsfrågor, affärs ekonomi/ affärsutveckling, digital utveckling samt individuell utveckling.
- Framtagandet av fortbildningskurser med delvis distansupplägg är en viktig produkt.

- Undersök över tid vad skogsnäringen har för fortbildningsbehov, skräddarsy kurser och upplägg.
- Skapa utbildningsbrygga för de som vill göra karriärbyte och på så sätt få in andra kompetenser i skogssektorn.
- Kartlägg nya målgrupper för all verksamhet på Gammelkroppa.
- Uppdatera hemsidan och levandegör allt vad Gammelkroppa har att erbjuda via virtuella inslag.
- Marknadsföring måste prioriteras och resurser läggas på att vårda varumärket Gammelkroppa.
- Nätverka, bygg relationer med näringen och förmedla Gammelkroppa som en självklar och viktig aktör för skoglig fortbildning.
- Kontakta nya presumtiva stödföretag och få en aktivare Stödförening.
- Aktivera samarbetet/ utbytet med Kamratföreningen och dess nätverk.
- Ta hjälp av regionernas utredningsresurser under kortare period för att se över situationen och skapa handlingsutrymme.
- Undersök möjligheterna att via regionerna få hjälp med att skapa ett projekt under kortare tid för att se över vilka ytterligare utvecklingsmöjligheter som finns för Gammelkroppa skogsskola & konferens.

Bygga Varumärke

- I bilaga redovisas de marknadsföringsåtgärder som planeras att genomföras med början under hösten 2021.

Ekonomi

Med det extra stöd vi mottagit är kalkylen ett nollresultat för perioden jan-juni 2021.

Plan juli-december 2021/ all verksamhet inkl fortbildning och utvecklingsarbeteIntäkter

Statligt bidrag	1 200 000
Regionbidrag	160 000 (ordinarie)
Stödföreningen	300 000
Fortbildning	700 000 (bokat per idag)
Mat och logi	300 000 (bokat per idag)
Övrigt	500 000
Summa Intäkter:	3 160 000 kr

Kostnader

Personal	2 000 000 kr
Övrigt	
Fasta	800 000 kr
Rörliga	1 000 000 kr
Summa kostnader:	3 800 000

Beräknat resultat hösten 2021: -640 000 kr

Alternativplan juli-december 2021/ endast högskola. Personal uppsagd för fob, konf, restIntäkter

Statligt bidrag	1 200 000
Regionbidrag	160 000 (ordinarie)
Stödföreningen	300 000
Fortbildning	0
Mat och logi	0
Övrigt	300 000
Summa Intäkter:	1 960 000 kr

Kostnader

Personal	1 200 000
Övrigt	
Fasta	800 000
Rörliga	850 000
Summa kostnader:	2 850 000 kr

Beräknat resultat hösten 2021: -890 000 kr

Plan jan-dec 2022/ all verksamhet

De möjligheter som ges till utveckling av Gammelkroppa kommer att förvaltas och arbetas vidare med under 2022. Då utvecklingsarbete tar tid förväntas det ekonomiska resultatet för året vara svagt positivt.

Intäkter

Statligt bidrag	2 400 000
Regionbidrag	320 000
Stödförening	650 000

Fortbildning	1 800 000
Mat och logi	1 900 000
Övrigt	1 150 000
Summa Intäkter:	8 220 000

Kostnader

Personal	4 000 000 kr
Övrigt	
Fasta	1 600 000 kr
Rörliga	2 500 000 kr
Summa kostnader:	8 100 000

Beräknat resultat 2022: +120 000

Plan 2023 och framåt

Då utvecklingsarbete är en process över tid förväntas den investerade personal- och resursförstärkningen ge större effekt först under 2023. Detta genom att vi då får en respons på exempelvis utvecklat kursutbud och upplägg med mera. Vi bör då kunna se en förbättrad ekonomisk situation som bidrar till uppbyggnaden av en stabil ekonomisk grund för Gammelkroppas fortlevnad.

Stiftelsen Värmlands och Örebro Läns Skogsskola/ Gammelkroppa Skogsskola

	Mindre Corona Alternativ 1 juli-dec 2021	Om forts Corona Alternativ 2 juli- dec 2021	Om forts Corona Alternativ 3 juli-dec 2021
	Prioriterad plan med högskola, fortbildning och utvecklingsresurs	Alternativplan med bara högskola, utan fortbildning och utvecklingsresurs	Alternativplan med högskola och utvecklingsresurs, men utan fortbildning
Intäkter			
Statligt bidrag	1 200 000 kr	1 200 000 kr	1 200 000 kr
Regionbidrag	160 000 kr	160 000 kr	160 000 kr
Stödföreningen	300 000 kr	300 000 kr	300 000 kr
Fortbildning	700 000 kr	- kr	- kr
Mat o Logi	300 000 kr	- kr	- kr
Övrigt	500 000 kr	300 000 kr	500 000 kr
Summa Intäkter	3 160 000 kr	1 960 000 kr	2 160 000 kr
Kostnader			
Personal	1 500 000 kr	1 200 000 kr	1 500 000 kr
Utv.resurs	500 000 kr	- kr	500 000 kr
<u>Övrigt</u>			
Fasta	800 000 kr	800 000 kr	800 000 kr
Rörliga	1 000 000 kr	850 000 kr	800 000 kr
Summa Kostn	3 800 000 kr	2 850 000 kr	3 600 000 kr
Resultat	- 640 000 kr	- 890 000 kr	- 1 440 000 kr

12

Region Örebro läns
samrådsvar för EU:s
kommande skogsstrategi

21RS2172

Tjänsteställe, handläggare
Energi och klimat, David Erlandsson

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS2172

Organ
Regional tillväxtnämnd

Samrådssvar angående EU-kommissionens offentliga samråd om en ny EU-skogsstrategi

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna samrådssvaret till EU-kommissionens offentliga samråd om en ny EU-skogsstrategi.

Sammanfattning

EU-kommissionen har med anledningen av den europeiska gröna given valt att se över och uppdatera EU:s skogsstrategi. Den nya skogsstrategin ska säkerställa välmående skogar som stöttar en cirkulär bioekonomi samt bidrar till en ökad biologisk mångfald.

Sammanfattning av Region Örebro läns ståndpunkter i remissvaret:

- Region Örebro län välkomnar EU:s uppdaterade skogsstrategi, men understryker vikten av att ta hänsyn till de regionala skillnaderna inom EU när det gäller skogsbestånd, skogsbruk och biodiversitet
- Region Örebro län betonar vikten av att EU:s skogsstrategi stärker samverkan och bygger upp ett mer robust ramverk för ett hållbart brukande av skog där det finns en balans mellan bevarande och förädling av skog
- Region Örebro län betonar att skogens biologiska, sociala och ekonomiska värden är avgörande för en levande landsbygd och en attraktiv region
- Region Örebro län anser att den skogliga bioekonomin måste utformas utifrån cirkulära resurs- och affärsmodeller för att skapa så stor klimatnytta som möjligt
- Region Örebro län anser att bevarande och återställande av skog med särskilt höga naturvärden är en förutsättning för ökad biologisk mångfald och en attraktiv region
- Region Örebro län anser att innovation och förädling av skogsråvara skall inkludera besöksnäring, friluftsliv och folkhälsa.

Tjänsteställe, handläggare
Energi och klimat, David Erlandsson

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS2172

- Region Örebro län tror att EU: skogsstrategi kan intensifiera behovet av kompetensutveckling som bidrar till ett hållbart skogsbruk i hela Europa.

Ärendebeskrivning

EU-kommissionen har med anledningen av den europeiska gröna given valt att se över och uppdatera EU:s skogsstrategi. Den nya skogsstrategin ska säkerställa välmående skogar som stöttar en cirkulär bioekonomi samt bidrar till en ökad biologisk mångfald.

Inför att EU-kommissionen startar utarbetningen av den nya EU-skogsstrategin har EU-kommissionen öppnat ett offentligt samråd.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

I förslaget till samrådssvar har miljö, barn och jämställdhetsperspektiven tagit i beaktning utifrån de regionala strategier och handlingsplaner som remissvaret bygger på. Det vill säga regionala utvecklingsstrategin, handlingsplanen för innovationer och förädling av skogsråvara i världsklass samt energi- och klimatprogrammet.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet får inga konsekvenser för Region Örebro läns ekonomi.

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 7 april 2021.

Förslag till samrådssvar.

Samråd.

Petter Arneback
Regional Utvecklingsdirektör

Skickas till:

EU-kommissionen

Offentligt samrådssvar om en ny EU-skogsstrategi

EU-kommissionen har med anledningen av den europeiska gröna given valt att se över och uppdatera EU:s skogsstrategi. Den nya skogsstrategin ska säkerställa välmående skogar som stöttar en cirkulär bioekonomi samt bidrar till en ökad biologisk mångfald. I samband med ett officiellt samråd om EU:s skogsstrategi har Region Örebro län valt att positionera oss politiskt i frågan.

Region Örebro län är beläget i centrala Sverige med huvuduppgift att organisera och tillhandahålla vård för våra 300 000 invånare. Region Örebro län ansvarar även för kollektivtrafik, infrastrukturplanering, miljö och energi samt regional tillväxt.

Sammanfattning

- Region Örebro län välkomnar EU:s uppdaterade skogsstrategi, men understryker vikten av att ta hänsyn till de regionala skillnaderna inom EU när det gäller skogsbestånd, skogsbruk och biodiversitet
- Region Örebro län betonar vikten av att EU:s skogsstrategi stärker samverkan och bygger upp ett mer robust ramverk för ett hållbart brukande av skog där det finns en balans mellan bevarande och förädling av skog
- Region Örebro län betonar att skogens biologiska, sociala och ekonomiska värden är avgörande för en levande landsbygd och en attraktiv region
- Region Örebro län anser att den skogliga bioekonomin måste utformas utifrån cirkulära resurs- och affärsmodeller för att skapa så stor klimatnytta som möjligt

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

- Region Örebro län anser att bevarande och återställande av skog med särskilt höga naturvärden är en förutsättning för ökad biologisk mångfald och en attraktiv region
- Region Örebro län anser att innovation och förädling av skogsråvara skall inkludera besöksnäring, friluftsliv och folkhälsa.
- Region Örebro län tror att EU: skogsstrategi kan intensifiera behovet av kompetensutveckling som bidrar till ett hållbart skogsbruk i hela Europa.

Region Örebro läns syn på EU:s skogsstrategi

Region Örebro län täcks till 75 procent av skog och är en viktig resurs för att nå de energi- och klimatmål som vi satt upp i länet. I Region Örebro läns regionala utvecklingsstrategi (RUS) finns tydliga mål kring att utsläpp av växthusgaser ska minska, att andelen formellt skyddad produktiv skogsmark ska öka samt att arealen betesmark med särskilt höga biologiska värden ska öka. Region Örebro län har också ambitioner kring att den cirkulära bioekonomin skall öka för en hållbar tillväxt i länet.

Skogen är en viktig resurs för att ersätta fossilintensiva produkter och råvaror. Det är viktigt att förädling och innovation av skogsråvara respekterar ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhetsaspekter. Förädling av skogsråvara skall prioriteras till kvalitativa hållbara produkter som har potential att fortsätta lagra koldioxid under en lång period. Detta skall inkludera produkter som utgår från ett cirkulärt system där uttaget av naturresurser begränsas. EU:s skogsstrategi skall skapa förutsättningar för värde i hela förädlingskedjan – från skogsägaren till träförädlingen. En aktivt brukad och växande skog kan bidra till klimatnytta genom att binda kol. Ett aktivt skogsbruk med engagerade skogsägare är också en förutsättning för vi ska kunna försörja den regionala träindustrin med råvara.

Behovet av ytterligare digitalisering, innovation och automation i hela skogskedjan är stort. Insatser inom dessa områden behövs för kunna optimera det skogen ger oss, så att den håller för många generationer framåt. Det är också en förutsättning för att bioekonomin ska kunna formas utifrån cirkulära resurs- och affärsmodeller.

Region Örebro län förstår också behovet av ett ökat bevarande och återställande av skog med särskilt höga naturvärden. Detta bidrar till ett högre intag av koldioxid från atmosfären och bidrar till ökad biologisk mångfald. Samtidigt ger det förutsättningar för naturturism och rekreation i skogen. I

Örebro län finns två nationalparker och drygt 280 naturreservat. Tivedens nationalpark i Örebro län är redan ett av länets mest populära besöksmål och har skapat en strömning för entreprenöriell aktivitet i området. Detta har i sin tur skapat tillväxt framförallt i mindre landsbygdskommuner.

Genom att både satsa på innovationer och förädling av skogsråvara samt på ökat bevarande och återställande av skog skapar Region Örebro län en stor regional attraktionskraft, konkurrenskraft och förutsättningar för en hållbar tillväxt.

Mervärdet av EU:s skogsstrategi

Skogen har en mycket viktig roll i ambitionen om en hållbar och klimatneutral ekonomi i EU till 2050. Skogen är ett viktigt ekosystem som tillhandahåller flera helt avgörande ekosystemtjänster för vårt samhälles överlevnad. Region Örebro län håller med EU-kommissionen att en uppdaterad skogsstrategi för EU behöver ha ett holistiskt perspektiv på skogen där man ser på hela skogscykeln. Vi anser att det främsta mervärdet av EU:s skogsstrategi är att stärka samverkan och bygga upp en mer robust strategi för ett hållbart brukande av skogen där det finns en balans mellan bevarande av skog och förädling av skog.

EU: skogsstrategi kan intensifiera behovet av kompetensutveckling som bidrar till ett hållbart skogsbruk. Europeiska insatser för kunskapsöverföring mellan länder kommer att stärka det europeiska skogliga samarbetet.

Den nya strategin behöver ha helhetssyn och utgå från en bred kontext som Agenda 2030 och Parisavtalet. Flertalet av de 17 hållbarhetsmålen i Agenda 2030 har kopplingar till skogen, dess ekosystemtjänster och dess produkter. EU:s kommande skogsstrategi måste väga in livscykelanalys, klimatnytta och tidsperspektiv som viktiga aspekter i hur skogen kan och skall användas för att kunna leva upp till våra ambitiösa nationella och europeiska klimat- och miljömål.

För att nå ambitionerna kring ökad biologisk mångfald, ökat upptag av koldioxid i atmosfären och stärka den skogliga bioekonomin måste EU:s skogsstrategi ta regionala förutsättningar i beaktning. Det finns stora skogliga skillnader mellan länder och regioner inom EU men olika förutsättningar och utmaningar. Region Örebro län ser positivt att EU:s gröna giv och EU:s skogsstrategi kan ses som en tillväxtmodell som skapar förutsättningar på landsbygden.

Region Örebro län

Irén Lejégren (S)

Ordförande i regional tillväxtnämnd

Offentligt samråd om en ny EU-skogsstrategi

Fält märkta med * är obligatoriska.

Inledning

I sitt [meddelande Den europeiska gröna given](#) från december 2019 slår kommissionen fast en ambitiös vision om att EU ska bli en hållbar och klimatneutral ekonomi 2050. Kommissionen tillkännagav också att den med utgångspunkt i strategin för biologisk mångfald fram till 2030 kommer att utarbeta en ny EU-skogsstrategi för hela skogscykeln som ska främja de många tjänster som skogarna tillhandahåller. Strategin har som främsta mål en effektiv beskogning och bevarande och återställande av skog i EU, för att bidra till att öka upptaget av koldioxid, minska frekvensen och omfattningen av skogsbränder och andra risker och främja bioekonomin, med full respekt för sådana ekologiska principer som gynnar den biologiska mångfalden.

EU:s skogsstrategi kommer att göra det möjligt för skogssektorn att bidra till kommissionens nya prioritering att bygga upp en ny tillväxtmodell genom den europeiska gröna given, vilket även innefattar stöd till landsbygdsområden. Skogsfrågor är relevanta för många av EU:s politikområden, så det finns ett behov av en omfattande strategi för att säkerställa ett enhetligt tillvägagångssätt.

Strategin kommer också att hjälpa EU att infria sina internationella åtaganden och kommer att utgöra grunden för en tydlig, enhetlig och heltäckande strategi för skogar. Detta kommer att ge EU ett starkare ledarskap internationellt (inom ramen för FN:s agenda 2030 för hållbar utveckling, Parisavtalet, konventionen om biologisk mångfald och konventionen för bekämpning av ökenspridning). [Meddelandet Intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar](#) från 2019 utgör ramen för EU:s globala insatser, och detta måste avspeglas på ett lämpligt och enhetligt sätt i den nationella politiken.

Genom detta offentliga samråd ber vi privatpersoner och organisationer att bidra till utarbetandet av den nya EU-skogsstrategin och ge sina synpunkter på möjliga mål och åtgärder.

Syftet med samrådet är att inhämta berörda parter åsikter om utmaningar och möjligheter med våra skogar, särskilt vad gäller klimat, biologisk mångfald, landsbygdsområden och socioekonomiskt välbefinnande, hantering av katastrofrisker, EU:s stödinstrument, skogsindustrier, EU:s globala ledarskap och EU:s mål att plantera tre miljarder träd före 2030.

Samrådet kommer att inriktas på EU-området, och kompletteras därigenom [resultaten från Eurobarometerundersökningen](#) om den nuvarande rollen och fördelarna med EU:s skogar och de verksamheter som slås fast i meddelandet Intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar.

Andra offentliga samråd genomförs parallellt om "markanvändning, förändrad markanvändning och skogsbruk - översyn av EU-reglerna" och EU:s nya strategi för markskydd.

Instruktioner för frågeformuläret

Detta samråd består av några inledande frågor om din profil, följt av ett frågeformulär i två delar. **Du kan välja att endast fylla i den första delen och du är inte tvungen att besvara alla frågor i frågeformuläret.**

Den första delen av frågeformuläret syftar till att inhämta synpunkter och information från alla privatpersoner och organisationer som är intresserade av den nya skogsstrategin och Europas skogar.

Den andra delen riktar sig också till privatpersoner och organisationer, men innehåller mer detaljerade frågor per ämnesområde. Den delen är fullständigt frivillig och du kan välja att inte besvara den alls eller endast besvara vissa avsnitt.

I slutet av frågeformuläret ber vi dig att lämna eventuella ytterligare kommentarer, dokument och principförklaringar, ta upp relevanta frågor som inte omfattas av formuläret och ge eventuell allmän återkoppling om enkäten i sig.

Om dig

* Vilket språk svarar du på?

- Bulgariska
- Danska
- Engelska
- Estniska
- Finska
- Franska
- Grekiska
- Iriska
- Italienska
- Kroatiska
- Lettiska
- Litauiska
- Maltesiska
- Nederländska
- Polska
- Portugisiska
- Rumänska
- Slovakiska
- Slovenska

- Spanska
- Svenska
- Tjeckiska
- Tyska
- Ungerska

* Vem företräder du eller svarar du som?

- Universitet/högskola eller forskningsinstitut
- Branschorganisation
- Företag/företagarorganisation
- Konsumentorganisation
- EU-medborgare
- Miljöorganisation
- Medborgare i ett land utanför EU
- Icke-statlig organisation
- Offentlig myndighet
- Fackförening
- Annat

* Förnamn

* Efternamn

* E-postadress (offentliggörs inte)

* Tillämpningsområde

- Internationell nivå
- Lokal nivå
- Nationell nivå
- Regional nivå

* Förvaltningsnivå

- Lokal myndighet
- Lokalt organ

* Förvaltningsnivå

- Parlament
- Myndighet
- Organ

* Organisationens namn

högst 255 tecken

* Organisationens storlek

- Mikro (1-9 anställda)
- Liten (10-49 anställda)
- Medelstor (50-249 anställda)
- Stor (minst 250 anställda)

Nummer i öppenhetsregistret

högst 255 tecken

Kontrollera om din organisation är registrerad i EU:s [öppenhetsregister](#). Det är ett frivilligt register över organisationer som vill påverka EU:s beslutsfattande.

* Ursprungsland

Från vilket land kommer du/din organisation?

☐ Afghanistan	☐ Färöarna	☐ Lettland	☐ Saint-Barthélemy
☐ Åland	☐ Fiji	☐ Libanon	☐ Saint Kitts och Nevis
☐ Albanien	☐ Filippinerna	☐ Liberia	☐ Saint Lucia
☐ Algeriet	☐ Finland	☐ Libyen	☐ Saint-Martin
☐ Amerikanska Jungfruöarna	☐ Förenade Arabemiraten	☐ Liechtenstein	☐ Saint-Pierre-et-Miquelon
☐ Amerikanska Samoa	☐ Förenade kungariket	☐ Litauen	☐ Saint Vincent och Grenadinerna

- Andorra
- Angola
- Anguilla
- Antarktis
- Antigua och Barbuda
- Argentina
- Armenien
- Aruba
- Australien
- Azerbajdzjan
- Bahamas
- Bahrain
- Bangladesh
- Barbados
- Belarus
- Belgien
- Belize
- Benin
- Bermuda
- Bhutan
- Bolivia
- Bonaire, Sint Eustatius och Saba
- Bosnien och Hercegovina
- Förenta staterna
- Förenta staternas mindre öar
- Frankrike
- Franska Guyana
- Franska Polynesien
- Gabon
- Gambia
- Georgien
- Ghana
- Gibraltar
- Grekland
- Grenada
- Grönland
- Guadeloupe
- Guam
- Guatemala
- Guernsey
- Guinea
- Guinea-Bissau
- Guyana
- Haiti
- Heardön och McDonaldöarna
- Honduras
- Luxemburg
- Macao
- Madagaskar
- Malawi
- Malaysia
- Maldiverna
- Mali
- Malta
- Marocko
- Marshallöarna
- Martinique
- Mauretanien
- Mauritius
- Mayotte
- Mexiko
- Mikronesien
- Moçambique
- Moldavien
- Monaco
- Mongoliet
- Montenegro
- Montserrat
- Myanmar /Burma
- Salomonöarna
- Samoa
- Sankt Helena, Ascension och Tristan da Cunha
- San Marino
- São Tomé och Príncipe
- Saudiarabien
- Schweiz
- Senegal
- Serbien
- Seychellerna
- Sierra Leone
- Singapore
- Sint-Maarten
- Slovakien
- Slovenien
- Somalia
- Spanien
- Sri Lanka
- Sudan
- Surinam
- Svalbard och Jan Mayen
- Sverige
- Sydafrika

- Botswana
- Bouvetön
- Brasilien
- Brittiska Jungfruöarna
- Brittiska territoriet i Indiska oceanen
- Brunei
- Bulgarien
- Burkina Faso
- Burundi
- Caymanöarna
- Centralafrikanska republiken
- Chile
- Clipperton
- Colombia
- Cooköarna
- Costa Rica
- Curaçao
- Cypern
- Danmark
- De franska territorierna i södra Indiska oceanen och Antarktis
- Hongkong
- Indien
- Indonesien
- Irak
- Iran
- Irland
- Island
- Isle of Man
- Israel
- Italien
- Jamaica
- Japan
- Jemen
- Jersey
- Jordanien
- Julön
- Kambodja
- Kamerun
- Kanada
- Kap Verde
- Namibia
- Nauru
- Nederländerna
- Nepal
- Nicaragua
- Niger
- Nigeria
- Niue
- Nordkorea
- Nordmakedonien
- Nordmarianerna
- Norfolkön
- Norge
- Nya Kaledonien
- Nya Zeeland
- Oman
- Österrike
- Östtimor
- Pakistan
- Palau
- Sydgeorgien och Sydsandwichöarna
- Sydkorea
- Sydsudan
- Syrien
- Tadzjikistan
- Taiwan
- Tanzania
- Tchad
- Thailand
- Tjeckien
- Togo
- Tokelauöarna
- Tonga
- Trinidad och Tobago
- Tunisien
- Turkiet
- Turkmenistan
- Turks- och Caicosöarna
- Tuvalu
- Tyskland

☐ Demokratiska republiken Kongo	☐ Kazakstan	☐ Palestina	☐ Uganda
☐ Djibouti	☐ Kenya	☐ Panama	☐ Ukraina
☐ Dominica	☐ Kina	☐ Papua Nya Guinea	☐ Ungern
☐ Dominikanska republiken	☐ Kirgizistan	☐ Paraguay	☐ Uruguay
☐ Ecuador	☐ Kiribati	☐ Peru	☐ Uzbekistan
☐ Egypten	☐ Kokosöarna	☐ Pitcairnöarna	☐ Vanuatu
☐ Ekvatorialguinea	☐ Komorerna	☐ Polen	☐ Västsahara
☐ Elfenbenskusten	☐ Kongo	☐ Portugal	☐ Vatikanstaten
☐ El Salvador	☐ Kosovo	☐ Puerto Rico	☐ Venezuela
☐ Eritrea	☐ Kroatien	☐ Qatar	☐ Vietnam
☐ Estland	☐ Kuba	☐ Réunion	☐ Wallis och Futuna
☐ Eswatini	☐ Kuwait	☐ Rumänien	☐ Zambia
☐ Etiopien	☐ Laos	☐ Rwanda	☐ Zimbabwe
☐ Falklandsöarna	☐ Lesotho	☐ Ryssland	

EU-kommissionen kommer att offentliggöra alla svar på detta offentliga samråd. Du kan välja om du vill att dina uppgifter offentliggörs eller om du vill förbli anonym när dina svar offentliggörs. **Av öppenhetsskäl offentliggörs alltid svarandekategori (t.ex. näringslivsorganisation, konsumentorganisation, EU-medborgare), ursprungsland samt organisationens namn, storlek och nummer i öppenhetsregistret. Din e-postadress offentliggörs aldrig.** Välj det integritetsalternativ som passar dig bäst.

Standardalternativ utifrån den svarandekategori som valts

* Ange den eller de sektorer som du är verksam i som privatperson eller som organisation:

mellan 1 och 3 alternativ

- Jordbruk och/eller jordbruksråvaror
- Biologisk mångfald och/eller miljö
- Klimatförändring
- Katastrofriskhantering
- Energi
- Trädodling
- Skogsbruk

- Jakt
- Skogsindustri
- Andra industrier (t.ex. byggindustrin)
- Skogscertifiering
- Hälsa
- Turism
- It och digitalisering
- Mänskliga och/eller arbetstagares rättigheter
- Investeringar och finansiering
- Medier och kommunikation
- Stadsplanering och/eller annan markplanering och utveckling
- Annat (förklara närmare i fältet nedan).

Kommentarer

Vilken anknytning har du till skogsfrågor?

- Jag är skogsägare.
- Jag är skogsförvaltare.
- Jag forskar om skogar.
- Jag investerar i skogar.
- Jag är beroende av skogen för min försörjning.
- Jag arbetar inom skogsindustrin.
- Jag arbetar med grönområden i stadsnära områden eller i stadsområden, även med träd.
- Jag rör mig ofta ute i skogen (av hälsoskäl, välbefinnande, naturobservation ...).
- Annat (förklara närmare i fältet nedan).

Kommentarer

* Vill du vara anonym eller offentlig?

EU-kommissionen kommer att offentliggöra svaren på detta offentliga samråd. Du kan välja om du vill vara anonym eller inte.

Anonym

Den svarandekategori som du använde för detta samråd, ditt ursprungsland och dina svar kommer att offentliggöras i sin ursprungliga form. Ditt namn kommer inte att offentliggöras. Lämna inte några personuppgifter i själva svaren.

Offentlig

Ditt namn, den svarandekategori som du använde för detta samråd, ditt ursprungsland och dina svar kommer att offentliggöras.

*** Vill du vara anonym eller offentlig?**

EU-kommissionen kommer att offentliggöra svaren på detta offentliga samråd. Du kan välja om du vill vara anonym eller inte.

Anonym

Endast organisationens uppgifter offentliggörs: Den svarandekategori som du använde för detta samråd, namn, nummer i öppenhetsregistret, storlek och ursprungsland för den organisation för vars räkning du svarar, samt dina svar kommer att offentliggöras i sin ursprungliga form. Ditt namn kommer inte att offentliggöras. Lämna inte några personuppgifter i själva svaren om du vill förbli anonym.

Offentlig

Organisationens uppgifter och den svarandes uppgifter offentliggörs: Den svarandekategori som du använde för detta samråd, namn, nummer i öppenhetsregistret, storlek och ursprungsland för den organisation för vars räkning du svarar samt dina svar kommer att offentliggöras. Ditt namn kommer också att offentliggöras.

Jag samtycker till [reglerna om skydd av personuppgifter](#)

DEL 1

Dina åsikter om de möjliga målen och åtgärderna för den nya EU-skogsstrategin

I sin färdplan för den nya EU-skogsstrategin fastställer kommissionen ett antal särskilda möjliga mål och åtgärder som skulle kunna ingå i strategin. Syftet med detta avsnitt är att inhämta kvantitativ återkoppling om dessa mål och åtgärder för att se vilka alternativ som allmänheten föredrar och samla in ytterligare förslag.

Rangordna den relativa betydelsen av följande mål och åtgärder för den nya EU-skogsstrategin:

För att vårda de skogar vi har bör den nya EU-skogsstrategin ...

	Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte viktigt	Vet inte
* ... förbättra skyddet och återställandet för att uppfylla EU:s mål för biologisk mångfald och klimatmålen och minska förlusten av skogstäcket, samtidigt som alla återstående primärskogar och urskogar i EU skyddas noggrant.	☐	☐	☐	☐	☐
* ... bevara kollagren och öka EU:s kolsänkor i skogar, skogsmarker och i produkter från avverkad skog.	☐	☐	☐	☐	☐
* ... förbättra förebyggandet av katastrofrisker och skador och säkerställa skogens motståndskraft mot frekvensen och omfattningen av skogsbränder och andra naturliga risker samt säkerställa skogens hälsa med tanke på de föränderliga klimatförhållandena och miljöförstöringen.	☐	☐	☐	☐	☐
* ... stödja återställandet av skadade områden och utarmade ekosystem, med hänsyn till förväntade klimatförhållanden.	☐	☐	☐	☐	☐
* ... säkerställa en hållbar förvaltning av alla skogar i EU, maximera utnyttjandet av skogarnas många funktioner och samtidigt stärka deras produktiva kapacitet.	☐	☐	☐	☐	☐
* Annat (förklara närmare i fältet nedan).	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentarer

För att planera framtidens skogar bör den nya EU-skogsstrategin främja ...

	Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte viktigt	Vet inte
* ... beskogning och plantering av träd med hjälp av en färdplan för plantering av minst tre miljarder ytterligare träd i EU före 2030 enligt strategin för biologisk mångfald fram till 2030, med full respekt för ekologiska principer, för att bidra till klimatneutralitet, den cirkulära ekonomin och biologisk mångfald.	☐	☐	☐	☐	☐

* ... anpassning av skogar till klimatförändringarna och förbättra deras motståndskraft mot framtida utmaningar, bland annat genom ökade insatser för bevarande och användning av trädens genetiska mångfald.	☐	☐	☐	☐	☐
* ... nya utbildningar, färdigheter och jobb som avspeglar skogarnas många funktioner.	☐	☐	☐	☐	☐
* ... landsbygdsutveckling, inbegripet lokala företag och värdekedjor, för att utnyttja skogarnas många funktioner.	☐	☐	☐	☐	☐
* ... innovativa skogsbaserade tjänster och produkter med låg miljöpåverkan som ersätter kolintensiva tjänster och produkter.	☐	☐	☐	☐	☐
* ... en stark forsknings- och innovationsagenda för att förbättra vår kunskap om skogar och optimera skogarnas sammansättning, struktur, förvaltning och användning, även för bioekonomin.	☐	☐	☐	☐	☐
* Annat (förklara närmare i fältet nedan).	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentarer

För att förvalta befintliga och nya skogar kommer det att vara viktigt att den nya EU-skogsstrategin ...

	Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte viktigt	Vet inte
* ... har en stark och inkluderande styrningsram som engagerar alla berörda parter.	☐	☐	☐	☐	☐
* ... främjar en starkare samordning mellan nationell skogspolitik och målen för den europeiska gröna given.	☐	☐	☐	☐	☐
* ... förbättrar och harmoniserar övervakningen av skogar för att visa att hållbart förvaltade skogar kan bidra på ett effektivt sätt till EU:s mål samt förbättrar utbudet och ökar efterfrågan på skogstjänster.	☐	☐	☐	☐	☐
* ... säkrar finansiering, även av forskning, förbättrar användningen av EU-medel och medel från nationella budgetar samt privata medel och säkerställer en enhetlig användning av de olika finansieringsinstrumenten (den gemensamma jordbrukspolitiken, Horisont Europa, sammanhållningspolitiken, Life osv.).	☐	☐	☐	☐	☐

* ... främjar innovativa finansieringsincitament, bland annat betalning för ekosystemtjänster och resultatbaserade system (koldioxidlagring), för skogsförvaltare som tillhandahåller miljönyttigheter som koldioxidbindning eller fördelar för den biologiska mångfalden, även genom skydd och återställande av skogar.	☐	☐	☐	☐	☐
* ... förbättrar kommunikationen och dialogen om skogar och deras funktioner, med hänsyn till gränssnittet mellan landsbygds- och stadsområden.	☐	☐	☐	☐	☐
* ... säkerställer konsekvens med internationella åtaganden och förstärker EU:s internationella ledarskap (FN:s agenda 2030 för hållbar utveckling, Parisavtalet, konventionen om biologisk mångfald och konventionen för bekämpning av ökenspridning, Sendai-ramverket för katastrofriskreducering 2015-2030).	☐	☐	☐	☐	☐
* Annat (förklara närmare i fältet nedan).	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentarer

DEL 2

Valfria frågor om olika skogsaspekter (du behöver inte besvara alla frågor)

HOT MOT OCH UTMANINGAR FÖR SKOGARNA I EU

Fråga 1 Rangordna följande hot mot och utmaningar för skogarna i Europa.

	Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte viktigt	Vet inte
Nuvarande förekomst av naturkatastrofer och extrema händelser (t.ex. skogsbränder, torka, stormar).	☐	☐	☐	☐	☐
Uppskattade risker för skogar till följd av klimatförändringarna (t.ex. naturkatastrofer, extrema händelser och långsamma starteffekter, såsom förändringar i bioklimatiska zoner, nederbörd, markerosion).	☐	☐	☐	☐	☐
Skadedjur och sjukdomar som drabbar träd.	☐	☐	☐	☐	☐
Sårbarhet hos enartsplanteringar och enartsbestånd.	☐	☐	☐	☐	☐
Förlust av biologisk mångfald och skogar med högt bevarandevärde samt förstöring av ekosystem.	☐	☐	☐	☐	☐
Invasiva främmande arter (en invasiv främmande art är en art som introduceras utanför sitt naturliga utbredningsområde som kan överleva och sedan föröka sig, vars introduktion eller spridning har konstaterats hota eller negativt inverka på biologisk mångfald och relaterade ekosystemtjänster).	☐	☐	☐	☐	☐
Förlust av skog (dvs. avskogning) och fragmentering av skogar till följd av intensiv infrastrukturutveckling, urbanisering osv.	☐	☐	☐	☐	☐
Avsaknad av eller dålig planering av förvaltningen, där man inte tar hänsyn till alla tjänster som skogarna tillhandahåller.	☐	☐	☐	☐	☐

Ohållbara skogsförvaltningsmetoder (t.ex. storskalig kalhuggning, avverkningsskador, markkompaktering, överdriven användning av bekämpningsmedel/ogräsbekämpningsmedel).	☐	☐	☐	☐	☐
Olaglig avverkning.	☐	☐	☐	☐	☐
Obalanserade lokala viltbestånd som skadar skogarna.	☐	☐	☐	☐	☐
Avfolkning av landsbygdsområden och nedläggning av skogsbruk/jordbruk, som leder till avsaknad av eller dålig skogsförvaltning.	☐	☐	☐	☐	☐
Brist på kompetent arbetskraft och problemet att skogsarbete inte är ett särskilt attraktivt yrke (t.ex. hårt arbete, låg inkomst eller låga intäkter, begränsade investeringsmöjligheter).	☐	☐	☐	☐	☐
Konkurrerande efterfrågan på skogsresurser och ekosystemtjänster (t.ex. ökad efterfrågan på virke och träbaserade produkter, skydd av biologisk mångfald, rekreation, koldioxidbindning, minskning av katastrofrisker).	☐	☐	☐	☐	☐
Annat (förklara närmare i fältet nedan).	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentarer

SKOGAR FÖR SOCIALT OCH EKONOMISKT VÄLSTÅND I LANDSBYGDSSOMRÅDEN

Många människor är beroende av skogen för sin försörjning och många skogsägare och skogsförvaltare, landsbygdssamhällen och jordbrukare får en del av sin inkomst från skogen.

Fråga 2 Vad anser du bör göras för att se till att skogarna fortsätter att ge landsbygdssamhällen försörjning och inkomster?

	Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte viktigt	Vet inte
Öka de ekonomiska och sociala möjligheter som skogarna erbjuder landsbygdssamhällen.	☐	☐	☐	☐	☐
Tillhandahålla finansiella incitament för anpassning av skogar till klimatförändringarna och förbättra skogarnas motståndskraft och koldioxidbindning.	☐	☐	☐	☐	☐
Tillhandahålla finansiella incitament för skydd av skogars biologiska mångfald och återställande av skog, t.ex. betalningar för ekosystemtjänster [t.ex. vattenrening, skydd mot översvämningar och jordskred, kontroll av markerosion, nedkyllning av städer].	☐	☐	☐	☐	☐
Stöd för återhämtning av skog efter katastrofer.	☐	☐	☐	☐	☐
Främja kvalificerade arbetstillfällen och bättre utbildning av lokalbefolkningen.	☐	☐	☐	☐	☐
Förbättra rådgivningstjänsterna och stödet för utbyte av god praxis och kunskap samt livslångt lärande.	☐	☐	☐	☐	☐
Belöna samhällen som genomför hållbar skogsförvaltning och sprida framgångshistorier (t.ex. genom logotyper, priser eller annat).	☐	☐	☐	☐	☐
Stödja lokala och hållbara inköp av skogsvirke och andra biologiska råvaror från skogen (t.ex. kork).	☐	☐	☐	☐	☐
Öka möjligheterna till skapande av inkomst från andra biologiska produkter från skogen och skogstjänster [t.ex. svamp, bär, vilt och kulturtjänster som inriktas på fritid, hälsa, rekreation, utbildning och själsligt välbefinnande].	☐	☐	☐	☐	☐

Stödja innovativa och lokala skogskooperativ, små och medelstora företag och industrier (främja tillträde till marknader och värdekedjor med träprodukter och andra biologiska produkter från skogen samt skogstjänster med mervärde).	☐	☐	☐	☐	☐
Främja och gynna samarbete och kunskapsutbyte mellan skogsägare.	☐	☐	☐	☐	☐
Stödja digitaliseringen av förvaltning och användning av skogar (planering, genomförande, övervakning och utvärdering).	☐	☐	☐	☐	☐
Investera i infrastruktur för att stödja en hållbar skogsförvaltning, förebyggande och hantering av katastrofer och skogsskydd samt utnyttja skogarnas ekonomiska och sociala möjligheter för landsbygdsområden.	☐	☐	☐	☐	☐
Uppmuntra till dialog om skogsfrågor mellan olika berörda parter.	☐	☐	☐	☐	☐
Annat (förklara närmare i fältet nedan).	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentarer

SKOGAR FÖR KLIMAT OCH BIOLOGISK MÅNGFALD

EU:s skogar är mycket viktiga för att bevara den biologiska mångfalden och begränsa klimateffekterna genom koldioxidbindning, men klimatförändringarna skapar samtidigt ett ökat tryck på skogarna. Skogarna måste förvaltas på ett hållbart sätt, förbättras både kvalitativt och kvantitativt och aktivt anpassas till de beräknade klimatförändringarna så att de på ett effektivt sätt kan bidra till att uppnå EU:s klimatmål och mål för biologisk mångfald.

Fråga 3 Vilka särskilda insatser och åtgärder bör främjas i EU-skogsstrategin för att förbättra skogens mångfald, anpassa skogarna till klimatförändringarna och stärka koldioxidbindningen?

	Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte viktigt	Vet inte
Öka EU:s skogsareal genom beskogning och återbeskogning, med hänsyn till ekologiska och klimatrelaterade aspekter.	☐	☐	☐	☐	☐
Hjälpa skogsägare och skogsförvaltare att kartlägga och hantera sina klimatrelaterade risker, även finansiella risker.	☐	☐	☐	☐	☐

Återställa skadade och utarmade skogar.	☐	☐	☐	☐	☐
Öka andelen skyddad skogsareal för att bevara och återställa biologisk mångfald.	☐	☐	☐	☐	☐
Förvalta skyddade skogar mer effektivt så att de uppnår sina naturbevarandemål.	☐	☐	☐	☐	☐
Öka andelen variationsrika skogar med olikåldriga träd och blandade arter.	☐	☐	☐	☐	☐
Förbättra skogars och träds genetiska mångfald.	☐	☐	☐	☐	☐
Ge företräde åt inhemska trädarter och ursprung och /eller arter som är bättre lämpade för framtida klimatförhållanden.	☐	☐	☐	☐	☐
Skydda skogsmarker och förebygga markförstöring, särskilt av kolrika marker [t.ex. genom att begränsa användningen av avverkningsmaskiner, förändra avverkningsplanerna, behålla skogstäckets i erosionsbenägna marker och avrinningsvägar, lämna avverkningsspill på plats och undvika avverkning av hela träd].	☐	☐	☐	☐	☐
Öka användningen av skogsbruksmetoder som främjar biologisk mångfald [t.ex. genom att öka antalet torrakor och träd som fungerar som livsmiljöer och minska användningen av bekämpningsmedel och gödselmedel].	☐	☐	☐	☐	☐
Främja långsiktiga virkesprodukter och användningen av dessa och ersätta fler kolintensiva material [t.ex. bygg- och renoveringsprodukter, konsumentprodukter].	☐	☐	☐	☐	☐
Vidta åtgärder för att anpassa efterfrågan på och förbrukning av virke till skogarnas hållbara produktionskapacitet.	☐	☐	☐	☐	☐
Ge skogsbrukare och andra berörda aktörer bättre rådgivning, information, verktyg och tillämpningar för skydd, återställande och anpassning av skog.	☐	☐	☐	☐	☐
Förbättra skogsövervakningen på lokal nivå för att förbättra spårningen av kollager och biologisk mångfald.	☐	☐	☐	☐	☐
Stimulera forskning och innovation kring bästa praxis för att stärka koldioxidbindning, anpassning och skogars biologiska mångfald.	☐	☐	☐	☐	☐
Annat (förklara närmare i fältet nedan).	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentarer

STÖD OCH INSTRUMENT PÅ EU-NIVÅ OCH NATIONELL NIVÅ

Fråga 4 Vad bör göras för att underlätta tillgången till och förbättra användningen av EU-medel och nationella medel för skogsförvaltning och skogsrelaterade verksamheter?

Till exempel jordbruk och landsbygdsutveckling, forskning, Life, sammanhållningspolitiken och politiken för regional utveckling, InvestEU-programmet, faciliteten för återhämtning och resiliens och bidrag från EU:s civilskyddsmekanism.

	Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte viktigt	Vet inte
Minska den administrativa bördan och underlätta villkoren för tillgång till finansiering.	☐	☐	☐	☐	☐
Mer aktivt främja finansieringsmöjligheter för att öka medvetenheten.	☐	☐	☐	☐	☐
Hjälpa lokala och regionala aktörer att ansöka om finansiering.	☐	☐	☐	☐	☐
Nationella och regionala myndigheter bör prioritera skogar i budgettilldelningen och budgetutgifterna i landsbygdsutvecklingsprogram, finansiering av sammanhållningspolitiken, InvestEU-programmet osv.	☐	☐	☐	☐	☐
Se till att finansieringsmöjligheterna motsvarar skogarnas och skogssektorns behov och göra det möjligt att hantera dem lokalt.	☐	☐	☐	☐	☐
Öka EU:s medfinansieringssats för skogsprojekt och åtgärder.	☐	☐	☐	☐	☐
Ge medlemsstaterna fler möjligheter att använda statligt stöd inom skogsbrukssektorn.	☐	☐	☐	☐	☐
Ta fram nya finansieringsinstrument för skogar.	☐	☐	☐	☐	☐
Annat (förklara närmare i fältet nedan).	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentarer

SKOGSRELATERADE UTMANINGAR FÖR SKOGSBRUKSINDUSTRIER

Fråga 5 Vilka är de största skogsrelaterade utmaningarna för skogsindustrisektorn i ditt land och/eller i EU i dag?

	Mycket utmanande	Utmanande	Något utmanande	Inte utmanande	Vet inte
Det saknas kompetent arbetskraft.	☐	☐	☐	☐	☐
De skogspolitiska målen och regelverket är otydliga.	☐	☐	☐	☐	☐
Tillgången på virkesresurser är begränsad.	☐	☐	☐	☐	☐
Det råder konkurrens mellan bioenergi och annan användning av trä för biomassa.	☐	☐	☐	☐	☐
Det saknas information om effektiva normer som säkerställer hållbara inköp.	☐	☐	☐	☐	☐
De saknas prispremier för hållbara produkter.	☐	☐	☐	☐	☐
Värdekedjans behov måste anpassa till de tillgängliga skogsresurserna i EU [t.ex. små egendomar, oregelbunden försörjning, variationer i arter, kvaliteter och mått, variationsrika bestånd, spridning av lövträd i en del länder].	☐	☐	☐	☐	☐
Det saknas tydlig, jämförbar och uttömmande information om situationen för EU:s skogsresurser och rådande trender.	☐	☐	☐	☐	☐
Annat (förklara närmare i fältet nedan).	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentarer

FRÄMJA TRÄPRODUKTER

Fråga 6 Vad kan göras för att främja ökad användning av hållbara träprodukter och förbättra återvinningsgraden för sådana produkter?

	Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte viktigt	Vet inte
Hjälpa konsumenterna att välja genom bättre information om träprodukters miljövavtryck jämfört med andra produkter som inte är av trä.	☐	☐	☐	☐	☐
Förbättra utbytet av bästa praxis och främja utbildning om hållbar användning av träprodukter (t.ex. för arkitekter).	☐	☐	☐	☐	☐
Stödja forskning om nya och innovativa träprodukter.	☐	☐	☐	☐	☐
Förbättra kommunikationsmetoderna och lyfta fram exempel på hållbar skogsförvaltning i försörjningen av råvaror för träprodukter.	☐	☐	☐	☐	☐
Kvantifiera det ekonomiska värdet av träprodukters bidrag till koldioxidbindning, t.ex. med certifikat för koldioxidborttagning.	☐	☐	☐	☐	☐
Främja användningen av lokala och hållbara träprodukter i offentliga upphandlingskontrakt.	☐	☐	☐	☐	☐
Främja investeringar i förbättrad utformning av träprodukter som underlättar återvinning och återanvändning.	☐	☐	☐	☐	☐
Uppmuntra användning av återvunnet material i träprodukter.	☐	☐	☐	☐	☐
Främja hållbara träprodukter genom att ändra reglerna för redovisning av deras koldioxidlagringskapacitet i de nationella klimatmålen.	☐	☐	☐	☐	☐
Annat (förklara närmare i fältet nedan).	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentarer

CERTIFIERING OCH MÄRKNING

Det finns flera certifierings- och märkningssystem för träprodukter i EU. Vi vill undersöka hur välkända och användbara de är för att hjälpa konsumenter eller företag att fatta sina köpbeslut [t.ex. certifieringssystemen FSC och PEFC och märkningssystemen EU-miljömärket och miljölednings- och miljörevisionsordningen (Emas)].

Fråga 7 I vilken utsträckning känner du till eller använder verktyg som certifierar skogsprodukters hållbarhet (skogscertifiering, produktmärkning)?

högst 1 alternativ

- Jag känner inte till några märknings- eller certifieringssystem för skogsbruksbaserade produkter.
- Jag litar inte på de befintliga märknings- eller certifieringssystemen och vill att EU gör något åt det.
- Jag köper alltid certifierade skogsbruksprodukter med märkningar som visar att de kommer från hållbara källor.
- Jag köper märkta/certifierade produkter om prisskillnaden inte är stor jämfört med icke-certifierade produkter.
- Certifiering/märkning är ibland ett viktigt krav som styr mitt beslut att köpa en produkt.
- I mina köpbeslut är jag mer benägen att lita på certifierade produkter från EU-skogar.

Kommentarer

INFORMATION OCH ÖVERVAKNING AV SKOGAR PÅ EU-NIVÅ

Skogar tillhandahåller många tjänster och många sektorer är beroende av dem, samtidigt som hoten mot skogarna förvärras av klimatförändringarna. I strategin för biologisk mångfald fram till 2030 förklarar kommissionen därför att det är nödvändigt att "få en bättre bild av hälsotillståndet för Europas skogar". I detta sammanhang finns det planer på att utveckla [skogsinformationssystemet för Europa \(Fise\)](#).

Fråga 8 Vad bör göras för att förbättra skogsuppgifterna och kunskapen om och övervakningen av EU:s skogar?

	Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte viktigt	Vet inte
Förbättra skogsinformationssystemet för Europa (Fise) så att det blir ett EU-skogsövervakningssystem som integrerar uppgifter om klimat, biologisk mångfald, motståndskraft och risker samt ekonomiska och sociala uppgifter.	☐	☐	☐	☐	☐
Bedöma klimatriskerna för skogar och deras sårbarhet.	☐	☐	☐	☐	☐

542 (780)

Förbättra och harmonisera övervakningen av skogars hälsotillstånd, skadedjur och sjukdomar och andra skogsrelaterade risker.	☐	☐	☐	☐	☐
Förbättra övervakningen av skogsbiomassa.	☐	☐	☐	☐	☐
Förbättra övervakningen av skogars biologiska mångfald, inbegripet genetisk mångfald, och tillgången till rumsliga analyser (t.ex. kartor över lövträdsnivåer, kartor över skyddade livsmiljöer i skogar).	☐	☐	☐	☐	☐
Regelbundet ta fram kortfattade analyser om viktiga frågor (t.ex. specifika trädarters motståndskraft, resultat av viktiga vetenskapliga artiklar, användning av skogsbiomassaresurser).	☐	☐	☐	☐	☐
Utarbeta mer djupgående bedömningar av skogars ekosystemtjänster.	☐	☐	☐	☐	☐
Bättre utnyttja Copernicusdata för att övervaka skogarna i EU (t.ex. genom diversifiering och ett mer regelbundet tillhandahållande av skogsprodukter).	☐	☐	☐	☐	☐
Fortsätta arbetet med att harmonisera nationella skogsinventeringar.	☐	☐	☐	☐	☐
Underlätta integreringen av fjärranalysdata med skogsinventeringar och andra fältbedömningar.	☐	☐	☐	☐	☐
Förbättra styrningen av Fise och göra sakkunniga och andra berörda aktörer från medlemsstaterna delaktiga i den framtida utvecklingen av Fise.	☐	☐	☐	☐	☐
Annat (förklara närmare i fältet nedan).	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentarer

SÄKERSTÄLLA KONSEKVENSN MED INTERNATIONELLA AVTAL OCH VISA GLOBALT LEDARSKAP

Den framtida skogsstrategin kommer att hjälpa EU att infria sina internationella åtaganden och kommer att utgöra grunden för en tydlig, enhetlig och heltäckande strategi för skogar. Detta kommer att ge EU ett starkare ledarskap internationellt (inom ramen för agenda 2030 för hållbar utveckling, Parisavtalet, konventionen om biologisk mångfald och konventionen för bekämpning av ökenspridning). Meddelandet Intensifiera EU:s insatser för att skydda och återställa världens skogar (2019) utgör ramen för EU:s globala insatser, och detta måste avspeglas på ett lämpligt och enhetligt sätt i den nationella politiken.

Fråga 9 För att säkerställa konsekvens med internationella avtal och stödja EU:s internationella ledarskap bör den nya EU-skogsstrategin ...

	Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte viktigt	Vet inte
i relevanta forum framföra EU:s ståndpunkter, metoder och värden till förmån för en hållbar skogsförvaltning världen över.	☐	☐	☐	☐	☐
främja erfarenheter och lärdomar som gjorts på EU-nivå.	☐	☐	☐	☐	☐
säkerställa konsekvens mellan EU:s inrikespolitik och handelsavtal.	☐	☐	☐	☐	☐
säkerställa konsekvens mellan EU:s utvecklingssamarbete, internationella samarbete och grannskapspolitik.	☐	☐	☐	☐	☐
stärka det internationella samarbetet för att genomföra FN:s strategiska plan för skog 2017-2030.	☐	☐	☐	☐	☐
Annat (förklara närmare i fältet nedan).	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentarer

PLANTERA MINST TRE MILJARDER YTTERLIGARE TRÄD I EU FÖRE 2030

Träd är en källa till många fördelar - de ger ren luft, absorberar koldioxid från atmosfären, ger livsmiljöer och skyddar vår ekonomi, försörjning och fysiska och psykiska välbefinnande. Den nya skogsstrategin kommer att inbegripa en färdplan för plantering av minst tre miljarder ytterligare träd i EU före 2030.

Fråga 10 Var och i vilket syfte bör de tre miljarder ytterligare träden planteras?

högst 4 alternativ

- Beskogning av produktiv jordbruksmark.
- Beskogning av utarmad mark
[t.ex. områden som drabbats av erosion och jordskred, områden med risk för ökenbildning, områden som tidigare har avskogats och/eller överutnyttjats, förorenade industri- eller gruvanläggningar, annan utarmad mark].
- Trädplantering i de övre delarna av avrinningsområden för att försena och minska översvämningar nedströms.
- Trädplantering på gräsmarker (utom gräsmarker med högt naturvärde).
-

Trädplantering i stadsnära områden eller stadsområden.

- Trädplantering för skogsjordbruk, bland annat fruktodlingar.
- Trädplantering som landskapselement för att främja anslutbarhet (häckar, rader av träd, skogsdungar osv.).
- Trädplantering längs infrastrukturkorridorer (vägar, vattenvägar osv.).
- Trädplantering som ett led i återställande av skog.
- Annat (förklara närmare i fältet nedan).

Kommentarer

Fråga 11 Vilka är de största utmaningarna med att plantera ytterligare träd i ditt land?

	Mycket utmanande	Utmanande	Något utmanande	Inte utmanande	Vet inte
Hitta lämpliga platser i stadsområden och stadsnära områden.	☐	☐	☐	☐	☐
Hitta lämpliga platser i landsbygdsområden.	☐	☐	☐	☐	☐
Trädodlingarnas kapacitet att producera och tillhandahålla de material som behövs.	☐	☐	☐	☐	☐
Brist på kompetent arbetskraft.	☐	☐	☐	☐	☐
Brist på administrativa tjänster och stöd- och rådgivningstjänster.	☐	☐	☐	☐	☐
Säkerställa växtskydd och genetisk mångfald i trädodlingar.	☐	☐	☐	☐	☐
Förutse framtida klimatförhållanden och koppla ihop detta med trädarter /genotyper.	☐	☐	☐	☐	☐
Hinder för gränsöverskridande produktion och överföring av skogsodlingsmaterial (särskilt för klimatanpassning).	☐	☐	☐	☐	☐
Finansiella resurser för plantering och underhåll i stadsnära områden och stadsområden.	☐	☐	☐	☐	☐

Finansiella resurser för plantering och underhåll i landsbygdsområden.	☐	☐	☐	☐	☐
Förlust av värdefull jordbruksmark efter omställning till skogsmark (t. ex. alternativkostnader).	☐	☐	☐	☐	☐
Lokal acceptans och/eller administrativa förfaranden.	☐	☐	☐	☐	☐
Säkerställa att marken fortsätter att vara planterad med träd under en lång tid framöver.	☐	☐	☐	☐	☐
Ogynnsamma klimatförhållanden (t. ex. vattenbrist).	☐	☐	☐	☐	☐
Annat (förklara närmare i fältet nedan).	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentarer

Fråga 12 Hur kan EU uppmuntra en bredare användning av skogar för allas hälsa och välbefinnande?

	Mycket viktigt	Viktigt	Mindre viktigt	Inte viktigt	Vet inte
Främja ökad användning av medel för verksamheter som främjar hälsa och välbefinnande (t.ex. ekoturism, förbättrat tillträde till skogar i stadsområden och stadsnära områden, rekreation osv.).	☐	☐	☐	☐	☐
Öka medvetenheten om skogars hälsofördelar.	☐	☐	☐	☐	☐
Främja mer forskning om skogar och deras hälsofördelar.	☐	☐	☐	☐	☐
Uppmuntra skogsrelaterade utbildningsmöjligheter.	☐	☐	☐	☐	☐
Främja utbyte av bästa praxis och andra informationsinsatser om skogarnas många funktioner.	☐	☐	☐	☐	☐
Underlätta allmänhetens tillgång till alla typer av skogar.	☐	☐	☐	☐	☐
Annat (förklara närmare i fältet nedan).	☐	☐	☐	☐	☐

Kommentarer

Fråga 13 Konsumenterna får allt fler möjligheter att kompensera för koldioxidutsläppen från sina inköp (flygningar, konserter osv.) genom att betala ett tillägg som ett privat företag sedan använder för att plantera träd i EU eller på annat håll. Har du någonsin gjort detta?

Du kan bara ange ett svar.

- Ja, jag har ofta kompenserat för en del av min växthusgaspåverkan med trädplanteringssystem.
- Ja, jag har ibland kompenserat för en del av min växthusgaspåverkan med trädplanteringssystem.
- Nej, men jag funderar på att göra det.
- Nej, för jag tror inte att några träd kommer att planteras.
- Nej, för jag tror inte att träden kommer att övervakas under en tillräckligt lång period.
- Nej, det har jag inte.

Kommentarer

YTTERLIGARE ÅTERKOPPLING

Om du vill lämna fler synpunkter (t.ex. en ståndpunkt) eller ta upp någon aspekt som frågeformuläret inte täcker, kan du ladda upp dokument här.

Det uppladdade dokumentet kommer att offentliggöras tillsammans med dina svar. Svaren är den viktigaste delen av detta samråd. Dokumenten är frivilliga och fungerar som ytterligare bakgrund för att vi bättre ska förstå dina synpunkter.

Ytterligare information och kommentarer.

Ladda upp dina ytterligare dokument här.

Bara filer av typen pdf,txt,doc,docx,odt,rtf är tillåtna

13

Remissvar - Skogsutredningens
betänkande SOU 2020:73
Stärkt äganderätt, flexibla
skyddsformer och naturvård i
skogen

21RS1251

Organ
Regional tillväxtnämnd

Remissvar - Skogsutredningens betänkande SOU 2020:73 Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen

Förslag till beslut

Regional tillväxtnämnd beslutar

att godkänna redovisat förslag till svar som Region Örebro läns svar till Miljödepartementet om skogsutredningens betänkande.

Sammanfattning

Skogsutredningen startade 2019 med syfte att undersöka möjligheterna och lämna förslag på åtgärder för stärkt äganderätt till skog, nya flexibla skydds- och ersättningsformer vid skydd av skogsmark samt hur internationella åtaganden om biologisk mångfald ska kunna förenas med en växande cirkulär bioekonomi.

Sammanfattning av Region Örebro läns ståndpunkter i remissvaret:

- Region Örebro län välkomnar en svensk bioekonomisk strategi för skogen som skall verka för en svensk cirkulär bioekonomi av skog
- Region Örebro län anser att mål för en ökad hållbar tillväxt och en bioekonomisk strategi för skogen ska baseras utifrån olika regionala förutsättningar och behov kopplade till skogen
- Region Örebro län anser att det är viktigt att målen för ökad hållbar tillväxt och en bioekonomisk strategi för skogen går i linje med Parisavtalet, Agenda 2030 och våra nationella samt europeiska miljö- och klimatmål
- Region Örebro län betonar att skogens biologiska, sociala och ekonomiska värden är avgörande för en levande landsbygd och en attraktiv region
- Region Örebro län anser att den skogliga bioekonomin måste utformas utifrån cirkulära resurs- och affärsmodeller för att skapa så stor klimatnytta som möjligt
- Region Örebro län anser att innovation och förädling av skogsråvara skall inkludera

besöksnäring, friluftsliv och folkhälsa

- Region Örebro län vill betona vikten av ett kontinuerligt utbyte med regional utvecklingsansvariga.

Ärendebeskrivning

Skogsutredningen startade 2019 med syfte att undersöka möjligheterna och lämna förslag på åtgärder för stärkt äganderätt till skog, nya flexibla skydds- och ersättningsformer vid skydd av skogsmark samt hur internationella åtaganden om biologisk mångfald ska kunna förenas med en växande cirkulär bioekonomi.

Syftet med utredningen är att värna och stärka den privata äganderätten till skogen genom att stärka rättssäkerheten för markägare och företag, och säkerställa att markägare får ekonomisk kompensation för inskränkningar i ägande- och brukanderätten i den utsträckning de har rätt till.

Syftet är också att belysa eventuella målkonflikter och att synergier nyttjas mellan internationella och relevanta nationella åtaganden om biologisk mångfald och en växande cirkulär bioekonomi.

Utredarna ska dessutom föreslå hur incitament för hållbart skogsbruk och en förbättrad legitimitet för den förda skogs- och miljöpolitiken kan skapas.

Förslagen ska sammantaget främja en växande skogsnäring och hållbar skoglig tillväxt med god och säkerställd tillgång till nationell biomassa från den svenska skogen.

Inför att regeringen tar ställning till förslag har det skickats på remiss till myndigheter, organisationer, kommuner och andra intressenter därav har Miljödepartementet skickat ut nu aktuell remiss.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

I förslaget till remissvar har miljö, barn och jämställdhetsperspektiven tagit i beaktning utifrån de regionala strategier och handlingsplaner som remissvaret bygger på. Det vill säga regionala utvecklingsstrategin, handlingsplanen för innovationer och förädling av skogsråvara i världsklass samt energi- och klimatprogrammet.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet får inga konsekvenser för Region Örebro läns ekonomi.

Tjänsteställe, handläggare
Energi och klimat, Therese Hjelseth

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS1251

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 7 april 2021.

Förslag till remissvar.

Sammanfattning av skogsutredningen.

Petter Arneback
Regional Utvecklingsdirektör

Skickas till:

Miljödepartementet

Tjänsteställe, handläggare
Energi och klimat, David Erlandsson

Datum
2021-04-07

Beteckning
Diarienummer: 21RS1251

Miljödepartementet

Ert diarienummer: M2020/01926

Region Örebro läns remissvar angående Miljödepartementets Remiss - Skogsutredningens betänkande SOU 2020:73 Stärkt äganderätt, flexibla skyddsformer och naturvård i skogen

Skogsutredningen startade 2019 med syfte att undersöka möjligheterna och lämna förslag på åtgärder för stärkt äganderätt till skog, nya flexibla skydds- och ersättningsformer vid skydd av skogsmark samt hur internationella åtaganden om biologisk mångfald ska kunna förenas med en växande cirkulär bioekonomi.

Nedan redovisas Region Örebro läns synpunkter på skogsutredningens betänkande.

Sammanfattning

- Region Örebro län välkomnar en svensk bioekonomisk strategi för skogen som skall verka för en svensk cirkulär bioekonomi av skog
- Region Örebro län anser att mål för en ökad hållbar tillväxt och en bioekonomisk strategi för skogen ska baseras utifrån olika regionala förutsättningar och behov kopplade till skogen
- Region Örebro län anser att det är viktigt att målen för ökad hållbar tillväxt och en bioekonomisk strategi för skogen går i linje med Parisavtalet, Agenda 2030 och våra nationella samt europeiska miljö- och klimatmål
- Region Örebro län betonar att skogens biologiska, sociala och ekonomiska värden är avgörande för en levande landsbygd och en attraktiv region

Postadress
Region Örebro län
Regionkansliet
Box 1613, 701 16 Örebro
E-post: regionen@regionorebrolan.se

Besöksadress
Eklundavägen 2, Örebro
Tel: 019-602 10 00
Organisationsnummer: 232100-0164

- Region Örebro län anser att den skogliga bioekonomin måste utformas utifrån cirkulära resurs- och affärsmodeller för att skapa så stor klimatnytta som möjligt
- Region Örebro län anser att innovation och förädling av skogsråvara skall inkludera besöksnäring, friluftsliv och folkhälsa
- Region Örebro län vill betona vikten av ett kontinuerligt utbyte med regional utvecklingsansvariga.

Inledning

Region Örebro län täcks till 75 procent av skog och är en viktig resurs för att nå de energi- och klimatmål som vi satt upp i länet. I Region Örebro läns regionala utvecklingsstrategi (RUS) finns tydliga mål kring att utsläpp av växthusgaser ska minska, att andelen formellt skyddad produktiv skogsmark ska öka samt att arealen betesmark med särskilt höga biologiska värden ska öka. Region Örebro län har också ambitioner kring att den cirkulära bioekonomin skall öka för en hållbar tillväxt i länet.

I början av 2021 beslutade Region Örebro län om en ny handlingsplan för innovation och förädling av skogsråvara. Handlingsplanen är en del av länets skogsprogram där Länsstyrelsen Örebro län ansvarar för övriga fokusområden. Skogsutredningens cirka femtio förslag på förändringar spänner sig över många olika viktiga frågor kopplat till skogen. Region Örebro län kommer framförallt ge sin syn på förslagen för en växande cirkulär bioekonomi men är väl medvetna om att det krävs en helhetssyn på förslagen.

Region Örebro läns reflektioner och prioriterade behov

Skogen har en mycket viktig roll i ambitionen om en hållbar och klimatneutral ekonomi i EU till 2050. Skogen är ett viktigt ekosystem som tillhandahåller flera helt avgörande ekosystemtjänster för vårt samhälles överlevnad. Det är därför viktigt att se till alla världens av skoglig aktivitet och att målen för en ökad hållbar tillväxt inte sker på bekostnad av den biologiska mångfalden.

En bioekonomisk strategi för skogen skulle stärka samverkan och bygga upp ett mer robust ramverk för innovation och förädling av skogsråvara. En svensk bioekonomisk strategi bör inkludera Sveriges olika regionala förutsättningar och behov kopplade till skogen.

Det är viktigt att målen för ökad hållbar tillväxt och en bioekonomisk strategi för skogen går i linje med Parisavtalet och våra nationella samt europeiska miljö- och klimatmål. En ny bioekonomisk strategi bör även förhålla sig till den europeiska gröna given, EU:s kommande skogsstrategi samt EU:s strategi för biologisk mångfald.

Skogen har stor betydelse för Region Örebro läns regionala utveckling utifrån flera perspektiv. Skogen är en viktig resurs för att ersätta fossilintensiva produkter och råvaror. Det är viktigt att förädling och innovation av skogsråvara respekterar ekologiska, sociala och ekonomiska hållbarhetsaspekter. Förädling av skogsråvara skall prioriteras till kvalitativa hållbara produkter som har potential att fortsätta lagra koldioxid under en lång period. Detta skall inkludera produkter som utgår från ett cirkulärt system där uttaget av naturresurser begränsas. Förslaget för en växande cirkulär bioekonomi skall skapa förutsättningar för värde i hela förädlingskedjan – från skogsägaren till träförädlingen. En aktivt brukad och växande skog kan bidra till klimatnytta genom att binda kol. Ett aktivt skogsbruk med engagerade skogsägare är också en förutsättning för vi ska kunna försörja den regionala träindustrin med råvara.

Behovet av ytterligare digitalisering, innovation och automation i hela skogskedjan är stort. Insatser inom dessa områden behövs för kunna optimera det skogen ger oss, så att den håller för många generationer framåt. Det är också en förutsättning för att bioekonomin ska kunna formas utifrån cirkulära resurs- och affärsmodeller.

Region Örebro län har förstått också behovet av ett ökat bevarande och återställande av skog med särskilt höga naturvärden. Detta bidrar till ett högre intag av koldioxid från atmosfären och bidrar till ökad biologisk mångfald. Samtidigt ger det förutsättningar för naturturism och rekreation i skogen. I Örebro län finns två nationalparker och drygt 280 naturreservat. Tivedens nationalpark i Örebro län är redan ett av länets mest populära besöksmål och har skapat en strömning för entreprenöriell aktivitet i området. Detta har i sin tur skapat tillväxt framförallt i mindre landsbygdskommuner.

Genom att både satsa på innovationer och förädling av skogsråvara samt på ökat bevarande och återställande av skog går det att skapa en cirkulär bioekonomi som bygger på rådande hållbarhets principer. Region Örebro län tror att detta är vägen fram för att skapa regional attraktionskraft, konkurrenskraft och förutsättningar för en hållbar tillväxt.

Region Örebro län

Irén Lejgren (S)

Ordförande i regional tillväxtnämnd

Sammanfattning

Utredningens utgångspunkter

Det utredningsuppdrag som utredningen haft att behandla har varit mycket omfattande och spänt över flera områden som vart och ett kräver stora insikter om särpräglade och komplexa förhållanden. Utredningens uppdrag kan i mångt och mycket sammanfattas som att lösa den strid som pågått mellan olika uppfattningar och intressen i skogen de senaste decennierna. Den effektiva utredningstiden har varit ungefär ett år. Utredningen har därför varit tvungen att avgränsa sitt uppdrag i olika avseenden och prioritera de tillgängliga resurserna.

Vid denna avvägning har utredningen lagt särskilt fokus på förslag till lösning av de frågor som bedömts problematiska ur ett äganderättsperspektiv. Därför lämnas i betänkandet konkreta förslag som exempelvis rör utpekanden av naturvärden på privatägda fastigheter, lämpligt sätt att ersätta markägare för fjällskog med mycket höga naturvärden, hur myndigheternas arbete med formellt skydd bör bedrivas och från vilket mandat naturvårdsarbetet ska utgå.

Andra frågor som anges i utredningsdirektivet har utredningen i flera fall adresserat genom att föreslå ytterligare beredning. Bland annat har utredningen bedömt att många frågor som rör tillväxthöjande åtgärder i skogen, där skogsskadorna från hjortviltstammen särskilt bör framhållas, är angelägna att gå vidare med i särskild ordning. Vidare kan nämnas förändrad skattelagstiftning för naturvårdsersättningar och vissa regelförenklingar för skogsbruket där förslag lagts om ytterligare utredning.

Utredningen har även lagt stor vikt vid förslag som bedöms kunna bidra till ett sundare diskussionsklimat i de skogsrelaterade frågorna. Det finns en uttalad konflikt mellan olika intressenter. Utredningen har försökt göra sitt yttersta för att i stället för att elda på konflikten komma till lösningar som kan gjuta olja på vågorna. För i princip alla

frågor som utredningsuppdraget berör finns det behov att ta Sverige ur den destruktiva spiral där dialog ersatts av debatt. Genom olika förslag har därför både former för dialogprocess och inom vilka ramar dialog mellan skogens intressenter ska föras adresserats.

Även i utredningsarbetet har dialog och samverkan varit ledord. Trots att utredningen behövt ha ett mycket högt tempo i arbetet har ett kontinuerligt samtal förts med olika skogliga intressenter. Flera hundra förslag och synpunkter har kommit in till utredningen från allmänhet, näringen, olika ideella organisationer och myndigheter; mycket till följd av det utåtriktade arbetssätt som tillämpats. Utredningen har även fört samtal med företrädare inom olika forskningsfält för att förankra tankar och utbyta idéer. Alla dessa synpunkter, åsikter, tankar och förslag som samlats in har varit till ovärderlig hjälp, både för att komma framåt i utredningsarbetet och för att konkretisera spännvidden mellan olika ståndpunkter.

Förslagen i betänkandet ska ses som en helhet

I betänkandet lämnas ett femtiotal förslag på förändringar i allt från nyckelbiotopsregistrering till mer konkreta mål med naturvårdspolitiken. Vissa förslag kan hanteras var för sig men de flesta förslag har en nära koppling till varandra. Det är därför viktigt att en helhetssyn anläggs på betänkandets förslag.

Som exempel kan tas det förslag som lämnas om att Skogsstyrelsen ska upphöra med nyckelbiotopsregistrering och gallra det befintliga registret, vilket kan få stora konsekvenser för biologisk mångfald om inte samtidigt ett annat sätt att inventera landets skogar genomförs. Utredningens bedömning är att utan en enhetlig och systematisk möjlighet att redogöra för en skogs potentiella betydelse för biologisk mångfald kan inte heller ett system för formellt skydd som bygger på markägarinitiativ och frivillighet förväntas bli effektivt.

På samma sätt är det med förslaget som avser att halvera den tid inom vilken avverkning får ske från det att en anmälan görs till Skogsstyrelsen. Förslaget förutsätter att markägaren tar ett större ansvar för kunskap om den egna skogen än vad som hittills skett i praktiken. För att kunna ta det ansvaret kan markägaren i vissa fall behöva hjälp med kunskapsunderlag.

Genom att befästa den praxis som nu gäller om rätt till ersättning för nekat tillstånd till avverkning av fjällnära skog skapas en stor latent kostnad för staten. Det är därför angeläget att se de samhällsekonomiska konsekvenserna av förslaget om ytterligare områdesskydd i fjällskogar med mycket höga naturvärden utifrån utgångspunkten att en mycket stor del av skogarna redan är statsfinansiellt in-tecknade.

Både för en växande cirkulär bioekonomi och för bevarande av biologisk mångfald krävs både mål och medel. Om målen är oförenliga kommer även medlen för att nå målen riskera att motarbeta varandra. Det är därför angeläget att sättet att uppfylla målet om en växande cirkulär bioekonomi inte sker på bekostnad av målen om bevarande av biologisk mångfald och vice versa. Endast genom att väga dessa mål mot varandra kan effektiva medel för att uppnå de båda målen beslutas. Det är därför en självklar utgångspunkt att utredningens förslag om att ställa upp och förtydliga mål för tillväxt respektive biologisk mångfald ska ske i ett sammanhang och på ett sådant sätt att de är förenliga med varandra. Olika styrmedel bör även beslutas utifrån ett övergripande mål. Om målet är högt måste även kraftfulla styrmedel till för att uppnå det. Det finns heller inget skäl att besluta om mål som inte följs upp av tillräckliga styrmedel.

Förslag för stärkt äganderätt

Formellt skydd av skog bör i huvudsak ske frivilligt

Både Norge och Finland har sedan länge anammat principen om att markägarinitiativ och frivillighet ska utgöra grunden för skyddsarbetet i skogen. Även i Sverige har frivilligt formellt skydd under ett tiotal år varit ett kompletterande arbetssätt vid genomförande av formellt skydd av skog genom programmen Komet och Nya Komet.

Den rådande skogspolitiken har ett brett stöd. Att övergå till att låta en större del av naturvärden i skogen behandlas under principen om frihet under ansvar bedöms utgöra en naturlig fortsättning på den inslagna vägen. Skogspolitiken i stort vägleds av de jämställda målen om produktion och miljö, vilket innebär att med frihet i förvaltningen kommer ett sektorsansvar för att de båda målen ska uppfyllas. Så länge principen om frihet under ansvar ligger fast bör denna princip tillämpas. Genom att överföra beslutanderätten om formellt skydd till markägare bedöms konflikten i skogen kunna minska samtidigt

som de skogspolitiska målen och principerna vidhålls. Detta synsätt kommer till tydligt uttryck i denna utrednings direktiv, som anger att skyddsformer som bygger på frivillighet och som sker på markägarens eget initiativ *ska* föreslås.

Utredningen har därför föreslagit att en ny metod vid formellt skydd av skog ska införas – *frivilligt formellt skydd*. Med frivilligt formellt skydd avses, till skillnad från frivilliga avsättningar, de processer som syftar till ett formellt skydd där principen om frivillighet styr genomförandet. Markägaren kan i ett sådant arbetssätt erbjuda ett område för frivilligt formellt skydd och skyddet genomförs bara om och när markägaren och myndigheterna kommit överens.

Utredningen bedömer att om frivilligt formellt skydd införs som den huvudsakliga arbetsmetoden kommer markägarnas intresse för att bevara och utveckla naturvärden öka. Det behövs fler incitament för markägare att bedriva naturvård och att bevara och skapa naturvärden. Ett sådant incitament kan vara att införa ett arbetssätt där frivillighet och markägarinitiativ är det huvudsakliga arbetssättet för formellt skydd av skog. Naturvärden kan på så sätt gå från att, i vissa fall, betraktas som en risk till att ses som en tillgång. Det ansvar som sektorn tagit för frivilliga avsättningar kompletteras därmed med ett ansvar för att aktivt bidra även till det formella skyddet.

Utredningen har även föreslagit att statens naturvårdsambitioner i skogen ska konkretiseras genom ett tidsatt och konkret handlingsprogram för biologisk mångfald i skogen. Handlingsprogrammet anger bland annat arealer och skogstyper som ska skyddas inom programtiden för att uppnå vissa bestämda mål. Utgångspunkten är att handlingsprogrammet har en säkrad och långsiktig finansiering. De kort-siktiga målen ska därmed vara tydliga och tillräckliga medel ska finnas för att uppnå dessa inom programtiden. Utredningen har föreslagit att arbetssättet frivilligt formellt skydd ska implementeras som en av flera beståndsdelar i handlingsprogrammet.

Myndigheternas skogsskyddsstrategi ska revideras för att genomföra handlingsprogrammen genom arbetssättet frivilligt formellt skydd. I skogsskyddsstrategin ska anges vilka kvalitetskriterier som ska vara uppfyllda för att områdesskydd kan bli aktuellt. Skogsskyddsstrategin bör även ange hur ansvaret ska fördelas mellan länsstyrelserna och Skogsstyrelsen samt hitta formerna för att en kontaktyta ska finnas mellan myndighet och markägare oavsett vilket formellt skydd som är aktuellt i det enskilda fallet. Genom samverkan och

dialog bör även länsvisa strategier för genomförande av frivilligt formellt skydd i varje län tas fram. För att arbetssättet ska vara effektivt krävs ett gemensamt ansvar för genomförandet mellan myndigheter och skogsbrukets aktörer, vilket ligger väl i linje med den svenska skogspolitiken.

Det operativa arbetet med frivilligt formellt skydd föreslås innebära att de naturvårdande myndigheterna i enlighet med skogsskyddsstrategin formulerar och publicerar förfrågningar till markägare om att erbjuda skogsmark för frivilligt formellt skydd. Då öppnas en möjlighet för markägare att anmäla skog som denne vill skydda och få ersättning för. Ett arbetssätt som bygger på markägarinitiativ bör ge markägaren stora möjligheter att även föreslå skyddsform, gränser och de föreskrifter som i huvudsak ska gälla för området samt det namn området ska få.

Myndigheten bör dock inte ha någon skyldighet att acceptera ett förslag om formellt skydd som inte är kostnadseffektivt, till exempel genom att den erbjudna skogen är för liten eller i övrigt inte uppfyller kriterierna för att prioriteras för formellt skydd. Arbetssättet förutsätter att det är möjligt att ha en dialog mellan myndighet och markägare, där båda parter är lyhörda för varandras synpunkter.

Frivilligt formellt skydd föreslås utgöra det huvudsakliga arbetssättet. Inom ramen för det nämnda handlingsprogrammet bör dock finnas möjlighet för regeringen att bestämma vilka skogar som är av sådant särskilt angeläget allmänt intresse att ansvaret för bevarandet av dessa åvilar staten. I dessa särskilda fall ska myndigheterna alltså ha möjlighet att gå till beslut oavsett markägarens inställning. Sådana undantag från frivilligt formellt skydd ska dock vara tydligt avgränsade och motiverade i handlingsprogrammet. Utgångspunkten är även att de nödvändiga bevarandeåtgärderna, som inte alltid är formellt skydd, ska genomföras inom programtiden och vara fullt ut finansierade.

Äganderätten bedöms stärkas genom ett arbetssätt som innebär en huvudregel om att områdesskydd förutsätter samtycke.

Skogsstyrelsen bör upphöra med nyckelbiotopsinventering

Sammanlagt finns det cirka 480 000 hektar registrerade nyckelbiotoper vilket motsvarar cirka två procent av den produktiva skogsmarken. Av dessa återfinns cirka 100 000 hektar utanför kända natur-

vårdsavsättningar. Mindre än hälften av de skogar som uppfyller kriterierna för nyckelbiotop bedöms dock vara identifierade och registrerade i dagsläget.

Begreppet nyckelbiotop är inte författningsreglerat och används inte i föreskrifter eller allmänna råd kopplade till skogsvårdslagen. Begreppet nyckelbiotop har trots detta fått stor betydelse för myndigheternas verksamhet, både vid tillsyn enligt skogsvårdslagen eller miljöbalken, i ärenden om områdesskydd och i olika strategiska dokument. Utredningen har därför funnit skäl att analysera de rättsliga förutsättningarna för Skogsstyrelsen att bedriva nyckelbiotopsinventering och -registrering.

Utredningens rättsliga bedömning är att inventering av nyckelbiotoper utgör ärendehandläggning enligt förvaltningslagen. Ett grundläggande krav för ärendehandläggning (och även annan myndighetsverksamhet) är att det finns stöd i rättsordningen för myndighetens ageranden. Detta är ett uttryck för den så kallade legalitetsprincipen, som innebär att det måste finnas någon form av normmässig förankring för all typ av verksamhet som en myndighet bedriver. Exempel på stöd i rättsordningen kan vara allmänna bestämmelser i lag och detaljerad bestämmelse i speciallagstiftning. Det kan också vara fråga om bestämmelser i myndighetens instruktion eller ett beslut från regeringen i myndigheternas regleringsbrev.

Utredningen har analyserat olika normer som berör Skogsstyrelsen, men inte kunnat hitta något uttalat stöd i rättsordningen för Skogsstyrelsen att inventera landets skogar efter nyckelbiotoper. Det råder dock ingen tvekan om att Skogsstyrelsen, genom olika uttalanden och riktade anslag, haft regeringens uppdrag att genomföra inventeringar. Vid sidan av det beslut om nyckelbiotopsregistrering som regeringen tog 2018 men som nästkommande år drogs tillbaka, har dock inte utredningen kunnat hitta något formellt stöd som kan anses uppfylla legalitetsprincipens krav.

Vid sidan av de tveksamheter som kan riktas mot det rättsliga stödet för nyckelbiotopsinventeringar har utredningen även bedömt registret som olämpligt ur andra aspekter. Utredningen har konstaterat att nyckelbiotopsmetodiken i många fall går betydligt längre än vad som krävs för myndighetens olika uppdrag, exempelvis beträffande tillsyn och rådgivning. Det finns sällan ett skäl för myndigheten att på förhand klassificera ett områdes sammanvägda naturvärden, innan något ärende som berör dessa aktualiseras. Utredningen har

bedömt det som mindre lämpligt att det finns en förhandsbedömning av ett områdes naturvärden som påverkar både civilrättsliga förhållanden, exempelvis mellan markägare och virkesköpare och förvaltningsrättsliga förhållande, i fråga om bland annat samrådsplikt och straffansvar. Utredningens uppfattning är att ett områdes naturvärden i stället ska bedömas först i samband med att denna bedömning är relevant för myndighetens agerande.

Den svenska skogspolitiken bygger på att en markägare har stort ansvar att själv göra de bedömningar som krävs för ett hållbart skogsbruk. Att väga samman de naturvärden som finns i den egna skogen och bedöma i vad mån särskilda hänsyn eller avsättningar är motiverade är en viktig del av denna politik.

Om det visar sig att dessa bedömningar är felaktiga utifrån den gällande lagstiftningen har Skogsstyrelsen som tillsynsmyndighet en skyldighet att agera. Det är först i detta sammanhang som förekomsten och en samlad bedömning av naturvärdena utgör en relevant del av myndighetens ärendehandläggning i fråga om tillsyn och rådgivning. Om nyckelbiotopsmetodiken används i samband med tillsyn, som utmynnar i ett beslut, finns möjlighet för markägaren att ifrågasätta bedömningen genom att överklaga. Det bör dock stå klart för Skogsstyrelsen varför just denna metodik använts och hur resultatet förhåller sig till den lagstiftning som myndigheten utövar tillsyn över.

Om Skogsstyrelsen har för avsikt att bilda ett områdesskydd utgör de redan kända naturvärdena i skogen ett relevant underlag i respektive ärende. Att då använda sig av nyckelbiotopsmetodiken möter inget hinder. Det finns i dessa fall ett ärende om områdesskydd inom myndigheten. Om den som berörs av ärendet har en annan uppfattning om de naturvärden som ligger till grund för myndighetens beslut finns då en möjlighet att överklaga beslutet på den grunden och samtidigt få en överprövning av myndighetens naturvärdesbedömning.

I dag fungerar den bedömning som Skogsstyrelsen vid inventeringstillfället gjort som en röd flagga både för myndigheten och för de marknadsutvecklade certifieringssystemen. Skogsstyrelsen fattar vanligen inte ett förvaltningsmässigt beslut i avverkningsärenden utan verkar för att markägaren ska avsätta området frivilligt i enlighet med sektorsansvaret. Certifierade virkesköpare har åtagit sig att inte köpa skog från nyckelbiotoper, som en del av de krav som standarden ställer upp. Båda dessa mekanismer verkar således för att avverkning

inte ska ske i dessa områden. Ingen av dem garanterar dock ersättning till den markägare som hindras i sin markanvändning.

Utredningen har därför inte föreslagit att stöd i rättsordningen ska tillskapas för nyckelbiotopsinventeringarna i nuvarande form. I stället bör gallring ske av existerande nyckelbiotopsregister och en annan metod utvecklas för inventering, som inte innebär att ett områdes samlade naturvärden bedöms. Markägare bör i stället kunna få hjälp att identifiera de förekomster i skogen som kan ha betydelse för biologisk mångfald. En sådan beskrivning av naturmiljön kan då bland annat ligga till grund för markägarens egna beslut och bedömningar om målen med skogen.

Det av utredningen föreslagna alternativet, där myndigheterna föreslås göra så kallade naturmiljöbeskrivningar, bedöms inte medföra några äganderättsliga problem för markägaren men vara av mycket stor betydelse för genomförandet av bland annat frivilligt formellt skydd.

Ersättning bör utgå för all fjällskog med höga naturvärden

För avverkning inom gränsen för fjällnära skog behövs enligt 15 § skogsvårdslagen Skogsstyrelsens tillstånd. Enligt 19 § i samma lag ska ersättning utgå om tillståndsansökan avslås. När denna utredning tillstattes fanns inga lagakraftvunna avgöranden om vad ersättningsrätten enligt denna bestämmelse i praktiken innebär. Numera finns det dock prejudicerande avgöranden om att skogsbruk ska anses vara pågående markanvändning även i denna region och om hur ersättning ska beräknas.

I betänkandet föreslås att det redan av skogsvårdslagen ska framgå att skogsbruk är pågående markanvändning även i den fjällnära regionen, vilket innebär att alla inskränkningar i brukanderätten ska ersättas. Ersättningsreglerna föreslås även föras över från miljöbalken till skogsvårdslagen. Skogsstyrelsen ska därför besluta om ersättning redan i samband med beslutet om nekat tillstånd till avverkning. Därmed garanteras markägare rätt till ersättning för den inskränkning som beslutet medför. Det kommer inte krävas att markägaren som i dag måste stämma staten i domstol för att få sin ersättning om någon överenskommelse inte kan nås med Skogsstyrelsen. Med den

föreslagna ordningen kan i stället Skogsstyrelsens beslut överklagas om markägaren inte är nöjd.

Vid sidan av den mer ändamålsenliga och rättssäkra tillståndsprövningen som föreslås har utredningen i betänkandet lagt fram ett förslag som innebär att de stora sammanhängande naturskogarna med mycket höga naturvärden ska ersättas genom formellt skydd. Förslaget innebär bland annat att de enskilda markägare och de allmänning- och besparingsskogar som vill fortsätta att bedriva skogsbruk ska erbjudas ersättningsmark från Sveaskog i utbyte mot de naturskogarna som bör bevaras. Övriga markägare ska enligt förslaget tillförsäkras intrångsersättning. Om förslaget i denna del genomförs bör tillståndsprövningen som avser natur- och kulturmiljöns intressen kunna avskaffas. De skogar som inte ingår i formellt skydd bör därefter, som i övriga landet, kunna brukas med generell hänsyn till naturmiljön.

Sammantaget innebär dessa båda förslag – som garanterar ersättning vid brukanderestriktioner och tydligt klargör vilka skogar som bör brukas och vilka som bör bevaras – en tydlig förstärkning av äganderätten för markägarna i regionen.

Ersättning för skydd av skog bör vara skattefri

Ett av de mest effektiva sätten att gynna ett gott samarbete mellan stat och enskild i naturvärden bör vara att skapa förutsättningar för att höga naturvärden ska utgöra en tillgång och inte en belastning för markägaren. I detta sammanhang är enkelhet i hanteringen en mycket viktig aspekt.

Trots att ersättning numera uppgår till 125 procent av marknadsvärdesminskningen kan den efter skatt ofta bli lägre än förväntat. Inte sällan har den markägare som ärvt en fastighet eller ägt den under lång tid inte någon möjlighet att göra avdrag mot den vinst som uppkommer. Utredningen förordar därför att intrångsersättning och löseskilling i stället för att räknas upp ska vara skattefri. Även då staten köper en fastighet med höga naturvärden i naturvårdssyfte bör skattefri ersättning kunna utgå. Liknande system finns idag i bland annat Finland.

Genom att alla markägare ska få den ersättning i handen som motsvarar rådighetsinskränkningen bedöms äganderätten stärkas sam-

tidigt som fler markägare kan börja betrakta höga naturvärden som en tillgång.

Vid sidan av detta förslag har även utredningen uppfattat den ersättning som i slutändan erhålls vid tecknande av naturvårdsavtal som alltför låg. Naturvårdsavtalen beskattas i dag som inkomst av näringsverksamhet, vilket kan medför mycket höga marginaleffekter, då ersättningen alltid i sin helhet ska tas upp för beskattning det beskattningsår då avtalet tecknats. För att naturvårdsavtalen ska vara ett attraktivt alternativ för skydd av skog bör ersättningen i stället beskattas som inkomst av kapital eller kunna periodiseras på samma sätt som inkomst från skogsbruk (skogskonto) eller ersättning för skogsskador (skogsskadekonto).

Utredningen har dock inte under den tid som stått till förfogande kunnat lämna förslag om dessa ändringar. I betänkandet föreslås därför att regeringen bör utreda dessa frågor särskilt.

Förslag för en växande cirkulär bioekonomi

Mål för ökad hållbar tillväxt och en bioekonomisk strategi för skogen

En ökad hållbar tillväxt i skogen är viktig för den svenska skogsnäringens konkurrenskraft, en förutsättning för en växande cirkulär bioekonomi och avgörande för klimatpolitiken, både genom att den växande skogen utgör en kolsänka och genom att skogsråvaran möjliggör fossilsubstitution. Behoven både för bioenergi och bioråvara bedöms öka betydligt fram till år 2050. Den svenska skogen växer långsamt och åtgärder för att möta framtidens behov måste därför ske nu. Genom att arbeta med konkreta och operativa målsättningar som är möjliga att nå på kort sikt kan incitamentet att jobba med kvalitet i skogsproduktionen öka och eventuella framsteg följas upp. I betänkandet föreslås därför att regeringen ska besluta om ett nationellt mål för ökad tillväxt i skogen.

En uttalad nationell målsättning innebär en viktig signal från samhället om att ökad hållbar skogstillväxt är viktig för hantering av flera svåra samhällsutmaningar. Genom att formulera en uttalad målsättning kan näringen och övriga intressenter motiveras till att fokusera på behovet av ökad hållbar tillväxt och god skogsskötsel inom ramen för sektorsansvaret. Målet bör även vara vägledande för reger-

ingens myndighetsstyrning och en del av en nationell bioekonomi-strategi.

Målets fokus bör ligga på kvalitet i skogsvårdsåtgärder, för att så stor andel som möjligt av ytor tillgängliga för virkesproduktion ska användas till sin fulla potential. Det finns en rad tillväxthöjande åtgärder som redan i dag bör kunna vidtas för att öka den hållbara tillväxten samtidigt som biologisk mångfald och sociala värden säkerställs. Målet bör därför sättas utifrån de åtgärder som är företags-ekonomiskt realistiska.

Det nationella målet för hållbar tillväxt i skogen bör konsekvensanalyseras i förhållande till andra samhällsmål, bland annat bevarande av biologisk mångfald, landsbygdsutveckling, renskötsel och friluftsliv. Målet för hållbar tillväxt i skogen bör sedan bestämmas efter en avvägning mot andra samhällsmål. Genom att tydliggöra vilka eventuella målkonflikter som uppstår genom ett nationellt mål för ökad hållbar tillväxt blir hanteringen av dessa målkonflikter föremål för en politisk avvägning.

Att skjuta över ett alltför stort ansvar på myndigheter och övriga sektorn att göra avvägning mellan olika samhällsmål riskerar att leda till konflikter mellan motstående intressen i skogen. Den dialog mellan olika intressenter som krävs för att den svenska modellen i skogen ska vara effektiv underlättas av att ramarna inom vilka samverkan ska ske är tydligt fastlagda. Fokus för dialog och samverkan kan då ligga på medel och inte på mål.

Att sätta upp ett mål för hållbar tillväxt i skogen och analysera effekterna av detta mål i förhållande till framtidens behov av skogsråvara kan även bidra till att belysa inom vilka ekologiska och ekonomiska gränser den svenska bioekonomin kan växa och vad som krävs i fråga om bättre resursutnyttjande och ökad cirkularitet.

Det pågår ett arbete inom Regeringskansliet med att tillsammans med de gröna näringarna ta fram en bioekonomisk strategi. Denna strategi är inte presenterad då detta betänkande går i tryck. Skogsnäringen har en självklar nyckelroll i en växande cirkulär bioekonomi. Begreppet bioekonomi innefattar dock även flera andra näringar som tillsammans med skogsbruket kan bidra i omställningen till ett hållbart samhälle. Insikten att skogen är en av vårt lands viktigaste resurser som måste förvaltas för största möjliga samhällsnytta bör vara vägledande för skogspolitiken. Fokus för en bioekonomisk strategi bör därför vara att skogen ska användas på bästa sätt och utnyttja de

synergier ett aktivt mångbruk i samma skog kan medföra. En skogsproduktionsyta kan användas till mer än endast skogsbruk och en skog som är avsatt för naturvård kan exempelvis användas för naturturism och/eller renskötsel.

I betänkandet föreslås därför att den bioekonomiska strategin ska utgå från att i stället för att behandla bioekonomi som ett intresse främst för de gröna näringarna på landsbygden bör frågan handla om en mer genomgripande omställning som berör stora delar av samhället och som kräver ett brett engagemang över många politikområden. För att en bioekonomisk strategi ska få genomslag, vara trovärdig och legitim i hela samhället och kunna bidra till den önskade förändringen behövs en gemensam inriktning och åtgärder som omfattar politik, forskning, företagande och andra berörda intressen. En strategi för cirkulär bioekonomi bör därmed bidra till ökad konkurrenskraft för näringar med bas i skogen, som tillverkande industri, livsmedel och tjänstesektor, och skapa förutsättningar för sysselsättning i hela landet tillsammans med reell miljö- och klimatnytta. En bioekonomisk strategi bör vidare vara framåtsyftande och fokusera på tillväxt, förädlingsvärde, hållbarhet, långlivade produkter och cirkularitet för att bidra till den globala omställningen. Vid sidan av skogsnäringen är det därför enligt utredningens uppfattning angeläget att en strategi även tar sikte på utveckling av andra biobaserade näringar i skogen som exempelvis rennäring och besöksnäring. Den nationella strategin bör även kompletteras med en handlingsplan med konkreta åtgärder. En sådan handlingsplan bör resurssättas, tidsättas och en ansvarig organisation eller departement bör utses.

Både underlaget för regeringens beslut om mål för ökad hållbar tillväxt, den bioekonomiska strategin för skogen och handlingsplanen för att genomföra åtgärderna bör tas fram i samverkan med skogens aktörer och intressenter. Utredningen har därför föreslagit att den utvecklade dialogprocessen i det nationella skogsprogrammet bör bjudas in och delta i arbetet med att ta fram denna politik.

En nationell samordnare för skogsprogrammet

Det nationella skogsprogrammet har sedan det initierades samlat ett mycket stort antal personer, myndigheter, företag och andra organisationer som i en dialogprocess diskuterat och lämnat förslag i en rad

skogsrelaterade frågor. Utredningen har uppfattat att merparten av de som ingått i arbetet varit positiva till att det finns ett svenskt nationellt skogsprogram, att det är en tydlig arena för diskussioner om frågor centrala för sektorn och att ambitionen med den breda och inkluderande ansatsen varit bra för processen.

Det utredningen identifierat som mer problematiskt i arbetet är att frågor tenderar att bli politiska redan i ett tidigt skede i en diskussion och att programmets olika intressenter då inte har möjlighet att samverka på ett konstruktivt sätt. En bidragande orsak till detta bedöms vara att skogsprogrammet har sin organisatoriska hemvist i Regeringskansliet. Utredningen föreslår därför att ansvaret för det operativa arbetet med dialogprocessen flyttas ut från Regeringskansliet och närmare deltagarna.

I betänkandet lämnas därför förslag om att regeringen bör utse en nationell samordnare för skogsprogrammet med ansvar att som en oberoende, fristående samordnare leda dialogprocessen. Programmet bör även breddas för att tydligare hantera alla frågor som rör skogen integrerat, såsom en växande cirkulär bioekonomi som inkluderar alla näringar med bas i skog, lönsamhet och konkurrenskraft för skogsägarna och skogsnäringen, skogens roll för klimatet, biologisk mångfald, skogens kulturmiljövärden och sociala värden samt kompetensförsörjning.

Utredningen anser att de olika anspråken på skogen och de målkonflikter som finns behöver behandlas integrerat och att dialogprocesser med en professionell processledning skulle kunna mejsla fram synergier och kompromisser som accepteras av merparten av skogens intressenter. Utredningen bedömer därför att det är viktigt att programmet ges mandat att behandla de frågor som rör anspråk på skogen och skogens utveckling som en helhet och i ett system. Utredningen bedömer att en nationell samordnare för dialogprocessen i ett breddat skogsprogram skulle öka möjligheterna för en större samsyn, helhetssyn och utveckling av de ekonomiska, miljömässiga och sociala värdena i skogen.

Genom att ge den nationella samordnaren ett brett och väl avvägt utredningsdirektiv finns en kanal för skogens intressenter att kommunicera sina tankar till regeringen i exempelvis förslag till förändrad lagstiftning eller genom att belysa behov av åtgärder och styrmedel.

Fokus på att genomföra tillväxthöjande åtgärder i skogen, att bekämpa skogsskador och få till stånd naturvårdande skötsel

I betänkandet lämnas flera förslag på åtgärder för att öka tillgången på biomassa för bioekonomi genom tillväxthöjande åtgärder. En viktig del är att genom en informations- och rådgivningskampanj nå ut till nu inaktiva skogsägare och framhålla möjligheten till en ökad lönsamhet i skogsbruket genom enkla men ofta effektiva åtgärder. Flera sådana åtgärder har lyfts fram i Skogsstyrelsens rapport *Skogsskötsel med nya möjligheter*, men information måste nu nå ut och åtgärderna börja tillämpas i skogen. En sådan kampanj bör även, för att nå en bred förankring, innehålla individuell rådgivning om naturvårdande skötsel i frivilliga avsättningar som även kopplas till ett ekonomiskt stöd för genomförandet av åtgärderna. Att koppla samman naturvårdande skötsel med andra skogsbruksåtgärder och utföra dessa planerat har bedömts som en framgångsrik metod att utveckla synergier mellan höjd kvalitet i produktionen och samtidigt ökad kvalitet i naturvården.

En annan mycket viktig åtgärd för att säkra potentialen för ökad hållbar tillväxt i skogen är att komma tillrätta med viltskadorna. Ett hållbart skogsbruk och ökad tillväxt behöver en viltpopulation i balans med fodertillgången. För att nå balans mellan hjortviltstammarna och fodertillgången i syfte att minska skogsskadorna krävs i stora delar av landet en kraftfull minskning av populationerna i när-tid samtidigt som skogsskötseln anpassas för ökade fodermängder.

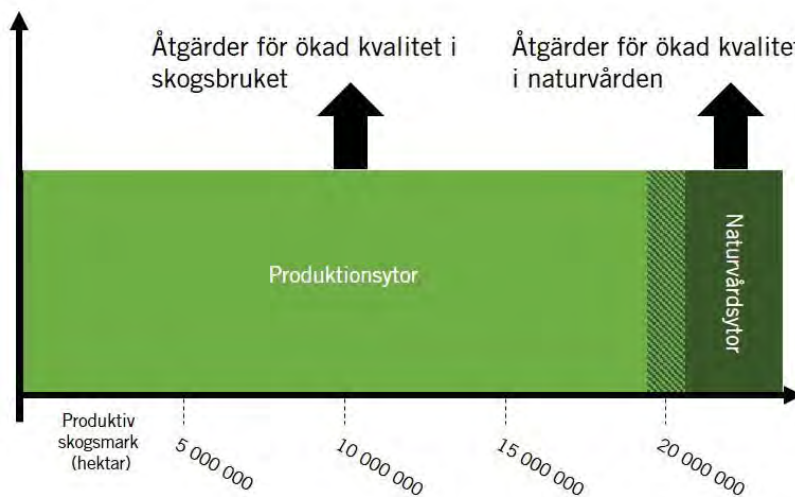
Om en tillfredställande balans i hjortviltstammarna nås kan motivationen för ståndortsanpassad skogsskötsel öka, det vill säga att förnygra med de för markförhållandena mest lämpliga trädslagen. Minskat bete gynnar också naturlig förnygring. Detta skulle medföra en ökad andel tall- och lövskog i landskapet vilket dessutom minskar risken för omfattande skador från granbarkborre.

Ett ståndortsanpassat skogsbruk ger mindre skogsskador, en ökad lönsamhet och förbättrade förutsättningar för den biologiska mångfalden som är knuten till tall- och lövskogar. Det finns därför flera skäl till att nå en hjortviltstam i balans.

I betänkandet lämnas därför förslag om rådgivning om klövviltförvaltning och skogsskötselprogram för hållbar skogsskötsel, minskade skador på skog och ökade fodermängder i hela landet. Vid sidan av detta har utredningen även lämnat förslag om att Skogsstyrelsen

och Naturvårdsverket ska ges i uppdrag att utreda vilka incitament och regelförändringar som krävs för att ge en samhällsekonomisk vinst i form av minskade betesskador

Figur 1 Ökad kvalitet i både produktion och naturvård

I kapitel 9 utvecklar utredningen sin uppfattning om hur konflikten mellan de båda skogspolitiska målen kan hanteras. Där presenteras även en rad förslag på hur ökad kvalitet i produktion och naturvård kan åstadkommas.

Regelöversyn och regelförenklingar för skogsbruket

Utredningen har haft att utgå från den rådande skogspolitiken som bland annat innebär att det för skogsägarna råder frihet under ansvar. Det är då angeläget att minska på den samlade regelbördan och inte ställa upp onödiga hinder för skogsägaren att göra egna val i sin förvaltning. Under den tid som stått utredningen till buds har det inte varit möjligt att ta fram förslag om konkreta regeländringar, som ofta kräver en ingående analys av möjliga effekter. I stället har utredningen valt att föreslå att Skogsstyrelsen ska göra en översyn av skogsvårdslagens bestämmelser om lägsta ålder för förnygringsavverkning, ransoneringsreglerna och tillämpningen av begreppet brukningsenhet. Det övergripande syftet med översynen är att reglerna ska vara ändamålsenliga och motiveras av angelägna syften. I dagsläget bedöms exempelvis reglerna om lägsta ålder för förnygringsavverkning motiveras av andra skäl än vad som ursprungligen varit avsett.

För vissa skogar har utredningen även bedömt att nuvarande regelverk inte är relevant. Det gäller de tidigare jordbruksmarker som sedan 60-talet till stor del planterats med i huvudsak granskog. Snabbväxande granskogar på sentida åkermarker har ett obetydligt värde för den biologiska mångfalden och det rörliga friluftslivet men kan vara sårbara för stormfällning och skadeangrepp i ett förändrat klimat. Med en enklare hantering för avverkning av monokulturer av granskog på dessa marker skulle betydande volymer biomassa kunna frigöras till nytta för en växande bioekonomi. I betänkandet föreslås därför att det bör utredas om dessa granskogar bör kunna avvecklas på ett enkelt sätt, genom att bland annat undantas från krav på lägsta slutavverkningsålder och avverkningsanmälan.

Ta till vara möjligheten till naturturism i skyddad natur

Utredningens övergripande utgångspunkt när det gäller bioekonomi med bas i skogen är att alla näringar som utgår från skog innefattas. Det innebär att även behoven för de näringar som nyttjar eller har potential att nyttja skyddad natur bör beaktas. Utgångspunkten bör vara att sådana verksamheter som inte strider mot bevarandesyftet med skyddet ska kunna tillåtas. Skyddad natur bör inte stå i vägen för ett hållbart entreprenörskap som verkar i det landskap som staten lagt stora resurser på att bevara.

Nationalparker bör ha störst potential att utnyttjas för besöks- och naturturismnäringen. Internationella studier bekräftar att det finns potential för landsbygdsutveckling för lokalsamhällena i närheten av nationalparker. I betänkandet föreslås därför att delar av fyra av Sveaskogs ekoparker, Böda, Halle- och Hunneberg, Hornslandet och Hornsö ska ombildas till nationalparker. Samtidigt föreslås att nationalparksbildning i övrigt bör prioriteras med målet att fler nationalparker ska bildas.

För att bäst tillvarata potentialen för bioekonomi i skyddad natur föreslås även att Naturvårdsverket i samråd med andra myndigheter och organisationer ska analysera hinder och möjligheter för naturturism och aktivt friluftsliv i skyddad natur. Naturvårdsverket föreslås även få i uppdrag att utreda och föreslå förändring i förutsättningarna för bildande av nationalpark och naturreservat och möjligheterna att meddela dispens från nationalparks- och naturreservatsföreskrifter i

syfte att gynna sådana verksamheter som kan bedrivas där utan att påverka syftet med skyddet negativt. Dessa utredningar kan handla om att låta potentialen för naturturism utgöra ett kompletterande sekundärt syfte för nationalparker och naturreservat samt möjligheten till att meddela dispens från föreskrifter för att etablera anläggningar för naturturism.

Potentialen i en ökad bioekonomi genom bland annat flexibla föreskrifter bör även kompletteras med en översyn av befintliga föreskrifter där zoner bör vara en del. Det innebär att vissa områden i exempelvis nationalparker avsätts för högt besöksstryck och en bred servicenivå, medan andra områden får ett striktare skydd. För att landets nationalparker ska kunna nyttjas, både av allmänhetens friluftsliv, organisationer och naturturismföretagare behövs en infrastruktur av anläggningar och anordningar. Det kan röra sig om att etablera öppna dagstugor eller stugor med övernattningsmöjligheter tillsammans med ett system där dessa ska kunna bokas på förhand. Andra åtgärder kan vara att etablera uppställningsplatser för husbil och se över möjligheten till tältning i exempelvis nationalparker.

Förslag för en tydligare skogsvårdslagstiftning, en mer ändamålsenlig inventering av skog och halverad handläggningstid för avverkningsanmälan

Kunskapskrav i skogsvårdslagen och krav om särskild anmälan om miljöbalksamråd

Skogsägare har ett ansvar för kunskap både enligt skogsvårdslagen och miljöbalken.

Med den nya inriktning som 1993-års skogspolitiska beslut innebar betonades skogsägarens *frihet* att välja medel för att bidra till att de skogspolitiska målen skulle nås. I detta sammanhang markerades även skogsägarens *ansvar* för att skaffa sig den kunskap som behövdes i detta sammanhang. Den nya skogspolitikens mål om miljö förutsatte att särskilt kunskaperna om naturvård och ekologi behövde bli högre än tidigare och att det gällde både i fråga om teoretiska kunskaper samt kunskap om var på den egna skogsfastigheten skyddsvärda och hänsynskrävande växter, djur eller miljöer finns. Enligt förarbetena hade skogsägarna ett primärt ansvar för att själva skaffa sig de kunskaper som behövdes i detta sammanhang. Därför infördes

kravet på den så kallade hänsynsredovisningen vid en avverkningsanmälan.

När miljöbalken infördes i slutet av 90-talet konstaterades att lagen var parallellt tillämplig med bland annat skogsvårdslagen. Där särskild reglering om ett visst förhållande saknas i skogsvårdslagen gäller därför i stället miljöbalkens bestämmelser. I miljöbalken finns ett uttryckligt krav på kunskap hos en verksamhetsutövare innan en åtgärd vidtas. Detta kunskapskrav togs vid balkens införande upp som ett exempel på ett krav enligt miljöbalken som gäller för skogsbruksåtgärder, eftersom något uttryckligt krav om kunskap saknas i skogsvårdslagen.

Det är i dag i många fall svårt att skilja på när respektive lags kunskapskrav ska tillämpas av myndigheter. Särskilt bekymmersamt har utredningen uppfattat kopplingen mellan en avverkningsanmälan enligt skogsvårdslagen och en anmälan om samråd enligt miljöbalken. Nuvarande regelverk innebär enligt utredningens bedömning att miljöbalkens relativt omfattande kunskapskrav är direkt tillämpligt för alla avverkningar som är anmälningspliktiga enligt skogsvårdslagen. I dessa fall har därför Skogsstyrelsen rätt att kräva att markägaren bekostar en utredning om naturmiljövärdena i den skog som berörs av avverkningen. För övriga skogsbruksåtgärder gäller kunskapskravet i miljöbalken, men där har utredningen bedömt att Skogsstyrelsen, inom ramen för sin tillsyn enligt skogsvårdslagen, inte har någon rätt att ställa krav om utredning.

För att råda bot på den otydlighet som utredningen identifierat och de troligen oavsiktliga konsekvenser som blivit följden av dagens regelverk föreslås därför två huvudsakliga ändringar.

För det första bör ett särskilt kunskapskrav i skogsvårdslagen införas som omfattar alla skogsbruksåtgärder som utförs enligt skogsvårdslagen. Kravet innebär att markägaren på förhand, i den omfattning som kan anses rimlig, ska skaffa sig den kunskap som behövs för att kunna ta tillräcklig hänsyn till de krav om hänsyn till natur- och kulturmiljövårdens intressen som följer av skogsvårdslagen. Vad gäller krav på kunskap inför en föryngringsavverkning har utredningen föreslagit ett preciserat krav på kunskap. Före det att avverkningen utförs ska markägaren kunna redovisa för Skogsstyrelsen vilka natur- och kulturmiljövärden som berörs av den aktuella åtgärden, vilken påverkan den aktuella åtgärden kommer ha på dessa samt hur markägaren avser att efterleva de krav om hänsyn som skogsvårds-

lagen ställer på den skogsbruksåtgärd som ska vidtas. Det innebär att det kommer finnas ett krav på att ha kunskap om miljövärdena i skogen innan en avverkningsanmälan ges in till Skogsstyrelsen. Om det är påkallat i det enskilda fallet ska myndigheten även ha möjlighet att begära att markägaren redogör för det underlag som legat till grund för hänsynsredovisningen.

För det andra bör det i första hand vara markägaren som ska ansvara för bedömningen av om en anmälan för samråd enligt miljöbalken ska lämnas in. Det innebär att det inte längre räcker med att lämna in en avverkningsanmälan för att Skogsstyrelsen ska kunna tillämpa miljöbalkens bestämmelser. Det är i stället markägaren som i ett första skede ska bedöma om en åtgärd omfattas av miljöbalkens eller av skogsvårdslagens bestämmelser. I egenskap av tillsynsmyndighet kan Skogsstyrelsen självklart rådfrågas. Skogsstyrelsen har även möjlighet att förelägga markägaren att inkomma med en anmälan om samråd enligt miljöbalken.

Handläggningstiden för avverkningsanmälningar förkortas till tre veckor

Det kunskapskrav som föreslås innebär att en markägare ska lämna in en väl utförd hänsynsredovisning tillsammans med avverkningsanmälan. Syftet med förslaget är att markägaren ska redovisa vilken hänsyn som enligt Skogsstyrelsens föreskrifter är befogade utifrån de faktiska förhållandena på platsen.

Genom att de faktiska förhållandena i skogen redovisas underlättas Skogsstyrelsens tillsyn. En väl genomförd hänsynsredovisning behöver inte en lika grundlig kontroll som en avverkningsanmälan som schablonmässigt fyllts i innan de åtgärder som avses vidtas i skogen är planerade. I dag är det vanligt att en avverkningsanmälan skickas in så snart som möjligt för att de sex veckor som gäller innan en avverkning får påbörjas ska börja löpa. Undersökning av vilka faktiska naturvärden som finns och planeringen av vilken hänsyn som ska tas till dessa görs därför efter att en avverkningsanmälan har lämnats in; när den så kallade traktplaneringen görs. En avverkningsanmälan, med en sådan hänsynsredovisning som utredningen föreslår, kräver dock att denna undersökning och planering görs innan avverkningsanmälan lämnas in. I betänkandet föreslås därför att anmälan enligt skogsvårdslagen endast ska behöva lämnas in tre veckor före planerad avverkning.

Utredningen ser det som en självklarhet att planeringen av vilken miljöhänsyn som kan komma att behövas görs innan den redovisas till Skogsstyrelsen och inte efter. Annars är det svårt att se att den fyller sin funktion som ett underlag för rådgivning och tillsyn. I betänkandet lämnas däremot inte något förslag om att den hänsynsredovisning som lämnas in till Skogsstyrelsen ska vara bindande för markägaren. Skogsbrukets planering av sin verksamhet kommer även att underlättas betydligt av att en avverkning i normalfallet får påbörjas redan tre veckor efter det att en komplett avverkningsanmälan lämnats in.

Samtidigt kan det finnas behov av längre tid för handläggningen vid Skogsstyrelsen i vissa fall. För en rättssäker tillsyn som möjliggör till exempel fältbesök och samråd med andra myndigheter när sådana åtgärder är påkallade bör därför Skogsstyrelsen vid särskilda skäl kunna förlänga tidsfristen till åtta veckor.

De förslagna tidsfristerna syftar till att de enkla ärendena ska kunna behandlas snabbt och de svåra ärendena mer grundligt.

En mer ändamålsenlig inventering genom naturmiljöbeskrivningar

Utredningen har kunnat konstatera att dagens nyckelbiotopsinventering har bräckligt stöd i rättsordningen och av det skälet bör upphöra. Samtidigt kan konstateras att kunskaper om platsbundna naturvärden är en förutsättning för att uppnå skogspolitikens jämställda mål och har stor betydelse för möjligheten till effektiv naturvård genom landskapssamverkan.

Det kunskapskrav som föreslås kan i vissa fall vara betungande för den markägare som ännu inte besitter de kunskaper som förutsettes när 1993 års skogspolitik beslutades. Det föreslås därför i betänkandet att en ny form av inventering ska utvecklas som kan stödja markägare och myndigheter i sina beslut. En avgörande skillnad mot nyckelbiotopsinventeringen är dock att någon naturvärdesbedömning inte ska göras vid inventeringstillfället. I stället ska inventeringen avse förhållanden i naturen som kan ha särskild betydelse för biologisk mångfald i skogen. Utredningen har valt att kalla detta för *naturmiljöbeskrivning*.

En naturmiljöbeskrivning utgör en grundläggande sammanställning av de förhållanden i naturen som kan ha särskild betydelse för

biologisk mångfald. De mest centrala förhållanden som bör beskrivas är antal och typ av naturvärdesträd, mängden stående och liggande död ved samt förekomst och frekvens av så kallade naturvårdsarter. Även skogens karaktärsdrag beskrivs, till exempel om den är hänglavrik, senvuxen eller med stor diameterspridning. Även vissa andra förhållanden som kan ha betydelse för biologisk mångfald samlas in beroende på de faktiska förhållandena och i vissa fall på skogstyp. Som exempel kan nämnas lodyta, sandyta, bäck och källa.

Dessa förhållanden i naturen beskriver ett områdes generella naturvärden och betydelse för biologisk mångfald. Dessa mer eller mindre objektivt verifierbara fakta om olika förhållanden i naturen kan utgöra ett kunskapsunderlag som ensamt eller tillsammans med andra fakta eller överväganden kan ligga till grund för en bedömning om områdets naturvärden. En redogörelse för dessa omständigheter utgör endast en beskrivning av naturen, men inte ett ställningstagande om skogen har eller inte har höga naturvärden i det enskilda fallet.

Utredningen föreslår att en standardiserad metodik tas fram som så objektivt som möjligt beskriver förhållanden i naturen som kan ha betydelse för biologisk mångfald i skogen. Metoden kan tillämpas på all skogsmark, men utredningen föreslår att den i första hand, för att bli kostnadseffektiv, ska utföras på sådan skogsmark där det är troligt att det finns en stor mängd av sådana förhållanden som har betydelse för biologisk mångfald.

Denna kunskap kan sedan användas både för de val som markägaren har att göra om målen med sitt ägande samt för att använda som underlag vid hänsynsredovisning eller vid bedömningar om till exempel samrådsplikt föreligger för vissa åtgärder.

Genom att systematiskt och med en enhetlig metod beskriva naturmiljön på det sätt som föreslås kan även samverkan i landskap uppnås genom att olika aktörer tillsammans strävar mot ekologisk konnektivitet, vilket är av stor betydelse för effektiv naturvård. Informationen kan även ligga till grund för Skogsstyrelsens rådgivning i olika avseenden. Däremot kan en naturmiljöbeskrivning inte ensamt ligga till grund för ett myndighetsbeslut, till exempel vid tillsyn eller områdesskydd. För detta krävs nämligen en samlad bedömning av den aktuella skogens naturvärden. Vid en sådan bedömning kan en naturmiljöbeskrivning utgöra ett av flera underlag. Genom att naturvärdena endast bedöms i samband med myndighetsutövning har också markägaren en möjlighet att överklaga bedömningen i samband med beslu-

tet och har även i många fall rätt till ersättning om pågående markanvändning avsevärt försvåras.

Staten bör inte och har inte lagt sig i hur de marknadsstyrda skogscertifieringarna tillämpar sina respektive regelverk. Utredningen kan dock konstatera att en naturmiljöbeskrivning kan utgöra ett underlag för en bedömning men att den, till skillnad mot nyckelbiotopsregistret, inte utgör en naturvärdesbedömning.

Om dataskyddsförordningen medger det har utredningen föreslagit att nyckelbiotopsregistret ska gallras så att de olika förekomster som legat till grund för ett områdes klassificering i stället ensamt ska kvarstå som naturmiljöbeskrivningar. Det går då inte av registret att utläsa hur ett tidigare inventerat områdes naturvärden bedömts.

Förslag för en tydligare politik för bevarande av biologisk mångfald

Det behövs kunskap för att kunna fatta politiska beslut om naturvård

För att kunna ta ställning till vilka åtgärder för bevarande av biologisk mångfald i skogen som är nödvändiga och omfattningen av dessa behövs kunskap. Vederhäftig kunskap inhämtad med vetenskaplig metodik bör utgöra underlag för hur politiken ska prioritera naturvärden i skogen. En sund politik bejakar kunskap och har tilltro till vetenskapliga metoder. Det finns annars en risk för att förutfattade meningar och politiska argument letar sig in i beskrivningar av tillståndet i naturen, i syfte att försöka anpassa verkligheten till en målbild. Utredningen har som utgångspunkt att om ett mål är ouppnåeligt på grund av de faktiska förhållandena ska målet eller medlen för att nå dit ändras – inte verklighetsbeskrivningen.

I betänkandet föreslås därför att regeringen bör tillsätta ett vetenskapligt råd för biologisk mångfald i skogen, som bland annat kan stödja i bedömning om tillståndet för biologisk mångfald och vilka skogliga naturtyper och naturvärden som bör prioriteras. Rådet bör även kunna konsulteras för bedömning av vilka naturvårdsåtgärder i övrigt som är kostnadseffektiva för bevarande av biologisk mångfald, exempelvis i frågor som rör inventeringar, naturvårdande skötsel och miljöhänsyn. Vidare föreslås att kunskap om representativiteten och konnektiviteten för de skogar som är avsatta för naturvård ska tas fram och att förslag om att åtgärda eventuella brister ska presenteras.

Vidare föreslås kunskapsinhämtning om förekomst av höga naturvärden på improduktiv skogsmark och dess betydelse för bevarande av biologisk mångfald. En utveckling av systemet för uppföljning av den miljöhänsyn som lämnas vid avverkning, med avseende på naturvårdskvalitet och långsiktig nytta för bevarande av biologisk mångfald, föreslås också i betänkandet.

Slutligen föreslås att en ny bristanalys för biologisk mångfald i skogen ska göras. Analysen bör utgå från den samlade vedertagna kunskapen på området och enbart ta naturvetenskapliga hänsyn. Det vetenskapliga råd som föreslås har en stor roll i att förankra analysen i beprövad vetenskaplig forskning. Analysen bör också innehålla en uppskattning av vad som krävs för att åtgärda de eventuella bristerna och de samhällsekonomiska kostnaderna för detta.

Ett tydligt politiskt ställningstagande om vad Sverige behöver göra för att uppnå sina internationella åtaganden om biologisk mångfald i skogen

Sveriges internationella åtaganden enligt konventionen om biologisk mångfald (CBD) och de EU-rättsliga åtaganden enligt art- och habitatdirektivet har analyserats i betänkandet. Klart är att de internationella åtagandena lämnar stort handlingsutrymme för staten att tolka sina förpliktelser. Det finns nämligen inte alltid någon konkret vägledning i hur åtagandena i alla delar ska tolkas.

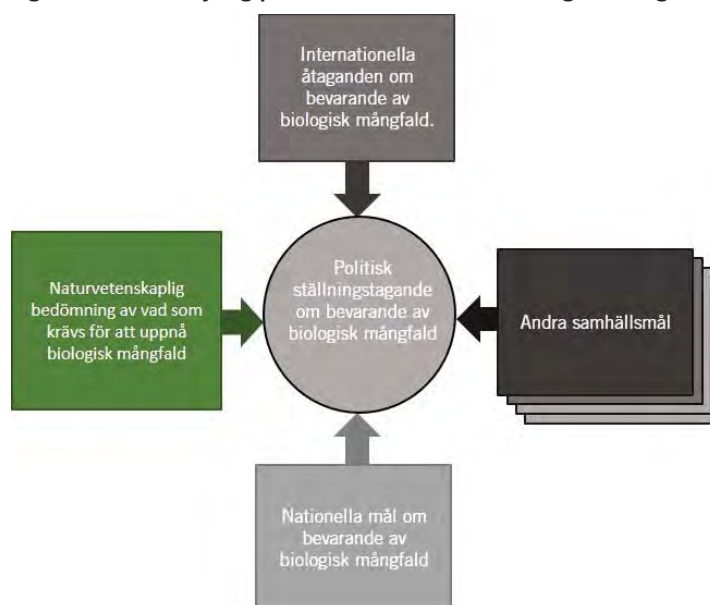
Regeringens precisering av miljö kvalitetsmålet *Ett rikt växt- och djurliv* innebär bland annat att målet ska anses uppfyllt när bevarandestatusen för i Sverige naturligt förekommande naturtyper och arter är gynnsam. För att målet ska anses uppfyllt krävs då att de långsiktiga behoven av naturvårdsavsättningar är mycket omfattande. Om betydelsen av gynnsam bevarandestatus för naturtyper och arter i preciseringen till miljö kvalitetsmålet har samma betydelse som motsvarande begrepp i art- och habitatdirektivet nås målet först om samtliga skogar med höga naturvärden undantas från skogsbruk och dessutom över två miljoner hektar brukad skog restaureras till ett naturskogsartat tillstånd. Detta skulle innebära en fördubbling av naturvårdsavsättningarna mot i dag.

Utredningens slutsats är att det på kort sikt i praktiken är omöjligt att förena Sveriges internationella åtaganden om biologisk mångfald med den växande cirkulära bioekonomi som behövs för att nå andra samhällsmål. Om ytterligare över två miljoner hektar produk-

tiv skogsmark utan höga naturvärden ska bevaras och restaureras är det i praktiken omöjligt att samtidigt förvänta sig ett kraftigt ökat uttag av skogsråvara för fossilsubstitution ur samma skogar. En tydlig politik måste därför utgå från realistiska förväntningar om vad som går att åstadkomma i balansen mellan sinsemellan oförenliga mål.

En tydlig politik bör därför utgå från de åtgärder som bäst kan bidra till måloppfyllelse på kort sikt och inte innebära en orealistisk strävan mot oförenliga mål. Utredningens förslag bygger på att dessa svåra avvägningar och prioriteringar bör ske på politisk nivå, för att frågorna ska behandlas samlat, skapa en demokratisk legitimitet och för att undvika konflikt mellan myndigheter och skogens övriga intressenter.

Figur 2 En tydlig politik för bevarande av biologisk mångfald i skogen

I kapitel 9.10 utvecklas förslag om ett kunskapsbaserat politiskt ansvarstagande för prioriteringar och avvägningar avseende biologisk mångfald i skogen.

I betänkandet föreslås därför att regeringen bör besluta om vad Sveriges internationella åtaganden innebär och ställa upp ett långsiktigt mål för hur dessa åtaganden ska uppfyllas i skogen. Regeringens beslut bör även innehålla ett tydligt ställningstagande om vilka områden och vilka skogstyper som bör avsättas för naturvård, för att på kort,

respektive lång sikt bidra till uppfyllande av Sveriges internationella åtaganden och nationella mål om biologisk mångfald.

Beslutet bör beakta den naturvetenskapliga bristanalys som föreslås och tydliggöra hur den biologiska mångfalden prioriteras i förhållande till de faktiska behoven. Bevarande av biologisk mångfald är enligt utredningens uppfattning ett med vetenskapliga metoder mätbart mål. Politiken bör därför utgå från den tillgängliga kunskapen om behoven för att trygga biologisk mångfald och olika åtgärders effekter, när målen för naturvårdspolitiken beslutas. Genom en trovärdig vetenskaplig grund i fråga om den biologiska mångfaldens behov kan fokus i den politiska debatten utgöras av de politiska prioriteringarna mellan biologisk mångfald och andra samhällsintressen i stället för om vilka faktiska behov som finns.

Utredningen konstaterar att två av vår tids stora ödesfrågor, förlusten av biologisk mångfald och den mänskliga påverkan på klimatet möts i hur vi förvaltar skogen. Utredningens slutsats är att politiken för biologisk mångfald i skogen, på samma sätt som Sveriges klimatpolitik, bör utgå från en vetenskaplig beskrivning av problemet och utgöra en avvägning mellan vad som behövs, vad som är möjligt och vad som är önskvärt.

Ett nationellt handlingsprogram för biologisk mångfald i skogen

Konkreta mål bör följas av konkreta åtgärder. För att politiska målsättningar inte ska stanna i svepande formuleringar utan göra verklig skillnad krävs därför ett handlingsprogram för genomförandet. Att skogsnäringen och myndigheterna ska arbeta gemensamt mot realistiska delmål bör vara en väg mot större förtroende och ge möjlighet till en samsyn i miljöarbetet som kan gynna den biologiska mångfalden.

Hur stora arealer som ska avsättas för naturvård är beroende av vilken kvalitet som finns i naturvårdsavsättningarna och hur konnektiviteten i landskapet ser ut. Genom naturvårdande skötsel kan den långsiktiga kvaliteten för biologisk mångfald säkerställas i sådana formellt skyddade och frivilligt avsatta områden som kräver skötsel för att bevara och utveckla sina naturvärden. Genom naturvårdsavsättningar i väl förbundna system, och rätt miljöhänsyn på rätt plats i produktionsskogarna, möjliggörs spridning av arter och genetiskt ut-

byte mellan populationer. En effektiv naturvård av hög kvalitet innebär att mindre arealer skog totalt sett behöver undantas från skogsbruk.

I stället för att dela upp naturvårdsarbetet mellan skydd, skötsel och miljöhänsyn, bör de olika delarna ingå i ett sammanhållet handlingsprogram. Statens och sektorns ansvar för genomförande varierar mellan de olika delarna. Det innebär att förutsättningarna för att uppnå målen med naturvården i stor utsträckning är beroende av en tydlig samverkan. Det är mycket få markägare som har så stora innehav att de utan hänsyn till omgivningen kan planera miljöhänsyn och frivilliga avsättningar för att uppnå konnektivitet i landskap eller välja ut vilka bestånd som bör avsättas för att råda bot på underrepresentation i naturvårdsavsättningarna. Därför bör i stället markägares och statens insatser i så stor utsträckning som möjligt ske i landskapsamverkan.

I betänkandet föreslås att regeringen ska besluta om ett *nationellt handlingsprogram för biologisk mångfald i skogen*. I programmet bör de samlade insatserna för biologisk mångfald i skogen anges i form av:

- formellt skydd,
- frivilliga avsättningar,
- naturvårdande skötsel, samt
- miljöhänsyn för en effektiv grön infrastruktur.

Handlingsprogrammet bör ha sin grund i ställningstagandet om vad Sverige behöver göra för att uppnå internationella åtaganden och nationella mål om biologisk mångfald. Handlingsprogrammet kommer till sitt innehåll att utgöra myndighetsstyrning avseende arbetet med biologisk mångfald i skogen samt utgöra ett viktigt underlag för budgetprocessen. I handlingsprogrammet bör även särskilda åtgärder för myndigheterna, som inriktning och omfattning av olika inventeringar beslutas. Handlingsprogrammet kommer även beskriva statens förväntningar på skogsbrukets och kommunernas arbete med bevarande av biologisk mångfald i skogen.

Genom att konkretisera behov och tillgängliga medel för att uppfylla dessa behov kan biologisk mångfald gå från att utgöra en abstrakt och till synes ouppnåelig strävan till att bli ett konkret och uppföljbart politikområde. Om regeringen anser att Sverige undantagit tillräckliga arealer från skogsbruk kan programmet fokusera på förvaltning

av befintliga naturvårdsavsättningar. Om regeringens ställningstagande i stället är att det återstår stora arealer för att uppnå målen för biologisk mångfald, får detta konkretiseras genom handlingsprogrammen. Handlingsprogrammen blir därmed ytterst ett uttryck för politiska prioriteringar av samhällets resurser.

En statlig investering i Sveriges unika fjällnaturskogar

De stora sammanhängande naturskogarna i fjällen är ett statligt ansvar

De sista kvarvarande stora sammanhängande naturskogarna i Sverige återfinns inom och i närheten av den fjällnära gränsen. Deras naturvärden har sedan länge varit kända och motiverat bland annat att stora arealer avsatts för naturvård och att särskilda regler om tillståndsprövning bevakar naturmiljöns intressen vid avverkning. Utredningens har kunnat konstatera att de stora, sammanhängande naturskogarna längs den skandinaviska fjällkedjan representerar ett av mycket få större och sammanhängande områden med i det närmaste intakt naturskog i Europa. De stora sammanhängande naturskogarna i Sverige med mycket höga naturvärden inom och i nära anslutning till gränsen för fjällnära skog bedöms därför ha synnerligen höga värden för biologisk mångfald och vara i det närmaste unika i ett västeuropeiskt perspektiv och mycket skyddsvärda ur ett globalt perspektiv.

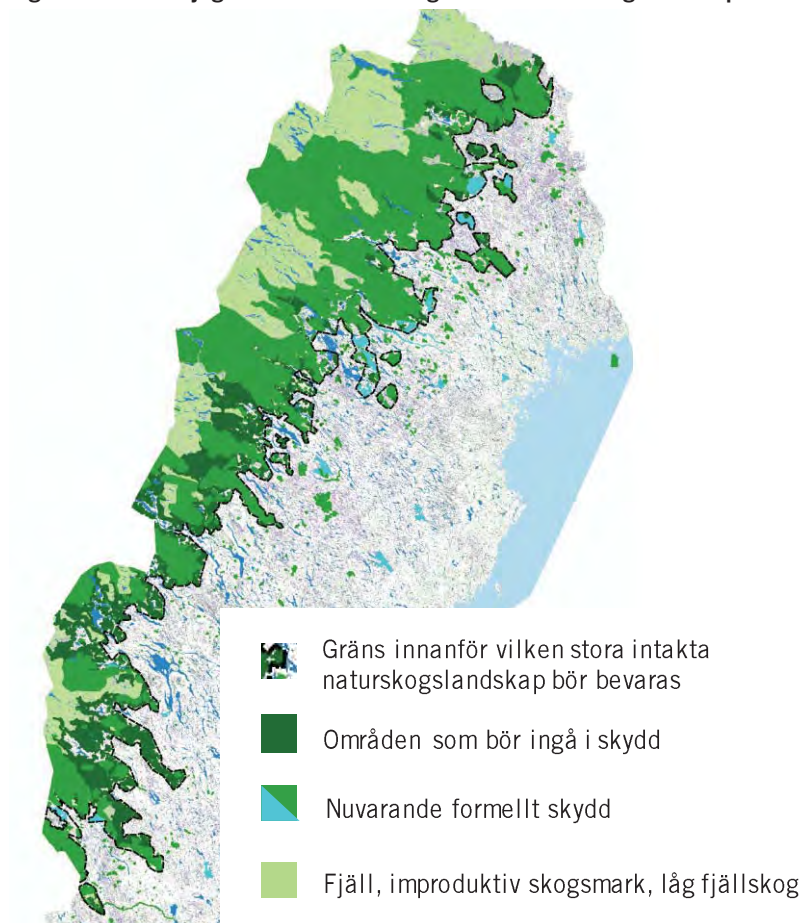
Om dessa naturskogsområden fragmenteras genom avverkning går dessa unika egenskaper förlorade för gott. Att restaurera skogar för att uppnå samma höga naturvärden skulle ta många hundra år och i praktiken vara omöjligt.

Sveriges politik kring dessa unika och i det närmaste omistliga naturvärden har inte varit tydlig. Den fjällnära gränsen har i visst motto, tillsammans med lönsamhetsproblem för avverkningar och ett stort ansvarstagande från skogsbruket, bidragit till att de bevarats relativt intakta. Samtidigt saknas det en långsiktig strategi för detta område, vilket leder till fläckvisa skydd och naturvärdesbedömningar på beståndsnivå, trots att värdena framför allt är knutna till dess unika intakta ekosystemmångfald på landskapsnivå.

I betänkandet föreslås därför att en samlad statlig satsning bör göras för att bevara de skogar som har de allra högsta värdena för biologisk mångfald på ekosystemnivå. Utredningen föreslår därför

att cirka 500 000–525 000 hektar produktiv skogsmark, i de stora sammanhängande naturskogarna inom och i nära anslutning till den fjällnära gränsen där den pågående markanvändningen i dag är skogsbruk, ska tillförsäkras ett långsiktigt bevarande.

Figur 3 **Möjlighet att bevara Sveriges unika naturskogslandskap**

I kapitel 16 utvecklar utredningen förslaget som innebär att cirka 500 000–525 000 hektar produktiv skogsmark avsätts för naturvård för att bevara biologisk mångfald på den högsta nivån, ekosystemmångfald. Genom att skydda naturskogarna från fragmentering tillförsäkras ett närmare 100 mil långt område längst den svenska fjällkedjan ett långsiktigt bevarande, för nuvarande och framtida generationer. Innanför den svarta, streckade gränsen på kartan ligger de områden som skulle bevaras genom utredningens förslag. Dessa områden är markerade med mörkgrön färg och utgörs av produktiv skogsmark med dokumenterat höga naturvärden samt vissa myrar, fjäll och improduktiv skogsmark med höga naturvärden. Observera att skogsmark utan dokumenterat höga naturvärden innanför den svarta gränsen inte föreslås skyddas. En detaljavgrensning av områdena ska utföras av myndigheterna utifrån övrig förekomst av omgivande myrar, fjäll och improduktiv skogsmark med höga naturvärden.

Ett bevarande av dessa områden skulle utgöra ett betydande bidrag till bevarande av intakta skogsekosystem såväl nationellt som globalt och är därmed helt i linje med vad världens länder kommit överens om inom ramen för konventionen om biologisk mångfald. Även för att uppnå art- och habitatdirektivets mål bedöms dessa områden vara av mycket stor betydelse och kunna utgöra ett betydande bidrag till det europeiska nätverket Natura 2000. En väl bevarad ekosystemmångfald innebär även en väl bevarad artmångfald och genetisk mångfald, vilket inte på samma sätt är möjligt att uppnå i de mer fragmenterade skogslandskapen nedanför den fjällnära gränsen.

Det är rimligt att staten tar det huvudsakliga ansvaret för bevarande av dessa skogar, som bedöms utgöra ett nationellt och internationellt intresse. I dagsläget bärs ansvaret av staten tillsammans med över 7 000 enskilda markägare, skogsbolag, allmännings- och besparingsskogar med flera. Det kan ifrågasättas om ansvaret ska fördelas på detta sätt för de skogar vars unika naturvärden är beroende av att de hålls samman och inte fragmenteras genom till exempel bitvis avverkning. Genom den naturvårdssatsning som föreslås av utredningen skapas ett cirka 1 000 kilometer långt grönt bälte av intakta naturskogar, myrar och fjäll längs den svenska fjällkedjan som kan utgöra ett unikt bevarat landskap med biologisk mångfald på den högsta nivån. De enligt förslaget tillkommande och nu existerande skyddsskogar tillsammans stora sammanhängande naturskogar omfattande sammanlagt över en miljon hektar produktiv skogsmark.

Det uppskattas kosta cirka 14 miljarder kronor att ersätta de privata markägarna, genom ersättningsmarker och intrångsersättningar, för att markanvändningen ska ändras från skogsbruk till naturvård inom de stora sammanhängande naturskogarna. Därutöver avstår staten och Sveaskog mark värd cirka 5,7 miljarder kronor för formellt skydd, varav cirka 60 procent redan är frivilligt avsatt. Förslaget bygger på att storskogsbruket förväntas behålla sina omfattande befintliga frivilliga avsättningar av dessa skogar. Det innebär att kostnaderna för att bevara dessa skogar på storskogsbrukets marker fördelar sig ungefär lika mellan staten och bolagen.

En schabloniserad och översiktlig beräkning av virkesvärdet av den avverkningsmogna skogen i området visar på en teoretisk avverkningspotential, om även de frivilliga avsättningarna skulle avverkas, om cirka 1 miljon skogskubikmeter per år till ett bedömt värde av cirka 250 miljoner kronor. Med hänsyn till att stora arealer är frivil-

ligt avsatta områden är detta i dagsläget är en högst teoretisk siffra. Sveaskog och Statens fastighetsverk, som äger cirka en fjärdedel av den produktiva skogsmarken som omfattas av förslaget, har beräknat sina möjliga virkesintäkter avseende skog som föreslås skyddas till cirka 1–3 miljoner kronor per år och organisation.

Kostnaden för utredningens förslag bör även sättas i relation till den kostnad staten ändå kan förväntas ha med anledning av de domstolsutslag som slår fast att markägaren ska få ersättning för de marker ovanför den fjällnära gränsen där Skogsstyrelsen nekar avverkningsstillstånd på grund av höga naturvärden. Länsstyrelsernas inventeringar visar att cirka 95 procent av det utpekade området har höga naturvärden på bestånds nivå. Tillstånd till avverkning i de utpekade områden ovanför den fjällnära gränsen kan därför till stor del komma att nekas och markägaren har då rätt till ersättning av staten. Det bedöms finnas mycket stora samhällsekonomiska vinster med att i stället bilda områdesskydd för dessa områden.

Till skillnad mot det ordinarie områdesskyddet som enligt utredningens förslag i huvudsak bör ske genom markägarinitiativ föreslås detta oerhört omfattande naturvårdsprojekt för att kunna bli hanterbart ske inom ramen för den nuvarande metoden för skydd av skog. Sammantaget bedömer utredningen att det mest fördelaktiga alternativet, att skydda de för Sverige och Västeuropa helt unika stora sammanhängande skogarna, är att genomföra en samlad insats där de enskilda markägarna som berörs i möjligaste mån får välja mellan intrångsersättning, köpeskillning och ersättningsmark.

Sveaskog äger skogsmark i och i anslutning till det fjällnära området som på grund av tidigare brukande inte har höga naturvärden. Det är lämpligt att dessa statliga marker används som ersättningsmark till allmänningsskogar, besparingsskogar och enskilda privata markägare som äger mark med mycket höga naturvärden, som föreslås för formellt skydd. På så sätt kan ett aktivt privat skogsbruk av stor betydelse för lokalsamhället fortsätta trots att stora områden skyddas. Ersättningsmarken bör i huvudsak kunna genereras inom ramen för Sveaskogs markförsäljningsprogram.

Bevarade naturskogar kan bidra till landsbygdsutveckling samt stärka renskötselns och det rörliga friluftslivets intressen

Vid sidan av den initiala kapitalinjektion som kommer de privata markägare av de stora sammanhängande skogarna i glesbygdskommunerna till del genom förslaget bedöms det även bidra till landsbygdsutveckling på lång sikt. Den samhällsekonomiska nyttan av att nyttja delar av dessa, ofta lågproduktiva naturskogar med mycket höga naturvärden för skogsbruk bedöms vara betydligt lägre än den samhällsekonomiska nyttan av att avsätta dessa områden för andra ändamål som naturvård, renskötsel och naturturism.

Även om förslaget innebär en inskränkning för skogsnäringen i norra Sverige som initialt kan vara negativ när det gäller arbetstillfällena och landsbygdsutveckling bedöms det på längre sikt kunna bli positiva effekterna även ur dessa perspektiv. Genom att avsätta dessa områden för naturvård kan de bidra till utvecklingen för naturturism, renskötsel, friluftsliv, jakt, fiske och lokalsamhället i övrigt.

Skogsbruk i dessa stora unika naturskogar som skulle förta dess mycket höga naturvärden bedöms inte samhällsekonomiskt försvarbart i förhållande till de tungt vägande motstående intressena.

Efter att de stora sammanhängande naturskogarna avsatts för naturvård återstår cirka 240 000 hektar produktiv skogsmark ovanför den fjällnära gränsen som saknar dokumenterade naturvärden. Skogsbruk i fjällkommunerna bör därför fortsättningsvis fokuseras till dessa arealer och till skogar utan höga naturvärden i de cirka 4,2 miljoner hektar produktiv skogsmark utanför formellt skydd som finns i fjällkommunerna nedan den fjällnära gränsen.

Sveriges 51 samebyar omfattar sammanlagt cirka 11 miljoner hektar produktiv skogsmark. Renskötselns åretruntmarker omfattar cirka 2 miljoner hektar produktiv skogsmark varav cirka 1,3 miljoner hektar ligger nedanför den fjällnära gränsen. Förslagets cirka 500 000–525 000 hektar produktiv skogsmark ligger till 98 procent inom någon sameby. Förslaget innebär att ytterligare cirka 230 000 hektar produktiv skogsmark inom åretruntmarkerna skyddas formellt, vilket motsvarar över 11 procent av den samlade produktiva skogsmarksarealen i detta område. Av den produktiva skogsmark som är utpekad som riksintresse för rennäring skyddas genom förslaget ytterligare cirka 5 procent. Motsvarande siffra gäller för utpekade kärnområden för rennäring. Eventuella målkonflikter mellan skogsbruk och ren-

näring bedöms därför minska för de områden som omfattas av förslaget.

En stor andel av de stora sammanhängande områdena av kontinuitetsskogar ingår i riksintresse för friluftsliv. Dessa områden har stor betydelse för landskapsbilden och ger möjlighet till en upplevelse av vildmark, orördhet och tystnad.

Besöksnäringen är den snabbast växande näringen i världen och potentialen för friluftsliv och naturturism i den fjällnära regionen bedöms som stor. Mycket talar för att de svenska fjällskogsområdena har en hög turistisk potential för att skapa nya besöksmål och därmed viktiga nya arbetstillfällen i lokalsamhällena. Den långsiktighet som skapas genom naturvårdsavsättningarna kan bidra till att näringsidkare vågar investera i verksamheter som utgår från skog och natur.

Utredningen bedömer att formellt skydd som tillkommer i en lokal förankringsprocess i utformandet av föreskrifter kan ha goda förutsättningar att förena lokalbefolkningens, friluftslivets, renskötselns och naturturismens behov med naturvårdens. Det finns exempelvis sällan anledning att meddela föreskrifter mot annat än skogsbruk i dessa områden, vilket innebär att jakt, fiske, renskötsel och skoteråkning inte bör påverkas i nämnvärd utsträckning genom förslaget.

Formellt skydd i form av naturreservat och nationalparker ger också möjligheter till en statlig satsning på uppbyggnad av infrastruktur för friluftsliv och turism i form av exempelvis Naturum, parkeringsplatser, leder, rastplatser och övernattningsstugor. I betänkandet har även föreslagits att regelverken för skyddad natur ska ses över för att de på ett bättre sätt ska kunna nyttjas för friluftsliv och turism, tillsammans med ändamålsenliga investeringar i anläggningar.

Avgränsningar och övriga förslag

Det mycket omfattande utredningsdirektivet lyfter flera mycket komplexa frågor. Vissa avgränsningar har därför gjorts. En sådan är utredningsuppdraget som innebär att analysera skogsägarnas eget ansvar för miljön inom befintlig skogs- och miljöpolitik. Denna del av uppdraget förutsätter en uttolkning av sektorsansvaret för miljön och dessutom koppla samman detta skogspolitiska mål med miljöpolitiken i stort. Till viss del har utredningen lämnat förslag som innebär att markägarens ansvar för kunskap om naturvärden tydliggörs. En full-

ständig analys av markägarens ansvar för miljön bör dock ske i en bred dialogprocess, där rådande skogspolitik utvärderas. Utredningen har uppfattat att en sådan dialog som sker under tidspress och under knappa resurser kan komma att göra mer skada än nytta. Utredningen har därför tagit fasta på det utredningsdirektiv som anger att utgångspunkten är att skogspolitikens grunder ligger fast. Om en bredare översyn av skogspolitiken bedöms nödvändig bör det ske i särskild ordning.

Vidare anges i uppdraget att utredningen ska analysera behovet av skydd av skog för att kunna nå relevanta nationella miljömål och internationella åtaganden om biologisk mångfald. Denna fråga har länge varit omtvistad och innebär att utredningen haft att bedöma vad Sverige som stat uppfattar sig behöva göra för att uppnå vagt formulerade målsättningar i internationella konventioner samt en uttolkning av EU-rättens krav. För att gå på djupet med denna fråga krävs mer tid och resurser än vad som varit tillgängliga. Frågan bör även utredas i ett bredare sammanhang, som inte endast rör skogen och i en form som ger möjlighet att relatera de internationella åtagandena till nationella mål som satts upp för att uppfylla dessa.

Vidare anges att utredningen ska analysera den framtida ökande efterfrågan av skogsråvara och utifrån denna analys föreslå de åtgärder som behövs för att kunna följa internationella åtaganden om biologisk mångfald och klimat. Att ge förslag på hur Sverige ska uppnå sina klimatåtaganden enligt Parisavtalet och samtidigt bevara biologisk mångfald i skogen kan vara både lätt och svårt. Lätt är det om inga hänsyn överhuvudtaget behöver tas till kostnader eller konsekvenser i övrigt. Svårt är det om frågan ska få en lösning som är praktiskt och politiskt genomförbar. Att hitta sådana lösningar är en av vår tids största utmaningar och utredningen har endast kunnat visa på förslag som kan vara ett steg på vägen.

Vid sidan av de förslag som redogjorts för i det föregående innehåller betänkandet även bland annat förslag om ett skogsskadecenter, en tillförlitlig statistik för att följa bioekonomins utveckling, en utredning om behovet av ett tidsbegränsat områdesskydd och förändringar för mer ändamålsenliga biotopskyddsområden. Vid sidan av att utreda en möjlighet att nå gynnsammare beskattning av ersättningen för naturvårdsavtal föreslås även att flera avtalsformer bör utvecklas. I betänkandet lämnas därför även förslag på utredning av naturvårdsavtal för förstärkt hänsyn samt hur en enhetlig användning av avtal

som löper under en områdesskyddsprocess kan genomföras. Samrådsbestämmelsen i miljöbalkens 12 kap. 6 § har utredningen uppfattat som otydlig på ett sätt som kan beskrivas som problematiskt ur ett rättssäkerhetsperspektiv; både beträffande tillämpning och rätt till ersättning till följd av ett förbud eller föreläggande. För bland annat denna fråga är därför ytterligare översyn påkallad.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i miljöbalken (1998:808)

Härigenom föreskrivs att 31 kap. 9 § miljöbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

31 kap.

9 §

Vid tillämpningen av 4 och 8 §§ ska hänsyn tas också till andra beslut enligt 7 kap. 3, 5, 6, 9 eller 22 §, förbud enligt 7 kap. 11 § andra stycket, förelägganden och förbud enligt 12 kap. 6 § fjärde stycket, beslut enligt 18 § skogsvårdslagen (1979:429) samt beslut som avses i 14 kap. 5–7 och 10–13 §§ plan- och bygglagen (2010:900). Detta gäller under förutsättning att besluten har meddelats inom tio år före det senaste beslutet. Dessutom ska sådan inverkan av hänsynstaganden enligt 30 § skogsvårdslagen som i särskilda fall har inträtt inom samma tid uppmärksammas.

Vid tillämpningen av 4 och 8 §§ ska hänsyn tas också till andra beslut enligt 7 kap. 3, 5, 6, 9 eller 22 §, förbud enligt 7 kap. 11 § andra stycket, förelägganden och förbud enligt 12 kap. 6 § fjärde stycket, beslut enligt 18 § *och 18 b § första stycket 1* skogsvårdslagen (1979:429) samt beslut som avses i 14 kap. 5–7 och 10–13 §§ plan- och bygglagen (2010:900). Detta gäller under förutsättning att besluten har meddelats inom tio år före det senaste beslutet. Dessutom ska sådan inverkan av hänsynstaganden enligt 30 § skogsvårdslagen som i särskilda fall har inträtt inom samma tid uppmärksammas.

14

Vilt- och naturvårdsbidrag

2021

21RS2206

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Ola Ström

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS2206

Organ
Regional tillväxtnämnd

Vilt- och naturvårdsbidrag 2021

Förslag till beslut

Regionala tillväxtnämnden beslutar

att bevilja vilt- och naturvårdsbidrag för år 2021 om totalt 265 000 kronor.

Sammanfattning

På Region Örebro läns webbsida beskrivs kriterierna enligt följande:

”Syftet med bidraget är att skapa engagemang och möjlighet för ideella föreningar att praktiskt genomföra konkreta naturvårdsprojekt. När vi bedömer din ansökan kommer vi titta extra noga på frågor som naturvårdsnytta, behov, engagemang och samarbete. Insatser som inkluderar barn och unga samt personer med särskilda behov kommer att prioriteras.”

Följande organisationer och projekt beviljas bidrag 2021:

Närkes ornitologiska förening	Boplatser hotade fågelarter	23 000
Lönnhyttans friskola, Granbergsdal	Skolträdgård	59 000
Naturskyddsföreningen Örebro län	Förebygga psykisk ohälsa	42 000
Stiftelsen Rånnesta Naturens teater	Tysslingen	18 000
Örebro viltvårdsföreningen	Utplantering fågel	13 000
Björkhagaskolan, Lindesberg.	Skolträdgård	59 000
Karlskoga Naturskyddsförening	Svinsjöstugan	51 000
Summa:		265 000 kr

Beviljade ansökningar ger tillåtelse att använda medlen under 2021 och 2022. Totalt föreslås 265 000 kronor fördelas som vilt- och naturvårdsbidrag för 2021. För 2020 beviljades inga bidrag då det inte förelåg några ansökningar.

Ärendebeskrivning

År 2020 sökte ingen organisation vilt- och naturvårdsbidrag medan det i år har inkommit elva stycken ansökningar omfattande 802 500 kronor, vilket kraftigt överskrider det belopp som finns att fördela. Därför är det nödvändigt att göra en hårdare gallring utifrån de kriterier som uppställts för att kunna beviljas bidrag.

”Syftet med bidraget är att skapa engagemang och möjlighet för ideella föreningar att praktiskt genomföra konkreta naturvårdsprojekt. När vi bedömer din ansökan kommer vi titta extra noga på frågor som naturvårdsnytta, behov, engagemang och samarbete. Insatser som inkluderar barn och unga samt personer med särskilda behov kommer att prioriteras.”

Merparten av ansökningarna uppfyller i någon mån de uppställda kriterierna och endast två olika bokprojekt faller utanför sökkriterierna. Två ansökningar: ”Restaurering av våtmarker” Naturskyddsföreningen i Örebro län om 287 500 kronor samt ”Inventering av fladdermöss” Södra hyttområdets ideella förening om 120 000 kronor är resursmässigt alltför stora för att rymmas inom anslaget för bidraget.

Återstår gör sju projekt/insatser som bedöms innehålla konkreta naturvårdsinsatser med stort inslag av ideella arbetsinsatser samt som i varierande grad riktas mot barn, unga och personer med särskilda behov.

För att rymma dessa ansökningar inom befintlig ekonomisk ram föreslås att det ansökta beloppet reduceras något. För projekt som omsluter 50 000 kronor eller mer föreslås en reduktion på 15 procent av beloppet och för projekt under 50 000 kronor föreslås en reduktion med 10 procent av beloppet. Alla beviljade belopp avrundas ner till närmaste jämnt tusenlapp. Trots reduktionen bedöms samtliga projekt genomförbara.

1. Fladdermusaktiviteter för barn och unga i Södra Hyttan. Dnr 21RS1885 120 000 kr

Södra Hyttan driver projekt med forskare där vi utifrån forskningens resultat praktiskt genomför naturvårdsinsatser och vidareför dessa till allmänhet genom naturvägledning. Fladdermöss är fascinerande varelser och det finns mycket att berätta om de enda däggdjur som kan flyga. Det är ett djur som lämpar sig för pedagogik om naturvård och som upplevs som spännande. Barn tycker det är extra roligt att komma med ut och lyssna med detektorer under sommarkvällar.

Syftet med projektet är att inventera, skydda och bevara flera av vårt lands fridlysta fladdermusarter och sprida kunskaper om dessa till barn och unga. Målet är att göra en professionell inventering av fladdermöss i Södra Hyttan.

2. Närkes ornitologiska förening. Dnr 21RS1884 25 000 kr

Närkes Ornitologiska Förening, NOF, har för avsikt att bygga speciellt utformade boplatser för några av våra fågelarter som har en oroväckande negativ trend och/eller är i stort behov av stödåtgärder. Fågelarterna i det här fallet är hussvala, pilgrimsfalk och berguv.

Bristen på boplatser hämmar idag deras förmåga att förbli ett viktigt inslag i vår natur och i staden. Berguv och pilgrimsfalk är effektiva predatorer på råttor och stadsduvor vilket gagnar miljön i innerstaden. Föreningens ca 640 medlemmar utgör en stor frivillig arbetskraft som behöver ett konkret projekt som detta.

3. Lonnhyttans skola, Granbergsdal. Dnr 21RS1883 70 000 kr

Att som en del i undervisningen samt genom ideellt arbete göra åtgärder som bidrar till att öka utomhusvistelse, naturmedvetenhet och förståelse för ekologiska sammanhang hos barnen. Att använda skolgårdar och närmiljöer hos de två skolorna för att där göra åtgärder som gynnar växt- och djurliv, stärker ekologiska sammanhang samt ökar medvetenhet, intresse och känsla för natur-, klimat- och miljöfrågor hos barnen.

4. Naturskyddsföreningen Örebro län. Dnr 21RS1879 50 000 kr

Målsättningen för projektet är att arbeta fram och testa en modell för att kunna nyttja naturen som en del i rehabiliteringen vid psykisk ohälsa i coronakrisens spår inom ramen för livsstilmottagningens verksamhet vid Karlskoga lasarett. Personer som mår dåligt av olika anledningar ska få hjälp att komma ut och röra på sig, uppleva naturen och känna sig trygga i sin hembygd och dessutom känna livsglädje med att komma ut tillsammans med andra. Därefter vilja gå ut med familjen och kompisar. Tillsammans med Livsstilmottagningen, Finsam och Naturskyddsföreningen planeras ett 60-tal aktiviteter under 2021.

5. Stiftelsen Rånnesta Naturens Teater. Dnr 21RS1565 20 000 kr

Söker bidrag för att kunna fortsätta verksamheten med guider och information om naturen och fåglarna i och runt Tysslingen. Pandemin har starkt påverkat föreningens ekonomi. Guidningen sker främst vid svanrasten då besöksantalet är stort.

6. Naturskyddsföreningen i Örebro län, Restaurering av våtmarker. Dnr 21RS1879 287 500 kr

Projektet Våtmark & Vatten # 2 mål är att öka kunskapsunderlaget, förbättra de hydrologiska och akvatiska miljöerna genom åtgärder, det vill säga återvättning av större våtmarker i sydvästra Örebro län, samt att även engagera skolor i åtgärder och undersökningar två olika avrinningsområden. Med det ökade kunskapsunderlaget är

förhoppningen hos projektägaren även att ge andra, främst myndigheter, möjligheten att utföra erforderliga åtgärder för att förbättra för goda miljöeffekter.

7. Svinsjöstugan, Karlskoga Naturskyddsförening. Dnr 21RS1880 60 000 kr

Ansökan avser naturvårdsbidrag för att öka intresset för och tillgängligheten till den rika naturen vid Svinsjöstugan, som är medelpunkten för tre naturreservat i södra Kilsbergen och flera vandringsleder. Stugan är belägen vid Stora Svinsjön och ägs av Karlskoga Naturskyddsförening.

För att göra stugan tillgänglig för nya målgrupper, krävs vissa anpassningsåtgärder, som föreningen hittills inte haft ekonomiska möjligheter att genomföra. Med relativt enkla åtgärder kan stugan och närområdet göras mer tillgängligt för såväl handikappade som barn och ungdom. Målgrupperna är i första hand barnfamiljer, nyanlända och fysiskt handikappade. Med tillgänglighetsanpassningarna av stugan och med guidningar och riktade aktiviteter hoppas vi stimulera nya grupper att komma ut i och känna sig bekväma i naturen.

8. Örebro Viltvårdsförening. Dnr 21RS1887 15 000 kr

Genom biotopvård och stödinsatser vintertid återskapa livskraftiga stammar av fasan och raphöna i jordbruksområdet söder Hjälmarens öster Örebro. Den biologiska mångfalden i odlingslandskapet har genom dess storskalighet försämrats avsevärt.

Drivande är naturintresserade jägare och hundägare som vill utveckla hundar för fågeljakt. (Detta får inte missuppfattas men incitamentet torde vara större i denna målgrupp än bland fågelskådare i allmänhet.)

9. Kilsbergsfrämjandet, guidebok södra Kilsbergen. Dnr 20RS12205 75 000 kr

Kilsbergen betraktas som ett potentiellt och särskilt angeläget område för rekreation och friluftsliv, i dag såväl som i framtiden. För att göra det möjligt för den stora allmänheten att få kännedom om, och göra området tillgängligt, har Kilsbergsfrämjandet legat bakom två guideböcker – en om södra och en om norra Kilsbergen. Inte minst boken om södra Kilsbergen har vunnit allmänhetens intresse och har därför kommit ut i två upplagor. Även den andra upplagan är nu slutsåld. För att möta behovet av en sådan vägvisare till naturen och kulturen i Kilsbergen har Per Arneborn, utifrån dessa tidigare upplagor, utarbetat ett manus till en tredje bok.

Utgivningen av boken, med en upplaga av 5 000 exemplar, belöper sig till en kostnad av cirka 75 000 kronor.

10. Mats Andersson, Boken Bergslagsnatur, Lindesberg. Dnr 20RS12205 10 000 kr

Boken Bergslagsnatur beskriver växter, djur, skogar, ängar, sjöar och andra vattendrag i Lindesbergs kommun samt hur den historiska markanvändningen påverkat dagens landskap.

11. Björkhaga. Dnr 21RS1949 70 000 kr

Projektet syftar till att bidra till ökad kunskap om pollinerings betydelse och åstadkomma konkreta bidrag till pollineringen, samt bidra till ökad trivsel och engagemang för eleverna och möjlighet till utomhuspedagogiskt arbete på Björkhagsskolan. Projektet "blomstrande skolgård på Björhaga" genomförs på Björhagsskolan (F-6) i Lindesberg. Barnen får lära sig om blommor, insekter, frön, pollinering och odling. Det handlar om allt från att lära sig pollinering till att praktiskt anlägga och skörda odlingar. Som avslutning på skolprojektet planeras en studieresa med eleverna till ett naturreservat med hög biologisk mångfald.

Beviljade ansökningar ska meddela Region Örebro län omgående om projekt ställs in, till exempelvis följd av corona. Avslutat projekt ska återrapporteras till Region Örebro län.

Bedömning

Handläggningen görs av utvecklingsledare inom Regional utveckling och utgår från riktlinjer och prioriteringar för Vilt- och naturvårdsbidraget som redovisats på Region Örebro läns webbsida.

Konsekvenser för miljö-, barn- och jämställdhetsperspektiven

Sökkriterierna för att erhålla Vilt- och naturvårdsbidrag är utformade för att prioritera dessa perspektiv.

Ekonomiska konsekvenser

Sökkriterierna för att erhålla Vilt- och naturvårdsbidrag förutsätter att sökande organisation utför en betydande del ideellt arbete. Alltså överskrider det samhälleliga värdet bidraget i sig. Bidraget ryms inom budgetram.

Uppföljning

Redovisning i form av en skriftlig rapport med ekonomisk redovisning ska lämnas till Region Örebro län senast en månad efter avslutat projekt.

Tjänsteställe, handläggare
Näringslivsutveckling, Ola Ström

Sammanträdesdatum
2021-04-07

FöredragningsPM
Dnr: 21RS2206

Beslutsunderlag

FöredragningsPM till regional tillväxtnämnd den 7 april 2021.

Ansökningarna:

Närkes ornitologiska förening
Lönnhyttans friskola, Granbergsdal
Naturskyddsföreningen Örebro län
Naturskyddsföreningen Örebro län
Stiftelsen Rånnesta Naturens teater
Örebro viltvårdsföreningen
Karlskoga Naturskyddsförening
Björkhagaskolan, Lindesberg
Mats Andersson, Lindesberg
Kilsbergsfrämjandet
Södra Hyttan

Boplatser för hotade fågelart
Skolträdgård
Förebygga psykisk ohälsa
Restaurering av våtmarker
Guidningar och info vid Tysslingen
Utplantering fasan och raphöna
Svinsjöstugan
Skolträdgård
Boken Bergslagsnatur
Guidebok södra Kilsbergen
Fladdermusaktiviteter för barn och unga

Petter Arneback
Regional utvecklingsdirektör

Skickas till:

Respektive sökande

Ansökan

Vilt- och naturvårdsbidrag

Besöksadress:

Eklundavägen 1
70217 Örebro

Kontaktperson:

Johan Karlström
joan.karlstrom@regionorebrolan.se

Ansökan skickas till:

joan.karlstrom@regionorebrolan.se

Alt. via post till:

Johan Karlström
Utvecklingsledare Friluftsliv
Region Örebro län
+46 (0)72 146 76 09

Ansökan avser år**Information om sökande**

Namn		Kontaktperson	Telefon
Organisationsnummer	Telefon dagtid	c/o adress	
Plusgiro	Telefon kvällstid	Adress	
Bankgiro	E-post	Postnummer	Postort
Bankkonto		Ev referens vid utbetalning	

Ansökt belopp**Ansökan avser (obligatorisk uppgift)** Kompletterande uppgifter kan lämnas i bilaga

Bakgrund
Mål och syfte
Genomförande, tidsplan
Målgrupp

Beskriv kortfattat naturvårdsnyttan
Beskriv kortfattat koppling till folkhälsa
Omfattning av ideellt arbete i timmar
Ev samarbetspartner

Budget	
Beskrivning av kostnader	i kr
Summa totalt	

Bidrag från andra bidragsgivare/egen insats

Egen insats	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp

Bilagor (som kan bifogas i förekommande fall)

☐ Årsmötesprotokoll	☐ Verksamhetsberättelse	☐ Ekonomisk redovisning
☐ Revisionsberättelse	☐ Stadgar	☐ Övrigt ex kartor

Underskrifter

Namnsteckning	Funktion	Ort och datum
<i>ABakar</i>		
Namnförtydligande	Telefon	Mobiltelefon

Namnsteckning	Funktion	Ort och datum
Namnförtydligande	Telefon	Mobiltelefon

BILAGA 1

Projekt "Fladdermusaktiviteter för barn och unga i Södra Hyttan" Ansökan om Vilt- och naturvårdsbidrag till Region Örebro län

Bakgrund

Södra Hyttan är ett välkänt kulturcentrum med tusentals besökare sommartid främst till Bergslagens Bokloppis - Skandinaviens största och Galleri Södra Hyttan. SHOIF - Södra HyttOmrådets Ideella Förening (som funnits i mer än 20 år) är även verksam med bevarande av natur och spridande av kunskaper om detta till allmänheten. Ett visitor center för hållbar natur- och kulturturism, rewilding och interpretation skapas i området. Vi driver projekt med forskare där vi utifrån forskningens resultat praktiskt genomför naturvårdsinsatser och vidareför dessa till allmänhet genom naturvägledning.

Fladdermöss är fascinerande varelser och det finns mycket att berätta om de enda däggdjur som kan flyga. Det är ett djur som lämpar sig för pedagogik om naturvård och som upplevs som spännande. Barn tycker det är extra roligt att komma med ut och lyssna med detektorer under sommarkvällar. Medlemmarna i SHOIF har stor erfarenhet av naturvägledning till barn och vuxna.

Vid ett fladdermussafari 2018 i Södra Hyttan noterades av guiden från Calluna att det var överraskande många fladdermusarter i området trots tiden på året. Det finns potential för att det kan vara fler.

Lokal förankring: Boende i intilliggande fastigheter är kontaktade och har ställt sig positiva till att projektet utförs särskilt eftersom några har barn och vill att de ska lära sig om naturen på gården.

Mål och syfte

Syftet med projektet är att inventera, skydda och bevara flera av vårt lands fridlysta fladdermusarter och sprida kunskaper om dessa till barn och unga.

Det är viktigt att motverka fördomar runt fladdermöss och istället påverka människor i alla åldrar att vilja bevara dessa arter. Vi menar att människor, och särskilt barn, idag behöver vara med och ta del av de goda exemplen. Genom att komma ut och lära sig om dessa djur och hjälpa dem skapas bättre hopp om framtiden. Det är ett fint syfte.

Målet är

att göra en professionell inventering av fladdermöss i Södra Hyttan (konsult Calluna).

att göra en skötselplan för området med fokus på gynnande av fladdermöss (konsult Calluna).

att omvandla den forskning som görs till barnanpassad information (ideellt).

att låta barn och unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar från den specialpedagogiska enheten Lugn1 på Klockarhagsskolan i Hällefors samt barn från Nora Naturskola lära sig om fladdermöss genom att vara med och bygga holkar (ledning via skolorna och ideellt)

att sprida kunskap om fladdermöss till barn och unga och annan allmänhet genom föreläsningar och fladdermussafari samt anslag på Bergslagens Bokloppis (ideellt och med hjälp av konsult Calluna).

att göra en förstudie vid Slotterbergets gruvfält för att kartlägga övervintringsplatser främst i gruvgången Venuspassagen (konsult Calluna).

Genomförande: Vi vill utföra projektet sommaren och hösten 2021 och redovisa det i februari 2022. Genomförandet är att ordna aktiviteterna som står i målsatserna.

Målgrupp: Fladdermöss. Barn och unga med funktionsnedsättningar i Hällefors kommun (i samarbete med den specialpedagogiska enheten Lugn1), Nora naturskola, samt övriga barn och unga i området plus andra som kommer till Södra Hyttan.

Beskriv kortfattat naturvårdsnyttan

Fladdermöss är en av de äldsta landlevande djurarterna i världen men är idag hotade p.g.a. att deras livsmiljöer försvinner och förändras. Samtliga landets arter är därför skyddade både på svensk och europeisk nivå.

I Södra Hyttan finns en del av de miljöer som fladdermöss har svårt att hitta idag och med detta projekt kan vi bevara och utveckla dessa samt skapa nya både inom projektet och på längre sikt.

Miljöerna är:

- Ett mosaikartat landskap - här erbjuds djuren säker flykt och bra jaktmarker
- Vatten - här "produceras" insekter som fladdermössen äter
- Ynglingsplatser - industribyggnader och lador blir bra komplement när naturliga bohål i träd blir färre.
- Övernattningsplatser - holkbygge i skogsdungar kan här göra stor nytta
- Övervintringsplatser - jordkällare och gruvgångar kan anpassas för att gynna fladdermössen.

Med rätt underlag tack vara den kvalitativa inventeringen och handledningen i samarbete med de ideella insatserna som kommer att fortsätta på lång sikt kommer detta projekt ha stor naturvårdsnytta.

Beskriv kortfattat koppling till folkhälsan

Barn som får vara med och hjälpa naturen och uppleva den får bättre hopp om framtiden och mår bättre. Friluftsliv i form av holkbygget och safaris är bra för folkhälsan. På lång sikt mår vi alla bättre om vi bevarar naturen och där är inte minst fladdermössen är viktiga eftersom de med sitt idoga insektsfångande gör viktiga ekosystemtjänster åt människan.

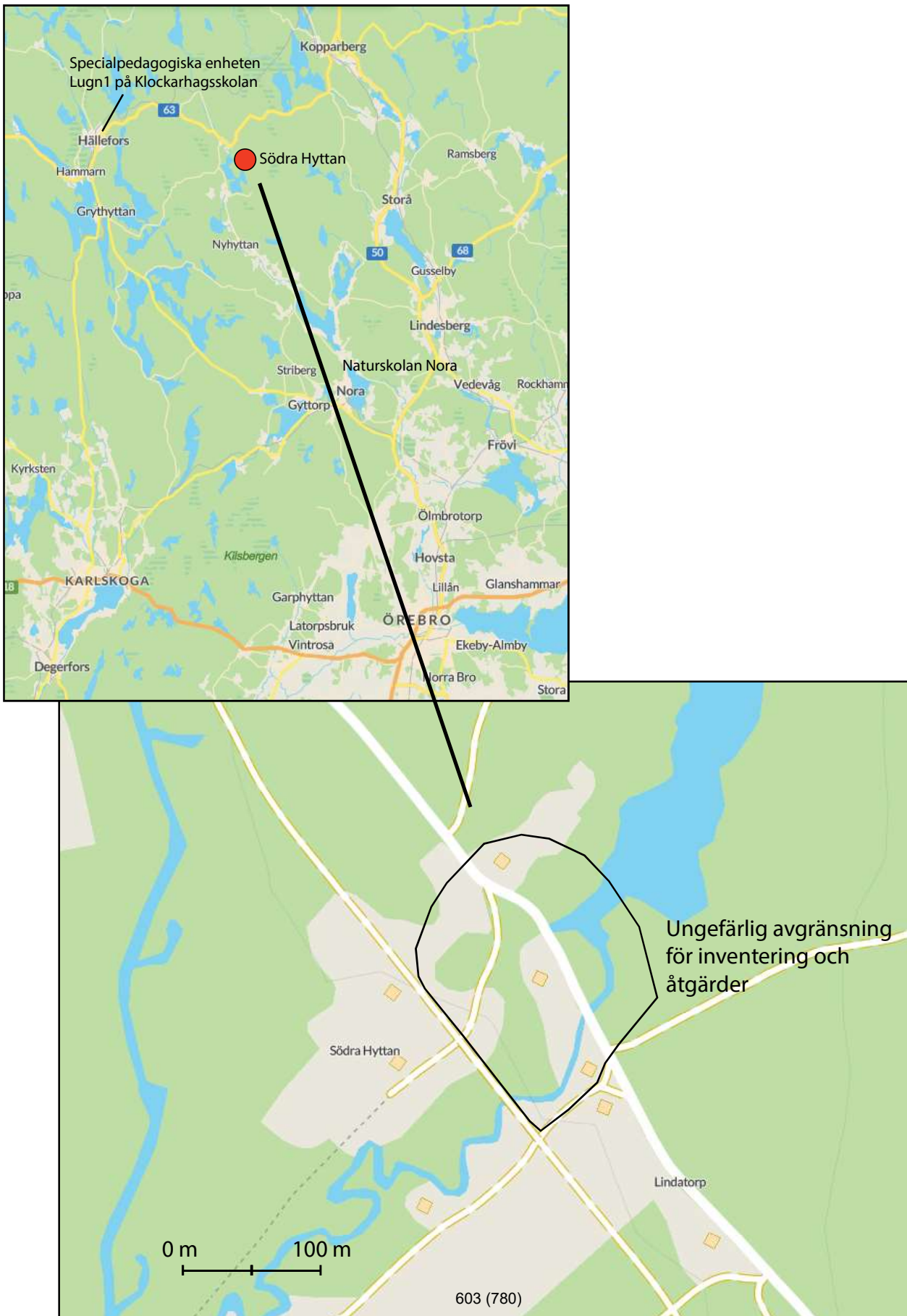
Omfattning av ideellt arbete i timmar

Minst 100 timmar

Ev samarbetspartner

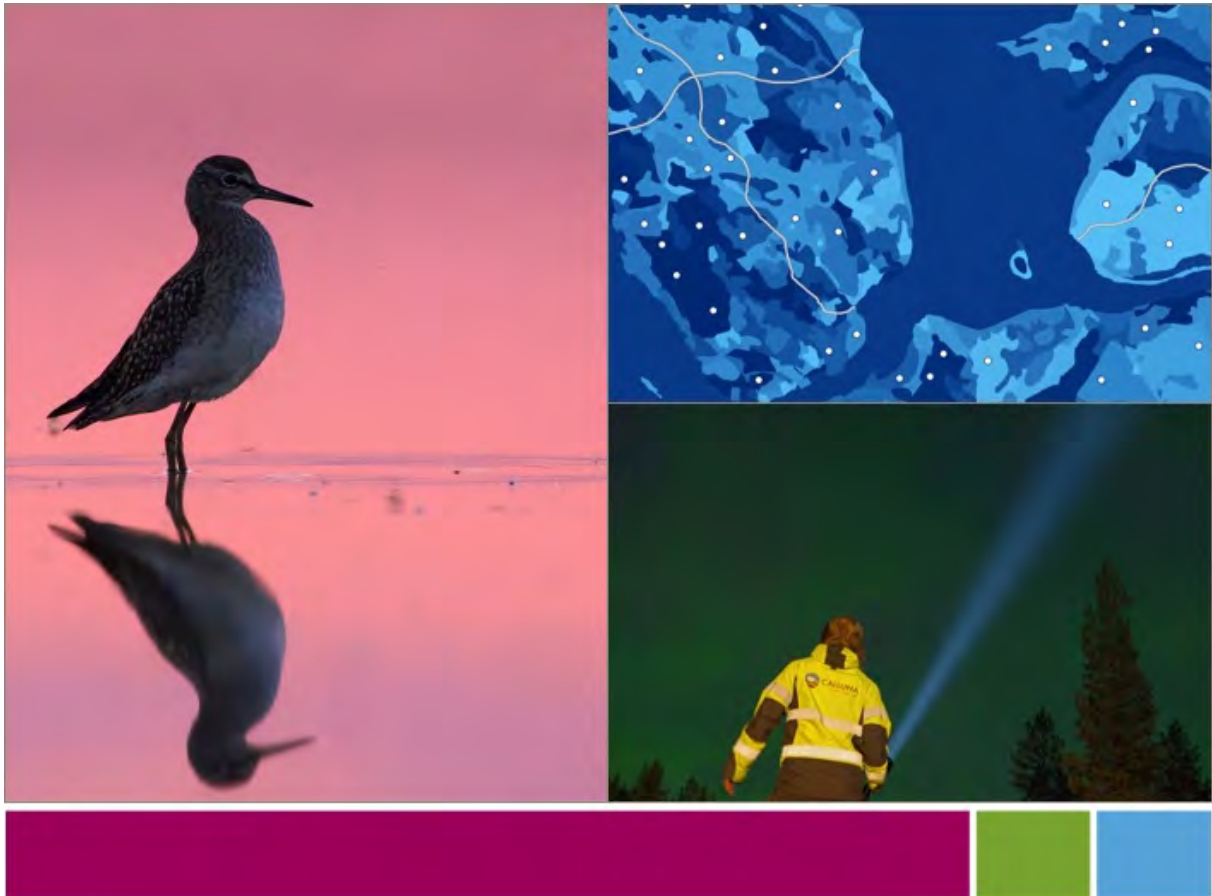
Specialpedagogiska enheten Lugn1 på Klockarhagsskolan i Hällefors och Nora Naturskola

Kartor över Södra Hyttan och området för åtgärderna

CALLUNA

Offert avseende

Inventering av fladdermöss, skötselråd för fladdermusmiljöer och publik guidning i utredningsområdet.

Linköping 2021 02 09

Innehåll

Presentation av Calluna	3
Uppdraget	4
Beskrivning av uppdraget.....	4
Genomförande och leverans	5
Lyssning med ultraljudsdetektor.....	5
Automatisk registrering av ultraljud	5
Rapportering och leverans	6
Tidplan	6
Förutsättningar	7
Vårt pris	7
Pristyp och betalning.....	7
Kostnadsuppskattning.....	8
Tabell 1. Kostnadsuppskattning för inventering av fladdermöss och planerad fördelning av beräknad tid för genomförandet exklusive moms.	8
Tabell 2. Kostnadsuppskattning för en fladdermusguidning i utredningsområdet, exklusive moms.	9
Tabell 3. Kostnadsuppskattning för ett fältbesök för att beskriva vad man kan göra för fladdermöss i och i närområdet vid Slätterbergets gruvfält.....	9
Övriga kostnader, timpriser och optioner	10
Kontaktperson och ombud	10
Kontaktperson för uppdraget.....	10
Ombud	10
Övrigt	10
Bilaga 1. Beställning av uppdraget	11

Presentation av Calluna

Calluna AB grundades 1992 och är idag ett framstående miljökonsultföretag i Sverige som arbetar med att visa hur vi kan framtidssäkra funktionen av våra ekosystem. Vår affärsidé är att stötta våra kunder i deras arbete för hållbar användning av mark och vatten i enlighet med svenska och globala miljömål.

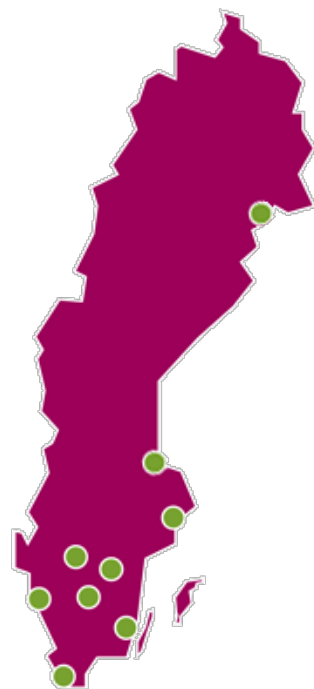
Med nära hundra engagerade medarbetare runt om i landet möjliggörs såväl nationell täckning som regionalt fokus och lokal erfarenhet. Personalen organiseras inom fem, snart sex affärsområden och arbetar från kontoren i Linköping (huvudkontor), Stockholm, Göteborg, Malmö, Kalmar, Gävle, Lidköping, Jönköping och Luleå. Genom våra uppdrag är vi verksamma i hela landet (och även internationellt). Vid förvärvet av branschkollegan Ecomcom hösten 2019 breddades vi med ytterligare tjugotalet kollegor och ökad geografisk täckning. Våra konsulter har kompetens inom en mängd olika natur- och miljöfrågor, både på land och i vatten. Vi har artspecialister inom en rad olika artgrupper. Spetskompetens har vi även inom bland annat miljölagstiftning, GIS-analyser och -modellering, ekosystemtjänster samt landskaps- och urban ekologi. Våra provtagningsexperter inom såväl biologiska som fysikalisk-kemiska parametrar arbetar med provtagning av exempelvis bad- och dricksvatten, sjöar, vattendrag och kustvatten. Vi har ett flertal disputerade medarbetare som är vana vid att analysera stora dataset, utforma forskningsprojekt och utveckla nya metoder.

Dessutom har vi etablerade samarbeten med ledande specialister inom närliggande ämnesområden.

Callunas laboratorium och provtagningsverksamhet är ackrediterade av Swedac för ett flertal provtagnings- och analysmetoder enligt *SS-EN ISO/IEC 17025*. Företaget är även ackrediterat av Swedac i enlighet med *SS-EN ISO/IEC 17020* för naturvärdesinventeringar (NVI) i stränder och terrestra naturtyper enligt SIS standard (*SS 199000:2014*), en standard som Calluna var initiativtagare till och har medverkat vid framtagandet av. Ackrediteringen ([ackr.nr: 1959](#)) innebär att Calluna kontrolleras kontinuerligt för att säkerställa att vi har personal med rätt kompetens samt fungerande rutiner, metoder och verktyg för att kunna utföra arbetet enligt standarderna med god kvalitet.

Företaget är kvalitets- och miljöcertifierat enligt ISO 9001 och 14001. Vi efterlever de krav som ställs på oss, tar aktiv miljöhänsyn i vår dagliga verksamhet och prioriterar en god arbetsmiljö.

Vi är en oberoende aktör med fokus på långsiktig affärsmässighet och goda kundrelationer. Inom såväl exploateringsprojekt, samhälls- och infrastrukturplanering som naturvård, miljöövervakning och ekologisk uppdragsforskning är vi den rätta samarbetspartnern!

Uppdraget

Calluna har tagit emot er förfrågan angående inventering av fladdermöss och rådgivning angående åtgärder för att främja värden förknippade med fladdermusfaunan.

Detta erbjudande är en inventering för att ta reda på vilka arter som utnyttjar området. Vi avser också att mäta aktiviteten hos fladdermössen för att kunna bedöma i vilken omfattning respektive art utnyttjar de ingående biotoperna. Vi kommer också att kunna jämföra aktiviteten i respektive område under två olika årstider av olika betydelse för fladdermöss för att få ytterligare en parameter för att kunna bedöma värdet av respektive naturområde i samband med att vi tar fram skötselåtgärder.

Beskrivning av uppdraget

Vi har bedömt att uppdraget handlar om att inventera fladdermöss för att ta reda på vilka arter som finns i utredningsområdet, upprätta skötselråd utifrån behov hos fladdermöss och genomföra en guidning för allmänheten i området. I ett angränsande område vid Slätterbergets gruvområde genomförs ett fältbesök för att beskriva vilka åtgärder som eventuellt kan genomföras och om det kan vara av värde att genomföra en inventering eller skötselåtgärder.

Ambitionsnivå/moment

Inventering i området. Här genomförs inventering med autoboxar och vid behov även manuell inventering i en omfattning som ska göra det möjligt att bedöma om kolonier eller viktiga födosökmiljöer (områden med förhöjd aktivitet) kan antas finnas i området utifrån insamlade data. Arbetet genomförs vid två tillfällen under högsommar och sensommar. Vi avser att övergripande beskriva var viktiga miljöer för fladdermöss finns i respektive område.

Ett arbete med att eftersöka boplatser i form av ihåligheter i träd mm ingår inte i kostnadsuppskattningen. Vi räknar med att ett eventuellt genomförande av en åtgärd av det slaget kostnadseffektivast planeras efter att insamlade fladdermusdata analyserats.

Vid Slätterbergets gruvområde genomströvas området under en dag och noteringar görs som redovisas i ett sammanfattande PM.

I rapporten från inventeringen av fladdermöss kommer vi att redovisa

- Redovisning av vilka arter som registrerats.
 - Redovisning av fladdermössens aktivitet i olika delområden (där autoboxar varit placerade)
 - Analys och redovisning om det finns anledning att anta att det förekommer någon yngelkoloni och/eller om dagvisten och /eller viktiga jaktbiotoper i området.
 - En översiktlig beskrivning av områdets bedömda kvalitéter utifrån vad som observerats i samband med inventeringsarbetet.
 - Förslag till skötselåtgärder som gynnar fladdermöss för respektive delområde.
- Vår leverans kommer att hjälpa er att ta största möjliga hänsyn till fladdermusfaunan i utredningsområdet

Genomförande och leverans

Calluna föreslår följande arbetsätt för uppdraget:

Vi kommer att lyssna manuellt med ultraljudsdetektorer med funktion för att spela in ljud med tidsexpansion (Modell Pettersson D240X) och automatisk registrering med hjälp av autoboxar (modell Pettersson D500X). Metoderna som använts beskrivs enligt nedan och i Naturvårdsverkets metodbeskrivning (Naturvårdsverket 2017). Insamlade ljudfiler kommer att artbestämmas med hjälp av mjukvaran Batsound Pro (Pettersson), där varje inspelad fil kontrolleras manuellt.

Det finns anledning att eftersöka s.k. nyckelbiotoper där fladdermöss, före och efter kolonitiden, uppehåller sig i begränsade områden som på våren och hösten har rik tillgång på flygande insekter. Vi har därför använt oss av en ambition att undersöka området under, högsommar och sensommar.

Utifrån den fladdermusfauna som finns i området i kombination med naturvärdesinventeringen räknar vi med att ha underlag för förekomsten av viktiga miljöer för att rekommendera hänsyn och eventuellt skötselåtgärder.

Lyssning med ultraljudsdetektor

Vi har räknat med att arbeta med manuell inventering med en person under högsommaren vid två tillfällen. Detta för att kunna arbeta intensivt i skymningen då fladdermössen lämnar eventuella kolonier.

När vi lyssnar igenom ett område eller en lokal med ultraljudsdetektor försöker vi hitta alla olika fladdermusarter. Förutom ultraljudsdetektor använder vi en portabel ljuskälla som möjliggör att man kan se utseende och beteenden, särskilt vid jakt. Detta kan vara speciellt motiverat vid ett andra besök om autoboxar vid första besöket registrerat hög aktivitet av arter vars art tillhörighet är svår att avgöra enbart på ljuden. Efter behov görs inspelningar av ultraljud från detektorn för efterföljande kontroll och verifiering av artbestämningen. Vid varje tillfälle görs en skattning av antal observationer av varje art per lokal och natt. Vi räknar med att kunna klara undersökning av en lokalt genom två besök, under förutsättning att vi också använt autoboxar (se nedan) på strategiskt viktiga platser.

Automatisk registrering av ultraljud

Metoden avser användning av så kallade autoboxar som placeras ut för att automatiskt spela in ultraljud från fladdermöss som passerar eller jagar. De inspelade ljuden har ungefär samma kvalitet som de manuellt hanterade ultraljudsdetektorerna och kan med hjälp av dataprogram sorteras och analyseras i efterhand. Man kan ibland skilja på passager och jakt och därigenom inte bara få data om vilka arter som är aktiva på platsen utan också om det är en bra födosöksbiotop eller om det förekommer passager från någon närbelägen koloni. Tidpunkterna för passager kan i vissa fall användas till att beräkna avstånd till en yngelkoloni förutsatt att man känner till när utflygning normalt sker för aktuell art och årstid. Genom att räkna antalet inspelningar per natt får vi också ett mått på aktiviteten i området. Upprepar vi arbetet under vår sommar och sensommar på samma platser så får vi också veta om fladdermössen söker sig till området eller migrerar från området under vår och höst.

De flesta fladdermöss kan artbestämmas från inspelningarna, men några kan vara svårbestämda på bara lätena. Detta kan betyda att registreringar motiverar återbesök för observationer med ljuskälla (se ovan) eller nätfångst för att säkerställa arten (vi har inte kostnadsberäknat en insats med nätfångst i detta skede).

Fördelen med artkartering med autoboxar är att man kan ha ständig lyssning på flera olika platser inom området, en lyssning som pågår hela natten. De kan också, om så skulle behövas, sitta ute under flera nätter.

På grund av att aktiviteten kan variera på olika platser under olika nätter räknar vi med att arbetet genomförs med autoboxar under två nätter vid varje inventeringstillfälle.

Rapportering och leverans

Vi föreslår att resultatet redovisas i form av en sammanfattande rapport enligt ovan. (PDF-format). Med beskrivning av genomförande, resultat och en analys av resultatet. Kartor levereras som exempelvis PDF, JPEG, PNG eller TIFF. GIS-underlag kan levereras som vanliga Shape-filer, DWG-filer, LYR-filer ("layer files"), en geodatabasfil eller i ett ArcGIS-projekt (mxd).

Vi diskuterar gärna utförandet av uppdragets rapportering med projektansvarig hos uppdragsgivaren under inledningen av uppdraget.

Tidplan

Uppdraget kan påbörjas först efter att en beställning har nått Calluna AB. Eventuella förändringar av uppdragets tidplan diskuteras alltid med beställaren. Calluna föreslår att uppdraget genomförs enligt följande beskrivning:

Etapp eller aktivitet	Beskrivning och kommentarer
Allmänt	Återkommande sammanfattande lägesrapporter E-pots/telesamtal genomförs löpande under projektiden.
Uppstart	Senast i Juni Upprättande av avtal och därefter startmöte. Där eventuellt underlagsmaterial i form av naturinventeringar och liknande överlämnas till Calluna.
Förberedelser	Juni.
Rekognosering och inventering	Juli- september. Inventering av fladdermöss enligt angiven metod.
Analys och bearbetning av data	November- december Genomgång av insamlade ljudfiler och sammanställning av data.
Rapportering och avslut	December- Januari Sammanställning i rapport med bilagor, slutlig avstämning med uppdragsgivare.

Förutsättningar

Uppdragsgivaren tillhandahåller sådan känd information som underlättar uppdraget. Underlag som uppdragsgivaren känner till och som beskriver området och eventuella naturvärden i området ska finnas tillgängliga vid projektstart.

Uppdragsgivaren tillhandahåller koordinatsatt digitalt kartunderlag (vid behov kan vi köpa in underlaget mot ett kostnadstillägg). Aktuellt kartunderlag är digitala flygbilder, rasterkarta eller vektorkarta som uppdragsgivaren har tillstånd att publicera. Vi behöver även veta vilket koordinatsystem som uppdragsgivaren önskar att vi använder i projektet.

Vi har i kostnadsberäkningen utgått från att vi får ta del av genomförda samrådsprotokoll och/eller anteckningar från samråd/planeringsmöten och liknande. Detta för att snabbt kunna identifiera problemställningar och lämpliga kontaktpersoner på respektive myndighet.

Vi har räknat med att åka till utbredningsområdet en gång under juni-juli och en gång under sensommaren mitten av augusti – september. Omöjliggör vädret inventering med god kvalité under perioden kan kostnader för ytterligare resor tur och retur utbredningsområdet tillkomma.

Vi har räknat med att vi bemannar uppdraget med personal som utgår från Askersund. Tillstöter problem med bemanning pga sjukdom, behov av karantän eller liknande reserverar vi oss för att vi kan behöva kalla in personal från något av våra övriga kontor i Sverige. Då tillkommer kostnader för boende, resor och traktamente. Vi avser att diskutera denna möjlighet med beställaren innan åtgärden genomförs.

Vid eventuella videokonferenser eller telefonmöten ordnar uppdragsgivaren med en välfungerande möteslösning, om ingenting annat är överenskommet.

Vårt pris

Pristyp och betalning

Priset i denna offert är budgeterat pris (exkl. moms). Fakturering sker enligt betalningsplan där 50 % av beräknad kostnad faktureras när uppdraget påbörjas och 25% faktureras efter avslutat fältarbete. Återstående 25% faktureras efter att granskningskopia av rapport levererats till beställare. I samband med den sista faktureringen justeras faktureringen mot faktisk kostnad för tidsåtgång resor, boende och liknande.

Kostnadsuppskattning

Tabell 1. Kostnadsuppskattning för inventering av fladdermöss och planerad fördelning av beräknad tid för genomförandet exklusive moms.

Aktivitet/artikel:	Antal:	Styckpris:	Pris:	Kommentarer:
Konsultarbete:	(h)	(kr/h)	(kr)	
Startmöte med uppdragsgivaren	1	850	850	Telefonmöte/fysiskt möte där 1 pers. från Calluna beräknas delta och återkommande lägesrapportering till beställare.
Förarbete	2	850	1700	Insamling av befintlig kunskap om naturförhållanden, iordningställande av utrustning, framtagning av fältkartor, inköp av batterier, kontroll av minneskort mm
Fältarbete och restid	34	850	28 900	Rekognosering (2h), utplacering och inhämtning av autoboxar två gånger (12h) (högsommar och sensommar), Manuell inventering vid två tillfällen i utredningsområdet (6h)
Analys & databearbetning	22	850	18 700	ca 5 positioner undersöks med hjälp av autoboxar, vid två tillfällen under året, som sitter ute två nätter vid varje tillfälle. Vi räknar med att arbetsbestämningen tar 1 h per natt som autoboxen suttit ute. 1h för varje runda med manuell inventering.
Kartframställning	2	850	1700	
Rapportarbete	24	850	20 400	Sammanfattande PM med skötselråd.
Kvalitetssäkring	2	850	1700	Intern granskning av språk och innehåll innan leverans.
Projektledning	4	850	3 400	Styrning och administration inom projektet i enlighet med Callunas rutiner för projektledning.
Rapportering till datavärd	0	0	0	Rapportering till ArtDatabanken. Ej efterfrågat av beställaren kan erbjudas mot tillägg.
<i>Summa (konsultarbete):</i>		–	78 200	
Övriga kostnader:	(st)	(kr/st)	(kr)	
Resekostnader	100	50	5000	100 mil för transport, fyra ToR utredningsområdet. Milkostnaden faktureras med faktisk kostnad på slutfakturan.
Fältutrustning	0		0	Kostnad för autoboxar ingår i timpriset
Förbrukningsmaterial	40	5	200	Batterier, minneskort, datalagring, mm
Traktamente	0	0	0	
Boende	0	0	0	Uppskattad kostnad, debiteras med faktisk kostnad.
<i>Summa (övriga kostnader):</i>	–	–	5 200	
Total kostnad:	85 h	–	83 400	Summa konsultarbete och övriga kostnader exklusive moms.

Tabell 2. Kostnadsuppskattning för en fladdermusguidning i utredningsområdet, exklusive moms.

Aktivitet/artikel:	Antal:	Styckpris:	Pris:	Kommentarer:
Konsultarbete:	(h)	(kr/h)	(kr)	
Fältarbete och restid	5,5*	950	5225	Restid tur och retur 3,5 h och guidning under ca 2 h med föredrag om fladdermöss under inledningen. Inklusive 5-10 autodetektorer för utlåning.
<i>Summa (konsultarbete):</i>		–	5225	
Övriga kostnader:	(st)	(kr/st)	(kr)	
Resekostnader	25	50	1250	25 mil för transport ToR utredningsområdet
<i>Summa (övriga kostnader):</i>	–	–	1250	
Total kostnad:	5,5 h	–	6475	Summa konsultarbete och övriga kostnader exklusive moms.

*Vi räknar med att vi har genomfört rekognosering i samband med fältarbete. Uteblir inventeringsarbetet så tillkommer någon timme för rekognosering.

Tabell 3. Kostnadsuppskattning för ett fältbesök för att beskriva vad man kan göra för fladdermöss i och i närområdet vid Slätterbergets gruvfält.

Aktivitet/artikel:	Antal:	Styckpris:	Pris:	Kommentarer:
Konsultarbete:	(h)	(kr/h)	(kr)	
Startmöte med uppdragsgivaren	0,5	850	425	Telefonmöte/fysiskt möte där 1 pers. från Calluna beräknas delta och återkommande lägesrapportering till beställare.
Förarbete	0,5	850	425	Framtagning av fältkartor och andra förberedelser inför fältbesök.
Fältarbete och restid	8	850	6800	Fältbesök där området genomströvas och underlag till beskrivning av värdefulla komponenter samt åtgärder noteras.
Kartframställning	1	850	850	Åtgärder markeras på en enkel karta
Rapportarbete	6	850	6800	Sammanfattande PM med åtgärds och eventuellt skötselråd.
Kvalitetssäkring	1	850	850	Intern granskning av språk och innehåll innan leverans.
Projektledning	0,5	850	425	Styrning och administration inom projektet i enlighet med Callunas rutiner för projektledning.
<i>Summa (konsultarbete):</i>		–	14 875	
Övriga kostnader:	(st)	(kr/st)	(kr)	
Resekostnader	24,5	50	1225	25 mil för transport, en resa ToR utredningsområdet. Milkostnaden faktureras med faktisk kostnad på slutfakturan.
Total kostnad:	18h	–	16100	Summa konsultarbete och övriga kostnader exklusive moms.

Övriga kostnader, timpriser och optioner

Kompletterande utredningar och andra tilläggsuppgifter kostnadsberäknas separat.

Kontaktperson och ombud

Kontaktperson för uppdraget

Håkan Ignell, 0708 12 31 71, hakan.ignell@calluna.se

Ombud

Håkan Ignell, 0708 12 31 71, hakan.ignell@calluna.se

Övrigt

- Calluna AB har en företagsförsäkring där konsultansvarsförsäkring ingår som uppfyller högsta nivån enligt ABK 2009. Försäkringen är tecknad hos Östgöta Brandstodsbolag. Ersättning enligt ansvarsförsäkringen uppgår maximalt till anbudssummans storlek.
- För uppdraget gäller detta anbud och "Allmänna bestämmelser för konsultuppdrag inom arkitekt- och ingenjörsvksamhet" (ABK 2009).
- Beställaren står för Callunas kostnader för självrisk som uppkommer vid stöld av eller åverkan på utrustning som placeras ut i fält.
- Kontakta angiven kontaktperson för frågor som uppkommer i samband med utvärdering av lämnad offert.
- Uppdraget utgår från vårt kontor i Linköping.
- Vi planerar våra insatser utifrån tillgänglig kunskap om vädersituationen i området från källor som t.ex. yr.no och smhi.se. Vi reserverar oss för fördyringar eller förseningar som uppstår p.g.a. ej förutsägbara förändringar i väderförhållandena.
- Vi utgår från att uppdragsgivaren har tillträde till marken som uppdraget omfattar och att vi får tillgång till eventuella koder/nycklar till vägbommar i området.
- I rapporteringen ingår en revidering efter att rapporten granskats av kund om inget annat är skriftligen överenskommet med uppdragsgivaren. Vid önskemål om ytterligare revideringar debiteras nedlagd tid löpande.

Bilaga 1. Beställning av uppdraget

Används för beställning av uppdraget, om inte beställaren föredrar att upprätta avtal i annan mall. Calluna registrerar nedanstående personuppgifter i syfte att kunna genomföra uppdrag och fakturering. Uppgifterna behandlas endast av Calluna och lämnas inte ut till tredje part.

Följande uppdrag beställs:

Beställning av uppdrag avseende:	Offert/anbud daterat:
Inventering av fladdermöss.	2020-02-09

Kontaktuppgifter för uppdraget:

	Uppdragstagare:	Beställare:
Organisation:	Calluna AB	
Kontaktperson:	Håkan Ignell	
Kontakt telefon:	0708 12 31 71	
Kontakt e-post:	Hakan.ignel@calluna.se	
Org.nr:	556575-0675	
Postadress för detta avtal:	Calluna AB Linköpings slott 582 28 Linköping	

Fakturering och leverans:

Fakturaadress:	
Fakturamärkning:	
Ev. avtalat datum för uppdragets leverans:	
Övrigt om uppdraget som vi bör känna till:	

Ombudens underskrift:

Detta blad är upprättat i två likalydande exemplar där beställare och Calluna har erhållit varsitt.

	Ombud för Calluna AB:	Ombud för Beställare:
Ort och datum:		
Underskrift:		
Namnförtydligande:		
Befattning:		

Ansökan

Vilt- och naturvårdsbidrag

Besöksadress:

Eklundavägen 1
70217 Örebro

Kontaktperson:

Johan Karlström
joan.karlstrom@regionorebrolan.se

Ansökan skickas till:

joan.karlstrom@regionorebrolan.se

Alt. via post till:

Johan Karlström
Utvecklingsledare Friluftsliv
Region Örebro län
+46 (0)72 146 76 09

Ansökan avser år**Information om sökande**

Namn		Kontaktperson	Telefon
Organisationsnummer	Telefon dagtid	c/o adress	
Plusgiro	Telefon kvällstid	Adress	
Bankgiro	E-post	Postnummer	Postort
Bankkonto		Ev referens vid utbetalning	

Ansökt belopp**Ansökan avser (obligatorisk uppgift)** Kompletterande uppgifter kan lämnas i bilaga

Bakgrund
Mål och syfte
Genomförande, tidsplan
Målgrupp

Beskriv kortfattat naturvårdsnyttan
Beskriv kortfattat koppling till folkhälsa
Omfattning av ideellt arbete i timmar
Ev samarbetspartner

Budget	
Beskrivning av kostnader	i kr
Summa totalt	

Bidrag från andra bidragsgivare/egen insats

Egen insats	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp

Bilagor (som kan bifogas i förekommande fall)

☐ Årsmötesprotokoll	☐ Verksamhetsberättelse	☐ Ekonomisk redovisning
☐ Revisionsberättelse	☐ Stadgar	☐ Övrigt ex kartor

Underskrifter

Namnsteckning	Funktion	Ort och datum
Namnförtydligande	Telefon	Mobiltelefon

Namnsteckning	Funktion	Ort och datum
Namnförtydligande	Telefon	Mobiltelefon

Aktiviteter inom NOF 2020

Arrangemang	Datum	Tid	Publik	Kvinnor
<u>VÅREN</u>				
Artrace	200104	06-16	59	9
Granngården, Vinterfåglar	200125	10-14	34	16
Vinterfåglar, Karlslund	200131	12-14	23	11
Granngården, Vinterfåglar	200131	10-14	27	13
Vinterfåglar, Oset, tjejgruppen	200201	09-13	7	7
Garphyttans nationalpark	200223	09-13	15	9
Ömräkning	200229	09-12	53	28
Guidning, Rånnesta	200229	09-13	39	15
Guidning, Rånnesta	200301	09-13	33	16
Guidning, Rånnesta	200307	09-13	48	28
Guidning, Rånnesta	200308	09-13	33	20
Guidning, Rånnesta	200314	09-13	74	36
Guidning, Rånnesta	200315	09-13	29	15
Skådarpub	200317	18-23	3	2
Guidning, Rånnesta	200321	09-13	38	21
Guidning, Rånnesta	200322	09-13	57	31
Cykeltur med tjejgruppen	200331	18-20	7	7
Vårspaning, Rynningeviken, tjejgruppen	200421	18-21	14	14
Morkullornas kväll	200423	19-22	25	15
Klåvudden, vårsträck	200430	05-11	6	3
Osetvandring	200501	07-11	10	6
Osetvandring	200503	07-11	11	6
Vadarspaning, tjejgruppen	200505	18-21	20	20
Osetvandring	200506	18-21	10	5
Dubbelbeckasinlyssning, Rånnesta	200507	21-23	16	9
Lilla Fågeltornskampen	200509	05-13	15	6
Fågelskådningens dag, Osetvandring	200510	07-11	5	3
Osetvandring	200513	18-21	10	6
Kumla, guidning Viaskogen	200513	18-21	6	4
Kumla, guidning Viaskogen	200516	19-21	8	4
Osetvandring	200517	07-11	11	6
Osetvandring	200520	18-21	18	10
Kvällslysning, Venastugan	200523	20-23	6	3
Osetvandring	200524	07-11	10	5
Biologisk mångfald i odlingslandskapet	200525	18-21	5	3
Oset, tjejgruppen	200526	18-22	13	13
Osetguidning	200527	18-21	20	11
Osetvandring	210531	07-11	18	9
Nattsångare	200612	19-23	12	6
Vibysjön/Välakärret	200613	07-11	9	6
Cykelexkursion, Kvismaren, tjejgruppen	200613	08-17	6	6
<i>Deltagare:</i>			863	463

Arrangemang	Datum	Tid	Publik	Kvinnor
<u>HÖSTEN</u>				
Cykelexkursion, Oset, tjejgruppen	200811	18-21	12	12
Vadarspaning, Oset	200816	07-10	21	12
Vadarspaning, Boglundsängen	200823	17-20	20	11
Exkursion, Kvismaren, tjejgruppen	200903	18-21	8	8
Rävahänget	200913	08-12	60	33
Transpaning i Kvismaren	200924	17-20	21	11
Soppkväll med gästema, tjejgruppen	200924	18-21	9	8
Heldagsexkursion på Hammarö	200927	07-17	5	3
Transpaning, Skagerhultamossen	201001	17-20	7	3
Höstvandring, Ässkogstorp, tjejgruppen	201003	09-13	8	8
Boksläpp, Närkes Fågelvärld, Wadköping	201003	13-17	142	69
EuroBirdWatch, Venastugan	201004	07-12	2	2
<i>Deltagare:</i>			315	180
<u>INOMHUSMÖTEN</u>				
Inomhusmöte, Mats Rosenberg	200116	19-21	92	45
Årsmöte, NOF med bildvisning	200220	19-21	77	36
Eldögon, Patrik Olofsson	200319	INSTÄLLT pga. corona-pandemin		
Pilgrimsfalk/Krister Håkansson	200416	INSTÄLLT pga. corona-pandemin		
Anders Wirdheim	200917	INSTÄLLT pga. corona-pandemin		
Pilgrimsfalk/Krister Håkansson	201015	INSTÄLLT pga. corona-pandemin		
Eldögon, Patrik Olofsson	201119	INSTÄLLT pga. corona-pandemin		
<i>Deltagare:</i>			169	81
<u>RESOR</u>				
Tåkern/Omberg	9-10 maj	INSTÄLLT pga. corona-pandemin		
Getterön/Nidingen	29 maj-1 juni	INSTÄLLT pga. corona-pandemin		
Falsterbo	16-20 september		8	6
Öland	8-11 oktober		9	3
Hönö	30 okt-1 nov		7	0
<i>Deltagare:</i>			24	9
<u>UTBILDNINGAR</u>				
Nybörjarcirkel, åtta träffar	våren		24	14
<i>Deltagare:</i>			24	14
<i>Deltagare totalt:</i>			1.395	747
<i>Andel kvinnor:</i>			53%	

Närkes Ornitologiska Förening

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2020

Inledning

År 2020 kom att präglas av corona-pandemin. Redan i mars blev det begränsningar för många; för vår förening påverkade det framför allt möjligheten att träffas inomhus. Däremot kunde många av utomhusaktiviteterna fortsätta men med vissa restriktioner.

Under hösten utkom äntligen bokverket Närkes Fågelvärld. Det är den i särklass största insats som föreningen genomfört, både vad gäller inventeringsinsatser men också för att slutföra arbetet med bokutgivningen.

Under 2020 har Närkes Ornitologiska Förening, NOF, fortsatt att arbeta utifrån ledorden att vara en **öppen, välkomnande, inkluderande** och **transparent** förening.

Föreningens mål är att främja fågelintresse, fågelskydd och fågelforskning, vilket har skett genom en rad olika aktiviteter och arbetsgrupper inom föreningens verksamhetsområde och med stöd av medlemmarnas stora engagemang.

NOF har arrangerat 34 exkursioner, tre resor med övernattnig, ett inomhusmöte (utöver årsmötet med bildvisning) och en nybörjarcirkel uppdelad i två grupper, förutom övriga aktiviteter såsom till exempel lättsamma tävlingar.

Corona-pandemin har under året påverkat föreningens aktiviteter, men genom anpassning till rådande förutsättningar har endast ett mindre antal aktiviteter behövt ställas in.

Sammantaget har det varit drygt 1 300 deltagare på de olika aktiviteterna, och där ungefär hälften varit kvinnor, vilket visar att föreningen har en positiv utveckling vad avser en jämnare könsfördelning.

Föreningen är även en viktig och naturlig samtalspart för kommuner, myndigheter, föreningar och privata aktörer när det gäller fågelskyddsfrågor.

NOF och dess medlemmar deltar regelbundet i olika inventeringar, vilket bidrar till att NOF är den viktigaste kunskapsbäraren avseende fågellivet och dess olika livsmiljöer i Närke.

Medlemsantal

Medlemmarna är föreningens viktigaste resurs, och vid verksamhetsårets slut hade föreningen 639 (+79) medlemmar, varav 88 (+19) familjemedlemmar (förändring från föregående år inom parantes).

Ekonomi

Föreningens ekonomi är fortsatt god, och bokslutet visar även detta år ett överskott, se ekonomisk berättelse.

Årsmöte

Årsmötet 20 februari var välbesökt med närvaro av 77 medlemmar, och avslutades med bildvisning av Torbjörn Arvidson.

I samband med årsmötet delades också Årets gulspårpris ut. Det gick till Ronnie Lindqvist och arbetsgruppen för Närkes Fågelvärld. Styrelsen beslutade att ge Ronnie 10 000 kronor för sin insats som projektledare och 10 000 kronor till arbetsgruppen för en gedigen insats med att få bokverket klart.

Fågelintresse (se även Bilaga 1, Aktiviteter inom NOF 2020)

NOF har under verksamhetsåret fortsatt att erbjuda aktiviteter för såväl medlemmar som blivande medlemmar och därigenom främjat fågelintresset. Aktiviteter utomhus har varit mycket uppskattade av förklarliga skäl, och corona-pandemin har på olika sätt påverkat planerade aktiviteter.

En summering av genomförda aktiviteter under 2020:

Artracet:

Året inleddes som vanligt med Artracet, en kombinerad lättsam kryssartävling och januariinventering i Närke. Hela 20 lag med närmare 60 deltagare var med i Artracet som pågått varje år sedan 1990.

Vinterfåglar inpå knuten:

I början på året deltog NOF i denna nationella kampanj (som BirdLife Sverige startade 2006), genom att finnas på Granngården i Örebro och informera intresserade om fågelmatning och småfåglar vid fågelborden. NOF genomförde också två fågelräkningar (Karlslund och Oset) där intresserade kunde komma och se hur det går till när man räknar fåglar.

Medlemsmöten:

Endast ett (1) medlemsmöte (utöver årsmötet) kunde genomföras innan pandemin kopplade greppet om Sverige. Vid detta mycket välbesökta möte berättade den tidigare kommunbiologen Mats Rosenberg om restaureringen av Oset och Rynningeviken, samt om tankarna om Kvismaren och Tysslingen.

Årets övriga planerade inomhusmöten avbokades, men de finns med i planeringen för 2021.

Exkursioner och guidningar:

Traditionen från 1952 med guidningar i naturreservatet Oset har upprätthållits på söndagar och onsdagar under maj månad vid totalt nio tillfällen. I augusti bjöd NOF även in till vaderspaning i Oset. Tjejgruppen, som aktivt bidrar till en positiv könsfördelning, har anordnat sex exkursioner och även en bildvisning med gästema, där Kent Halttunen berättade om bland annat spetsbergsgås.

Övriga exkursioner och guidningar har genomförts vid Klåvudden, Tysslingen, Viaskogen i Kumla, Välakärret och Vibysjön, Boglundsängen, Hammarö, Skagerhultamossen och Yxnäset, samt en aktivitet vid Kvismaren med temat Biologisk mångfald i odlingslandskapet.

Dessutom har det varit skådarpub, nattfågellyssning i trakterna runt Örebro, morkullekväll, dubbelbeckasinlyssning, och kvällslyssning med grillkväll vid Venastugan.

För att ytterligare främja fågelintresset bland allmänheten har även NOF deltagit i Fågelskådningens dag, och Rävahänget vid Rävgången anordnats.

Exkursioner har i samarbete med Östernärkes naturvårdsförening anordnats i Garphyttans nationalpark och Yxnäset.

Utbildning:

Intresset för nybörjarkursen var stort och kursen blev snabbt överbokad, vilket löstes genom att dela upp de 24 kursdeltagarna i två grupper. Corona-pandemin påverkade även denna aktivitet, men inomhusträffarna kunde ersättas av genomgångar utomhus.

Resor:

På grund av corona-pandemin fick vårens resor till Tåkern/Omberg respektive Getterön/Nidingen avbokas, men resorna till Falsterbo, Öland och Hönö, där höstens flyttfågelsträck kunde studeras, genomfördes enligt plan (dock med något färre deltagare än vanligt för att kunna följa Folkhälsomyndighetens rekommendationer).

Guidningar vid Tysslingen:

Sångsvanarna vid Tysslingen lockade som vanligt många besökare och fågelintresserade, och kunniga guider från NOF bistod med information om både sångsvanor och övriga fågelarter under fyra helger i februari/ mars.

Fågeltornskampen:

Årets kamp fick anordnas i något förenklad form, detta år därför kallad Lilla Fågeltornskampen, och kunde på så sätt bidra till ännu en majinventering av fåglar i Närke. Fyra torn i Närke genomförde Fågeltornskampen.

Ekoskådningen:

Denna årliga tävling lockade tolv deltagare som på ett miljövänligt sätt har kryssat så många arter som möjligt vid promenader, cykelturer eller med hjälp av kollektivt färdmedel. Per Wedholm segrade i tävlingen, han fick ihop fantastiska 222 arter. Tävlingen har arrangerats av NOF sedan 2013.

Fågelskydd

Synpunkter och yttranden:

NOF har inkommit med synpunkter och yttranden till myndigheter, kommuner och privata aktörer avseende olika byggplaner som har berört fågelskydd, såsom el-landsväg, vindkraft vid Odensvi, dubbelspår (järnvägstunnel) söder om Hallsberg, bergtäkt i Nasta, detaljplan för Ormesta och vindkraftverk på gränsen till naturreservatet Brevens tallskogar.

Dessutom har NOF bevakat utvecklingen vid Välakärret, väster om Vibysjön.

Oset:

Thord Eriksson är NOFs representant i Oset-kommittén som har möten fyra gånger om året.

Kvismaren:

NOF har deltagit på två samrådsmöten med länsstyrelsen, där fokus var på vattenstånd. Från NOFs sida betonades vikten av att skyltar är korrekta, fågeltorn är i bra skick, stigar är röjda m.m.

Tysslingen:

Kent Halttunen är NOFs representant när det gäller Tysslingen och verksamheten där.

Fågelakuten:

Inom NOF finns Fågelakuten i Närke som är känd över hela Sverige. Fågelakuten får många frågor om skadade fåglar och rehabiliterar skadade fåglar på ett uppskattat sätt.

Övriga samarbeten:

NOF har deltagit på naturvårdsmöte på Hopajolas initiativ.

Fågelforskning

Närkes Fågelvärld:

En milstolpe i föreningens historia uppnåddes under 2020 då bokverket *Närkes Fågelvärld* blev färdigställt, och kunde lanseras vid ett event i Wadköping i Örebro med cirka 150 besökare. Under de två inventeringsperioderna 1974-1984 och 2005-2015, har över 100 inventerare varit igång och sökt igenom landskapets alla vrår.

Totalt har 201 atlasrutor (5x5 kilometer) sökts igenom efter landskapets alla häckande fåglar.

Efter den senaste inventeringen tog arbetet med att sammanställa resultatet fart. Över 40 000 fågelrapporter har kvalitetsgranskats, arttexter har skrivits, och även texter om hur landskapet förändrats och om hur ornitologin utvecklats. Dessutom har Närkes duktiga fågelfotografer bidragit med mängder av fina bilder.

Det resulterade till slut i ett praktverk innehållande 400 sidor som beskriver 178 häckande arter i Närke. Det kompletteras av 433 fågelbilder och en lättillgänglig grafik som visar hur fågellivet förändrats sedan 1970-talet.

Det är NOF som står bakom Närkes Fågelvärld som trycktes i 640 exemplar, en satsning som visade sig lyckad även ekonomiskt. Vid årsskiftet hade över 450 böcker sålts, och det i sin tur betyder att det blir ett ekonomiskt överskott till föreningen.

Inventeringar:

Storlom:

NOF har, på uppdrag av länsstyrelsen, varit huvudman för den under året genomförda inventeringen av storlom i Sottern. Vid fem tillfällen har inventerare åkt båt och inventerat storlom, men passat på att även inventera andra arter knutna till sjön.

Berguv:

Under 2020 avslutades den tvååriga riksinventeringen av berguv. Kent Halttunen deltog i februari på ett berguvsymposium i Uppsala som arrangerades av BirdLife Sverige. Under 2020, liksom året innan, besöktes ett 20-tal lokaler i landskapet för att lyssna efter berguv. Under förra året hade NOF kontakt med två företag som bedriver verksamhet i bergtäkter, och i både dessa satte NOF upp berguvholkar för att lättare kunna hålla koll på uvarna.

Backsvala:

Även backsvalan har varit föremål för riksinventering under året. Backsvalan är på kraftig tillbakagång som häckfågel i landskapet. En första genomgång under 2020 där över 20 platser besöktes visade att det bara finns tre kända kolonier kvar.

Våtmarker:

Under 2020 har 14 mindre våtmarker inventerats i landskapet inom ramen för den förenklade våtmarksinventering som Lunds universitet håller i. Det handlar om att vid ett tillfälle i maj räkna fåglarna vid en våtmark.

Större våtmarker vid Oset, Rynningeviken och Myrö inventeras mer grundligt sedan flera år tillbaka av inventerare från NOF.

Mindre hackspett:

NOF har också bidragit till en riksomfattande inventering av mindre hackspett. Det är Lunds universitet som genomför en studie av arten (motsvarande studie ägde rum på 1980-talet). Två rutor (2x2 km) i landskapet har inventerats, och dessutom har Lennart Eriksson bidragit med sina mångåriga erfarenheter av att inventera mindre hackspett i Oset och Rynningeviken.

Regionala Rapportkommittén:

Den Regionala Rapportkommittén, Rrk, sammanställer en omfattande rapport om landskapets fåglar under det gångna året. Sammanställningen bygger på närmare 100 000 rapporter på Artportalen. Den ger också en viktig kunskap om landskapets fåglar.

Ringmärkning:

Likaså utgör ringmärkningen vid Venan en bra kunskapsbas, och här ingår också inventering och ringmärkning av de speciella projektarterna: mindre hackspett, kärrsångare och trastsångare.

Övrigt:

NOF har även varit engagerad i den årliga örnräkningen arrangerad i mars av Fältstationen Rördrommen, och i EuroBirdWatch i oktober arrangerad av BirdLife Sverige.

Media och information

NOFs olika medier såsom tidskrift, hemsida och Facebookgrupp, fortsätter att utvecklas.

De digitala medierna har kanske under corona-pandemin varit en naturlig och viktig samlingspunkt och informationskälla för intresserade och blivande medlemmar.

Tidskriften:

NOFs tidskrift *Fåglar i Närke* har utkommit med fyra nummer, och har distribuerats till samtliga medlemmar, flera myndigheter, organisationer och bibliotek.

Dessutom har det som vanligt skett ett utbyte av tidskrifter med andra fågelföreningar runt om i landet.

Tidskriften har fortsatt haft en viktig roll för att sprida kunskap om landskapets fågelvärld och hur dess livsbetingelser förändras. Den har även lyft fram vikten av enskilda medlemmars insatser.

Dessutom är den en viktig länk till alla de medlemmar som bor utanför landskapet och därmed har svårare att delta i föreningens alla aktiviteter.

Fåglar i Närke är ett viktigt kitt i föreningen som knyter medlemmarna samman.

Vid sidan av redaktörerna Marianne Johansson och Kent Halttunen har flera andra gjort betydande insatser för tidskriften: Anita Ahlberg, Arne Lundh, Charlotta Hedberg Tideman, Leif Haldorson, Anders Nilsson och Staffan Ullström.

Hemsidan:

Genom föreningens hemsida har nyheter och information förmedlats till medlemmar och övriga intresserade, och där information om planerade aktiviteter såsom exkursioner, möten, utbildningar och resor har varit en viktig del av informationsflödet.

Facebook (FB):

Intresset för NOFs FB-sida har ökat, och vid årets slut var det närmare 650 medlemmar i gruppen, en ökning med ett hundratal sedan föregående år. NOFs Facebookgrupp är en sluten grupp, bland annat för att slippa reklam och annat som kan störa.

BirdLife Sverige:

Information om Närkes fågellokaler har lagts upp på BirdLife's hemsida.

Informationsmaterial:

Ett litet "visitkort" med QR-kod för att enkelt swisha valfritt belopp har tagits fram för att kunna delas ut vid guidningar, och förutom att sprida information om NOF har det även gett ett tillskott till föreningskassan.

Dessutom har artlistor och informationsmaterial uppdaterats och fyllts på vid fågeltorn och andra lämpliga platser.

Övrig media:

Den nationella kampanjen Vinterfåglar inpå Knuten i slutet av januari är alltid ett medialt intressant ämne, och NOF har alltid funnits till hands för de lokala medierna. I samband med utgivningen av Närkes Fågelvärld fanns också ett stort intresse från de lokala medierna.

Övrigt:

I början av 2020 genomförde styrelsen en mediaträning. Under en halv dag fick styrelseledamöterna praktiskt inför kamera och mikrofon träna i hur man på ett bättre sätt kan möta medierna och på så sätt också sprida kunskap om fåglar och om föreningens verksamhet.

Styrelse & förtroendevalda

Styrelsen har genomfört tio protokollförda sammanträden, varav tre har skett via video på grund av corona-pandemin.

Styrelsens sammansättning:

Lars Johansson, ordförande

Ronnie Lindqvist, vice ordförande, huvudansvarig arbetsgrupp för Närkes Fågelvärld

Maria Wanche, kassör

Catarina Ericson, sekreterare

Sandra Tengelin, medlemsservice, exkursioner

Anastasia Valenta, inomhusmöten

Eva Georgii-Hemming, exkursioner

Gunnar Bergeå, resor

Bengt Andersson, fågelskydd, försäljnings- och lotteriansvarig

Adjungerade:

Kent Halttunen, redaktör och ansvarig utgivare för tidning och hemsida

Marianne Johansson, redaktör hemsida och Facebook

Revisorer: Tord Larsson, Hans Waern

Revisorssuppleanter: Frank Tholfsson, Leif Haldorson

Valberedning:

Kent Halttunen (sammankallande), Ulf Jorner

Övriga representanter och ansvariga

NOFs representant i Stiftelsen Svansjön Tysslingen: Kent Halttunen

NOFs representant i Oset-kommittén: Thord Eriksson

NOFs representant vid årsmöte för BirdLife Sverige (videomöte): Ronnie Lindqvist

Ledamöter i Regionala Rapportkommittén (Rrk): Magnus Friberg (sammanställande), Andreas Sandberg, Ove Pettersson, Andreas Tranderyd, Anders Jacobsson

Ansvarig för NOFs bibliotek: Ulf Jorner

Arbetsgrupp för bokverket Närkes Fågelvärld: Ronnie Lindqvist, Jan-Aage Haaland, Michael Andersson, Rolf Hagström, Kent Halttunen, Ulf Jorner

Bengt Andersson är ansvarig i styrelsen för fågelskyddsgruppen, men det finns flera personer knutna till gruppen som bidrar med kunskaper: Ulf Jorner, Åke Petterson och Jonas Engzell.

Fågelakuten i Närke består av Staffan Ullström, Leif Sandgren, Ulla Wallin och Linda Arvidsson.

* * * * *

*Styrelsen vill även rikta ett **TACK** till alla som under verksamhetsåret 2020 deltagit på föreningens aktiviteter och på övrigt sätt varit engagerade och stöttat föreningen, samt till samverkande föreningar och offentliga verksamheter.*

Örebro 2021-01-25

Lars Johansson, ordförande

Ronnie Lindqvist, vice ordförande

Catarina Ericson, sekreterare

Maria Wanche, kassör

Sandra Tengelin, ledamot

Anastasia Valenta, ledamot

Eva Georgii-Hemming, ledamot

Gunnar Bergeå, ledamot

Bengt Andersson, ledamot

EKONOMISK RAPPORT FÖR NÄRKES ORNITOLOGISKA FÖRENING 2020

RESULTATRÄKNING

Intäkter	2020	2019
Medlemsavgifter	136 600	128 202
Försäljning	5 498	7 897
Guidningar, föredrag	318	5 560
Annonser, prenumerationer	9 438	4 648
Resor	47 342	122 200
Andra bidrag	0	57 660
Sottern	55 000	15 000
Ekoskådningspris	0	5 000
Övriga intäkter	4 395	2 093
Bok – Närkes fågelvärld	189 535	0
Summa intäkter	448 127	342 600
Kostnader		
Fåglar i Närke	77 832	95 015
Inköp försäljning	0	420
Föreningsmöten	6 075	16 460
Resor	44 196	112 535
Trycksaker, reklam, PR	4 879	37 657
Membit	14 138	11 905
Kontorsmaterial	285	3 058
Lokalhyra	3 750	4 531
Gåvor mm	500	1 025
Styrelsearbete	1 160	3 901
Övriga kostnader	9 974	4 835
Bankkostnader	3 488	3 011
Bok Närkes Fågelvärld	95 663	25 000
Resersättning	1 166	6 214
IT-tjänster	914	1 485
Sottern	14 687	0
Summa kostnader	278 206	327 052
Årets resultat	+169 920	+15 548

(Under året har resor samt gåvor gett ett tillskott till NOF-fonden på 1 600:-)

FÖRSLAG TILL BUDGET 2021 FÖR NÄRKES ORNITOLOGISKA FÖRENING

Intäkter	Budget 2021	Utfall 2020
Medlemsavgifter	132 000	136 600
Försäljning	5 000	5 498
Guidningar, föredrag	1 000	318
Annonser, prenumerationer	5 000	9 438
Resor	135 000	47 342
Andra bidrag	16 000	0
Sottern		55 000
Övriga intäkter		4 395
Bok Närkes Fågelvärld	60 000	189 535
Summa	354 000	448 126
Kostnader	Budget 2021	Utfall 2020
Fåglar i Närke	120 000	77 832
Lokalkostnader	6 000	3 750
Föreningsmöten	20 000	6 075
Resor	130 000	44 196
Trycksaker, reklam, PR	2 500	4 879
Membit	14 000	13 395
Kontorsmaterial	1 000	285
Styrelsearbete	4 000	1 160
Bankkostnader	4 000	3 488
IT-tjänster	4 400	1 657
Övriga kostnader	7 000	9 974
Bok Närkes Fågelvärld	0	95 622
Reseersättningar	3 000	1 166
Representation	4 000	
Sottern	20 000	16 513
Summa	339 900	278 206
Vinst/förlust	+ 14 100	+ 169 920

Ansökan

Vilt- och naturvårdsbidrag

Besöksadress:

Eklundavägen 1
70217 Örebro

Kontaktperson:

Johan Karlström
joan.karlstrom@regionorebrolan.se

Ansökan skickas till:

joan.karlstrom@regionorebrolan.se

Alt. via post till:

Johan Karlström
Utvecklingsledare Friluftsliv
Region Örebro län
+46 (0)72 146 76 09

Ansökan avser år**Information om sökande**

Namn		Kontaktperson	Telefon
Organisationsnummer	Telefon dagtid	c/o adress	
Plusgiro	Telefon kvällstid	Adress	
Bankgiro	E-post	Postnummer	Postort
Bankkonto		Ev referens vid utbetalning	

Ansökt belopp**Ansökan avser (obligatorisk uppgift)** Kompletterande uppgifter kan lämnas i bilaga

Bakgrund
Mål och syfte
Genomförande, tidsplan
Målgrupp

Beskriv kortfattat naturvårdsnyttan
Beskriv kortfattat koppling till folkhälsa
Omfattning av ideellt arbete i timmar
Ev samarbetspartner

Budget	
Beskrivning av kostnader	i kr
Summa totalt	

Bidrag från andra bidragsgivare/egen insats

Egen insats	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp

Bilagor (som kan bifogas i förekommande fall)

☐ Årsmötesprotokoll	☐ Verksamhetsberättelse	☐ Ekonomisk redovisning
☐ Revisionsberättelse	☐ Stadgar	☐ Övrigt ex kartor

Underskrifter

Namnsteckning	Funktion	Ort och datum
Namnförtydligande	Telefon	Mobiltelefon

Namnsteckning	Funktion	Ort och datum
Namnförtydligande	Telefon	Mobiltelefon

Bidragsansökan

1 (3)

2021-02-10

Ansökan om bidrag från Region Örebro läns Vilt - och naturvårdsfond – komplement till ansökningsblankett.

Information om föreningen/friskolan

Vi är en friskola belägen på landsbygden i Karlskoga kommun med både förskoleverksamhet, fritidshem och grundskola från förskoleklass till årskurs 6. I dagsläget går det 85 elever inom grundskolans verksamhet och 51 barn inom förskolans verksamhet. Lonnhyttan och Granbergsdals förskola och skola drivs som en ekonomisk förening och har en styrelse bestående av och utsedd av föräldrar. Denna ekonomiska förening bildades år 1993 med anledning av att kommunen valde att lägga ner tidigare kommunal skolverksamhet. För att undvika att barnen bosatta ute på landsbygden skulle tvingas ha lång skolväg in till Karlskoga tätort valde föräldrar att skapa en egen friskola.

Målsättningen för friskolan var och är fortfarande att satsa på mindre klasser med ca 15 barn/grupp, att personalen har formell behörighet inom sina ämnesområden samt att i stor utsträckning använda sig av utomhuspedagogik i sitt lärande. Som en ekonomisk förening så har vi inget vinstintresse och eventuellt överskott investeras direkt in i verksamheten. För att spara in pengar så görs huvuddelen av fysiskt och administrativt arbetet inom verksamheten, exempelvis städning av lokaler, mindre renoveringar och allt styrelsearbete ideellt genom föräldramedverkan.

Friskolans verksamhet är uppdelad på två skolor Lonnhyttan och Granbergsdal, både belagda ute på "landet" och båda med en långvarig historik som skolbyggnader och med fantastiska natur- och kulturområden i sin direkta närhet. En grundläggande inriktning för verksamheten är att ha ett medvetet miljö- och naturvårdstänk samt att skapa miljömedvetenhet hos barn, föräldrar och pedagoger. Föreningen är certifierad enligt "Grön Flagg" och arbetar miljömedvetet från förskolenivå och upp till sjätte klass. Målsättningen med "Grön Flagg" är att verka för att barnen får en ökad kännedom av sin närmatur, en förståelse för behovet av återvinning och kompostering, en kunskap om olika energikällor liksom om klimat och klimatpåverkan. Syftet är att ge barnen hållbara vanor och förståelse för ekologiska sammanhang.

Intill Granbergsdals skola ligger en återvinningsplats och redan de små barnen är regelbundet med på plats ihop med pedagoger för att återvinna och prata om betydelsen av att inte skräpa ner i naturen. Här finns även ett höns hus med ”skolans egna” höns som barnen hjälper till att ta hand om. Vid båda skolorna finns odlingslådor där framförallt de mindre barnen hjälper till att plantera, sköta och skörda potatis, bär, blommor och andra växter.

Anledning till ansökan:

Vid båda de två skolorna finns fantastiska förutsättningar med utemiljöer och närnatur som innehåller både skog, öppna ytor, sjöar och vattendrag samt kulturhistoriska miljöer och byggnader. Redan idag så används närområdena inom grundskoleundervisningen likväl som inom förskole/fritidsverksamheten och ger både friskvård, naturmedvetenhet och avkoppling för både barn och pedagoger. Styrelsen för föreningen upplever emellertid att det skulle gå att utveckla och använda naturen runt skolorna ännu mer till naturpedagogik likväl som att utveckla och öka den biologiska mångfalden på skolgårdarna.

Anledningen till att vi ansöker om att få medel från vilt- och naturvårdsfonden är för att göra åtgärder som bidrar till att öka utomhusvistelse, naturmedvetenhet och förståelse för ekologiska sammanhang hos barnen. Att använda skolgårdar och närmiljöer hos de två skolorna för att där göra åtgärder som gynnar växt- och djurliv, stärker ekologiska sammanhang samt ökar medvetenhet, intresse och känsla för natur-, klimat- och miljöfrågor hos barnen.

Planerade åtgärder inom projektet:

1. Vid igenväxta områden på skolgårdarna i samråd med kunnig biolog rensa fram träd och buskar som bedöms ha biologisk värde och ge dem de rätta förutsättningarna för god tillväxt.
2. Plantering av inhemska varianter av träd och buskar på lämpliga platser och sedan låta barnen skapa informationsskyltar till dessa.
3. På lämpliga platser spara död ved i faunadepåer, högstubbar eller liggande lågor.
4. Skapande av blomsteräng/blomsterängar med ev. inplantering av växter som är viktiga för naturliga pollinatörer. Om inte yta som är lämplig finns så kan alternativet vara att göra detta i pallkragar.
5. Skapa sandblottor för sandlevande bin och andra insekter på lämpliga platser.
6. Invid parkering och upphämtning/avlämning av skolbussar ha zoner med vegetation som kan fungera som naturlig rening av vatten och luft.
7. Byggnation av holkar för fåglar, fladdermöss och bin som placeras på för artgrupperna och ur pedagogisk synvinkel ändamålsenliga platser inom skolgårdarna och dess närmiljöer.
8. Skapande av en rastplats stor nog att kunna hålla en klass på ca 15 elever och några vuxna. Detta för att kunna användas som utomhusklassrum med en eldstad, rastbänkar och gärna ett vindskydd.

Även om en del av dessa åtgärder blir i så liten skala att de inte gör nämnvärd skillnad ur ett större miljö- och klimatperspektiv så är målsättningen med projektet framförallt att implementera ett tankesätt hos barnen om hur ekosystem fungerar och vilken påverkan som exempelvis trafik, föroreningar och annan mänsklig påverkan har på vår naturmiljö och de organismer och arter som lever där.

En annan viktig målsättning med projektet är att både under projekttiden medan åtgärder pågår men även efter att det att projektet är slutfört använda resultatet inom den dagliga undervisningen. Stor vikt inom projektet kommer att läggas på barnens inflytande.

Genomförande och medfinansiering:

Tanken är att mycket av de åtta åtgärder som listas ovan kommer att utföras helt eller delvis av barnen själva med stöd av pedagoger som en del av deras utbildning. Övriga åtgärder kommer att utföras ideellt genom föräldramedverkan och där vi hoppas att en positiv bieffekt av detta är en större natur- och miljömedvetenhet även hos föräldrar och andra vuxna i barnens närhet. För en del åtgärder så behöver det köpas in material och ev. hantverkare eller experter men målsättningen är att kunna klara det mesta med expertis som finns inom föreningens verksamhet.

Medfinansieringen som kan bidra med i projektet handlar framförallt om ideell arbetskraft och kompetens. Om Regionen anser att det behöver finnas fler samarbetspartners så är föreningen inte främmande för att söka efter det ex. via kommunen, Sveaskog eller andra aktörer men behöver då få tid på sig för detta. Det är svårt att beräkna exakta kostnader eller vilka åtgärder som kan skötas av ideella krafter och vad som kan behöva köpas in.

Övriga önskemål

Önskvärt vore om det finns möjlighet att nyttja dessa medel successivt under en tre-årsperiod för att få en möjlighet att med mestadels ideella krafter hinna med att åstadkomma det som ingår i projektet.

Återkom om det finns fler underlag som önskas i ärendet.

För frågor hänvisas till projektansvarig för ärendet.

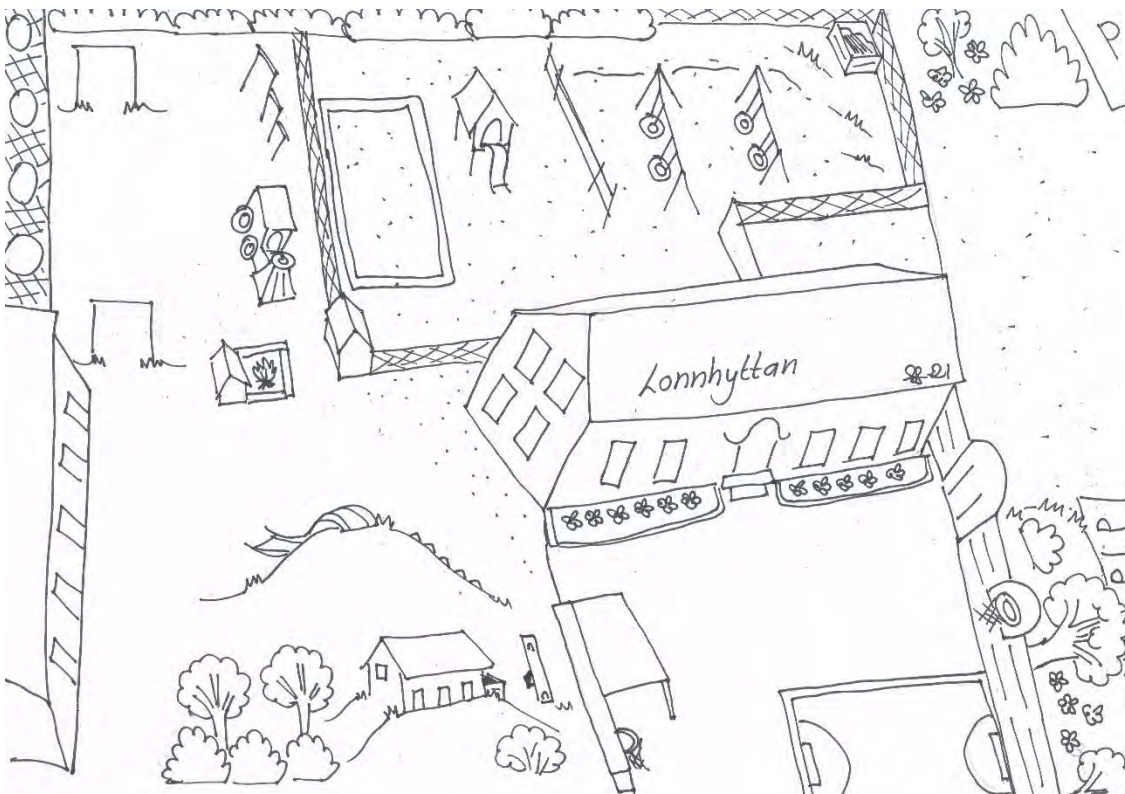
Liv Hellquist; liv.hellquist@gmail.com; 073-958 42 52

Bifogade bilagor:

- Skisser på skolgårdarna och del av närområden där åtgärderna planeras. Exakt placering av de åtta åtgärderna sker i samband med att projektet startas upp och en mer detaljerad inventering av områdenas förutsättningar bedöms.

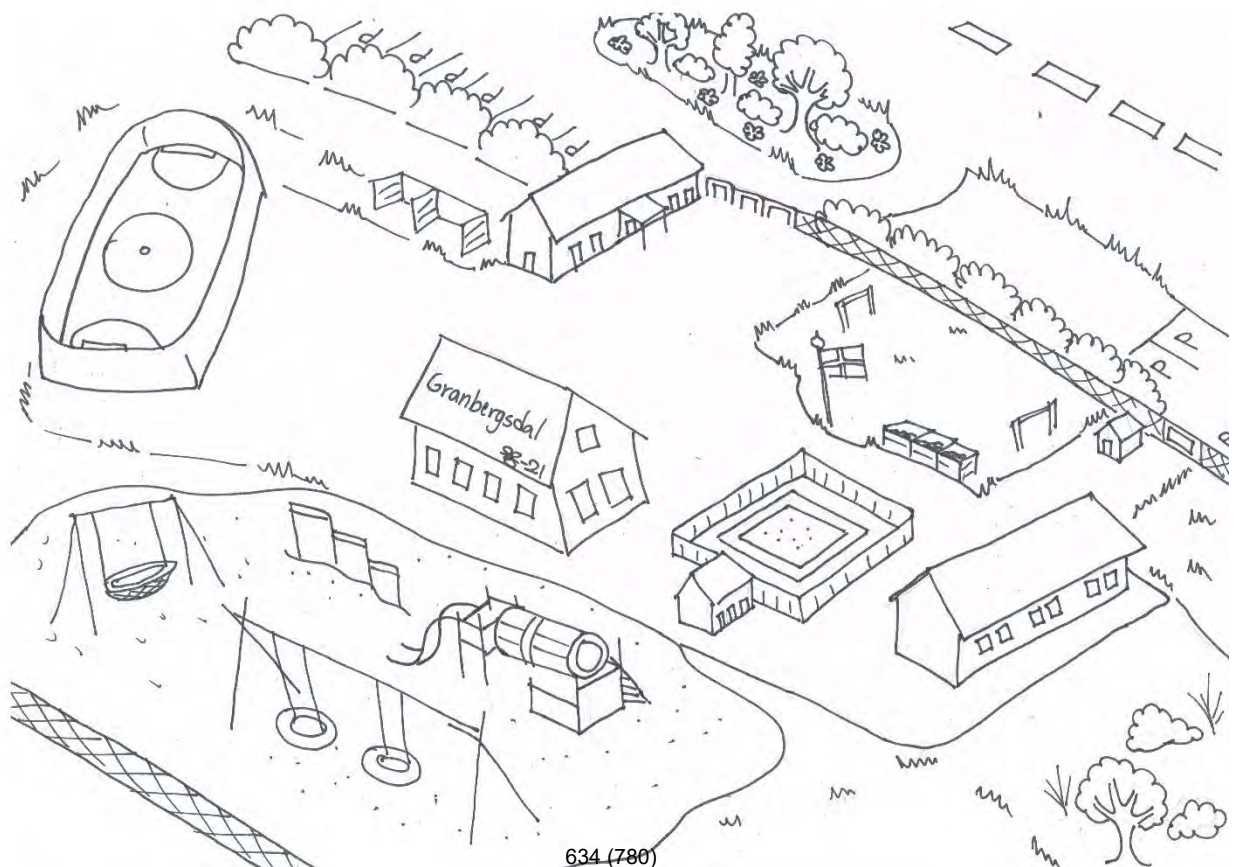
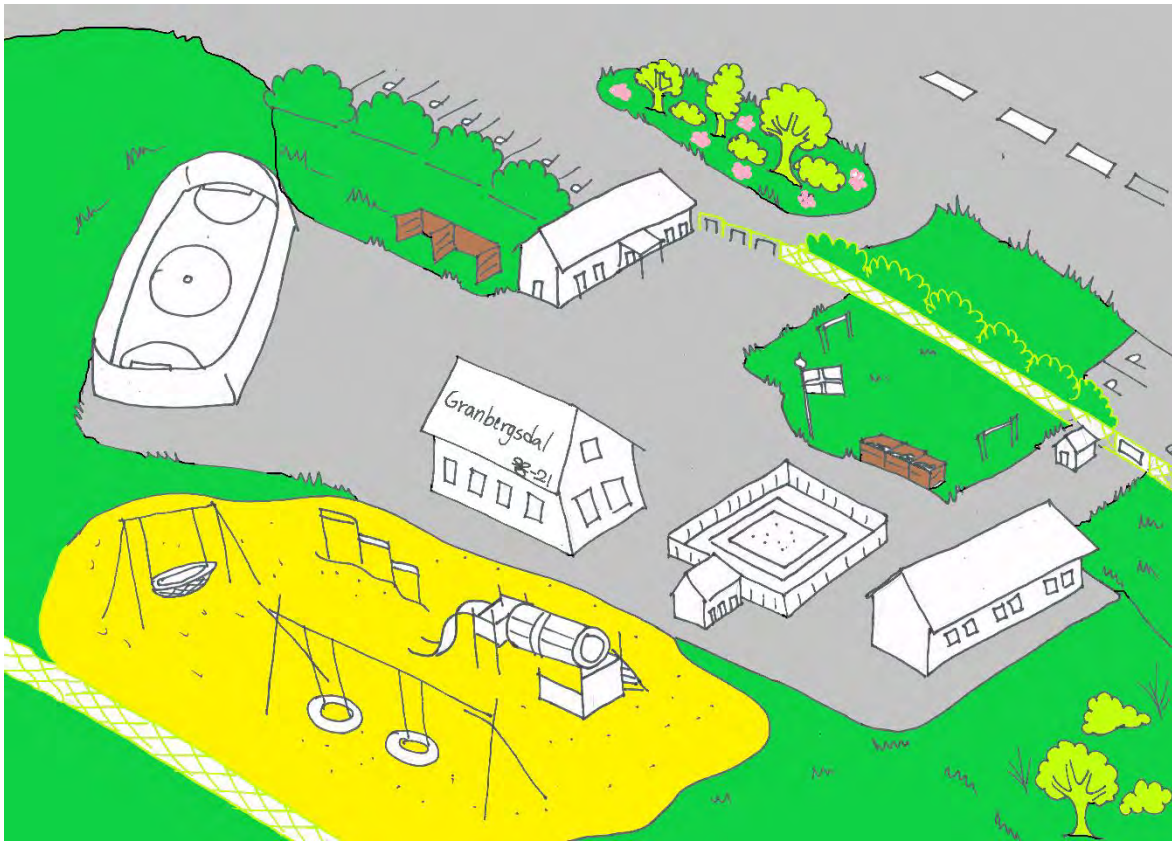
Bilaga till ansökan – Vilt- och naturvårdsbidrag

Lonnhyttans skola, ekonomisk förening

Bilaga till ansökan – Vilt- och naturvårdsbidrag

Lonnhyttans skola, ekonomisk förening

Ansökan

Vilt- och naturvårdsbidrag

Besöksadress:

Eklundavägen 1
70217 Örebro

Kontaktperson:

Johan Karlström
johan.karlstrom@regionorebrolan.se

Ansökan skickas till:

johan.karlstrom@regionorebrolan.se

Alt. via post till:

Johan Karlström
Utvecklingsledare Friluftsliv
Region Örebro län
+46 (0)72 146 76 09

Ansökan avser år

2021-2023

Information om sökande

Namn Lonnhyttans skola, ekonomisk förening		Kontaktperson Johanna Hedenström Karlsson	Telefon 070-351 02 63
Organisationsnummer 716453-2033	Telefon dagtid	c/o adress	
Plusgiro	Telefon kvällstid	Adress Granbergsdal 279	
Bankgiro 5870-0410	E-post ordforande@lonnhyttan.se	Postnummer 69192	Postort
Bankkonto 8452-5, 914960383-0		Ev referens vid utbetalning	

Ansökt belopp

70 000 kr

Ansökan avser (obligatorisk uppgift) Kompletterande uppgifter kan lämnas i bilaga

<p>Bakgrund</p> <p>Lonnhyttans skola är en ekonomisk förening som drivs av föräldrar. Föreningens verksamhet är fördelat på två skolfastigheter; Lonnhyttan skola och Granbergsdals skola som båda ligger belägna på landsbygden i Karlskoga kommun. Inom friskolans verksamhet finns både förskola, fritidshem och grundskola från förskoleklass till årskurs 6. Friskolan är certifierad enligt "Grön Flagg" och arbetar medvetet med miljö- och naturfrågor. Önskemål och potential finns emellertid för att vidareutveckla detta ytterligare.</p> <p>Se medföljande bilaga för mer information.</p>
<p>Mål och syfte</p> <p>Att som en del i undervisningen samt genom ideellt arbete göra åtgärder som bidrar till att öka utomhusvistelse, naturmedvetenhet och förståelse för ekologiska sammanhang hos barnen. Att använda skolgårdar och närmiljöer hos de två skolorna för att där göra åtgärder som gynnar växt- och djurliv, stärker ekologiska sammanhang samt ökar medvetenhet, intresse och känsla för natur-, klimat- och miljöfrågor hos barnen. Se medföljande bilaga för mer information.</p>
<p>Genomförande, tidsplan</p> <p>Målsättningen är att stora delar av de åtgärder som ansöks medel för kan göras av barnen och pedagogerna själva som en del i undervisningen. Övriga delar kommer att utföras genom ideellt arbete av föräldrar. Enstaka åtgärder eller del av åtgärder kan komma att behöva köpas in expertis för att få utfört.</p>
<p>Målgrupp</p> <p>I första hand är målgruppen barn som går inom förskola, fritids och grundskola på de två skolorna. Då även pedagogerna som kan använda projektets åtgärder som en del i sin undervisning. I andra hand är målsättningen att åtgärderna kan komma andra i grannskapet till godo och skapa kunskap och miljömedvetenhet.</p>

Beskriv kortfattat naturvårdsnyttan	Implementering av naturmedvetenhet hos barnen. Skapande av förutsättningar för ökad biologisk mångfald på skolgårdarna och närområden.
Beskriv kortfattat koppling till folkhälsa	Ökade förutsättningar till utomhuspedagogik, naturmedvetenhet, utomhusaktiviteter och upplevelse hos barn, pedagoger och föräldrar.
Omfattning av ideellt arbete i timmar	Svårt att avgöra exakt i ett inledande skede; beror på vilka kompetenser som finns hos medlemmar hos föreningen med på ett ungefär bedöms de åtta åtgärderna kräva ca 440 h av ideellt arbete.
Ev samarbetspartner	

Budget Själva arbetet kommer i stort ske ideellt men bidragsmedel behövs för material, maskiner och utrustning.	
Beskrivning av kostnader	i kr
Tillgång och drivmedel till motorsåg/röjsåg	1000
Tillgång av traktor eller dylikt fordon för tyngre lyft	5000
Inköp av växtmaterial	10 000
Inköp av pallkragar och jord	1000
Inköp av virke och annat material till holkar, informationsskyltar etc.	3000
Inköp av material alternativt inköp av färdigt vindskydd, eldstad och rastbänkar	40 000
Inhyring av expertkompetens ex. montering vindskydd	10 000
Summa totalt	70 000

Bidrag från andra bidragsgivare/egen insats

Egen insats	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp

Bilagor (som kan bifogas i förekommande fall)

☐ Årsmötesprotokoll	☐ Verksamhetsberättelse	☐ Ekonomisk redovisning
☐ Revisionsberättelse	☐ Stadgar	☒ Övrigt ex kartor

Underskrifter

Namn/teckning 	Funktion Ordförande Styrelsen	Ort och datum
Namn/förtydligande Johanna Hedenström Karlsson	Telefon	Mobiltelefon 070-351 02 63
Namn/teckning 	Funktion Sekreterare styrelsen	Ort och datum
Namn/förtydligande Liv Hellquist	Telefon	Mobiltelefon 073-958 42 52

Beskriv kortfattat naturvårdsnyttan	Ökad förståelse för vikten av närnatur och skyddad natur.
Beskriv kortfattat koppling till folkhälsa	Många studier visar på naturen som läkande kraft.
Omfattning av ideellt arbete i timmar	
Ev samarbetspartner	Livsstilmottagningen Karlskoga lasarett, FINSAM Karlskoga kommun och Studieförbundet

Budget	
Beskrivning av kostnader	i kr
Naturvägledare och projektledare	140 000
resor och visst material	12 000
OH	8000
Summa totalt	150 000

Bidrag från andra bidragsgivare/egen insats

Egen insats	Dator, kontor, utrustning	Belopp	10 000
Bidragsgivare	Bidrag från Arbetsförmedlingen	Belopp	100 000
Bidragsgivare		Belopp	
Bidragsgivare		Belopp	

Bilagor (som kan bifogas i förekommande fall)

☒ Årsmötesprotokoll	☒ Verksamhetsberättelse	☒ Ekonomisk redovisning
☒ Revisionsberättelse	☒ Stadgar	☐ Övrigt ex kartor

Underskrifter

Namnsteckning		Funktion	kassör och firmatecknare	Ort och datum	15/2 2021
Namnförtydligande	Silke Frank	Telefon	073-905 03 01	Mobiltelefon	

Namnsteckning		Funktion	Firmatecknare	Ort och datum	15/2 2021
Namnförtydligande	Kajsa Grebäck	Telefon	072-546 01 06	Mobiltelefon	

Besöksadress:

Eklundavägen 1
70217 Örebro

Kontaktperson:

Johan Karlström
joan.karlstrom@regionorebrolan.se

Ansökan skickas till:

joan.karlstrom@regionorebrolan.se

Alt. via post till:

Johan Karlström
Utvecklingsledare Friluftsliv
Region Örebro län
+46 (0)72 146 76 09

Ansökan avser år

2021

Information om sökande

Namn Naturskyddsforeningen Örebro län		Kontaktperson Kajsa Grebäck	Telefon 0725460106
Organisationsnummer 875001-8205	Telefon dagtid 072-546 01 06	c/o adress	
Plusgiro	Telefon kvällstid 072-546 01 06	Adress Slottsgatan 13A	
Bankgiro 224-7484	E-post kajsa.grebäck@naturskyddsforeningn.se	Postnummer 703 61	Postort
Bankkonto		Ev referens vid utbetalning	Örebro

Ansökt belopp

50 000

Ansökan avser (obligatorisk uppgift) Kompletterande uppgifter kan lämnas i bilaga

<p>Bakgrund</p> <p>Vi människor kan av olika skäl skapa olika murar på grund av kultur och traditioner, och av rädsla och otrygghet som kan leda till att vi blir mer instängda och mer isolerade. I våra olika projekt med naturmötet och integration har vi utvecklat "Språka mellan tällarna" och öppnat dörrar ut i naturen, till en värld de inte trodde var intressant för dem.</p> <p>Språka mellan tällarna öppnar dörren till natur- och friluftslivet för personer med annat modersmål än svenska. Projektet finns till för att skapa naturmötet och inspirera varandra i naturen. Se https://orebrolan.naturskyddsforeningen.se/integration/</p> <p>Nu har vi fått bra kontakt med Livsstilsenheten och FINSAM i Karlskoga. Här ser vi möjligheter att utveckla arbetet så att fler som inte kommer ut i naturen och friluftslivet gör det. I tidigare projekt har vi varit ute tillsammans med FINSAM, men att samarbetat med Karlskoga lasarett är nytt och spännande. De möter många med olika modersmål på livsstilsenheten som mår dåligt, och som vi är övertygade om skulle må bättre av att komma ut i naturen och uppleva olika typer av aktiviteter. Många studier visar på naturen som läkande kraft.</p> <p>Vi har naturvårdsledare som är vana att vara ute med folk som är ovana att vara ute i naturen och personer som pratar olika språk. Vi erbjuder allt från enklare naturkunskap, eldteknik, allemansrätt till "Lugn i naturen" och skogsbad. Nu under Friluftslivets år kan i vara kittet mellan sjukvården och naturen, friluftsliv- och foreningslivet.</p>
<p>Mål och syfte</p> <p>Målsättningen är att de patienter som deltar i Livsstilmottagningens och Naturskyddsforeningens aktiviteter upplever positiv effekt på hälsa och livskvalitet, förbättrar sitt psykiska mående, har förbättrad fysisk funktion och ökad fysisk aktivitetsnivå samt känner större tilltro till naturen som en viktig del i återhämtning i samband med stress.</p> <p>Vidare är målsättningen att vi skapar ett nytt samarbete som fortgår även efter projektets slut där Livsstilmottagningen och Naturskyddsforeningen har etablerat ett välfungerande samarbete genom FaR kring patienter med psykisk ohälsa.</p> <p>Arbeta fram och testa en modell för att kunna nyttja naturen som en del i rehabilitering vid psykisk ohälsa i Coronasensens spår. Inom ramen för Livsstilmottagningens verksamhet arbeta fram och testa en modell som bygger på samverkan mellan hälso- och sjukvården, Naturskyddsforeningen och studieforbunden, för att kunna nyttja naturen som en del i rehabilitering och i återhämtning ohälsa.</p> <p>Modellen ska kunna användas i andra verksamheter inom hälso- och sjukvården.</p> <p>Personer som mår dåligt av olika anledningar, ska få hjälp att komma ut, röra på sig, uppleva naturen och känna sig trygga i sin hembygd och dessutom känna livsglädje med att komma ut tillsammans med andra. Därefter villja gå ut med familjen och kompisar.</p> <p>Språka mellan tällarna kan ändra människors attityd, från att vägra samhället till att bli delaktig i det och det går genom att börja tycka om platsen man bor på.</p> <p>Här igenom får fler förståelse för vikten av närmatur.</p> <p>Fler känner till friluftsliv, vandringsleder, naturreservat mm.</p> <p>Antäta en naturvårdsledare som tillsammans med FINSAM och Livsstilsenheten planerar och genomför aktiviteter ut i naturen.</p> <p>Genomför 60 aktiviteter under friluftslivets år 2021. Luften är fri</p>
<p>Genomförande, tidsplan</p> <p>April - göra gemensamt program för aktiviteterna April - november genomföra olika natur- och friluftslivsaktiviteter December utvärdering</p>
<p>Målgrupp</p> <p>Natur- och friluftsovana, med fokus på personer med olika modersmål. Patient som är sjukskriven eller bedömts ha hög risk för sjukskrivning. Personer som står långt från arbetsmarknaden.</p>

Revisionsberättelse

Till årsmötet i Naturskyddsföreningen Örebro län

Vi, undertecknade förtroendevalda revisorer, har granskat årsredovisning och räkenskaper för Naturskyddsföreningen Örebro län för år 2019.

Det är styrelsen som har ansvaret för räkenskapshandlingarna och förvaltningen. Vårt ansvar är att uttala oss om årsbokslutet och förvaltningen på grundval av vår revision. Revisionen har utförts i enlighet med god revisionssed i Sverige. Revisionen har innefattat att granska ett urval av underlagen för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna.

I revisionen ingår också att pröva redovisningsprinciperna och styrelsens tillämpning av dem samt att bedöma den samlade informationen i årsbokslutet. Vi har granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i föreningen för att kunna bedöma om styrelsen eller någon styrelseledamot har handlat i strid med föreningens stadgar eller årsmötesbeslut.

Vi anser att vår revision ger oss rimlig grund för att tillstyrka att årsmötet fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen, disponerar resultatet enligt förslaget i verksamhetsberättelsen och att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2019.

Fjugesta och Örebro den 30 april 2020

.....
Roger Björkeroth

.....
Kenny Petersson

17. **Beslut:** övriga styrelseledamöter
omval 2 år, My Soling
omval 2, år Ann-Sofi Eliason
nyval 2 år, Agne Björklund
nyval1 år, Jan Greve
kvar 1 år, Silke Frank

18. **Beslut:** övriga styrelseledamöter, fyllnadsväl

fyllnadsväl 1 år, Simon Petersson
fyllnadsväl 1 år, Ina Knutsson

19. **Beslut:** Till revisorer valdes Kenny Petersson och Roger Björkeroth.

Till revisorssuppleanter valdes Christer Persson, Ingemar Hallberg.

Beslut: Justerare Kerstin Hallberg behövde avvika från mötet, Lisa Karlsson valdes som ersättare för Kerstin

20. **Beslut:** Till valberedning valdes Tomas Bergkvist (Örebro), Malin Norberg (Örebro) och Henrik Perrin (Nora).

21. Västernärke kommer att vara värd för länsstämman 2021.

22. Ärenden som styrelsen förelägger stämman

a. **Beslut:** till ombud på Hopajolas årsmöte 15/9 valdes Silke Frank, ersättare Simon Petersson.

23. Ärenden som väckts genom motion (inga motioner har inkommit).

24. Stämman avslutades.

Henrik Perrin, ordförande

Kajsa Grebäck, sekreterare

Ankie Rauséus, justerare

Kerstin Hallberg, justerare tom § 19

Lisa Karlsson, justerare from §20

Närvarande: 10 personer på plats i Folkets park i Nora och 22 personer digitalt via zoom, deltagarlista bifogas.

1. Silke Frank öppnade stämman.
2. **Beslut:** Röstlängd fastställdes, se bilaga.
3. Dagordningen fastställdes.
4. **Beslut:** Stämman ansågs behörigen utlyst.
5. **Beslut:** Stämmans deltagare godkände mötesformen digitalt och på plats i Nora.
6. Henrik Perrin valdes till ordförande för stämman.
7. Till sekreterare utsågs Kajsa Grebäck.
8. **Beslut:** Ankie Rauséus (på plats i Nora) och Kerstin Hellberg (digitalt) valdes att jämte stämmans ordförande justera protokollet.
9. Tomas Bergkvist presenterade verksamhetsberättelse, som lades till handlingarna.
10. Silke Frank gick igenom kassaberättelsen som lades till handlingarna.
11. Mötesordförande läste upp revisorernas berättelse, som lades till handlingarna.
12. Resultat- och balansräkningen fastställdes enligt kassaberättelsen.
13. **Beslut:** Styrelsen beviljades ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2019.
14. **Beslut:** Verksamhetsplan och budget fastställdes enligt bilaga.

Nuvarande revisorer önskar att länsförbundet anlitar en godkänd/auktoriserad revisor eftersom vi har så många stora projekt. **Beslut:** Styrelsen får i uppdrag av stämman att, tillsammans med revisorerna, anlita en godkänd revisor till bokslutet 2020.

15. Fråga om antalet styrelseledamöter och mandatperiod för dessa
Beslut: 7 styrelseledamöter var av 3 väljs på 2 år och 3 väljs på 1 år. 1 ledamot kvarstår sedan tidigare år.
16. Efter som ordförandeposten även detta år är vakant, är det viktigt att styrelsen gör en tydlig ansvarsfördelning så att hela styrelsen blir delaktiga och tar sitt ansvar för styrelsearbetet.

§ 1 Organisation och verksamhetsområde

Naturskyddsföreningen i Örebro län (länsförbundet) omfattar de kretsar som är verksamma inom Örebro län och anslutna till Naturskyddsföreningen.

Medlemmar i länsförbundet är de av Naturskyddsföreningens medlemmar som är bosatta inom länsförbundets verksamhetsområde. Enskild medlem har dock rätt att själv välja att tillhöra annat länsförbund och sådan övergång gäller från närmast följande årsskifte. Juridiska personer som är medlemmar i föreningen tillhör det länsförbund inom vars verksamhetsområde de har sitt säte.

§ 2 Verksamhet

Länsförbundet skall regionalt verka för Naturskyddsföreningens ändamål.

Vidare skall länsförbundet stödja och utveckla kretsverksamheten, inventera det regionala utbildningsbehovet och erbjuda utbildning, samt samordna kretsarna i det regionala natur- och miljövårdsarbetet.

Länsförbundet handhar sina egna angelägenheter, antar egna stadgar och svarar för sina ekonomiska åtaganden. Det kan inte utan godkännande av riksföreningens styrelse uppta särskilda medlemsavgifter av sina kretsar eller medlemmar.

Länsförbundet har rätt att uppta annan avgift än medlemsavgift, t ex prenumeration på länsförbundstidskrift.

§ 3 Länsstämma

Länsförbundets högsta beslutande organ är länsstämman som består av ombud för kretsarna. Enskild medlem får närvara vid stämman och har yttrande- och förslagsrätt.

Kretsarna äger sända ombud till länsstämman i förhållande till antalet registrerade medlemmar vid årsskiftet före stämman enligt följande:

- Upp till 1000 medlemmar = 4 ombud
- 1001-2000 medlemmar = 5 ombud
- 2000 eller fler medlemmar = 6 ombud

Varje ombud som upptagits i röstlängd har en röst. Vid förfall för ombud inträder suppleant. Ombud och suppleanter för dessa bör vara ledamöter eller suppleanter i kretsstyrelse och ska utses av respektive styrelse. Ombud får inte delta i beslut i ärende, inklusive val, som rör personen själv eller närstående. Stämmodeltagare ska vid deltagande i behandling av ärende anmäla förhållanden som kan innebära jäv. Stämmopresidiet avgör om jäv föreligger.

§ 4 Beslutsförhet och omröstning

Länsstämman är beslutsför med det antal röstberättigade ombud som infunnit sig efter kallelse i laga ordning.

Vid omröstning avgörs alla frågor med enkel majoritet med undantag för personval där relativ majoritet tillämpas. Avseende stadgeändring se § 15, avseende upplösning se § 16. Vid lika röstetal har stämmans ordförande utslagsröst utom vid val då lotten avgör.

Omröstning sker öppet. Dock skall val ske med slutna sedlar när något ombud så begär. Vid val med slutna sedlar får valsedel ej uppta andra namn än de som ställts i proposition, ej heller får valsedel uppta fler namn än de antal som ska väljas. I sådana fall ogiltigförklaras valsedeln.

§ 5 Valbarhet

Valbar till styrelse och valberedning är fysisk person som är medlem i länsförbundet, dock ej länsförbundets revisorer eller anställda inom länsförbundet, med undantag för arvoderad styrelseledamot. Till styrelseledamot får ej heller utses ledamot i valberedningen. Till ledamot i

valberedningen får ej heller utses ledamot av länsförbundets styrelse eller till denne närstående person.

§ 6 Tidpunkt och kallelse

Ordinarie länsstämma hålls före den 15 maj. Dag och plats för stämma ska meddelas kretsarna senast 30 dagar i förväg och på sätt styrelsen finner lämpligt.

§ 7 Vid ordinarie länsstämma skall förekomma:

1. Upprop och fastställande av röstlängd
2. Fråga om stämman blivit behörigen utlyst
3. Val av ordförande för stämman
4. Anmälan om styrelsens val av sekreterare för stämman
5. Val av två justerare att jämte stämmans ordförande justera protokollet
6. Styrelsens verksamhetsberättelse
7. Revisorernas berättelse
8. Fastställande av resultat- och balansräkningar
9. Fråga om ansvarsfrihet för föregående års förvaltning
10. Fastställande av budget och verksamhetsplan
11. Beslut om antalet styrelseledamöter och mandatperiod för dessa
12. Val av ordförande i länsförbundet tillika ordförande i styrelsen
13. Val av övriga styrelseledamöter
14. Eventuella fyllnadsval
15. Val av två revisorer och två suppleanter för dessa
16. Val av valberedning
17. Fastställande av vilken krets som skall vara arrangör av länsstämman kommande år
18. Nominering av kandidater till riksföreningens valberedning att rapportera till riksföreningen senast 17 maj riksstämмоår
19. Ärenden som styrelsen förelägger stämman
20. Ärenden som väckts genom motion
21. Stämmans avslutande

§ 8 Extra länsstämma

Extra stämma skall hållas när ordinarie stämma eller länsförbundets styrelse så beslutar, eller när minst två femtedelar – dock minst två – av länsförbundets kretsar, eller revisorerna skriftligen påkallar extra stämma. Vid extra stämma får inte fattas beslut i andra ärenden än de som angivits i kallelsen.

§ 9 Motioner

Motionsrätt har krets och enskild fysisk medlem. Motion skall inges skriftligen till länsförbundets styrelse före den 1 februari det år motionen ska behandlas.

Förslag som ska bli föremål för beslut skall senast 30 dagar före stämman avsändas till samtliga kretsar. Förslag som kommit in för sent kan bli föremål för överläggning men kan inte föranleda beslut på stämman.

§ 10 Styrelse

Styrelsen är länsförbundets högsta beslutande organ då stämman inte är samlad.

Styrelsen består av minst fem ledamöter varav en ordförande.

Fältbiologerna ska därutöver beredas möjlighet att utse en ledamot i länsförbundsstyrelsen om de är organiserade inom förbundets verksamhetsområde.

§ 11 Styrelsens beslutsförhet

Styrelsen är beslutsför om minst halva antalet röstberättigade ledamöter är närvarande. Ledamot ska ej delta i beslut som rör personen själv eller närstående. Vid lika röstetal har ordföranden utslagsröst.

§ 12 Firmateckning

Länsförbundets firma tecknas i den ordning länsförbundets styrelse beslutar.

§ 13 Verksamhetsår och räkenskaper

Länsförbundets verksamhetsår är kalenderår. Länsförbundets styrelse skall föra räkenskaper som, vederbörligen avslutade för verksamhetsåret, tillsammans med verksamhetsberättelse, ska överlämnas till revisorerna före utgången av nästföljande januari månad för granskning. Revisionsberättelsen ska överlämnas till styrelsen senast den 1 april. Räkenskaperna ska föras i enlighet med god redovisningssed.

§ 14 Verksamhetsberättelse

Verksamhets- och revisionsberättelserna samt årsmötesprotokoll ska före den 15 juni sändas till riksföreningens kansli.

§ 15 Stadgeändring

För ändring av länsförbundets stadgar krävs 2/3 majoritet. Förslag till ändring av stadgarna ska föreläggas stämman genom proposition från styrelsen eller motion. När länsförbundets stadgar har ändrats ska ändringarna meddelas riksföreningen senast i samband med insändande av verksamhetsberättelsen.

§ 16 Upplösning

Länsförbundet kan upplösas genom beslut av två på varandra följande länsstämmor med minst sex månaders mellanrum, varav den ena skall vara ordinarie. För giltighet ska sådana beslut fattas med minst 3/4 majoritet.

Upplöses länsförbundet, eller upphör dess verksamhet på annat sätt, tillfaller dess behållna tillgångar riksföreningen, att av denna användas för att stödja ett återstartande av länsförbundet.

Ansökan
Vilt- och naturvårdsbidrag**Besöksadress:**Eklundavägen 1
70217 Örebro**Kontaktperson:**Johan Karlström
joan.karlstrom@regionorebrolan.se**Ansökan skickas till:**joan.karlstrom@regionorebrolan.se**Alt. via post till:**Johan Karlström
Utvecklingsledare Friluftsliv
Region Örebro län
+46 (0)72 146 76 09**Ansökan avser år**

2021

Information om sökande

Namn Stiftelsen Rånnesta Naturens teater		Kontaktperson Lars Borgström	Telefon 019-283040
Organisationsnummer 875003-3592	Telefon dagtid 019-283040	c/o adress	
Plusgiro	Telefon kvällstid	Adress Rånnesta	
Bankgiro 625-0328	E-post info@tysslingen.nu	Postnummer 705 92 Örebro	Postort
Bankkonto		Ev referens vid utbetalning	

Ansökt belopp

20 000

Ansökan avser (obligatorisk uppgift) Kompletterande uppgifter kan lämnas i bilaga

Bakgrund Pandemin 2020 - 2021 har skapat stora hål i vår kassa och för att kunna fortsätta vår verksamhet med guider och information om naturen och fåglarna i och runt Tysslingen
Mål och syfte Främst under svanrasten och vårens kunna informera besökande
Genomförande, tidsplan Start mars 2021 med avslut september 2021
Målgrupp Besökande vid naturreservaten och Tysslingen

Beskriv kortfattat naturvårdsnyttan	Sprida kunskap om eko-systemet samt informera om vad de ser på plats
Beskriv kortfattat koppling till folkhälsa	Många nya som vistas ute i naturen och som behöver svar på frågor och annan information
Omfattning av ideellt arbete i timmar	ca 150 - 200
Ev samarbetspartner	Förhandlingar pågår med nya sponsorer 2021 då vår huvudsponsor valt att lämna oss.

Budget	
Beskrivning av kostnader	i kr
Kontorskostnader	60 000
Personal	1 120 000
Underhåll reparationer	63 000
El	50 000
Övrigt	150 000
Summa totalt	1 443 000

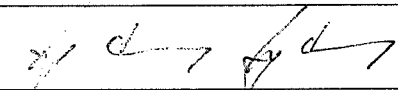
Bidrag från andra bidragsgivare/egen insats

Egen insats	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp

Bilagor (som kan bifogas i förekommande fall)

☐ Årsmötesprotokoll	☐ Verksamhetsberättelse	☐ Ekonomisk redovisning
☐ Revisionsberättelse	☐ Stadgar	☐ Övrigt ex kartor

Underskrifter
Handlingar sändes separat via Post Hörde

Namnsteckning	Funktion	Ort och datum
	Ordförande	2021.02.11
Namnförtydligande	Telefon	Mobiltelefon
Larz Lundberg	0706510768	

Namnsteckning	Funktion	Ort och datum
Namnförtydligande	Telefon	Mobiltelefon

Besöksadress:

Eklundavägen 1
70217 Örebro

Kontaktperson:

Johan Karlström
joan.karlstrom@regionorebrolan.se

Ansökan avser år

2021-2023

Ansökan

Vilt- och naturvårdsbidrag

Ansökan skickas till:

joan.karlstrom@regionorebrolan.se

Alt. via post till:

Johan Karlström
Utvecklingsledare Friluftsliv
Region Örebro län
+46 (0)72 146 76 09

Information om sökande

Namn Naturskyddsföreningen i Örebro län		Kontaktperson Kajsa Grebäck	Telefon 072 546 01 06
Organisationsnummer 875001-8205	Telefon dagtid 072 546 01 06	c/o adress	
Plusgiro	Telefon kvällstid	Adress Slottsgatan 13a	
Bankgiro 224-7484	E-post kajsa.grebäck@naturskyddsföreningen.se	Postnummer 70361	Postort
Bankkonto		Ev referens vid utbetalning	ÖREBRO

Ansökt belopp

287 500 kr

Ansökan avser (obligatorisk uppgift) Kompletterande uppgifter kan lämnas i bilaga

<p>Bakgrund</p> <p>Vi önskar genomföra ett naturvårdsprojekt, Våtmark & vatten #2, inom så kallad återvätning, alltså restaurering av våtmarker som skadats av torvbrytning eller dikning och vilka på så vis förlorat eller fått sina hydrologiska och klimatreglerande funktioner förstörda eller störda. I projektet ska vi även utbilda högstadiееlever och lärare. Se bilaga för detaljerad beskrivning.</p>
<p>Mål och syfte</p> <p>Fjärranalys av 7 våtmarker Åtgärder i/vid två av våtmarkerna Utbilda minst 40 elever varje år; 2021-2023 Syftet med projektet är att ta fram ett kunskapsunderlag, utföra återvätning och utbilda lärare och elever. Se bilaga för detaljerad beskrivning.</p>
<p>Genomförande, tidsplan</p> <p>Start 2021 med fjärranalyser och fältbesök Åtgärder, återvätning 2021-2023 Utflykter, utbildning av lärare och elever 2021-2023, två perioder per år (höst och vår) Se bilaga för detaljerad beskrivning.</p>
<p>Målgrupp</p> <p>Högstadiееlever och allmänheten samt tjänstepersoner och yrkesverksamma inom entreprenad, skogsbruk och naturvård.</p>

Beskriv kortfattat naturvårdsnyttan Ökad hydrologiska funktioner, återställda klimatreglerande funktioner samt ökad biologisk mångfald
Beskriv kortfattat koppling till folkhälsa Projektet kommer främst att bidra till folkhälsa genom att elever får möjlighet att besöka naturen och förhoppningsvis inspireras att besöka naturen under livet framåt
Omfattning av ideellt arbete i timmar Minst 80 timmar per år.
Ev samarbetspartner Länsstyrelsen i Örebro län, Sveaskog, skolor i Laxå och Degerfors, Melica Miljökonserter Göteborg, Stenefjords Skog och Gräv

Budget	
Beskrivning av kostnader	i kr
Intern administration Naturskyddsföreningen	30 000
Projektledning	750 000
Inventering, fjärranalys och åtgärdsplan	185 000
Återvätning, konkreta åtgärder i objekten	600 000
Busstransporter skolor	50 000
Utrustning skolor	22 500
Summa totalt	1 637 500 kr

Bidrag från andra bidragsgivare/egen insats

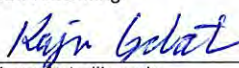
Egen insats	Belopp
Bidragsgivare LOVA - lokala vattenvårdsprojekt Länsstyrelsen i Örebro län	Belopp 1 350 000
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp

Bilagor (som kan bifogas i förekommande fall)

☐ Årsmötesprotokoll	☐ Verksamhetsberättelse	☐ Ekonomisk redovisning
☐ Revisionsberättelse	☐ Stadgar	☐ Övrigt ex kartor Bifogas. Se bilaga 2

Underskrifter

Namnsteckning 	Funktion kassör	Ort och datum 15/02/2021
Namnförtydligande Silke Frank	Telefon	Mobiltelefon 0739050301

Namnsteckning 	Funktion	Ort och datum 15/2 2021
Namnförtydligande Kajsa Gröbäck	Telefon	Mobiltelefon 072 546 0106

Bilaga 1

Kompletterande uppgifter till ansökan Våtmark & vatten #2 – Naturskyddsföreningen i Örebro län

Bakgrund

I projektet Våtmark & Vatten # 2 är vårt mål att öka kunskapsunderlaget, förbättra de hydrologiska och akvatiska miljöerna genom åtgärder, dvs återvätning av större våtmarker i sydvästra Örebro län, samt att även engagera skolor i åtgärder och undersökningar allra högst upp i två olika avrinningsområden;

3. Norra Östersjön och 5. Västerhavet alla belägna i Örebro län.

I Laxå och Degerfors kommuner ligger ett flertal vattendelare. Det är här flera vattendrag i Örebro län samt angränsande län har sina "Nilens källor". För flertalet av dessa, t.ex Svartån, är källorna stora våtmarker eller mossar som tex Stora Gåssjömossen, Vargavidderna eller Skagershultsmossen.

Genom att analysera sju våtmarker, ta fram åtgärdsförslag, utföra åtgärder två av objekt/våtmarker så är avsikten med projektet att förbättra vattenkvaliteter och öka den ekologiska statusen i våtmarkerna med tillhörande vattendrag nedströms

Detta anser vi kommer att förbättra den ekologiska statusen inte bara i objekten utan även längre ner i avrinningsystemen. Därtill förbättra buffrande förmågor och minska utsläppen av "green house gases" (härefter benämnda ghg)

Genom att involvera, engagera och informera lokala skolor med elever och lärare sprider vi kunskaper, ökar engagemang och förståelsen och acceptansen kring vattenfrågor, lösningar för miljön och biologisk mångfald.

Vi driver idag projektet Våtmark och Vatten #1 där vi redan har med elever och lärare från Centralskolan i Laxå och där vi under januari 2021 utfört åtgärder, dvs återvätning, av mossen Trunhatten i Degerfors kommun, med omedelbara effekter för hydrologin och förväntade påföljande effekter för klimatreglerande funktioner i våtmarken samt hydrologiska nedströms våtmarker och vattendrag.

Med denna ansökan vill vi använda medel till en fortsättning av nuvarande projekt och då göra en uppväxling av de viktiga arbeten som redan pågår. För klimat, vatten, biologisk mångfald och för våra ungdomar.

Mål och syfte

1. Fjärranalys av 7 våtmarker (Stora Gåssjömossen, Stora Klingen, Lilla Klingen, Mosstorpsmossen, Edsbackamossen, Trysslingsmossen och Norra Åsmossen) för att få ett underlag inför möjliga åtgärder för att förbättra hydrologi och vattenkvalitet. Flertalet av dessa är föremål för att bli naturreservat då de har mycket höga eller höga naturvärden men alla har någon gång under historien påverkats av tex dikning.

2. För två av objekten genom fältbesök och fördjupade analyser föreslå konkreta åtgärder samt utföra åtgärder, dvs återvätning, i dessa objekt (detta med markägares tillåtelse och samverkan). Detta för att återställa och på ett enkelt sätt skapa naturliga kolsänkor där den naturliga hydrologin skapar lagring av kol i form av torv.

3. Vid två perioder varje år, höst och vår, under projektets tre år i fält ta med 40 - 60 högstadieelever i åk 8 och lärare från Laxå eller Degerfors kommuner i fält för att de ska få delta i praktiska moment och åtgärder, lära sig om biologisk mångfald och klimat samt utföra provtagningar och mätningar i objekten och i deras avrinningsområden. I detta engagera ideella våtmarksintresserade och berörda kommuners miljöförvaltningar.

Syftet med projektet är att ta fram ett kunskapsunderlag, utföra återvätning och utbilda lärare och elever.

Med kunskapsunderlaget önskar vi även ge andra, främst myndigheter möjligheten att utföra erforderliga åtgärder för att förbättra för goda miljöeffekter.

Åtgärderna i åtminstone ett av objekten ämnar bidra till god ekologisk status i vattenmiljön genom att de våtmarker som vi avser att inventera samt utföra åtgärder i ligger allra högst upp i sina respektive avrinningsområden. Ju bättre hydrologiska funktioner som finns högst upp i vattensystemet teoretiskt sett desto bättre ekologisk status längre ner samt i objekten i sig eller i deras närhet. Detta kan också förbättra förutsättningar för och öka chanserna för den biologiska mångfalden att öka, kvantitativt och kvalitativt. Det gör det också möjligt att dessa våtmarker och tillhörande vattendrag på ett bättre sätt kan buffra vatten vid höga flöden och nederbördsperioder eller hålla vatten i större utsträckning under torka och extremtemperaturer. Därtill minska avsättningar av "ghg" till atmosfären på grund av rubbade eller förstörda hydrologiska funktioner.

För vissa av åtgärderna kommer effekterna att vara omedelbara, för andra kommer effekter märkas efter troligtvis 10-tals år.

Inspirera unga människor att både i yrkesval, yrkesliv och i livet generellt verka för att bättre förstå och verka för goda miljöeffekter.

Genomförande, tidsplan

Med start 2021 genomför konsulter (tidigare anlitade av Länsstyrelsens avdelning för skyddad natur) en fjärranalys av de sju objekten. Därtill gör de under 2021 fältbesök i två av objekten för att ta fram en konkret åtgärdsplan för två objekt. Denna delges Länsstyrelsen i Örebro län för samråd och synpunkter och eventuell komplettering samt godkännande, detta gäller även för alla förekommande markägare.

Under projektet utförs åtgärder av entreprenör i ett eller två objekt, givetvis under ledning, i samråd och med godkännande av Länsstyrelsen i Örebro län och förekommande markägare.

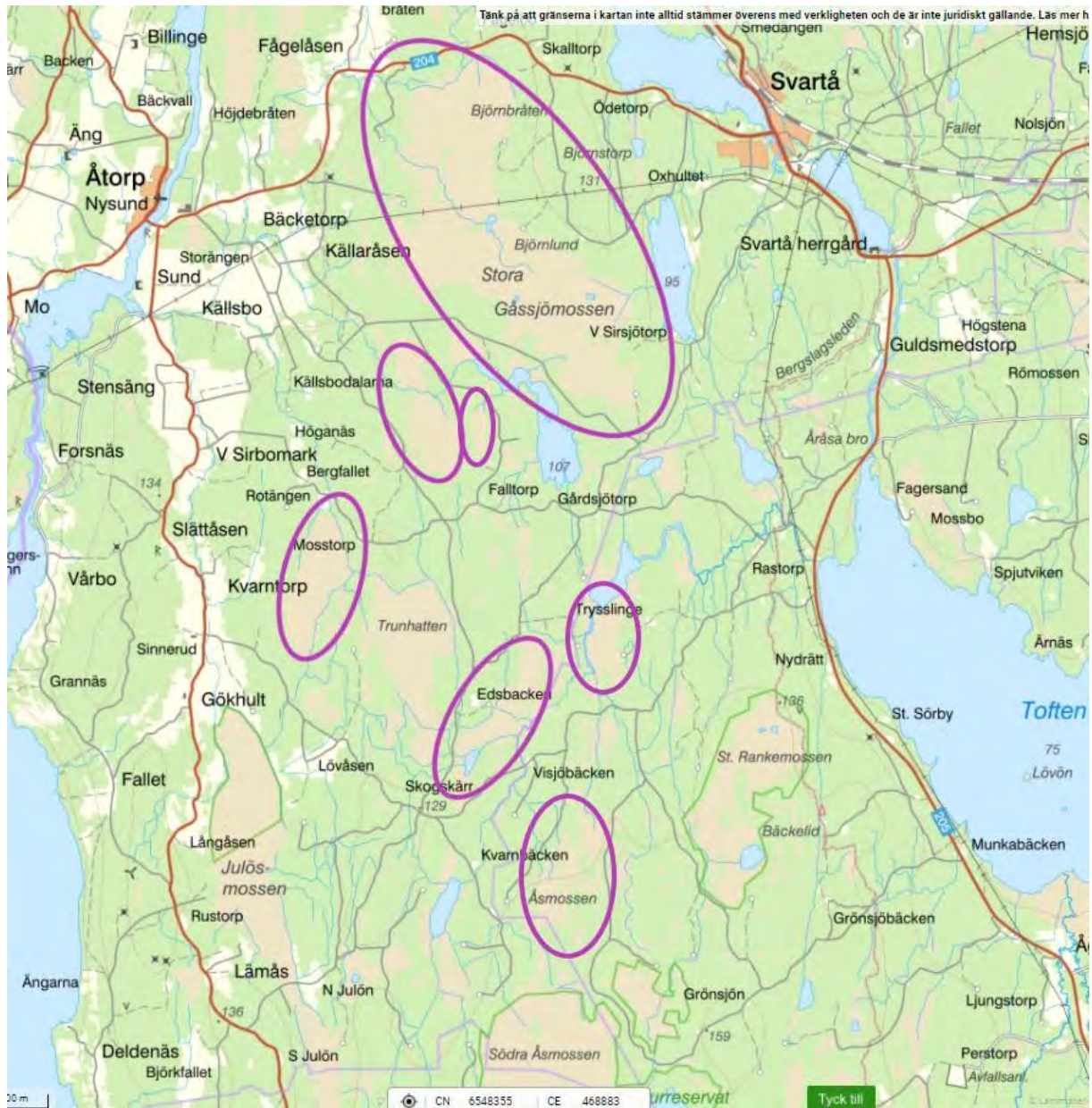
Under 2021, 2022 och 2023 ta med minst 40 högstadieelever och lärare per år från högstadium i Degerfors eller Laxå för att de ska, under säkra former, delta i åtgärdsarbetet, utföra provtagning och andra mätningar, lära sig mer om restaurering, sambandet mellan våtmarker och vatten, ekologi och miljö. Förutom detta möjliggöra för ideella våtmarksintresserade att delta i projektet.

Målgrupp

Högstadieelever och allmänheten samt tjänstepersoner och yrkesverksamma inom entreprenad, skogsbruk och naturvård.

Bilaga 2

Kartor, projektområde, till ansökan Våtmark & vatten #2 – Naturskyddsföreningen i Örebro län

Ansökan

Vilt- och naturvårdsbidrag

Besöksadress:

Eklundavägen 1
70217 Örebro

Kontaktperson:

Johan Karlström
joan.karlstrom@regionorebrolan.se

Ansökan skickas till:

joan.karlstrom@regionorebrolan.se

Alt. via post till:

Johan Karlström
Utvecklingsledare Friluftsliv
Region Örebro län
+46 (0)72 146 76 09

Ansökan avser år**Information om sökande**

Namn		Kontaktperson	Telefon
Organisationsnummer	Telefon dagtid	c/o adress	
Plusgiro	Telefon kvällstid	Adress	
Bankgiro	E-post	Postnummer	Postort
Bankkonto		Ev referens vid utbetalning	

Ansökt belopp**Ansökan avser (obligatorisk uppgift)** Kompletterande uppgifter kan lämnas i bilaga

Bakgrund
Mål och syfte
Genomförande, tidsplan
Målgrupp

Beskriv kortfattat naturvårdsnyttan
Beskriv kortfattat koppling till folkhälsa
Omfattning av ideellt arbete i timmar
Ev samarbetspartner

Budget	
Beskrivning av kostnader	i kr
Summa totalt	

Bidrag från andra bidragsgivare/egen insats

Egen insats	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp

Bilagor (som kan bifogas i förekommande fall)

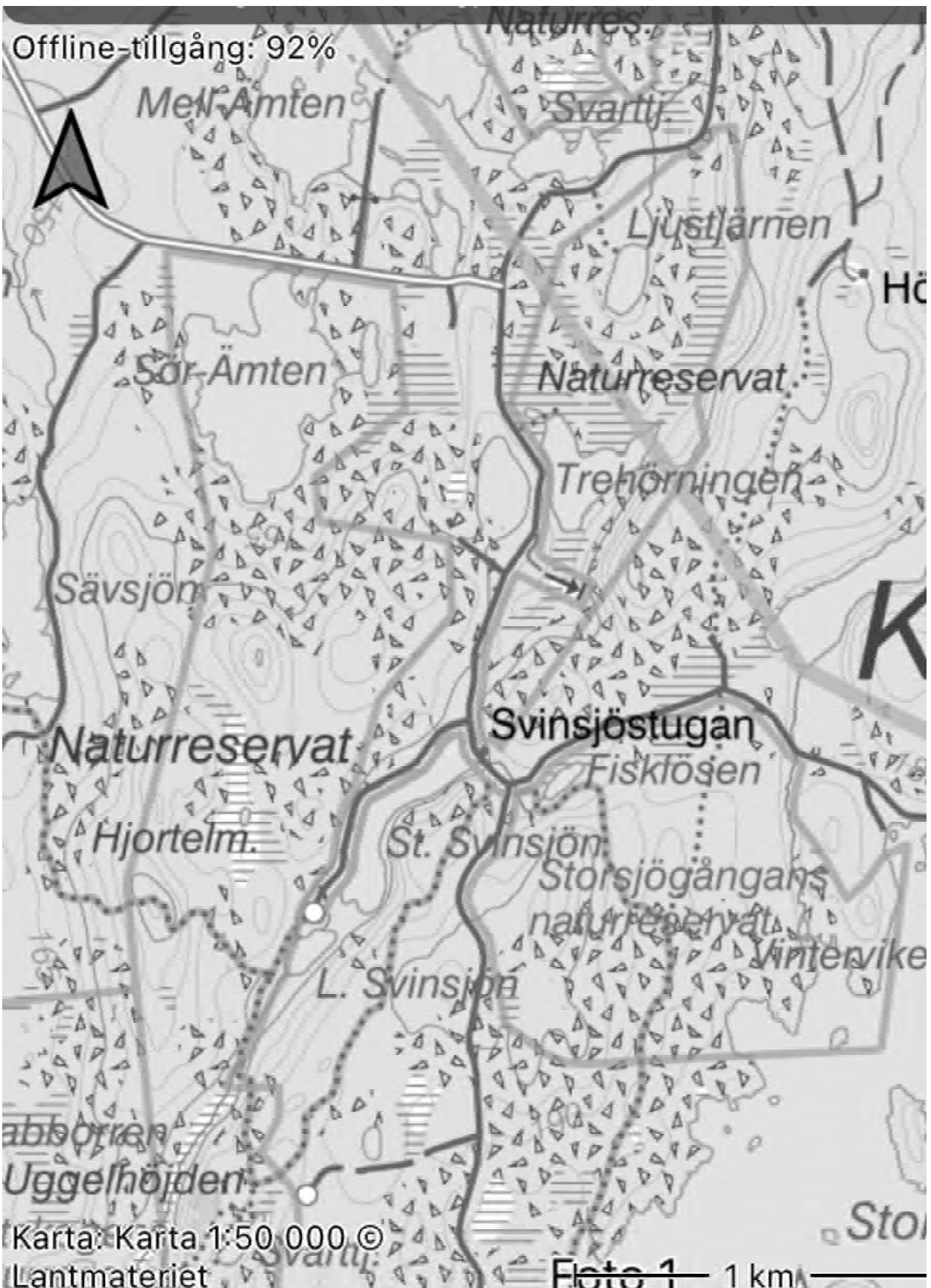
☐ Årsmötesprotokoll	☐ Verksamhetsberättelse	☐ Ekonomisk redovisning
☐ Revisionsberättelse	☐ Stadgar	☐ Övrigt ex kartor

Underskrifter

Namnsteckning	Funktion	Ort och datum
Namnförtydligande	Telefon	Mobiltelefon

Namnsteckning	Funktion	Ort och datum
Namnförtydligande	Telefon	Mobiltelefon

Offline-tillgång: 92%

Karta: Karta 1:50 000 ©
Lantmateriet

Ansökan

Vilt- och naturvårdsbidrag

Besöksadress:

Eklundavägen 1
70217 Örebro

Kontaktperson:

Johan Karlström
joan.karlstrom@regionorebrolan.se

Ansökan skickas till:

joan.karlstrom@regionorebrolan.se

Alt. via post till:

Johan Karlström
Utvecklingsledare Friluftsliv
Region Örebro län
+46 (0)72 146 76 09

Ansökan avser år**Information om sökande**

Namn		Kontaktperson	Telefon
Organisationsnummer	Telefon dagtid	c/o adress	
Plusgiro	Telefon kvällstid	Adress	
Bankgiro	E-post	Postnummer	Postort
Bankkonto		Ev referens vid utbetalning	

Ansökt belopp**Ansökan avser (obligatorisk uppgift)** Kompletterande uppgifter kan lämnas i bilaga

Bakgrund
Mål och syfte
Genomförande, tidsplan
Målgrupp

Beskriv kortfattat naturvårdsnyttan
Beskriv kortfattat koppling till folkhälsa
Omfattning av ideellt arbete i timmar
Ev samarbetspartner

Budget	
Beskrivning av kostnader	i kr
Summa totalt	

Bidrag från andra bidragsgivare/egen insats

Egen insats	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp

Bilagor (som kan bifogas i förekommande fall)

☐ Årsmötesprotokoll	☐ Verksamhetsberättelse	☐ Ekonomisk redovisning
☐ Revisionsberättelse	☐ Stadgar	☐ Övrigt ex kartor

Underskrifter

Namnsteckning	Funktion	Ort och datum
Namnförtydligande	Telefon	Mobiltelefon

Namnsteckning	Funktion	Ort och datum
Namnförtydligande	Telefon	Mobiltelefon

Stadgar för Örebro Viltvårdsförening antagna 5 mars 2020

(Organisationsnummer 875002-8139)

ÖVF regelsamling består av följande dokument:

- Stadgar som beslutats av stämma.
- Arbetsordning för styrelsen och för medlemmar med förtroendeuppdrag samt jaktordning, instruktioner samt rutiner och liknande beslutas av styrelsen.

§ 1 Organisationens namn är Örebro Viltvårdsförening. Vid förkortning av namnet skall initialerna ÖVF användas.

§ 2 ÖVF är en ideell förening med hemvist i Örebro och medlem av Jägareförbundet Örebro län.

§ 3 Viltvårdsföreningens beslutande organ är årsstämman/extra stämma och styrelsen. Styrelsen, som utgörs av ordföranden jämte sex ledamöter, leder föreningens verksamhet och förvaltar dess angelägenhet med stadgar, årsstämma och extra stämma.

§ 4 Fastighetsägaren, Örebro kommun, är den som ger förutsättningar för verksamheten. Verksamhet bedrivs således i samråd med och på uppdrag av fastighetsägaren enligt särskilda avtal och överenskommelser.

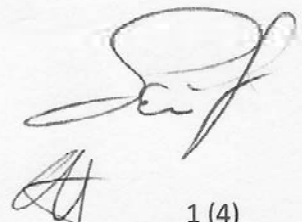
§ 5 Föreningens räkenskapsår är kalenderår. Verksamheten redovisas kalenderårsvis trots att den bedrivs från avhållen årsstämma (under mars månad) intill jaktsäsongens huvudsakliga slut i februari. Styrelsen fungerar från årsstämma t o m följande årsstämma.

Ändamål

§ 6 Föreningens målsättning är att främja **Viltvård och Jaktkultur**. ÖVF skall i sin verksamhet:

- Möjliggöra för intresserade ungdomar, nya jägare och rutinerade, men marklösa, att tillsammans under sakkunnig ledning utöva sitt fritidsintresse.
- Verka för medlemmarnas möjligheter till naturupplevelser inklusive jakt genom introduktion och utbildning i naturkunskap, viltvård, jakt och jaktskytte. Introduktionen ska vara bred inom lagstiftningens och jaktmoralens regelverk.
- Samarbeta med organisationer verksamma inom utbildning, jakt, jaktskytte, viltvård, naturvård och andra närbesläktade ämnesområden.
- Samarbetet innebär att skydda och förvalta viltet så att det skapas bästa möjliga betingelser för det vilda samt att bereda rekreation och tillfällen till friluftsliv och att uppleva vilda djur i dess rätta miljö för föreningens medlemmar.

§ 7 För föreningens åtagande häftar endast dess tillgångar.

Medlemskap

§ 8 Medlem är varje person som är folkbokförd eller verksam, genom arbete eller studier, inom Örebro kommun och som erlagt av årsstämman/extra stämma beslutad årsavgift. Medlem som efter pensionering inte längre uppfyller statuterna ovan får fortsätta att vara medlem om fastställd avgift erlagts.

§ 9 Innan ny medlem löser medlemskap skall denne avge en redogörelse för sina förväntningar och erfarenheter från viltvård och jakt till styrelsen, s k jaktlig CV (curriculum vitae).

§ 10 Storleken på årsavgiften bestämmes av årsstämman, men kan i förekommande fall även bestämmas av extra stämma. För fortlöpande medlemskap skall denna för kommande verksamhetsår vara erlagd senast under februari månad. Ny medlem registreras fr o m det datum då avgiften erlägges.

§ 11 Förtroendevald till styrelsen, som revisorer eller valberedning kan endast den medlem som aktivt deltagit i föreningens verksamheter bli. Samma gäller för andra förtroendeuppdrag som styrelsen fattar beslut om. Kan inte förtroendevald eller person med förtroendeuppdrag fullfölja uppdraget ska denne självmant avgå.

Rösträtt, förslagsrätt och motion

§ 12 Varje medlem har en röst vid årsstämman/extra stämman. Rösten utövas vid närvaro eller genom fullmakt. En fullmakt per person och endast en fullmakt per stämmodeltagare.

§ 13 Fullmakt ska lämnas omedelbart innan stämmans/extra stämmans öppnande till styrelsen. Fullmakten skall om den inte avser alla punkter på dagordningen redovisa eventuella begränsningar.

§ 14 Till och med punkt 8 i dagordningen för årsstämma har den som varit medlem det gångna året, men inte valt att förnyat medlemskapet, rösträtt.

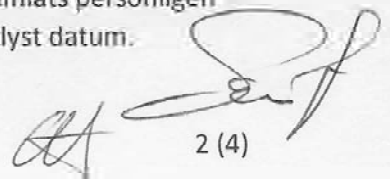
§ 15 Enkel majoritet krävs för giltigt beslut. I fråga om ansvarsfrihet för styrelsen äger styrelseledamot icke rösträtt.

§ 16 Medlemsförslag till utveckling av föreningens verksamhet får inlämnas till styrelsen under hela verksamhetsåret. Sker detta skriftligt skall styrelsen besvara förslaget inom två månader.

§ 17 Motion till föreningens årsstämma som föreslår förändringar i stadgar eller andra övergripande utvecklingsförslag ska vara styrelsen tillhanda senast den 15 januari. Det åligger styrelsen att till årsstämman avge yttrande över inkommen motion.

Årsstämma och extra stämma

§ 18 Årsstämma och extra stämma måste samla minst 25% av föreningens medlemmar för att vara giltig. Om inte beslutsmässighet uppnås, genom att för få medlemmar samlats personligen eller genom fullmakter, måste ny stämma kallas inom fyra veckor från tidigare utlyst datum.

2 (4)

§ 19 Ordinarie årsstämman avhålls före mars månads utgång på tid och plats som bestämmes av styrelsen.

§ 20 Om styrelsen med minst fem av sju ledamöter inklusive ordföranden finner det erforderligt eller om minst en tredjedel av medlemmarna till styrelsen gör skriftlig framställan om detta, skall extra stämma avhållas. I framställningen skall de ärenden som föranleder behovet av extra stämma framgå.

Extra stämma får endast behandla den eller de frågor som föranlett dess sammankallande.

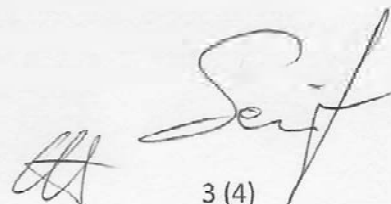
§ 21 I ärenden som skall behandlas på årsstämma/extra stämma har styrelsen att bereda frågan och därefter avge utlåtande.

§ 22 Kallelse till årsstämma och extra stämma utsänds av styrelsen per e-post eller SMS minst 14 dagar före stämmans avhållande. Exakt plats får meddelas minst 48 timmar innan stämman.

Till årsstämman skall minst en representant för Jägareförbundet Örebro län bjudas in.

§ 23 På årsstämmans dagordning skall följande ärenden förekomma:

1. Stämmans öppnande.
2. Fastställande av röstlängd.
3. Frågan om stämman är stadgeenligt utlyst.
4. Stämmofunktionärer
 - Val av stämмоordförande (får vara en person utifrån som inte är medlem)
 - Val av två personer att justera årsstämmoprotokollet. Dessa är tillika rösträknare.
 - Anmälan om vem styrelsen utsett till sekreterare om denne är annan än styrelsens ordinarie.
5. Styrelsens verksamhets- och förvaltningsberättelse.
6. Revisorernas berättelse.
7. Beslut om resultaträkning samt fastställande av resultat- och balansräkning
8. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen
-
9. Val av ordförande för ett år.
10. Val av tre ledamöter för två år samt eventuella fyllnadsval för ett år. Vid varje årsstämma väljs halva antalet ledamöter.
11. Val av två revisorer samt en suppleant för dessa.
12. Val av valberedning bestående av tre medlemmar som själva utser sammankallande.
13. Styrelsens förslag beträffande
 - a) budget för kommande verksamhet
 - b) medlemsavgiftens storlek
 - c) ekonomisk ersättning för styrelsen
 - d) propositioner från styrelsen
 - e) inkomna motioner från medlemmar
 - f) inkomna frågor att besvaras av styrelsen
14. Årsstämmans avslutande

3 (4)

2020-03-05

§ 24 Övriga frågor behandlas inte vid årsstämman. Efter avslutad stämma kan "övriga frågor" utgöra en programpunkt.

Styrelsen

§ 25 Styrelsen är beslutförför då mer än fyra ledamöter är närvarande. Vid olika uppfattning måste minst två tredjedels majoritet finnas för beslut. Styrelsens protokoll justeras av tjänstgörande ordföranden och en ledamot. Justering får ske per capsulam.

§ 26 Vid konstituering utser styrelsen vice ordförande, sekreterare och kassör samt i övrigt befattningshavare och organ enligt av styrelsen fastställd arbetsordning.

§ 27 Styrelsen har rätt att adjungera de personer som styrelsen finner lämpligt. De adjungerade har inte rösträtt och adjungeras för den tid som styrelsen finner lämpligt.

Revision

§ 28 Underlag från räkenskaperna, resultat och balansräkning, styrelseprotokoll och annat som beskriver styrelsens arbete skall på revisorernas begäran vara revisorerna tillhanda före 31 januari. Revisionen genomförs enligt god revisionsd.

Uteslutning

§ 29 Framställning om uteslutning eller suspendering av medlem skall avges till styrelsen för åtgärd. De bestämmelser som återfinns i Svenska Jägareförbundets stadgar härom, eller i avtal med Örebro kommun äga tillämpning i dylika fall.

Förändringar av stadgar

§ 30 Beslut om ändring av dessa stadgar fattas av årsstämma eller extra stämma. För bifall till förslag om ändring erfordras två tredjedels majoritet. För att vinna giltighet skall förslaget klubbas på två efter varandra följande stämmor, varav en av dem skall vara årsstämma.

Upplösning av föreningen

§ 31 Förslag om att upplösa föreningen kan endas väckas som motion till årsstämman. För bifall till förslag om upplösning erfordras två tredjedels majoritet. För att vinna giltighet skall förslaget klubbas på två efter varandra följande stämmor, varav en av dem skall vara årsstämma. Föreningens tillgångar skall därvid användas för med föreningens verksamhet sammanhängande syften enligt upplösningstämmans beslut.

Dessa stadgar träder i kraft 2020-03-06

Ordförande

Sekreterare

Kassör

Protokoll fört vid Örebro Viltvårdsförenings årsstämma 5 mars 2020

Stämman gick av stapeln i Tybblelundsskolan

- § 1 Årsstämmans öppnande**
Ordinarie ordförande Andreas Holmlund hälsar välkomna och förklarar stämman öppnad.
- § 2 Fastställande av röstlängd**
Fastställdes med 23 närvarande och 7 genom fullmakt.
- § 3 Stämmans stadgeenliga utlysande**
Stämman utlystes i ett e-brev den 12 feb vilket gjorde att kallelsen godkändes.
- § 4 Val av ordförande att leda dagens förhandlingar**
Jonas Håård valdes till stämмоordförande att leda förhandlingarna och Lars Johansson, så som ordinarie sekreterare, gick i tjänst som stämमosekreterare
- § 5 Val av två personer som jämte ordföranden justerar årsstämmans protokoll och tillika rösträknare**
Krister Eriksson och Christer Norlin valdes.
- § 6 Styrelsens verksamhets- och förvaltningsberättelse med redogörelse för jaktutövning och jaktresultat**
Ordinarie ordförande Andreas Holmlund redovisade muntligt den i förväg utsända verksamhetsberättelsen.
Lars Johansson redovisade när kassören inte kunde närvara förvaltningsberättelsens ekonomiska del.
Stämman beslöt att lägga dokumenten till handlingarna.
- § 7 Revisorernas berättelse**
Ordinarie ordförande Andreas Holmlund tackade revisorerna för den gedigna genomgång de gjort av verksamheten. Revisorernas berättelse läste upp med kommentarer till revisionen samt presentation av styrelsens planer på förtydliganden och bättringar.
Revisorerna föreslog ansvarsfrihet för den avgångna styrelsen.
- § 8 Fastställande av balansräkning**
Balansräkning fastställdes med att 414 318 kronor överförs i ny räkning.
- § 9 Fråga om ansvarsfrihet för styrelsen**
Stämman beviljade att ge den avgående styrelsen ansvarsfrihet.
-slutade

Sida 1 av 2

§ 10**Val av ordförande och ledamöter för styrelsen**

Andreas Holmlund valdes om för ännu en ettårig mandatperiod.

Leif Tjärnén, Walid Hatab och Lars Johansson omvaldes för två år. D v s till och med stämman 2022.

På stämman 2019 valda Fredrik Bergman, Stefan Backlund och Robin Pihlblad till att kvarstå i styrelsen till och med stämman 2021.

§ 11**Val av två revisorer samt en suppleant för dessa**

Vid stämman 2019 valdes Jan Karlsson och Mattias Wide till revisorer till och med stämman 2021.

Kjell Pettersson valdes till revisorssuppleant till och med stämman 2021.

§ 12**Val av valberedning**

Kenneth G Larsson, Bert Asplund och Mats Eriksson fick förnyat förtroende att vara ÖVF:s valberedning till och med stämman 2021.

§ 13**Styrelsens förslag beträffande****a) Modifiering av stadgar**

Stämman beslutade att, för andra gången, fastställa Örebro Viltvårdsförenings nya stadgar daterade 2020-03-05. Fastställandet har skett i enlighet med stadgarna 1996 reviderade 2016-05-10, vilka härmed upphävs.

a. Fastställande av medlemsavgift för 2021

Medlemsavgiften för 2021 fastställdes av stämman till fortsatt 250 kronor.

§ 14**Årsstämmans avslutande**

Stämмоordförande Jonas Håård avslutade stämman.

Örebro den 15 mars 2020

Krister Eriksson
Justerare

Jonas Håård
Stämмоordförande

Christer Norlin
Justerare

Lars Johansson
Stämмоsekreterare

Berättelse för Örebro Viltvårdsförenings verksamhet 2020 samt januari 2021

Detta är verksamhetsberättelse nr 24. Föreningens tillkomst är fullföljandet av ett beslut i kommunfullmäktige 1996. Beslutet går ut på att medborgarna ska ges möjlighet till naturupplevelser inklusive jakt på av kommunen ägd mark.

I verksamhetsberättelsen redogörs för föreningens åtaganden och aktiviteter samt förvaltningen av detta. Den ekonomiska rapporten återfinns inte i detta dokument.

Avrapportering av det uppdrag som föreningen har i avtalet med Örebro kommun återfinns inte heller i sin helhet här. Detta redovisas separat och kontinuerligt direkt till kommunen genom de så kallade skyddsjaksrapporterna.

Verksamheten enligt stadgarna

Föreningens målsättning är att främja viltvård och jaktkultur. ÖVF ska bli en verk för medlemmarnas utbildning i vilt- och naturvård, jakt samt jaktskytte och i dessa frågor samverka med andra organisationer.

Föreningens stadgar anger att verksamheten ska bedrivas kalenderårsvis, till skillnad från vanligheten bland jägare. En modifiering av stadgarna stadfästes på årsstämman 2020.

Sammanfattning

Coronapandemin har påtagligt påverkat det som styrelsen planerat med utbildning, skytte och sammankomster inomhus.

Jaktkulturen har främjats genom att föreningens medlemmar erbjudits möjligheter att delta i föreningens jaktliga verksamhet och i arbetet med att återskapa en vild fasanstam.

Tillfällen att utbilda varandra har tagits utomhus i samband med jakter, vaktjakter och fällfångst. Bl a har omhändertagande av fällt vilt gett möjligheten till att praktisera färdigheten att ta hand om ett byte.

Det stora tillskottet till årets verksamhet är att jakträtten på ca 350 hektar vid Myrö har tillkommit.

Bockjakten i augusti lockade till knappt 90 jaktillfällen.

Cirka 60 gemensamhetsjakter på antingen **småvilt** eller **högvilt** har genomförts. Inräknat jaktledare och hundförare har cirka 9 personer deltagit varje gång.

Fåglar d v s duvor, nötskrikor och gäss har jagats vid Ormesta.

Några medlemmar har vaktat på räv och grävling.

Möjligheten till vaktjakt på **vildsvin** har utnyttjats av många och i större omfattning än tidigare år.

Viltvårdsinsatserna, förutom fasanerna, har varit inriktade mot att nålsögat vintern ska passeras på ett för viltet bra sätt. Rådjuren har även denna säsong dragit nytta av åtlingen för vildsvin. I och med detta vet de var de kan få mat om vintern skulle bli besvärlig.

Skyttränning med både hagel och kula har p g a pandemin fått stå tillbaka. Ett spännande dynamiskt skyttetillfälle med hagelbössa organiserades på Munkhyttans skjutbana. Älgmärkesskytte har genomförts i Vetstorp.

Föreningsmästerskapet har fått flyttats till 2021.

Under säsongen tränades flera av våra **hundar** i eftersök och apportering.

ÖVF:s **markansvariga** har samverkat med kommunen i förberedelserna för jakter. Vi är därigenom helt överens om placering av jaktorn och regelverket för skottfältsröjning.

Samverkan med kommun sker bl a i det skadeförebyggande uppdrag som genom avtal utförs för kommunens räkning. I **kommunuppdraget** har 17 av föreningens medlemmar varit engagerade. Insatsen kan mätas i antalet avgivna rapporter vilka till antalet blev väl över 700.

Medlemmar

Vid utgången av 2020 hade Örebro Viltvårdsförening 99 namngivna medlemmar. 36 av dessa har deltagit i verksamheten utan att bära vapen. Fasanprojektet är en av aktiviteterna.

Organisation

Styrelsen och ansvarsområden

Nedan redovisas de förhållanden som gällt under huvuddelen av året.

Styrelsen har haft 8 protokollförda sammanträden efter årsstämman 5 mars 2020.

Till **ordförande** valdes Andreas Holmlund redan vid årsstämman. Andreas har även företrätt föreningen i överläggningarna med kommunen.

Vice ordförande har Fredrik Bergman varit. Fredrik har även varit sammanhållande i **hundfrågor**.

Kassör har Leif Tjärné varit. Han har även varit sammanhållande för **skyttet**.

Walid Hatab är den i styrelsen som tillsammans med Leif förberett markerna vid Myrö för de genomförda jakterna.

Sekreterare och med detta sammanhängande sysslor har Lars Johansson ansvarat för.

Vice sekreterare har Stefan Backlund varit.

Styrelseledamöterna Stefan Backlund och Robin Pihlblad har haft ansvar för vildsvinsgruppen och **vildsvinsjakterna** och samordning av arbetet med detta

Stefan Backlund även ansvarat för **IT**.

Småviltsjakterna och den totala jaktamordningen har sammanhållits av Mats Eriksson som adjungerats för sysslan.

För **bockjakten** har Kristoffer Nilsson adjungerats.

Lars Johansson och Walid Hatab har haft kontakterna med respektive **älg- och kronskötselområde** (ÄSO, KSO). Lars och Stefan sitter även i styrelsen för Örebro NV ÄSO.

Robin Pihlblad har sammanhållit **markansvariga** och ansvarat för Hjälmarsberg. Ansvarig för Ässkog har varit Stefan Backlund, Sörby – Jonas Håård. I Södra Skogen har Arne Klanghed varit ansvarig samt på Norra Skogen har det varit Kristoffer Nilsson. Markansvarig i det nytillkomna området Myrö har Leif Tjärné varit.

Hundträning har sammanhållits av Andre Rashid.

För vårt tydligaste viltvårdprojekt, **fasaner** vid Ormesta, har Torbjörn Carlsson varit sammanhållande. Asko Toivola åtog sig under hösten att vara **materielansvarig**.

Under de ovan redovisade ansvarsområden har en rad medlemmar deltagit med delansvar och arbetsinsatser. Inte minst har många bidragit med tid och material för att förse marken vid Myrö med

torn. Ingen nämnd och ingen glömd av de biträdande markansvariga, jaktledare, hundförare och tornbyggare med flera som varit funktionärer i föreningen.

Slaktboden

Föreningen är andrahandshyresgäst i slaktbod inne på det gamla slakteriområdet på öster. Boden har fungerat väl och blivit flitigt nyttjad. Lokalen är dimensionerad med vinschar för två vuxna älgar och plats för ytterligare fyra mindre klövvilt samtidigt. Vid några tillfällen har alla hängningsmöjligheter utnyttjats.

Den verksamhet som genomförs inom ramen för kommunuppdraget bidrar till kostnaderna för slaktboden. Från december är kontraktet ett så kallat rivningskontrakt med en månads uppsägning.

Ekonomi

Om siffror i detta dokument inte till 100 % stämmer med uppgifterna i ekonomiredovisningen beror detta antingen på att brytningen sker en månad senare i denna berättelse än i kassaboken eller på otydligheter i kontosättningen hos vår tidigare redovisningstjänst.

Inför framtiden har styrelsen analyserat möjligheterna att balansera de ökade utgifterna med höjda intäkter och besparingar samt hur ekonomiredovisningen kan göras mer lätt tillgänglig.

Föreningen ekonomi är i sin helhet godtagbar. Resultat och balansrapport redovisas separat. Principen har varit att de olika aktiviteter som ÖVF genomför ska bära sina egna kostnader. Detta innebär bl a att medlemmarnas kostnader för jakt och kött ska finansiera avgifterna för föreningens jakter medan bidraget för kommunuppdraget ska användas till just detta.

Det underlättar avsevärt om de jagande medlemmarna betalar årskort. 43 småviltskort, 40 högvilts och 23 vildsvinskort har tillhandahållits under 2020. Dessa i förväg betalade jakterna gäller jaktåret ut.

Föreningen har kunnat investera i en släpkärra och en pulka för transport av älg.

WeHunt

I våras började vi använda WeHunt för utbyte av information av olika slag. Det är bilder från våra viltövervakningskameror och kartinformation som nyttjas flitigast. Belägenhet på pass och torn underlättar vid utsättning. Bokning av jakter sker dock inte i detta system.

Supertext

För detaljer i inbjudan till jakterna sker i olika supertextgrupper. Annan information som berör flera utbyts även den i systemet. Det har exempelvis varit enkelt att samla alla som vill jaga fågel, efter kort varsel, i en supertextgrupp.

I ett försök att fånga tillfället för att få tag på älgkalvar startades en grupp med syfte att snabbt kalla till jakt. Tråkigt nog hann jaktgrannarna under avlysningsjakten före.

Utbildning

Den viktigaste utbildningen är den som erfarna jägare överför till de nya i skogen. Hur uppträder man på pass, avståndsbedömning, omdöme, urtagning och fortsatt omhändertagande av nedlagt vilt mm.

En planerad gemensam utbildning "Vård i det vilda" fick strykas p g a pandemin.

Två nya jaktledare har genomgått utbildning i Jägareförbundets regi.

Ungdomar och barn

Vid två av jakterna har upplägget utgå från att det är en familjeaktivitet. Även vid andra tillfällen har barn till medlemmarna varit ned oss i skogen.

Samverkan

Förutom kontakterna med kommunen samverkar ÖVF med Polisen och länsstyrelsen.

Samverkan sker även med studieförbundet Studieförbundet och jägareförbundet i utbildningsfrågor. På Södra Skogen samverkar vi med de som åker enduro.

Biologisk mångfald i odlingslandskapet

Ett långsiktigt arbete med att skapa förutsättningar för en vild fasanstam och annat fältvilt har återupptagits vid Ormesta. Målet är att kunna träna stöthundar och apportörer på vilda fåglar. Torbjörn Carlsson har varit eldsjelen i detta. För framgång behövs kommunens stöd med biotopvård och vårt handgripliga arbete.

Hundar

För småviltsjakten har tillgången till drivande, stötande och apporterande hundar varit mycket god. Vid flera tillfällen har skall från taxar och beaglar fått avnjutas. Det är våra allroundhundar som sett till att älgjakterna blivit lyckosamma.

Träning av våra hundare har under säsongen skett både vad avser eftersök och apportering. Andre Rashid har samordnat detta.

Under året har krav på hundar och hundförare diskuterats och resultat i nya anvisningar som förväntas tas under 2021.

Den flitigaste hundföraren har Kjell Pettersson varit vid hela 27 jaktdagar.

Jakt

Jakträttsavtal i enlighet med kartunderlaget på WeHunt disponerade föreningen från hösten 2020 ca 1 600 hektar. (1 592 fastmark och 27 ha våtmark – vatten.). ÖVF har genom kommunuppdraget haft rådighet över ytterligare ca 1 000 ha.

Älg och hjort

Spillningsinventering genomfördes inom ramen för älgförvaltningen i Örebro nordvästra och Kvismaredalens älgskötselområde (ÄSO) i likhet med tidigare säsonger.

Högviltsjakt efter älg har bedrivits på ett eller annat sätt vid 13 tillfällen. Kronvilt har också varit lovligt villebråd och någon gång har möjligheten att skjuta vildsvin också funnits.

Tilldelning i Örebro NV ÄSO var en vuxen och två kalvar samt avlysningsjakt på kronvilt. En kviga på bara 85 kg slaktvikt fälldes på Norra Skogen men har i redovisningen fått räknas som kalv. På Södra Skogen kunde tillsammans med uppdragsjägarna en ko med hennes kalv fällas. Älg tillgången har varit dålig på så väl Norra som Södra Skogen under hela säsongen.

Inom Kvismaredalens ÄSO sköts två vuxna älgar på Hjälmarsberg. Även i detta område har det rått avlysningsjakt på kronvilt. En enda hjortobservation gjordes i samband med jakt. Tilldelningen enligt treårsplanen skulle möjliggöra att två vuxna älgar och flera kalvar kunde fällas hösten 2020. Men kalvjakten fick avbrytas då avlysningsjakt gjorde att andra jaktlag fick skjuta våra djur.

Älg- och doviltskött har försålts till medlemmarna enligt den särskilda så kallade "köttlistan". 28 medlemmar har erhållit varsin pott utifrån de lottningsregler som gäller.

Jakt efter dovilt har genomförts vid 11 tillfällen. En hjort nedlades på premiärdagen.

En enda högviltsjakt fick ställas in p g a för få deltagare.

ÖVF investerade under året i en pulka som ska underlätta uttransporten. Pulkan kunde invigas på Södra skogen.

Vildsvin

Under 2020 har fem gemensamma vaktjakter eller så kallade "utbildningsjakter" samt ett större antal individuella nattvak genomförts.

Under året har **22 vildsvin fällts** på åtel/vaktjakt. För flera av skyttarna var det första vildsvinet. ÖVF har genom de markansvariga drivit och underhållit permanenta åtlar på Sörby, Hjälmarsberg, Ässkog, Myrö och Norra skogen. Dessa har övervakats med viltkamera i olika perioder. Utöver detta har tidvis mer tillfälliga åtelplatser upprätthålls när det har varit gott om vildsvin på och intresset från medlemmarna varit stort. Bilder från föreningens viltkameror delas i realtid med medlemmarna via WeHunt.

På Norra och Södra Karlslundsskogen har vildsvinen i stort sett totalt lyst med sin frånvaro.

Ambitionen under året har varit att göra vildsvinsjakten mer tillgänglig för medlemmarna och fler har kommit igång med vildsvinsjakten. Det har också varit en trevlig gemenskap kring bilderna i WeHunt och de gemensamma vildsvinsjakterna som inte bara varit jakt utan också umgänge kring brasan, då medlemmar spontant kommit till samlingsplatsen bara för att grilla lite korv och prata.

Från kommunens sida finns ett stort intresse att antalet vildsvin är så lågt som möjligt. Därför har grisjakten varit starkt subventionerad. Graden av subvention har under året minskat genom införande av "nattkort" och årskort för vildsvin.

Småviltsjakt inklusive bockjakten

Under bockjakten fälldes 5 hornbärande rådjur av de 27 jägarna som vaktade en eller flera gånger.

Efter den 1 oktober har 14 rådjur av olika kön och ålder nedlagts vid de cirka 30 tillfällena som genomfördes. Kyla satte käppar i hjulet under januari och två tillfällen ställdes in p g a för få deltagare. Dåligt väder även då. Andra fällda småvilt är 4 rävar, 5 grävlingar, 1 harar och 2 nötskrikor.

Särskilda jakter på hare har organiserats i första hand på Södra Karlslundsskogen.

Fällor

En mårdfälla har varit uppsatt invid fasanburarna vid Ormesta utan att fånga något.

Rävfällan på Södra Skogen har inte varit i drift under 2020.

I kommunuppdraget används fällor för fångst av grävling och bäver.

Bäverjakt

Genom att ÖVF fick tillgång till markerna invid Myrö kunde jakt efter bäver organiseras. 14 medlemmar visade intresse och de flesta fick möjligheten att försöka komma åt en bäver i gryning och skymning innan fredningstiden inträffade 10 maj.

Några har också fått möjligheten att jaga på annan icke detaljplanerad mark.

Viltrapportering

Samtligt fällda vilt rapporteras i Jägareförbundets Viltdata. Härmed bidrar vi till nytta för forskningen genom att samla statistik kring tillgång på vilt.

Vi deltar också med rapport till Jägareförbundets Vildsvinsbarometer.

Slutord

ÖVF gör en god insats för medborgarna i Örebro kommun. Vi når inte bara våra medlemmar utan bistår dessutom medborgarna med allt från mäsungar på fel ställen till vildsvin i trädgårdar, halta rådjur och sjuka harar.

Hela upplägget med att låta medborgarna vara delaktiga i viltvård och jakt på de marker vi som örebroare "äger" är ett demokratiskt föredöme och en ynnest att vårda. Beslutet i kommunfullmäktige togs 1996 så dags att förbereda 25-årsjubileet.

Örebro 2021-03-03

Justeras elektroniskt genom så kallat per capsulam.

Andreas Holmlund, Fredrik Bergman, Lars Johansson, Leif Tjärnén, Walid Hatab,
Robin Pihlblad och Stefan Backlund

Ekonomisk Berättelse

Intäkter:

Medlemsavgifter	25 750:-
Småviltskort	63 000:-
Högviltskort	48 500:-
Köttförsäljning	37 625:-
Dagkort	4 200:-
Vildsvinskort	12 200:-

191 275:-

Kostnader:

Åtlingsfoder	19 200:-
Arrenden	52 000:-
Redovisningstjänster	28 500:-
IT-tjänster	7 100:-
Slaktboden	20 250:-
Norraskogen	3 000:-
Södraskogen	200:-
Ässkog/Mark	4 500:-
Hjälmarsberg	3 100:-
Sörby	2 100:-
Myrö	26 000:-
Fasanprojektet	12 800:-

178 750:-

Investeringar under året:

Älgpulka	3 850:-
Släpkärra	8 000:-
Vinterdäck 2 st	1 800:-

13 650:-

191 275 - 178 750 - 13650 = minus 1 125 kr

Att föreningen 2020 går ut med ett plus resultat på drygt 31 000 kr

beror på kommunjägaruppdragets överskott överförts till föreningen

Från: lindsten.ca@gmail.com
Till: [Region Örebro län](#)
Ärende: Ansökan om ekonomiskt bidrag
Datum: den 19 november 2020 15:38:20

Region Örebro län
regionen@regionorebrolan.se

Ang. ansökan om ekonomiskt bidrag till guidebok om södra Kilsbergen

Som framgår av nedanstående policydokument för Kilsbergsfrämjandet kan Kilsbergen betraktas som ett potentiellt och särskilt angeläget område för rekreation och friluftsliv, i dag såväl som i framtiden.

För att göra det möjligt för den stora allmänheten att få kännedom om, och göra området tillgängligt, har Kilsbergsfrämjandet legat bakom två guideböcker – en om södra och en om norra Kilsbergen. Inte minst boken om södra Kilsbergen har vunnit allmänhetens intresse och har därför kommit ut i två upplagor. Även den andra upplagan är nu slutsåld. För att möta behovet av en sådan vägvisare till naturen och kulturen i Kilsbergen har Per Arneborn, utifrån dessa tidigare upplagor, utarbetat ett manus till en tredje bok.

Utgivningen av boken, med en upplaga av 5 000 ex., belöper sig till en kostnad av ca. 75 000:-. Kilsbergsfrämjandet ansöker om ekonomisk hjälp från Länsstyrelsen, Region Örebro län, Hopajola och de berörda kommunerna.

För att göra det möjligt för Kilsbergsfrämjandet att finansiera denna efterfrågade nya upplaga anhåller Kilsbergsfrämjandet alltså härmed om ett ekonomiskt bidrag från Region Örebro län.

Med förhoppningen att ett bidrag kan ställas till förfogande. Kassör Gösta Tegner, Kilsbergsfrämjandet pg 607644-2

Örebro 2020 11 19
För Kilsbergsfrämjandet
Carl Anders Lindstén

Carl Anders Lindstén
Honolulugatan 3
703 64 Örebro
070-661 53 08
lindsten.ca@gmail.com

KILSBERGENS POTENTIAL OCH SÄRSTÄLLNING

Kilsbergsfrämjandet – policydokument

Kilsbergen, eller De blå bergen som vi gärna säger, är i dag ett betydande och högfrekventerat vildmarksområde för rekreation, friluftsliv och naturturism. I takt med att samhällsutvecklingen inkräktar på naturmiljön kommer behovet av denna typ av förhållandevis oexploaterade naturområden att få en angelägenhetsgrad som i takt med samhällsutvecklingen tilltar exponentiellt. Dessutom är denna typ av naturområden redan i dag ovärderliga för bibehållandet av biologisk mångfald.

Kilsbergen har en potential som gör att man kan anse att Kilsbergen är ett särskilt angeläget naturområde, och i än högre grad kommer att bli det i framtiden. Av den anledningen framhåller Kilsbergsfrämjandet att det föreligger ett akut behov av att arbeta fram en långsiktig plan för utvecklingen av Kilsbergen. Det är följande tre faktorer som gör att en långsiktig målsättning och en sådan utvecklingsplan bör upprättas.

1. Belägenhet

Utgående från Statistiska Centralbyråns beräkningar är Kilsbergen det vildmarksområde som ligger vid landets befolkningsmässiga mittpunkt. Inom en radie på 30 mil bor 70% av Sveriges befolkning. Detta innebär att Kilsbergen befinner sig inom räckhåll och är lättillgängligt för en avgörande del av landets befolkning. Kilsbergen blir därigenom inte endast en lokal utan även en nationell angelägenhet.

2. Potential

Av olika skäl är Kilsbergen förhållandevis lite exploaterat och har fortfarande en vildmarkspräglad natur. Området är väl förberett och utvecklat för en långsiktig målsättning. Här finns redan en av landets första nationalparker. Länsstyrelsen har hittills avsatt 56 naturreservat samt ett 30-tal biotopskyddade områden. Här finns också ett antal kulturresevat och kommunala naturreservat. Dessutom har Sveaskog avsatt en betydande del av norra Kilsbergen till Ekopark. Den kanske största potentialen utgörs emellertid av de två skjutfälten. När de en gång i framtiden förhoppningsvis inte längre behövs, bör de med automatik övergå till naturreservat – eller varför inte utgöra kärnan i en för hela Kilsbergen heltäckande nationalpark med särskild inriktning på rekreation och friluftsliv!

3. Natur-, kultur- och friluftsvärden

Förutom Kilsbergens belägenhet och dess potential för ytterligare utveckling är det områdets natur-, kultur- och friluftsvärden som gör att det finns anledning att betrakta Kilsbergen som ett område av särskild betydelse. När det gäller Kilsbergens ”innehåll” av natur- och kulturminnen och av arrangemang för friluftsliv kan området betraktas som ovanligt ”välförsett”. I Kilsbergsfrämjandets två böcker om sevärdheterna i Kilsbergen beskrivs närmare 500 sådana objekt. Närkes Skogskarlarls klubb har i norra Kilsbergen utmärkt över 300 torpruiner och andra kulturminnen och i södra Kilsbergen har på samma sätt naturskydds- och hembygdsföreningar gjort ett liknande arbete. Av dessa natur- och kulturminnen är det dessutom fem som är att betrakta som unika för vårt land, d v s det finns inget motsvarande objekt av denna dignitet i Sverige. Dessa fem är:

1. Sveafallens ansamling av jättegrytor.
2. Skärmarbodabergens ansamling av blockgrottor.
3. Strandlinjer i form av klapperstensfält längs Kilsbergsförkastningen.
4. Bergsmanshyttan Pershyttan.
5. Mängden sångsvanar i Tysslingen under vårsträcket.

”Kilsbergens nationalpark”

Kilsbergsfrämjandet består av ett 40-tal föreningar som är intresserade av Kilsbergen.

Utifrån de tre ovan nämnda faktorerna har Kilsbergsfrämjandet som yttersta målsättning att verka för att hela Kilsbergen bevaras som vildmarksområde och på lång sikt avsättas som en nationalpark med särskild inriktning på rekreation och friluftsliv. Som ovan antytts skulle denna vision kunna bli verklighet den dag vi förhoppningsvis nått en fredlig värld där det inte längre finns behov av skjutfält. De två skjutfälten skulle då kunna utgöra kärnan i en sådan nationalparksbildning.

I väntan på att denna vision ska bli verklighet är det Kilsbergsfrämjandets uppgift att verka för att endast sådana åtgärder vidtas i Kilsbergen som är i överensstämmelse med denna målsättning – och i konsekvens därmed, motsätta sig åtgärder som inte är det.

Det är en förhoppning att länsstyrelsen ska dela Kilsbergsfrämjandets målsättning och uppfattningen att Kilsbergens av ovan angivna skäl ska anses ha en särställning. För att i möjligaste mån säkra Kilsbergens framtida utveckling i denna riktning önskar Kilsbergsfrämjandet att Länsstyrelsen i samverkan med Kilsbergsfrämjandet upprättar en särskild för Kilsbergen gällande skydds- och bevarandeplan.

2020 03 22

Kilsbergsfrämjandet

Besöksadress: Eklundavägen 1
70217 Örebro

2020 -11- 23

Centrala diarjet

Ansökan

Vilt- och naturvårdsbidrag

Kontaktperson:Johan Karlström
lohan.karlstrom@regionorebrolan.se**Ansökan skickas till:**lohan.karlstrom@regionorebrolan.se**Alt. via post till:**Johan Karlström
Utvecklingsledare Frituftsliv
Region Örebro län
+46 (0)72 146 76 09**Ansökan avser år**

2021

Information om sökande

Namn Mats Andersson		Kontaktperson Mats Andersson	Telefon 0706570252
Organisationsnummer	Telefon dagtid 0706570252	c/o adress	
Plusgiro	Telefon kvällstid 0706570252	Adress Hagabergsliden 4, 711 31 Lindesberg	
Bankgiro	E-post liden4@telia.com	Postnummer 71131	Postort
Bankkonto 8191-9, 3 844 910-4		Ev referens vid utbetalning	

Ansökt belopp

10 000 kr

Ansökan avser (obligatorisk uppgift) Kompletterande uppgifter kan lämnas i bilaga

<p>Bakgrund Ansökan avser boken "Bergslagsnatur" (kunde inte skriva i fältet ovan) Boken "Bergslagsnatur" är ett strövtåg i Lindesbergs kommun. Omfånget blir omkring omkring 180 sidor. Den handlar om växter och djur, skogar och ängar, sjöar och vattendrag. Hur den historiska markanvändningen delvis påverkat dagens landskap.</p>
<p>Mål och syfte En röd tråd är kommunens läge vid biologiska norrlandsgränsen, hur den påverkat växter och djur som har hamnat i gränslandet, där nordliga och sydliga möts. Boken berättar om en bygd präglad av gruvor, hyttor och järnbruk under tusen år. Ett historiskt kapitel berättar om ett antal orter. Kommunens 33 naturreservat beskrivs</p>
<p>Genomförande, tidsplan Boken beräknas färdig i januari 2021.</p>
<p>Målgrupp Alla med intresse för naturen och kulturen i bergslagskommunen Lindesberg.</p>

Beskriv kortfattat naturvårdsnyttan	Ökad insikt och förståelse för den egna naturmiljön.
Beskriv kortfattat koppling till folkhälsa	Besöka närområdets natur och de 33 beskrivna reservaten.
Omfattning av ideellt arbete i timmar	Jag har planerat och skrivit på boken i cirka två år.
Ev samarbetspartner	

Budget	
Beskrivning av kostnader	i kr
Tryck och utgivning	Cirka 30 000 kr
Summa totalt	30 000 kr

Bidrag från andra bidragsgivare/egen insats

Egen insats	Belopp 30 000 kr
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp
Bidragsgivare	Belopp

Bilagor (som kan bifogas i förekommande fall)

☐ Årsmötesprotokoll	☐ Verksamhetsberättelse	☐ Ekonomisk redovisning
☐ Revisionsberättelse	☐ Stadgar	☐ Övrigt ex kartor

Underskrifter

Namnsteckning	Funktion	Ort och datum
Namnförtydligande	Telefon	Mobiltelefon
Namnsteckning <i>Mats Andersson</i>	Funktion Författare	Ort och datum Lindesberg 2020-11-19
Namnförtydligande Mats Andersson	Telefon 070-6580252	Mobiltelefon liden4@telia.com

Ansökan
Vilt- och naturvårdsbidrag

Besöksadress:

Eklundavägen 1
70217 Örebro

Kontaktperson:

Johan Karlström
johan.karlstrom@regionorebrolan.se

Ansökan skickas till:

johan.karlstrom@regionorebrolan.se

Alt. via post till:

Johan Karlström
Utvecklingsledare Friluftsliv
Region Örebro län
+46 (0)72 146 76 09

Ansökan avser år

2021-2022

Information om sökande

Namn Björkhagaskolan, Lindesberg		Kontaktperson Maria Fredriksson	Telefon 0581-81545
Organisationsnummer 212000-2015	Telefon dagtid 0581-81000	c/o adress	
Plusgiro	Telefon kvällstid	Adress Lindesbergs kommun	
Bankgiro 821-3134	E-post maria.fredriksson@lindesberg.se	Postnummer 71133	Postort
Bankkonto	Ev referens vid utbetalning 561 03		

Ansökt belopp

70 000

Ansökan avser (obligatorisk uppgift) Kompletterande uppgifter kan lämnas i bilaga

<p>Bakgrund</p> <p>En första etapp av detta projekt är initierad. Det medfinansieras av kommunen, Naturskyddsföreningen och Hopajola och LONA-bidrag är sökt. Genom att komplettera etapp 1 med en andra etapp är tanken att sträcka ut projektet under 2 år och på det sättet kunna följa en hel växtsäsong och nå fler elever. Projektet har på det sättet större förutsättningar att ge avtryck i verksamheten. Det finns ett stort intresse för detta på Björkhagaskolan. Skolans lärare kommer att delta i projektet tillsammans med den anlitade pedagogen. Det finns mycket goda erfarenheter från liknande projekt i Nora där ett liknande projekt drivs av Nora naturskola. Resultaten från Nora har varit mycket lyckade och har gett både levande skolgårdar och engagerade elever. Av erfarenhet kan vi säga att projektet gör det mycket konkret för eleverna vad biologisk mångfald är. Naturskyddsföreningen har en ambition att successivt låta naturskolan växa för att på sikt bli Bergslagens naturskola.</p>
<p>Mål och syfte</p> <p>Genom projektet vill vi bidra till ökad kunskap om pollinerings betydelse och åstadkomma konkreta bidrag till en ökad pollinering. Vi vill också bidra till ökad trivsel och engagemang för eleverna och möjlighet till utomhuspedagogiskt arbete på Björkhagaskolan.</p>
<p>Genomförande, tidsplan</p> <p>Projektet "Blomstrande skolgård på Björkhaga" genomförs på Björkhagaskolan (F-6) i Lindesberg. En pedagog anlitas för att involvera såväl elever, lärare som förvaltare i ett skolgårdsprojekt för ökad biologisk mångfald och pollinering. Barnen får lära sig om blommor, insekter, frön, pollinering och odling. Det handlar om allt från att lära sig om pollinering till att praktiskt anlägga och skörda odlingar. Projektet planeras under 2 år för att få lite bättre kontinuitet. Odlingen sätts igång redan första året. Aktiviteter knutna till det pågående och närbelägna LONA-projektet Fjärilsängen Norra Haga planeras också. Denna äng har förra året slåttats och inventerats. Som avslutning på skolprojektet planeras en studieresa med eleverna till ett naturreservat med hög biologisk mångfald. Projekttiden är 2021-04-01 - 2022-12-31.</p>
<p>Målgrupp</p> <p>Projektet riktar sig till årskurs F-6 på Björkhagaskolan i Lindesberg. Projektet passar väl in i det större projektet "Framtidens stadsdel i Lindesberg", som pågår samtidigt. Projektet kan bidra till en förbättrad integration.</p>

Beskriv kortfattat naturvårdsnyttan <small>Projektet bidrar till att engagera skolan i frågor om biologisk mångfald och pollinering. Projektet bidrar till en livsammare skolgård med åtgärder för att gynna pollinering.</small>
Beskriv kortfattat koppling till folkhälsa <small>Genom att sprida kunskap om och inspirera till nya levnadsvanor kring odling och biologisk mångfald förbättras levnadsmiljön för eleverna och deras familjer.</small>
Omfattning av ideellt arbete i timmar
Ev samarbetspartner Naturskyddsföreningen

Budget 300 000	
Beskrivning av kostnader	i kr
Naturpedagog och förvaltare	220 000
Material och studieresa	50 000
Lärare, eget arbete	30 000 (eget arbete)
Summa totalt	300 000

Bidrag från andra bidragsgivare/egen insats

Egen insats Björkhagaskolan	Belopp 30 000
Bidragsgivare Hopajola	Belopp 25 000
Bidragsgivare Naturskyddsföreningen	Belopp 25 000
Bidragsgivare Söker från LONA 80000+70000, inget beslut ännu	Belopp 150 000

Bilagor (som kan bifogas i förekommande fall)

☐ Årsmötesprotokoll	☐ Verksamhetsberättelse	☐ Ekonomisk redovisning
☐ Revisionsberättelse	☐ Stadgar	☐ Övrigt ex kartor

Underskrifter

Namnsteckning 	Funktion Bitr. rektor	Ort och datum Lindesberg 22/2-21
Namnförtydligande Maria Fredriksson	Telefon 0581-815 45	Mobiltelefon 076-0520456
Namnsteckning 	Funktion Rektor	Ort och datum Lindesberg 23/2-21
Namnförtydligande Elionor Pettersson	Telefon 81423	Mobiltelefon